

**Arthur C.
Clarke**
Stephen Baxter

SLUNEČNÍ BOUŘE

OKO ČASU

Všechna práva vyhrazena. Všechny práva vyhrazena.

**Arthur C.
Clarke**

Stephen Baxter

**SLUNEČNÍ
BOUŘE**

Přeložil:
MILAN LŽIČKA

Arthur C. Clarke, Stephen Baxter: Sluneční bouře

Vydání první

Copyright © 2005 by Arthur C. Clarke and Stephen Baxter

Published by arrangement with Baror International, INC.

All Rights Reserved.

Vydalo nakladatelství Baronet a.s., Křižíkova 16, Praha 8
v roce 2006.

Přeloženo z anglického originálu Sunstorm vydaného
nakladatelstvím The Random House Publishing Group,
New York v roce 2005.

Český překlad © 2006 Milan Lžička.

Přebal a vazba © 2006 Ricardo a Baronet

Ilustrace na přebalu Valentino Sani.

ISBN 80-7214-885-0

BARONET

Praha 2006

I.
ZLOVĚSTNÉ
SLUNCE

1. NÁVRAT

Bisesa Duttová zalapala po dechu a zapotácela se.

Stála na nohou. Netušila, kde se nachází.

Kolem zněla hudba.

Podívala se na stěnu, která nabízela zvětšený obraz jakéhosi neskutečně krásného mladíka, jenž tklivě zpíval do zastaralého mikrofону. Ano, bylo to opravdu neskutečné, jednalo se totiž o takzvanou umělou hvězdu, destilát prvopočátečních tužeb nedospělých holčiček. „Ježkovy zraky, vždyť on vypadá jako Alexandr Velikej!“

Bisesa nedokázala z proměnlivých zářivých barev na stěně téměř spustit oči. Nikdy si neuvědomila, jak byl Mir šedivý a ponurý. Ovšem Mir byl koneckonců úplně jiný svět.

Aristoteles zahlaholil: „Dobré ráno, Biseso! Hlásím tvůj pravidelný budíček. Dole na tebe čeká snídaně. Hlavní zprávy dne jsou následující...“

„Zmlkni!“ Její hlas připomínal spíše skřehotání trosečníka na poušti.

„Zajisté.“ Umělý hoch nadále tiše pěl.

Rozhlédla se kolem sebe. Nacházela se v ložnici svého londýnského bytu. Připadal jí malý, jaksí stísněný. Postel byla velikánská, měkká, a nikdo v ní nespál.

Zamířila k oknu. Těžkými vojenskými botami dusala po koberci a nechávala za sebou otisky karmínového prachu. Nebe bylo šedivé, slunce právě vycházelo a z ploché siluety se začínaly vynořovat obrysy Londýna.

„Aristotele!“

„Biseso?“

„Co je dneska za den?“

„Úterý.“

„Myslím datum.“

„Aha. Devátého června 2037.“

„Měla bych být v Afghánistánu.“

Aristoteles zakašlal. „Na tvoje nenadálé změny plánu jsem si už zvykl, Biseso. Vzpomínám si, že jednou...“

„Mami?“

Ten hlásek byl tichý a rozespálý. Bisesa se otočila.

Myra byla bosá, koukalo jí břicho, pěstičkou si protírala oko a vlasy měla zacuchané, zkrátka osmileté dítě, které se zrovna probudilo. Na sobě měla oblíbené pyžamko, to, na němž skotačily kreslené postavičky, třebaže jí už bylo možná o dvě čísla malé. „Neříkalas, že se vrátíš domů.“

V Bisesě se cosi zlomilo. Natáhla ruce. „Myruško moje...“

Dcerka se stáhla. „Nějak divně páchneš.“

Bisesa celá překvapená sklonila hlavu a podívala se na sebe. V oranžové kombinéze, která byla ošoupaná, potrháná a olepená směsicí potu a písku, vypadala v tomto bytě z jednadvacátého století stejně nepatřičně, jako by na sobě měla skafandr.

Vyloudila na tváři úsměv. „Asi bych se měla osprchovat. Pak si dáme snídani a já ti budu všechno vyprávět...“

Tu se nepatrně změnilo světlo. Otočila se k oknu.

Jako balon protiletcké obrany se nad městem vznášela stříbřitá koule Oka. Nedokázala určit jak je daleko, ani jak je veliké. Věděla však, že se jedná o nástroj Prvorozených, kteří ji přenesli na Mir, do jiného světa, a pak ji opět vrátili domů.

A nad střechami Londýna pozvolna vycházelo zlověstné slunce.

2. VRCHOLEK VĚČNÉHO SVĚTLA

Michail Martynov zasvětil celý život výzkumu hvězdy Země. Proto od prvního okamžiku, kdy za rozbřesku onoho osudového dne spatřil Slunce, cítil hluboko v kostech, že něco není v pořádku.

„Dobré ráno, Michaile! Na Měsíci jsou právě dvě hodiny ráno. Dobré ráno, Michaile. Jsou dvě hodiny a patnáct sekund. Dobré ráno...“

„Děkuju, Thalete.“ Budit nepotřeboval. Jako vždycky vstal podle osobního rozvrhu přesně na minutu i bez tichého Thaletova elektronického budíčku – tento rozvrh dodržoval nezávisle na houstonském času, jemuž podléhal zbytek Měsíce.

Michail zachovával všední rutinu. Proto hodlal začít den – ostatně stejně jako každý den svých dlouhých a osamělých směn na Stanici pro výzkum vesmírného počasí – procházkou ve slunečním svitu.

Ve spěchu posnídal ovocný koncentrát a vodu. Tu pil vždy čistou, nikdy ji neznečišťoval kávovými granulemi ani čajovými lístky, neboť se jednalo o vodu z Měsíce, výsledek několika miliard let pozvolného kometárního růstu, kterou nyní k jeho užitku těžili a zpracovávali roboti v ceně mnoha milionů dolarů; zastával proto názor, že si zaslouží, aby si ji člověk vychutnal.

Chvatně se nasoukal do skafandru. Byl pohodlný a snadno se používal, šlo o výsledek šesti desítek let vývoje od dob těžkopádného oděvu, jaký nosili astronauti z Apolla. A nepostrádal ani inteligenci; někteří dokonce tvrdili, že skafandr je natolik inteligentní, že by se mohl po Měsíci procházet docela sám.

Ať už však byl skafandr chytrý nebo ne, přesto Michail raději postupně manuálně prověřil jeho životní systémy. Nepočítaje totiž elektronickou všudypřítomnost Thaleta, žil zde na jižním pólu Měsíce docela sám a všichni věděli, že nízká gravitace člověka

ohlupuje – dokáže z něj udělat takzvaného „astroblba“. Proto si Michail uvědomoval, jak je důležité soustředit se na úkony nezbytné k tomu, aby zůstal naživu.

Přesto mu trvalo pouze několik minut, než se ocitl v neprodyšném bezpečí skafandru. Přes jemně pokřivený průzor klínovitého hledí přilby si prohlížel svou nevelkou obytnou sekci. Mezi změtí prádla a neumytým nádobím stál paradoxně člověk, vybavený pro pobyt v meziplanetárním prostoru.

Pak se s elegancí nabytou dlouhodobou praxí protáhl přechodovou komorou i malým prachovým filtrem za ní, a vystoupil na povrch Měsíce.

Ocitl se na úbočí kopce tvořícího okraj kráteru ve stínu, který narušovalo pouze sporadické umělé osvětlení. Na ztichlém nebi nad ním se tísnily hvězdy. Když zvedl hlavu – v neohebném skafandru se musel zaklonit – rozeznával vysoko na stěně kráteru třpytivé odlesky světla v místech, kam dopadaly nízké polární paprsky Slunce. Nahoře ve světle byly umístěny řady solárních článků, shluky antén a rovněž sluneční senzory, které představovaly hlavní posláni stanice.

Tato Stanice pro výzkum vesmírného počasí, zabudovaná do stěny kráteru jménem Shackleton, byla jednou z menších osad na Měsíci; jednalo se jen o hrstku nafukovacích budov propojených nízkými chodbami a pokrytých vrstvou uhlově šedého měsíčního prachu.

Sídlo samotné bylo sice nevábivé, stálo však v jedné z pozoruhodných lokalit Měsíce. Na rozdíl od zeměkoule nemá osa Měsíce výraznější sklon, neexistují zde žádná roční období. A na lunárním jižním pólu slunce nikdy nevystoupá vysoko na oblohu. Neustále zde leží dlouhé stíny – na některých místech dokonce trvale. Pás tmy, v němž stál Michail, proto miliardy let nic nenarušilo, pouze člověk.

Michail se zahleděl ze svahu dolů, za nízké výdutě baňatých budov stanice. Na dně kráteru Shackleton ozařovaly reflektory složitý labyrint lomů a hřmotné těžební stroje. Dole v hlubinách roboti dolovali skutečný zdejší poklad: vodu.

Když astronauti z projektu Apollo přivezli domů první zaprášené měsíční horniny, geology zarazilo, že vzorky neobsahují ani stopy vody, dokonce ani chemicky vázanou v nerostné struktuře. Odhalit pravdu trvalo několik desetiletí. Měsíc totiž není sesterským světem Země, nýbrž dceřiným, jenž vznikl v prvopočátcích sluneční soustavy, kdy Protozemi roztrátila srážka s jiným nevyvinutým světem. Úlomky, jejichž spojením se nakonec vytvořil Měsíc, se přehřály až do bělomodra a veškerá voda se při tomto procesu vypařila. Později začaly na povrch Měsíce dopadat komety. Většina z miliard tun vody, kterou s sebou tyto menší impakty přinesly, se okamžitě ztratila. Ovšem menší část, opravdu jen stopa, si našla cestu až na dna polárních kráterů zahalená věčným stínem, dar vody, jehož se Měsíci dostalo jakoby na oplátku za okolnosti jeho zrození.

Podle pozemských měřítek bylo na Měsíci vody poskrovnu – ne o moc víc než ve slušně velkém jezeře – ovšem pro lidské osadníky se jednalo o poklad nevyčíslitelné ceny; jeho hodnota se nedala doslova vyvážit ani zlatem. A neocenitelná byla i pro vědce, protože představovala záznam o pradávných epochách tvorby komet a nabízela nepřímá vodítka pro vysvětlení vzniku zemských oceánů, jež byly rovněž dědictvím dopadů komet.

Michail se tady ovšem nezajímal o měsíční led, nýbrž o sluneční oheň.

Odvrátil pohled od stínů a vydal se za světlem do stoupajícího svahu obvodové hory. Cestu tvořila pouhá stezička udusaná lidskými šlépějemi. Lemovaly ji pouliční lampy, jak malým

kulatým svítilnám, zavěšeným na sloupech, všichni říkali, takže viděl na to, co dělá.

Úbočí bylo příkré a každý krok představoval i při mírnější šestinové měsíční gravitaci jistou námahu. Pomáhal mu i skafandr: tichým bzukotem exoskeletálních servomechanismů a pronikavým ševlením ventilátorů a pump, které se ze všech sil snažily, aby se mu na průzoru nesrážela pára. Už zanedlouho se zadýchal a příjemně ho bolely svaly, tato chuť do kopce představovala jeho každodenní zdravotní procházku.

Posléze konečně vyšel na vrchol hory, kde ho zalily ploché sluneční paprsky. Nacházela se zde menší soustava robotických senzorů, jež s bezbřehou elektronickou trpělivostí hleděly do Slunce. Pro Michailovy oči však bylo světlo příliš pronikavé a průzor přilby se mu ihned ztmavil.

Krajina, která se kolem něj rozkládala, byla členitá a velmi dramatická. Stál na okraji kráteru Shackleton, jenž byl sám o sobě poměrně malý, ovšem tady na západním cípu protínal obvody dvou dalších kráterů. Okolí bylo rozrušené až v nadlidském měřítku, dokonce i vzdálené okraje kráterů skrýval horizont Měsíce. Ovšem díky dlouholeté praxi se Michail naučil rozeznávat pozvolna se zakřivující řetězce hor, jež obvod těchto prolnutých jizev vyznačovaly. Toto vše ostře vystupovalo v nízkém světle paprsků Slunce, které neúnavně obíhalo po obzoru a vrhalo dlouhatánské stíny, posouvající se jako hodinové ručičky.

Jižní pól, který vznikl v době, kdy byl Měsíc ještě mladý, následkem obrovského impaktu, po němž na něm zůstal nejhlubší kráter v celé sluneční soustavě, byl nejzbrázděnější krajinou na Měsíci. Výraznější kontrast vůči rovné čedičové planině Moře klidu daleko na severu poblíž lunárního rovníku, kde poprvé přistáli Armstrong s Aldrinem, si bylo možné jen stěží představit.

A tento vrcholek byl mimořádným místem. I zde mezi horami jižního pólu panovala v některých oblastech částečná noc, neboť

posouvající se stíny té či oné stěny kráteru zakrývaly světlo. Ovšem vrcholek, na němž Michail stál, byl jiný. Díky nahodilosti geologických sil zůstal strmější a o něco málo vyšší než jeho bratranci okolo, takže na jeho špici stín nikdy nedopadal. Zatímco stanici, která se nacházela jen několik kroků odtud, halila věčná tma, toto místo neustále zalévaly sluneční paprsky – říkalo se mu Vrcholek věčného světla. Na otáčející se Zemi podobná lokalita neexistovala a i na Měsíci jich bylo jen několik.

Nepřicházelo zde ráno ani skutečná noc, nebylo proto divu, že se Michailovy osobní hodiny odchylovaly od jednotného času ostatních obyvatel Měsíce. Zdejší zvláštní tichou krajinu si však postupně velmi oblíbil. A v celé soustavě Země-Měsíc neexistovalo pro výzkum Slunce, jež ze vzduchoprázdne oblohy nikdy nemizelo, lepší místo.

Ovšem dnes, jak tu tak stál, ho něco zneklidňovalo.

Byl tu pochopitelně zcela sám; nepřipadalo v úvahu, že by se ke stanici kdokoli potají přikradl, aniž by ho na něco takového upozornila stovka automatických systémů. Mlčenlivé stráž slunečních senzorů nevykazovaly sebemenší známky zásahu zvenčí či jakýchkoli změn – tedy ne že by mu zběžná prohlídka jejich pláště, obaleného silným protimeteorickým krytem a kevlarom, cokoli prozradila. Co ho tedy zneklidňovalo? Zakoušet podobné pocity na zcela netečném Měsíci nebylo právě příjemné a Michail se i navzdory útulnému bezpečí skafandru zachvěl.

Potom se dovtípil. „Thalete, ukaž mi Slunce!“

Zavřel oči a vystavil tvář jeho svitu.

Když Michail znovu otevřel oči, spatřil na Slunci cosi zvláštního.

Střed průzoru přilby většinu světla hlavního kotouče pohlcoval. Rozeznával však atmosféru Slunce, jeho korónu, rozptýlenou záři, která se rozpínala na ploše několikanásobně

větší, než činil průměr Slunce. Koróna měla hladkou strukturu, která mu odjakživa připomínala perleť. Dobře však věděl, že tato hladkost zakrývá elektromagnetickou sílu, zastiňující jakoukoli lidskou technologii – ano, tu sílu, která byla hlavní příčinou škodlivého vesmírného počasí, jehož výzkumu zasvětil svůj život.

Uprostřed koróny rozeznával samotný sluneční kotouč, který filtry v přilbě ztlumily na temný žhavý uhlík. Michail si obraz přiblížil a spatřil jakousi skvrnku – mohlo se jednat o granule, obrovské konvektivní buňky, pokrývající povrch Slunce. A poblíž samotného středu kotouče zahlédl sotva patrný tmavší pás – tady očividně o žádné granule nešlo – a ten byl ještě daleko rozsáhlejší.

„Aktivní oblast,“ zamumlal si.

„A pořádně veliká,“ podotkl Thales.

„Nemám po ruce deník... Dívám se na 12 687?“ Po desítky let lidé číslovali aktivní oblasti, které na Slunci zpozorovali; jednalo se o zdroje erupcí i dalších projevů neklidu.

„Ne,“ odvětil Thales zdvořile. „Aktivní oblast 12 687 se uklidňuje a nachází se západněji.“

„Tak co to k čertu...“

„Tato oblast žádné číslo nemá. Je ještě příliš nová.“

Michail hvízdal. Aktivní oblasti se obvykle tvořily několik dní. Zkoumáním rezonancí Slunce, obřích a pomalých zvukových vln, které procházely jeho strukturou, se obvykle daly vysledovat hlavní oblasti na odvrácené straně ještě dříve, než je majestátní rotace této hvězdy umožnily pozorovat přímo. Ovšem v tomto případě se zdálo, že se jedná o něco jiného.

„Slunce je dnes neklidné,“ zabručel Michail.

„Michaile, tvůj hlas má nezvyklý tón. Měl jsi snad tušení, že se tam ta aktivní oblast nachází, ještě než jsem ti vše zobrazil?“

Michail strávil s Thaletem o samotě spoustu času, proto ho podobný projev zvědavosti nijak nepřekvapoval. „Na podobné věci si člověk vypěstuje instinkt.“

„Lidský senzorický aparát zůstává obestřen rouškou tajemství, vid', Michaille?“

„Ano, to máš pravdu.“

Koutkem oka Michail zahlédl jakýsi pohyb, takže se od sluníčka odvrátil. Když se mu průzor přilby projasnil, zahlédl světélko, které se k němu pozvolna blížilo měsíčními stíny. Pro Michaila to byl bezmála stejně nezvyklý pohled jako tvář neklidného Slunce.

„Zdá se, že máme návštěvu. Thalete, zkontroluj, jestli máme ve sprše dostatek horké vody.“ Pak začal sestupovat po stezce dolů a navzdory narůstajícímu vzrušení si každý krok pečlivě naplánoval dopředu. „Vypadá to, že nás čeká pozoruhodný den,“ zabručel si pod vousy.

3. KRÁLOVSKÁ SPOLEČNOST

Siobhan McGorranová seděla o samotě v hlubokém křesle. Na klíně jí spočíval osobní displej, na odkládacím stolku vedle sebe měla postavený šálek velmi hořké kávy a k uchu si tiskla telefon. Opakovala si přednášku, s níž měla za necelou půlhodinu vystoupit před posluchačstvem složeným z jejích nejuznávanějších kolegů.

Nahlas četla: „Rok 2037 slibuje stát se pro kosmologii tím nejvýznačnějším od roku 2003, kdy byly poprvé správně stanoveny základní složky vesmíru – proporce baryonové hmoty, temné hmoty a temné energie. V roce 2003 mi bylo jedenáct let a vzpomínám si, jak jsem byla nadšená, když vešly ve známost výsledky výzkumu z Wilkinsonovy mikrovlnné anizotropní sondy. Zřejmě jsem nebyla zrovna typický teenager! Jenže pro mě byl Wilkinson jakýmsi robotickým Kolumbem. Tato neohrožená kosmologická sonda se vydala na svou pouť v naději, že najde Čínu z temné hmoty, a místo toho cestou narazila na Ameriku z temné energie. A podobně jako Kolumbovy objevy v lidském povědomí navždy určily geografii Země, tak jsme se v roce 2003 dozvěděli, jak ve skutečnosti vypadá geografie vesmíru. A nyní roku 2037 lze díky výsledkům, které očekáváme od anizotropní sondy Kvintesence...“

Pojednou světla v místnosti zablikala a Siobhan se ve čtení textu zadrhla.

Zaslechla, jak na druhém konci její matka netrpělivě sykla. „A tak dál a tak dál,“ zašveholila Maria a maličký reproduktor telefonu ještě zvýraznil její zpěvný irský hlas. „Počítám, že po té spoustě technických plků o nějaké staré vesmírné lodi, na kterou si stejně nikdo nepamatuje, se zase vrátíš zpátky k tématu.“

Siobhan přemohla vzdech. „Mami, já jsem královská astronomka a přednáším pro Královskou společnost. Mám

vystoupit s hlavním projevem! ,Technické plky‘, jak říkáš ty, k tomu zkrátka patří.“

„A analogie ti taky nikdy moc nešly, broučku.“

„Aspoň trochu bys mě teda podpořit mohla!“ Napila se kávy a dávala si pozor, aby ani malinko neukápla na svůj nejlepší kostým. „No vždyť se jenom podívej, kam až to ta tvoje holčička dotáhla!“ Zapnula na telefonu videofunkce, aby se její máti mohla pokochat i očima.

Nacházela se v Sálech města Londýna v sídle Královské společnosti věd na Carlton Terrace. Obklopovaly ji honosné starožitnosti včetně lustrů na stropě a mramorového krbu hned vedle ní.

„To je ale nádherný pokoj,“ rozplývala se Maria. „Vidiš, viktoriánské době vděčíme za mnohé.“

„Královská společnost vznikla daleko dřív, než ve viktoriánské době...“

„To tady žádné lustry nemají, to ti teda řeknu,“ odtušila Maria. „Všude jenom zahnívající důchodci a já jsem jedna z nich.“

„Taková už je zkrátka demografie.“

Maria ležela v Guyově nemocnici nedaleko Londýnského mostu jen pár set metrů od Carlton Terrace. Čekala na vyšetření kvůli rakovině kůže. U lidí, kteří zestárli pod propustnou oblohou, se jednalo o častý neduh, proto se musela zapsat do pořadníku.

Siobhan zaslechla v pozadí zvýšené hlasy. „Děje se tam něco?“

„Jenom menší cirkus u automatu na pití,“ vysvětlovala Maria. „Ten stroj někomu odmítl kreditní implantát. Lidi jsou teď všeobecně nějak vznětlivější. Je to dneska takový divný den, co? Možná to má na svědomí ta zvláštní obloha.“

Siobhan se rozhlédla kolem sebe. „Ani tady není o moc větší klid.“ Čím více se začátek konference blížil, tím byla raději, že tu sedí o samotě jen s kávou a že si může procházet poznámky,

třebaže ji přemohla povinnost zavolat mámě do nemocnice. Nyní ale jako by se všichni tísnili u okna a dívali se na prazvláštní nebe. V duchu ji napadlo, jaký je to legrační výjev, vidět shluk mezinárodně uznávaných vědců, kteří se strkají jako malé děti, toužící zahlédnout popovou hvězdu. Ale na co se to vlastně dívají?

„Jak to myslíš, mami, zvláštní obloha?“

Maria uštěpačně odvětila: „Co kdyby ses šla mrknout sama? Seš přece královská astronomka a...“ Nato v telefonu zasyčelo a spojení se přerušilo.

Siobhan byla na okamžik vyvedená z míry; něco takového se jí totiž ještě nikdy nestalo. „Aristotele, vytoč prosím tě to číslo znovu!“

„Jistě, Siobhan.“

Po několika vteřinách se opět ozval hlas matky. „Haló...?“

„To jsem zase já,“ zahlaholila Siobhan. „Mami, profesionální astronomové už dneska hvězdy moc nepozorují.“ A už vůbec ne kosmoložka jako Siobhan, která se zajímala o vesmír v nejširších měřítcích prostoru a času, nikoli o hrstku podružných těles, která lze spatřit prostým okem.

„Ale té polární záře ráno sis musela určitě všimnout i ty.“

Ano, všimla si jí. Uprostřed léta vždy Siobhan vstávala kolem šesté a jako každý den si šla zaběhat do Hyde Parku, ještě než začne být nesnesitelné vedro. A dnes ráno, ačkoli už sluníčko dlouho stálo nad obzorem, si na severní obloze povšimla prchavých karmínově-zelených útvarů – šlo o zřetelně trojrozměrné zářivé pásy a cáry, obrovskou strukturu vytvořenou magnetismem a plazmou, která se objevila nad Zemí.

Maria se zeptala: „Polární záře nějak souvisí se sluníčkem, ne?“

„Ano. Jsou to erupce a solární vítr.“ Siobhan si ke své hanbě uvědomila, že přesně neví, zda se Slunce nyní přiblížilo k vrcholné fázi svého cyklu. A to se honosila titulem královské astronomky.

Ovšem přestože polární záře nepopíratelně představovala úchvatnou podívanou a bylo velmi neobvyklé, že tak daleko na jihu, kde se nacházel Londýn, svítila tak jasně, Siobhan dobře věděla, že se jedná pouze o druhořadý následek interakce sluneční plazmy s magnetickým polem Země, a proto není nijak zvlášť zajímavá. Takže se dál věnovala rannímu běhu, protože neměla nejmenší důvod rozšiřovat řady zmatených pejskařů, kteří s otevřenou pusou civěli na oblohu. A rozhodně jí nijak nevadilo, že zmeškala krátké okamžiky paniky, kdy lidé zbytečnými telefonáty zahltili tísňové linky, jelikož měli za to, že Londýn hoří.

Všichni se stále tísnili u okna. Musela uznat, že tohle všechno je opravdu trochu podivné.

Odložila kávu a s telefonem v ruce zamířila k oknu. Přes ramena shluknutých kosmologů toho příliš neviděla; zahlédla jen kousek zeleně v parku a jasně modré nebe. Okno se nedalo otevírat, aby náležitě fungovala klimatizace, ale přesto se jí zdálo, že slyší neobvyklý dopravní hluk – troubení klaksonů a jekot houkaček.

V pozadí hloučku si jí všiml Toby Pitt. Toby byl hřmotný vlídný muž s postavou jako medvěd a s přiškrceným středoanglickým přízvukem, který pracoval pro Královskou společnost. Dnes měl dohlížet na zdárný průběh konference. „Siobhan! Snad ani nebudu vtipkovat, že královská astronomka projevuje zájem o oblohu jako poslední.“

Ukázala mu telefon. „Není třeba. Všechno mi už vylíčila máti.“

„Ale pohled je to vážně pozoruhodný. Pojd'te se podívat sama.“ Vzal ji mohutnou paží kolem ramen a díky dovednému skloubení své fyzické schránky s usměvavým taktem se s ní prodral davem až k oknu.

Sály města Londýna skýtaly výtečný výhled na třídu Mall a St. James' Park za ní. Tráva v parku měla zářivě zelenou barvu; nejednalo se totiž o místní odrůdu, ale o houževnatý druh se silnými stébly odolný vůči suchu, dovezený z jižního Texasu; a neúnavné zavlažovače rozstříkovaly do vzduchu spršky lesklých kapek vody.

Ovšem doprava na třídě Mall byla ucpaná. Chytré automobily se sice v poklidu samy vyrovnaly do optimálně uspořádaných kolon, ovšem jejich frustrování řidiči zuřivě mačkali klaksony a v dusném vzduchu se zvedal chvějivý opar horka. Když se Siobhan zadívala do dálí, povšimla si, že semaforey a ukazatele nad pruhy vozovky blikají evidentně nazdařbůh; potom nemohlo být divu, že se tvoří dopravní zácpa.

Zvedla hlavu. Vysoko na nebi zalévalo slunce bezmračné ovzduší svými paprsky. I když si zakryla oči, stále na obloze rozeznávala jemné předivo polární záře. Uvědomila si, že kromě lomozu automobilů z třídy Mall k ní doléhá ještě jiný zvuk, tišší hukot tlumený silným, neprodyšně uzavřeným oknem. Jednalo se o hřmot zablokované dopravy, jenž jako by se začínal vznášet nad celým městem. Tato zácpa tedy nebyla pouze místní.

Toho dne poprvé pocítila záchvěv neklidu. Vzpomněla si na svou dceru Perditu, která právě pobývala na univerzitní koleji. Perditě bylo dvacet a byla to už rozumná mladá žena. Ale přesto...

Pojednou se rozhostilo ticho a světlo se proměnilo. Lidi zachvátil nepokoj. Když se Siobhan ohlédla přes rameno, zjistila, že osvětlení v místnosti pohaslo. A nenápadná změna v intenzitě okolních zvuků bezpochyby znamenala, že službu vypověděla i klimatizace.

Toby Pitt cosi chvatně prohodil do telefonu. Potom zvedl ruce a oznámil: „Není se čeho obávat, dámy a pánové! Nepostihlo to jen nás, výpadek elektřiny zřejmě potkal celou tuto část Londýna. Máme však záložní generátor, který by měl co nevidět naskočit.“

Mrkl na Siobhan a pošeptal jí: „Pokud se nám ovšem podaří ten starý krám nahodit.“ Nato si ale opět přiložil telefon k uchu a svažtil tvář znepokojením.

Panoval horký letní den, teploměr ukazoval přes třicet stupňů, takže v místnosti narůstalo dusno a Siobhan začínal připadat kalhotový kostým na těle čím dál těžší a nepohodlnější.

Zpoza okna dovnitř dolehl rachot mačkaného plechu, řada drobných ran připomínajících menší ohňostroj a hukot kvílících autoalarmů. Kosmologové jako jeden muž zatajili dech. Siobhan se tlačila vpřed, aby zjistila, co se děje.

Dopravní kolona na ulici stála stejně nehybně jako předtím. Ovšem vozy předtím samy od sebe popojely a narazily do aut před sebou, čímž vytvořily jakousi děsivou Newtonovu kolébku. Vylézali z nich lidé a někteří byli podle všeho zranění. Zácpa se zničehonic z ukázněné nesnáze proměnila v menší pohromu, vyznačující se pokrouceným plechem, unikajícími mazivy a sem tam nějakým poraněním. Po policii nebo sanitkách nikde ani památky.

Siobhan byla vyvedená z konceptu. Nic podobného ještě opravdu jaktěživa neviděla. Všechny vozy současnosti měly vlastní inteligenci. Data a pokyny přebíraly od systému řízení silničního provozu a z navigačních satelitů, a dokázaly se vyhnout ostatním autům, chodcům či jiným překážkám ve svém bezprostředním okolí. Dopravní nehody prakticky vymizely a úmrtnost na silnicích poklesla na naprosté minimum. Ovšem výjev na ulici připomínal řetězové srážky, jež byly v Británii v době jejího dětství, v 90. letech 20. století, na denním pořádku. Bylo vůbec možné, že by elektronické navigační systémy všech automobilů selhaly najednou?

Pojednou ji oslnilo prudké světlo. Trhla sebou a zakryla si oči rukou. Když se jí zrak vrátil, spatřila, že se kdesi v jižní části města vznáší nad řekou mrak černého dýmu, ovšem přesné místo

halil kalný smog. Poté k sídlu Královské společnosti věd dolehla rázová vlna. Mohutná stará budova se celá zachvěla a okno zaskřípalo. V dáli Siobhan zaslechla řinkot skla, jekot alarmů a výkřiky.

Jednalo se o explozi, zřejmě obrovskou. Kosmologové si mezi sebou s obavami a vážnými tvářemi cosi špitali.

Toby Pitt jí položil ruku na rameno. Jeho výraz ztratil poslední zbytky dobrého rozpoložení. „Siobhan! Volali nám z úřadu paní starostky. Shánějí se po vás.“

„Po mně...?“ otočila se zaskočeně. Neměla nejmenší tušení, co se to děje. „Ale ta konference...“

„Za daných okolností všichni jistě pochopí, když ji odložíme.“

„Ale jak se tam mám dostat? Jestli to takhle vypadá v celém...“

Toby však zavrtěl hlavou. „Můžeme odtud uspořádat videokonferenci. Pojd'te za mnou.“ Vydala se tedy za jeho ramenatou postavou k východu ze sálu a přiložila k uchu telefon. „Mami?“

„Ještě tam jsi? Slyšela jsem jen nějaké štěbetání.“

„To jsou kolegové kosmologové. Jsem v pořádku, mami. A ty...“

„Já taky. Ta rána přišla odněkud z dálky.“

„Sláva,“ podotkla Siobhan s uspokojením.

„Volala jsem Perditě. Spojení nebylo nic moc, ale nic se jí prý nestalo. Zůstávají na koleji, dokud se všechno neuklidní.“

Siobhan pocítila až přehnaně velkou úlevu. „Děkuju ti.“

Maria opáčila: „Doktoři pobíhají sem a tam. V jednom kuse jim vyzvánějí pagery. Člověk by si myslel, že sem budou proudit oběti, ale zatím jsem nikoho neviděla... Myslíš, že to mají na svědomí teroristi?“

„To nevím.“ Toby Pitt došel ke dveřím a ukazoval jí, ať jde za ním. „Pokusím se zůstat ve spojení,“ dodala a pak spěšně opustila místnost.

4. NÁVŠTĚVA

Transportér dospěl ke stanici mnohem dřív, než Michail klopotně seběhl po stezce zpátky. Návštěva čekala u vchodu do budovy s netrpělivostí, kterou nemohl zakrýt ani skafandr.

Michail měl pocit, že dotyčného poznává už podle držení těla. Přestože bylo osídlení Měsíce rozeseto po celé jeho ploše, v lidském měřítku představoval maličké městečko, v němž každý znal každého.

Thales mu jeho domněnku šeptem potvrdil: „Přijel doktor Eugene Mangles, známý lovec neutrin. To jsou k nám ale hosti!“

Ten počítačový mozek je pacholek, takhle si mě dobírat! Pomyslel si Michail v duchu popuzeně. Thales zná moje pocity až moc dobře. Byla ovšem pravda, že se mu samým očekáváním maličko rozbušilo srdce.

Michail s Eugenem stanuli proti sobě a ve skafandrech působili neohrabaným dojmem. Přes průzor přilby nebylo Eugenovi téměř vidět do tváře; podobala se soše z uhlazených stínů. Vypadá velmi mladě, pomyslel si Michail. Navzdory vysoké funkci bylo Eugenovi teprve šestadvacet – samorostlý mladý génius.

Michail chvíli vůbec nevěděl, co říct. „Omlouvám se,“ prohlásil nakonec. „Moc návštěv sem za mnou nejezdí.“

Eugene zřejmě ovládal umění, jak se chovat ve společnosti, ještě méně. „Už jste to viděl?“

Michail vytušil, co má na mysli. „Slunce?“

„Tu aktivní oblast.“

Mladík sem pochopitelně přijel kvůli Slunci. Proč by jinak navštěvoval Stanici pro výzkum slunečního počasí? Určitě ne kvůli mrzoutskému astrofyzikovi na počátku středního věku, který ji obsluhoval. A přesto Michail pocítil pošetílý a zcela bezdůvodný

nával zklamání. Snažil se působit přívětivým dojmem. „Ale vy se přece zabýváte neutriny, ne? Měl jsem za to, že oblastí vašeho výzkumu je sluneční jádro, ne jeho atmosféra.“

„To by bylo na dlouhý lokty,“ změřil si ho Eugene. „Ale tohle je důležitý. Důležitější, než si zatím myslíte. A já to předpověděl.“

„A co?“

„Tu aktivní oblast.“

„Z výzkumu jádra? To nechápu.“

„Jasně že ne,“ odsekl Eugene, který se očividně nestaral o případnou urážku. „Zaznamenal jsem svoje předpovědi v Aristotelovi i Thaletovi, dá se to ověřit podle data. A sem jsem si přijel tyhle údaje ověřit. Všechno se stalo přesně, jak jsem předvídal.“

Michail se pod přilbou skafandru usmál. „Promluvíme si o tom! Pojd'me dovnitř. Ukážu vám všechny údaje, jaké budete chtít. Nedáte si kafe?“

„Musej si mě vyslechnout,“ prohodil Eugene.

Koho tím asi myslí...? „A o co jde?“

„O konec světa,“ odtušil Eugene. „Teda možná.“ Zamířil k prachovému filtru, zatímco Michail zůstal stát s otevřenou pusou.

Cestou přes prachový filtr a přechodovou komoru do budovy stanice spolu neprohodili ani slovo. Každý člověk na Měsíci byl dosud jakýmsi průkopníkem, a pokud nepostrádal rozum, bez ohledu na to, co měl na srdci, se při průchodu hermetickými uzávěry a přetlakovými místnostmi z jednoho bezpečného prostředí do druhého či při oblékání a svlékání skafandru soustřeďoval výhradně na procedury, které právě prováděl, a které ho udržovaly při životě. A pokud snad rozum postrádal, pak mohl pochopitelně mluvit o štěstí, jestliže byl přinucen vrátit se na Zemi dřív, než zabil sebe nebo někoho jiného.

Michail, ostřílený díky každodenní praxi, se z oděvu vysoukal první. Když se skafandr odplazil do čističky – což byl poněkud groteskní výjev, neboť jej servomotory táhly po podlaze jako shozenou kůži, která zničehonic obživla –, zamířil Michail ve spodním prádle k umyvadlu, kde si v pomalém pramínku vody pořádně vydrbal ruce. Šedočerný prach, který na něm ulpěl při manipulaci se skafandrem, jenž i přes veškerou snahu filtru zůstával umouněný, se mu zadřel do pórů i za nehty, kde pozvolna reagoval s přirozeným mazivem jeho pokožky a vydával zápach připomínající střelný prach. Měsíční prach představoval potíže už od prvních krůčků, které zde člověk učinil: byl nesmírně jemný, pronikl úplně všude, a jelikož při sebemenší příležitosti okamžitě a s nadšením oxidoval, rozrušoval vše – mechanickými ložisky počínaje a lidskými sliznicemi konče.

Na technické problémy způsobované měsíčním prachem však nyní Michail pochopitelně nemyslel. Pokradmu se otočil. Eugene už měl zuté boty i svlečené rukavice a právě si sejmul přilbu, zavrtěl krásnou hlavou a vysvobodil z ní své husté vlasy. Tuto tvář si Michail pamatoval, tvář, kterou poprvé spatřil při nějaké podružné společenské akci na základně Clavius či Armstrong – tvář, v níž se odrážely tvrdé rysy čerstvě nabyté mužnosti, ale současně i symetrie a jemnost jinošství, třebaže se v jejích očích zračila jistá nespoutanost – tvář, která ho přitahovala stejně neodolatelně jako můru plamen svíčky.

Když si Eugene svlékl skafandr, Michailovi se bezděky vybavila stará vzpomínka. „Eugene, slyšel jste někdy o Barbarelle?“

Eugene se zachmuřil. „Ta žije na Claviu?“

„Ne, ne! To je jeden starý sci-fi film. Jsem tak trochu fanda do kinematografie z dob, kdy se do vesmíru ještě nelítalo. Hrála tam taková mladá herečka, Jane Fondová se jmenovala...“ Eugene očividně neměl nejmenší tušení, o čem to mluví. „No, to je jedno!“

Michail vstoupil do nevelké sprchové kóje, svlékl si zbytek oděvů a postavil se pod hubici. Pomalu se začala objevovat voda, velké lesklé kapky, které díky nízké gravitaci dopadaly až s magickou povlovností na podlahu, kde je do poslední cenné molekuly odsála čerpadla. Michail zvedl do proudu obličej a snažil se uklidnit.

Thales vlídně oznámil: „Připravil jsem kávu, Michaile.“

„To bylo od tebe pozorné, Thalete.“

„Všechno je, jak má být.“

„Děkuju ti...“ Někdy jako by Thales opravdu dokázal rozpoznat Michailovo rozpoložení.

Thales byl vlastně méně vyspělým klonem Aristotela, který představoval inteligenci zahrnující stovku miliard pozemských počítačů všech velikostí, i sítě, které je propojovaly. Coby vzdálený potomek vyhledávacích programů z konce dvacátého století se Aristoteles proměnil v obrovský elektronický mozek, jehož myšlenky obíhaly rychlostí blesku po zeměkouli protkané kabele; celá léta představoval nerozlučného společníka všech lidí.

A když se lidé trvale usídlili na základně Clavius na Měsíci, nepřipadalo v úvahu, že by se tam bez Aristotela obešli. Cesta ze Země na Měsíc však světlu trvá přes sekundu, a v prostředí, kde sebemenší chyba může znamenat smrt, byla podobná prodlení nepřijatelně dlouhá. A tak vznikl Thales, jakási lunární kopie Aristotela. Thales byl průběžně aktualizován z Aristotelových velkokapacitních paměťových modulů, současně však byl nevyhnutelně jednodušší než jeho rodič, jelikož elektronický nervový systém vybudovaný na Měsíci byl ve srovnání s tím na Zemi zatím ještě velmi prostý.

Ale ať už byl Thales jednodušší nebo ne, svou práci odváděl spolehlivě. Rozhodně měl dost intelligence na to, aby dostal jméno, kterým byl pokřtěn: Thales z Milétu, řecký filozof z šestého století před naším letopočtem, přišel jako první s teorií, že Měsíc

nevyzařuje vlastní světlo, ale pouze odráží sluneční paprsky, a údajně jako vůbec první člověk v historii předpověděl zatmění Slunce.

Všichni lidé na Měsíci se mohli na Thaletu kdykoli spolehnout. Michail, jenž se navzdory stoickému přesvědčení nezdálo cítit osaměle, se občas Thaletovým rozvázným hlasem, který tak trochu postrádal cit, nechával utěšovat.

A jelikož si nyní v duchu na Eugena toužebně myslel, cítil, že by útěchu potřeboval.

Věděl, že Eugene pobývá v kráteru Ciolkovskij. Tento obrovský kráter na odvrácené straně byl domovem kvalitně vybavené podzemní základny. Jelikož se skrývala pod povrchem netečného chladného Měsíce, kam nedoléhaly žádné záchvěvy a kde byla chráněna před radiovými vlnami ze Země i před veškerým zářením s výjimkou stopového množství v měsíčních horninách, jednalo se o ideální lokalitu pro výzkum neutrin. Tyto přízračné částice prostupovaly valnou většinou pevných hmot, jako by snad ani neexistovaly, a díky tomu poskytovaly jedinečná data o tak nepřístupných místech, jakým je například střed Slunce.

Je to ale zvláštní úděl, trmácet se až na Měsíc a pak se zavrtat do regolitu a tam provádět své výzkumy, pomyslel si Michail v duchu. Pro práci přece existovalo tolik daleko lákavějších míst, například stanoviště masivního planetárního teleskopu v kráteru na severním pólu, jenž dokázal rozložit povrch planet podobných Zemi, které obíhaly kolem sluncí v okruhu padesáti světelných let.

Toužil si s Eugenem o těchto věcech pohovořit, podělit se s ním o své zážitky a rovněž o dojmy z Měsíce. Věděl však, že své reakce na tohoto mladíka musí držet v patřičných mezích.

Od doby dospívání, kdy si plně uvědomil svou sexuální orientaci, se Michail naučil své reakce ovládat; ve Vladivostoku totiž byla homosexualita i na počátku jednadvacátého století stále svým způsobem tabu. Jelikož v sobě Michail objevil výrazný

intelekt, oddal se práci a postupem času si na život trávený víceméně zcela o samotě zvykl. Když opouštěl domov, choval v sobě naději, že se díky kariéře, která ho zavedla do všech koutů rozrůstající se Euroasijské unie včetně Londýna a Paříže, a nakonec i zcela mimo zeměkouli, ocitne v tolerantnějších kruzích. To se skutečně také stalo; jenže v té době zjistil, že si možná až příliš uvykl na společnost sebe sama.

Život trávený až v mnišském odloučení mu narušilo jen několik vášnivých, ale krátkodechých vztahů. A nyní mezi čtyřicítkou a padesátkou se začínal smiřovat se skutečností, že žádného celoživotního partnera už zřejmě nikdy nenajde. To ovšem neznamenal, že by byl imunní vůči jakýmkoli citům. Do dnešního dne s tímto pohledným mládencem, Eugenem, prohodil sotva pár slov, ale i ta v něm očividně stačila rozdmýchat bláznivou zamilovanost.

Na to všechno však musel zapomenout. Ať už Eugene přijel do Shackletonu z jakéhokoli důvodu, určitě to nebylo kvůli Michailovi.

Jde o konec světa, povídal ten mladík. Michail se zachmuřil a začal se utírat ručníkem.

5. VE STAVU NOUZE

Siobhan vešla do konferenčního sálu v prvním poschodí sídla Královské společnosti věd. Místnosti vévodil oválný poradní stůl, kolem nějž mohlo zasednout přinejmenším dvacet lidí, ovšem kromě Tobyho Pitta se zde Siobhan nacházela zcela sama. Nejistě se posadila do čela stolu. Na stěně visela mírně surrealistická tapisérie kmene Zulu, která měla symbolicky znázorňovat vzestup vědy, a rovněž portréty bývalých členů – většinou zesnulých bělochů. Poněkud novější pohyblivé obrazy už byly rozmanitější.

Toby poklepal na naleštěnou desku stolu, ta zprůhledněla a objevila se sada zapuštěných displejů. Obrazovky se rozzářily, objevily se na nich nejruznější výjevy zkázy – dopravní nehody na silnicích i na železnici, kanalizační splašky vytékající kdesi na pláži z potrubí a zřejmě i vrak letadla, zabořený do přistávací dráhy letiště Heathrow – a zachmuřené tváře, povětšinou s displeji v pozadí a sluchátky u ucha.

Jakási žena s vážným výrazem ve tváři podle všeho volala z operačního střediska policie. Když se se Siobhan setkala očima, pokývla hlavou. „Vy jste ta astronomka.“

„Ano, královská astronomka.“

„Paní profesorko McGorranová, já se jmenuji Phillippa Duflotová.“ Mohlo jí být tak kolem třicítky, hovořila až přehnaně spisovně a na sobě měla maličko pomuchlaný kostým. „Pracuji v úřadu paní starostky jako jedna z jejích asistentek.“

„Starostky...“

„Londýna. Požádala mne, abych vás vyhledala.“

„A proč?“

„Přece kvůli nastalé nouzové situaci!“ Phillippa Duflotová se zatvářila podrážděně, ale očividně se vnitřně uklidňovala; vzhledem k napětí, které na ni bezpochyby doléhá, pomyslela si Siobhan, se dokáže obdivuhodně ovládat. „Omlouvám se,“ řekla

Phillippa. „Všechno se odehrálo tak nenadále – během pouhých několika hodin. Procvičujeme operace pro případné velké živelné pohromy, k nimž čas od času dochází, avšak dnešní situaci zvládáme jen s vypětím všech sil. Katastrofu podobného rozsahu nikdo nečekal. Přiznávám, že jsme zaskočeni.“

„Ale jak vám můžu pomoci já?“

Formálně Phillippa volala jménem Londýnského krizového fóra. Jednalo se o meziresortní orgán, který vznikl v důsledku vzednutí vlny terorismu na sklonku století. Byl řízen z úřadu starostky a tvořili jej zástupci městských záchranných složek, dopravy, veřejných služeb, zdravotnických organizací a místní samosprávy. Existovala i samostatná instituce, která měla na starost plánování záchranných operací v Londýně, a ta se rovněž zodpovídala starostce. Podobné místní orgány pak zastřešovaly úřady národního záchranného systému, které podléhaly ministerstvu vnitra.

Siobhan velmi záhy zjistila, že na většině těchto úřadů se spíše mluví, než jedná. Skutečnou zodpovědnost za řešení krizových situací nesla policie, a klíčovou osobou, s níž byla nyní starostka ve styku, byl policejní náčelník. Siobhan pochopila, že nějak podobně to zkrátka v Británii chodí: ústřední řízení sice chybělo, ale nahrazovala je místní schopnost pružně a rychle reagovat, která obecně fungovala na výbornou. Nyní však Británie tvořila nedílnou součást Euroasijské unie, takže existoval celounijní krizový štáb založený na americké organizaci FEMA, jehož jménem zasahovali před několika lety londýnští hasiči při havárii chemičky v Moskvě.

A touto sítí záchranných organizací dnes kolovaly nepříznivé zprávy. Londýn totiž postihla celá řada vzájemně souvisejících potíží, jejichž prapříčinu Siobhan zpočátku vůbec netušila. Všechno začalo najednou zničehonic kolabovat.

Nejnaléhavějším problémem bylo zhroucení energetické sítě. Phillippa bombardovala Siobhan údaji o oblastech, kde došlo k částečnému nebo úplnému výpadku proudu, a rovněž záběry následků: na jednom bylo vidět podzemní nákupní středisko na Brent Cross, kde pohasla světla, výtahy i eskalátory se zastavily a tisícovky lidí pohltila tma přerušovaná pouze červeným nouzovým světlem.

Phillippa se tvářila zkormouceně. „Vůbec první stížnost jsme dnes zaznamenali od člověka, který zůstal vězet v hotelovém pokoji, protože se mu zasekl elektronický zámek. A od té chvíle se strhla doslova záplava telefonátů. Veškerá hromadná doprava se zastavila. Lidé jsou uvězněni v letadlech, která nemohou vzlétnout z ranvejí, jiní pro změnu v letadlech, která nemohou přistát. Ještě ani neznáme jejich počet. A už vůbec si netroufáme odhadnout, kolik osob zůstalo viset jen ve výtazích!“

Hlavním problémem byla energetická síť. Elektrický proud vznikal v elektrárnách – dnes již většinou jaderných, větrných, přílivových i několika posledních, v nichž se ještě používala fosilní paliva. Generátory pak pomocí vodičů při napětí vyšším než sto tisíc voltů rozváděly elektrický proud dál. Mířil do místních trafostanic a transformátorů, odkud putoval dalšími kabely do podniků a domácností, kde už však dosahoval napětí pouze několika set voltů.

„A to všechno teď selhává,“ nadhodila Siobhan.

„Ano, selhává.“

Phillippa ukázala Siobhan snímek transformátoru, stanice velké jako dům, který se rozpadl na kusy a ocelové pláty v jeho jádru se s rachotem rozlámaly. A jinde zase byly k vidění ohořelé či evidentně roztavené vodiče, z nichž se kouřilo, a v místech, kde se dotýkaly stromů nebo jiných překážek, jiskřily silné elektrické výboje.

Phillippa vysvětlovala, že se tomu říká magnetostrikce. „Odborníkům je jasné, k čemu dochází. Ovšem tak silný GIP jako dnes prý ještě nikdy neviděli.“

„Phillippo, a co je to GIP?“

„Geomagneticky indukovaný proud.“ Phillippa se na Siobhan nedůvěřivě podívala, zda je opravdu zapotřebí něco takového vysvětlovat; možná si říkala, jestli náhodou jen nemarní čas. „Ocitli jsme se uprostřed geomagnetické bouře, profesorko McGorranová. Doslova obrovské bouře. Přišla zčistajasna.“

Geomagnetická bouře, no jistě! Bouře ze Slunce; má stejnou příčinu jako ta nádherná polární záře. V rostoucím dusnu místnosti nedokázala Siobhan adekvátně uvažovat, proto jí bylo trapně, že celou situaci ihned nepochopila.

Začínaly se jí však vybavovat základy fyziky. Geomagnetická bouře, výkyv magnetického pole Země, indukuje proud v elektrickém vedení, což jsou v podstatě dlouhé vodiče. A jelikož je indukovaný proud stejnosměrný, kdežto ten, který vyrábějí elektrárny, je střídavý, rozvodný systém se rychle zahltí.

Phillippa dodala: „Energetické závody se poohlížejí...“

„Poohlížejí?“

„Hledají volné kapacity v zahraničí. V první řadě máme dohody o vzájemné výměně s Francií. Jenže i Francouzi mají potíže.“

„Rozvodný systém přece musí mít určitou toleranci,“ podivovala se Siobhan.

„To byste byla překvapená,“ vložil se do hovoru Toby Pitt. „Posledních padesát let se naše požadavky na množství elektrické energie neustále zvyšují, jenže budování nových elektráren jsme se vyhýbali. Pak jsou tady i tržní síly a jejich důsledkem je to, že každá nová část, kterou přece jen uvedeme do provozu, má sotva potřebnou kapacitu – a to všechno při co možná nejnižších

nákladech. Takže naše odolnost je naprosto nulová.“ Odkášlal si. „Omlouvám se. Je to moje oblíbené téma.“

„Vůbec nejpálčivějším problémem je ovšem nefunkčnost klimatizačních zařízení,“ posteskla si Phillippa chmurně. „Ještě není ani poledne.“

Ve 30. letech 21. století byla v Británii letní horka běžnou příčinou úmrtí. „Spousta lidí asi umírá,“ souhlasila Siobhan zadumaně; tato myšlenka jí opravdu přišla na mysl vůbec poprvé.

„To ano,“ odvětila Phillippa. „Hlavně starší, velmi mladí a lidé chatrného zdraví. A my se k nim nedostaneme. Ani nevíme, kolik jich je.“

Tu některé displeje zablikaly a pohasly. Jak poznamenala Phillippa, šlo o další důsledek problémů, které toho dne vyvstaly: hroutily se totiž komunikační a elektronické systémy všeho druhu.

„To kvůli satelitům,“ navázala. „Komunikační družice, navigační satelity a tak dále – všechno je notně pošramocené. Přestávají fungovat i pevné linky.“

A s tím, jak se hroutilo elektronické propojení světa, vypovídaly poslušnost i chytré systémy, jež byly zabudovány úplně ve všem, letadly a automobily počínaje, přes budovy a oblečení, samotnými lidskými těly konče. Onen nebožák uvězněný v hotelovém pokoji představoval teprve začátek. Kolabovaly i elektronické peněžní systémy a s těmi se pomalu zastavoval i veškerý obchod; Siobhan sledovala menší rozruch u čerpací stanice, která odmítala přijímat kreditní implantáty. Všechno přečkaly pouze nejrobustnější sítě, kupříkladu státní a vojenské systémy. Jak se Siobhan dozvěděla, sídlo Královské společnosti věd bylo naštěstí stále ještě napojeno na ústřední služby prostřednictvím zastaralých kabelů z optických vláken – tuto prastarou ctihodnou instituci zachránily nedostatečné investice do modernějšího vybavení.

Siobhan se nejistě otázala: „A tohle je další symptom té bouře?“

„Ano. Naší prioritou je sice Londýn, ovšem tato krizová situace se neomezuje pouze na místní, regionální nebo národní úroveň. Podle našich informací – datové linky se všude hrouť – se jedná o záležitost globálního rozsahu...“

Načež se před Siobhan objevil pohled na celý svět ze vzdálené družice, monitorující pozemské zdroje. Nad tou částí planety, kde panovala noc, se v lehoučkých a neskutečně krásných křivkách vznášela polární záře. Ovšem svět pod ní už tak líbivý nebyl. Zešeřelé kontinenty vyznačovala záře velkoměst rozestých při pobřežích a mohutných povodích řek, tyto oblasti světla ale byly místy poškozené. Jelikož poruchy proudu způsobovaly potíže i v sousedních oblastech, výpadky se šířily jako infekce. Energetické závody se někde snažily navzájem si vypomáhat, ovšem jak konstatovala Phillippa, vznikaly i konflikty. Quebec například obviňoval New York, že mu „krade“ megawatty. Na několika místech zahlédla Siobhan i žár ohňů, což nevěstilo nic dobrého.

A to všechno se seběhlo během několika málo hodin, pomyslela si Siobhan. Jak je ten svět křehký!

Záběry z družice však byly vinou rušení velmi nekvalitní, nakonec zmizely úplně a zůstala po nich jen světlemodrá obrazovka.

„Je to opravdu hrůza. Ale co já zmůžu?“

Phillippa se opět zatvářila nedůvěřivě. Vy se ještě ptáte? „Profesorko McGorranová, jedná se o geomagnetickou bouři. A tu způsobují především potíže se Sluncem.“

„Aha. A tak jste povolali na pomoc astronomku,“ odtušila Siobhan a musela v sobě potlačit nutkání se rozesmát. „Phillippo, já jsem kosmoložka. Sluncem jsem se naposledy zabývala ještě na vysoké škole.“

Toby Pitt jí položil ruku na paži. „Ale jste přece královská astronomka,“ hlesl. „Oni si už nevědí rady. Na koho jiného by se měli obrátit?“

Pochopitelně měl pravdu. Siobhan často přemítala, zda jí onen královský přídomek a povrchní známost mezi veřejností, která jej provázela, za podobné trampoty stojí. Dřív královští astronomové, lidé jako Flamsteed nebo Halley, vedli observatoř v Greenwichi a většinu života trávili pozorováním Slunce, Měsíce a hvězd, přičemž se jejich poznatky využívaly pro navigaci. Siobhan však dnes představovala pouhou figurku na konferencích podobných té, která se právě konala, anebo snadný terč lenivých novinářů, kteří hledali nějaký šikovný citát – a jak se zdálo, také únikový východ pro politiky v krizi. „Až to všechno skončí, připomeňte mi, že tu funkci hodlám složit,“ pošeptala Tobymu.

Ten se jen usmál. „Ovšem do té doby...“ řekl a postavil se. „Nepotřebujete něco?“

„Jestli ho seženete, tak bych vás poprosila o kafe. A jestli ne, tak o vodu.“ Pak se podívala na svůj telefon a pocítila výčitky vědomí, jelikož si vůbec nevšimla, že ztratila signál. „A taky si potřebuju promluvit s matkou,“ dodala. „Mohl byste mi obstarat pevnou linku?“

„Samozřejmě,“ přikývl a odešel.

Siobhan se znovu obrátila na Phillippu. „Tak dobře. Vynasnažím se, jak to jen půjde. Zůstaňte na příjmu.“

6. PŘEDPOVĚĎ

Michail s Eugeniem seděli v kombinézách z recyklovaného papíru v Michailově nevelké stísněné jídelně.

Eugene svíral v dlaních kávu. Oba mlčeli a cítili se trapně. Michailovi připadalo zvláštní, že takový pěkný mládenec je tak nesmělý.

„Takže vy zkoumáte neutrina,“ nadhodil Michail zkusmo. „Základna v Ciolkovském asi bude celkem malá. A útulná! Máte tam hodně přátel?“

Eugene se na něj podíval, jako by mluvil cizí řečí. „Já pracuju sám,“ odtušil. „Většina těch lidí dole se věnuje detektoru gravitačních vln.“

Tomu Michail rozuměl. Většinu astronomů a astrofyziků přitahovalo nezměrné a vzdálené: vývoj masivních hvězd a životopis samotného vesmíru, které odhalovaly exotické signály jako například gravitační vlny – to bylo svůdné. Ovšem výzkum sluneční soustavy či přímo samotného Slunce byl pouze lokální, úzce omezený, nezáživný a prodchnutý mořem podrobností.

„Stejný problém odjakživa představovalo přesvědčit lidi k práci na výzkumu vesmírného počasí, i když má takový praktický význam,“ podotkl. „Oblast mezi Sluncem a Zemí tvoří shluk mraků plazmy a elektromagnetických polí, a fyzikální síly, které tam působí, jsou podobně komplikované,“ usmál se. „Řekl bych, že jsme na stejné lodi – já trčím na měsíčním pólu, vy zase v kráteru na jeho odvrácené straně, a oba se věnujeme své práci, která ostatním připadá nezáživná.“

Eugene si ho prohlédl pozorněji. Michail měl zvláštní pocit, že to zřejmě bylo poprvé, kdy ho onen mladší muž vzal vůbec na vědomí. „A co to, že jste se začal zajímat o Slunce?“ zeptal se Eugene.

Michail pokrčil rameny. „Zaujalo mě to praktické využití. Obloha, která se dotýká samotné Země... Většina kosmologických entit je abstraktní a vzdálená, ale Slunce ne. A nás Rusy kromě toho Slunce odjakživa přitahovalo. I sám Ciolkovskij, náš významný kosmický vizionář, ve svém myšlení údajně čerpal ze slunečních kultů.“

„To možná proto, že tam u vás na dálném severu ho zase tak moc často nevidáte.“

Tato slova vyrazila Michailovi dech. Měl to snad být jen vtípek? Vyloudil na rtech úsměv. „Pojďte,“ hlesl a postavil se. „Řekl bych, že je na čase, abychom se podívali do kontrolní místnosti.“

Museli projít krátkým nízkým tunelem do vedlejší budovy. V kontrolní místnosti zůstal mladší muž stát s otevřenou pusou a rozhlížel se kolem sebe.

Místnost byla jakýmsi chrámem z jednadvacátého století, zasvěceným bohu Slunce. Její stěny pokrývaly svítící displeje zobrazující pohledy na povrch Slunce nebo jeho atmosféru, či do prostoru mezi Zemí a Sluncem, kde se to hemžilo dynamickými strukturami plazmy a elektromagnetismu, anebo na samotnou zeměkouli a její složitou magnetosféru. Snímky byly pořizovány v několika různých vlnových délkách – ve světle viditelném, vodíkovém, vápenném, infračerveném, ultrafialovém i na radiových vlnách – a každá z nich odhalovala o Slunci a jeho okolí něco jedinečného. Ještě poučnější byly pro zkušené oko spektrální analýzy, ježaté grafy, jež odkrývaly tajemství hvězdy Země.

Jednalo se o grafické shrnutí práce Ústavu pro výzkum vesmírného počasí. Tato lunární základna byla pouze jedním z článků v síti stanic, které Slunce nepřetržitě monitorovaly; na všech pozemských světadílech se nacházely sesterské stanice a po

oběžných drahách kolem Slunce navíc kroužily družice. Ústav tak měl Slunce díky nesčetnému množství očí neustále pod dohledem.

Tato práce byla nezbytná. Slunce svítí již pět miliard let a zároveň vydává žár, světlo a solární vítr, proud nabitých částic o vysoké energii. Ten ovšem není neměnný. I za normálních okolností je sluneční vítr nárazový; z koronálních děr, trhlin ve vnější atmosféře Slunce, proudí v mohutných poryvech. A již ve čtvrtém století před naším letopočtem si lidé povšimli skvrn na jeho povrchu, chladnějších úseků, které se vyznačují prolínáním magnetických polí. Z podobně neklidných oblastí pak následkem erupcí a mohutných výbuchů může do vesmíru proudit vysokofrekvenční záření a velmi rychlé nabité částice. Takovéto „počasí“ se pak sráží s vrstvami vzduchu a elektromagnetismem, které chrání zemskou kůli.

Po většinu lidské historie si podobných jevů nikdo nevšímal, tedy s výjimkou překrásných polárních září, které se na nebi nepravidelně objevovaly. Ovšem jestliže lidem bouře z kosmu obecně nemohou ublížit, potom u elektrických zařízení, která vymysleli, tomu tak je. Roku 2037 uplynuly již bezmála dvě staletí od chvíle, kdy proud indukovaný Sluncem v telegrafních linkách začal jejich obsluhám způsobovat bolesti hlavy. A čím více se od té doby lidský svět spoléhal na techniku, tím více byl vydán rozmarům Slunce na pospas – jak pozemšťané ostatně právě toho dne sami zjišťovali.

Ukazovalo se, že v případě křehké a vysoce propojené civilizace ovládající vyspělou techniku se život s hvězdou v jistém smyslu podobá životu s medvědem. Nemusí ublížit. Ale je lepší mít jej pod velmi bedlivým dohledem. Právě proto vznikl i Ústav pro výzkum vesmírného počasí.

Ačkoliv nyní podléhal Euroasijské unii, překonal již Ústav pro výzkum vesmírného počasí skromné počátky ještě ve dvacátém století, kdy vzešel z Amerického vesmírného střediska, což byl

společný podnik institucí jako NASA, Národní úřad pro oceány a atmosféru či ministerstvo obrany.

„Údaje, které se tehdy shromažďovaly, byly značně útržkovité,“ vysvětloval Michail. „Pocházely z vědeckých družic, určených pro jiné účely. A předpovědi byly spíš pouhé dohady. Tomu ovšem udělalo přítrž několik katastrof v důsledku slunečních bouří kolem solárního maxima roku 2011. Dneska už máme poměrně zevrubný soubor dat, který se navíc v reálném čase průběžně aktualizuje. Systémy pro předpověď počasí jsou výkonné číselně prognostické programy, které vycházejí z magneto-hydrodynamiky, plazmové fyziky a podobně. Máme k dispozici kompletní řetězec teoretických modelů od povrchu Slunce až po povrch Země...“

Eugene ale neposlouchal. Vyvolal si zobrazení ve vodíkovém světle. „V tomhle tkví ta potíž,“ ucedil.

Šlo o onu novou aktivní oblast. Byla očividně tmavší než okolní fotosféra a podobala se nepěkné jizvě ve tvaru písmene S. „Uznávám, že je to záhada,“ souhlasil Michail. „V téhle fázi solárního cyklu by člověk něco takového nečekal.“

„Jenže já to čekal,“ namítl Eugene. „A právě o to tady jde.“

Michail se opatrně zeptal: „Takže přijde konec světa?“

„Dneska ještě ne. Dnešek je jenom předzvěst. Ale bude to síla. A proto jsem taky přijel. Musíte je varovat.“ Ve velikých tmavých očích se mu zračil strach. „Moje předpovědi se dají ověřit podle data.“

„To jste mi říkal.“

„Jenže mně stejně nebude nikdo věnovat pozornost. Vás ale poslouchat budou. Je to koneckonců vaše práce. A když teď máte důkaz, pak to přece udělat musíte, ne? Budete je muset varovat.“

Eugene vážně nemá společenské chování, pomyslel si Michail v duchu se směsicí nelibosti a lítosti. „Ale o kom to vlastně mluvíte? Koho bych měl podle vás varovat?“

Eugene rozhodil rukama. „Pro začátek všechny, koho by to mohlo nějak postihnout. Na Měsíci. Na vesmírné stanici. Na Marsu a taky na palubě Aurory 2.“

„A co na Zemi?“

„No jasně, na Zemi taky.“ Eugene se podíval na hodinky. „Jenže Země už v téhle chvíli dostává zásah.“

Michail si dlouho prohlížel jeho tvář. A pak povolal na pomoc Thaleta.

7. VÝRON HMOTY

Siobhan přeskakovala u konferenčního stolu z jednoho displeje na druhý a hledala informace.

Nebylo to nic jednoduchého. Výzkum Slunce ani vesmírného počasí totiž právě nepatřil k její specializaci. Do jisté míry jí alespoň pomáhal Aristoteles, třebaže chvílemi působil poněkud roztržitým dojmem. Siobhan si znepokojeně uvědomila, že narušení celosvětového propojení, na němž byl založen, muselo postihnout i jeho.

Velmi rychle zjistila, že po celém světě i mimo něj jsou roztroušeny solární observatoře. Pokusila se kontaktovat Kitt Peak, Mauna Kea na Havaji i hvězdárnu Big Bear v jižní Kalifornii. Ovšem jak se dalo očekávat, nikomu se ani na jedno z těchto míst nedovolala. I kdyby telekomunikační systémy fungovaly, bezpochyby byly už tak doslova zahlcené telefonáty. Dozvěděla se však o existenci „Úřadu pro výzkum vesmírného počasí“, síti observatoří, družic, databank i odborníků, kteří monitorovali Slunce a jeho bouřlivé prostředí a snažili se předpovědět jeho nejvýraznější rozměry. Zdálo se, že se jedna z meteorologických stanic nachází dokonce na jižním pólu Měsíce.

Ovšem i přes několik desítek let věnovaných pozorování náladového Slunce předvídal dnešní nezvyklé události pouze jediný člověk, jakýsi mladý vědec na Měsíci jménem Eugene Mangles, který na několika odborných stránkách zaznamenal naprosto přesné předpovědi. Jenže Měsíc byl nedosažitelný.

Půl hodiny po poslední rozmluvě zavolala Siobhan Phillippe Duflotové znovu.

„Všechno to souvisí se Sluncem,“ spustila.

Phillippa odtušila: „To už víme také...“

„Došlo u něj k tomu, čemu hvězdáři říkají ‚výron koronální hmoty‘.“

A pak začala líčit, jak korónu, rozpínající se vnější atmosféru Slunce, drží pohromadě silná magnetická pole, která působí přímo ze samotného Slunce. Někdy se však tato pole protnou a často k tomu dochází právě nad aktivními oblastmi. V takových spletech pak uvíznou bubliny přehřáté plazmy vyzařované Sluncem a následně se z nich prudce uvolní. A přesně k tomu došlo i tohoto rána nad rozlehlou sluneční skvrnou, kterou odborníci nazvali „aktivní oblast 12 688“. Ze Slunce se vlivem vlastního magnetického pole při úctyhodném zlomku rychlosti světla uvolnila masa několika miliard tun plazmy.

„Ten výron k nám dorazil za necelou půlhodinu,“ prohlásila Siobhan. „A to je prý u podobných jevů velikánská rychlost. Nikdo si jej nevšiml a nikdo ani nečekal, že by k něčemu takovému mohlo v této fázi slunečního cyklu dojít.“ Tedy až na onoho osamělého astronoma z Měsíce, připomněla si v duchu.

Phillippa nadhodila: „Takže tato masa plynu zamířila k Zemi...“

„Ten plyn samotný je řidší než průmyslové vakuum,“ vysvětlovala Siobhan. „Veškerou spoušť má na svědomí energie obsažená v jeho částicích a polích.“

Když výron hmoty dorazil k Zemi, srazil se s jejím magnetickým polem. Pole obvykle planetu a dokonce i družice na nízké oběžné dráze chrání, ale dnes výron hmoty stlačil pole až pod orbitu mnoha těchto satelitů. A systémy družic, vystavené vlnám energetických solárních částic, absorbovaly dávky statické elektřiny, která se vybíjela, kde jen mohla.

„Představte si miniaturní blesky, jak jiskří kolem obvodových desek...“

„To není právě dobré,“ podotkla Phillippa.

„To ne. A do svrchní atmosféry rovněž unikly nabité částice, které cestou uvolňovaly energii – to byla příčina té polární záře. V magnetickém poli Země navíc došlo k obrovským výkyvům. Nejspíš je vám známo, že elektřina a magnetismus spolu souvisejí. Měnící se magnetické pole indukuje ve vodičích elektrický proud.“

Phillippa váhavě hlesla: „Nějak takhle funguje dynamo, že?“

„Ano! Přesně tak. Když toto pole kolísá, probíhá samotnou zeměkoulí velmi silný proud – a stejně tak i všemi vodivými materiály, které jsou v jeho dosahu.“

„Jako jsou třeba naše energetické rozvodné sítě,“ nadhodila Phillippa.

„Anebo telekomunikační spoje. Stovky tisíc kilometrů vodivých kabelů jsou znenadání vydány na pospas prudce se měnícímu proudu o vysokém napětí.“

„No dobře. Co je tedy třeba udělat?“

„Udělat? Ale prosím vás, tady se nedá dělat vůbec nic.“ Taková otázka připadala Siobhan absurdní, musela v sobě potlačit nezdvořilé nutkání se rozesmát. „Vždyť tady mluvíme o Slunci!“ O hvězdě, která během jediné sekundy vyprodukuje víc energie, než by lidstvo dokázalo nahromadit za milion let. Tento výron koronální hmoty způsobil geomagnetickou bouři, která se zcela vymykala měřítkům stanoveným trpělivými výzkumníky solárního počasí, ovšem pro Slunce šlo pouze o menší záchvěv. To jsou nápady, něco udělat! Se Sluncem nemohl člověk dělat vůbec nic, leda se mu klidit z cesty. „Musíme to zkrátka přestat.“

Phillippa se zachmuřila: „A jak dlouho to potrvá?“

„To nikdo neví. Jak se mi podařilo zjistit, k něčemu podobnému ještě nikdy nedošlo. Ovšem ten výron hmoty se pohybuje velmi rychle a brzy nás už mine. Snad už zbývá jen několik hodin.“

Phillippa zcela vážně prohlásila: „Potřebujeme to vědět. Tady nejde jenom o elektřinu. Musíme myslet i na kanalizaci, dodávky pitné vody...“

„A zábrany na Temži,“ poznamenal Toby. „Kdy má nastat příliv?“

„To netuším,“ odvětila Phillippa a napsala si poznámku. „Profesorko McGorranová, mohla byste stanovit časové souřadnice?“

„Ano, vynasnažím se,“ přitakala Siobhan a pak spojení ukončila.

„V první řadě by bylo rozumné,“ prohodil Toby k Siobhan, „abychom svoje systémy vytvářeli odolnější.“

„No jo, ale kdy jsme se my lidé chovali rozumně?“

Siobhan pokračovala v práci. Ovšem postupem času bylo telekomunikační spojení čím dál horší.

A navíc ji zneklidňovaly další výjevy.

Na jednom byl vidět obrovský výbuch rozsáhlého transevropského plynovodu, který nyní v Británii zajišťoval převážnou část dodávek zemního plynu. Podobně jako kabely, i potrubí představovalo tisíce kilometrů dlouhé vodiče, a proud, který jím prošel, mohl umocnit korozi vedoucí až k neštěstí. Aby se podobným problémům předešlo, dálková potrubí se v pravidelných odstupech uzemňovala. Ovšem tento plynovod, který byl vybudován teprve nedávno, se z ekonomických důvodů stavěl z polyetylénu, takže se mohl podstatně snadněji vznítit. Siobhan si strnule pročítala statistiky této nehody: ohnivá stěna kilometr široká, stromy popadané v okruhu stovek metrů, stovky lidí nezvěstných a nejspíš i mrtvých... Pokoušela se představit si podobné hrůzy znásobené tisíckrát po celém světě.

A úhony neutrpěli pouze lidé a jejich technická zařízení. Náhodně narazila na zprávu o hejnech ptactva, která zřejmě zcela

zabloudila, a na děsivý snímek velryb, které uvízly kdesi na severoamerickém pobřeží.

Pak jí Toby Pitt přinesl telefon, hřmotný aparát, z něž visela šňůra. „Omlouvám se, že mi to trvalo tak dlouho,“ zahlaholil.

Telefon musel být dobrých třicet let starý, ovšem protože byl napojen na spolehlivé záložní linky z optických kabelů, dosud víceméně fungoval. Do nemocnice se dovolala až na několikátý pokus a pak musela přesvědčovat sestru na příjmu, aby ji spojila s matkou.

Podle hlasu se zdálo, že Maria má strach, ale ovládala se. „Nic mi není,“ tvrdila neochvějně. „Ty výpadky proudu byly kratičké, nouzový systém funguje, jak má. Ale jinak se tady dějí dost divné věci.“

Siobhan pokývala hlavou. „Nemocnice jsou asi úplně zavalené. Oběti horka, pak ty dopravní nehody...“

„Nejen to,“ odtušila Maria. „Proudí sem i další lidi, protože je zlobí kardiostimulátory, servosvaly anebo vyměšovací implantáty. A pak je tady doslova celá záplava těch, kteří dostali infarkt, alespoň tak mi to připadá. Dokonce i lidi úplně bez implantátů.“

No jistě, pomyslela si Siobhan. Samotné lidské tělo je složitý organismus ovládaný bioelektrinou, která rovněž podléhá elektrickým a magnetickým polím. Podobně jako ti ptáci a velryby, přemítala v duchu, jsme všichni propojeni se Sluncem neviditelnými siločarami, o jejichž existenci neměl před několika staletími nikdo ani ponětí. A rovněž jsme vůči rozmarům Slunce nesmírně citliví, dokonce i samotná naše těla.

Ozval se Toby Pitt: „Siobhan, omlouvám se, že vyrušuji. Máte další hovor.“

„A kdo volá?“

„Ministerská předsedkyně.“

„Prokristapána!“ Chvíli přemýšlela a pak se zeptala: „A která?“

Telefon jí v ruce doslova ožil. Tělem jí projela elektřina a v pravé ruce jí ztuhly svaly. Nato jí sluchátko vyletělo z dlaně, přejelo po stole a přitom z něj létaly modré jiskřičky.

II. PŘEDZVĚSTI

8. VE STARÝCH KOLEJÍCH

Kdosi bušil na dveře bytu.

Svoje reakce se Bisesa naučila před Myrou maskovat. Třebaže jí srdce tlouklo jako o závod, vyloudila na tváři úsměv, beze spěchu vstala z pohovky a odložila rozečtený časopis.

Myra podezíravě otočila hlavu. Ležela na břiše a na nástěnném displeji sledovala seriál s umělými herci. V těch osmiletých očích se zračí značná protřelost, napadlo Bisesu; možná až přílišná. Myra věděla, že se před několika dny přihodilo se světem cosi zvláštního, a hlavně jí připadalo podivné, že máma je vůbec s ní. Vládl však mezi nimi určitý druh porozumění, jakási tichá dohoda. Navenek se chovaly normálně s tím, že se v jisté chvíli možná ukáže, že všechno skutečně normální je, což byla jejich nevyřčená naděje.

Bisesa mohla tichým pokynem Aristotelovi nařídit, aby část dveří zprůhledněla. Ale coby důstojnice britské armády cvičená v bojových technikách elektronickým smyslu nikdy zcela nedůvěřovala, proto si totožnost příchozího ověřila postaru špehýrkou.

Přišla za ní Linda. Bisesa otevřela dveře.

Linda byla pomenší, podsaditá a schopně vyhlížející dívka. Bylo jí dvaadvacet, byla to Bisesina sestřenice, studující na Imperial College biosférickou etiku. Poslední dva roky při Bisesiných dlouhých pobytech v cizině zaskakovala u Myry jako chůva. Dnes třímala v rukou dvě papírové tašky přetékající potravinami, přičemž další dvě jí stály u nohou, a pot se z ní jenom lil. „Promiň, že jsem ti málem rozkopala dveře,“ omlouvala se. „Ale už jsem si myslela, že se mi ty blbý tašky protrhnou.“

„No vida, zvládla jsi to!“ Bisesa pustila Lindu dovnitř a obezřetně zamkla dveře na dva západy.

Potom společně odnesly nákup do nevelké kuchyně. Linda nakoupila převážně základní potraviny – mléko, pečivo, výrobky z quornu, maličko povadlou zeleninu a kroupená jablka. Linda se omlouvala, že přinesla jen skrovné zásoby, ale mohlo být i hůř – protože Bisesa pozorně sledovala zprávy, věděla, že není daleko k tomu, aby byl v Londýně zaveden přísný přidělový systém.

Vybalování potravin vyvolávalo v Bisesě zvláštní nostalgii, dělávala to totiž každý pátek odpoledne společně s mámou, která vždy koncem týdne, jenž byl na rodinné farmě velmi dlouhý, vyrazila na „velký nákup“. Dnes se však staré rodinné zvyky proměnily, většina potravin se objednávala na dálku a doručovala až do domu. Jenže ve dnech po 9. červnu ještě pořád přepravní ani distribuční služby nefungovaly a všichni proto museli do obchodu osobně, prožít si rituál čekání s vozíkem u pokladny.

Pro Lindu to byla úplně nová zkušenost, proto si také ihned postěžovala: „To bys nevěřila, jaký tam jsou fronty! A u pultů s masem mají dokonce vyhazovače. Naštěstí jim už fungují pokladny, takže se účty nemusejí počítat ručně. Ale spousta lidí má beztak problémy při placení.“ Po 9. červnu se stalo běžné vídat příznačnou jízvu na předloktí lidí, kteří si museli nechat vyměnit implantovaný identifikační čip, protože ten původní jim onoho dne sluneční výboj doslova seškvařil.

„A balenou vodu furt nemají,“ posteskla si Bisesa.

„Ne, zatím ne,“ potvrdila jí Linda. Instinktivně otočila kohoutkem kuchyňského dřezu, ale nic se nestalo. Vinou sluneční bouře se stovkami kilometrů chátrajícího londýnského vodovodního potrubí prohnal ničující elektrický proud. A přestože čerpadla již zprovoznili, voda v řadě městských čtvrtí netekla, protože technici museli nejdříve s pomocí maličkých chytrých robotů podobných krtkům vodovodní řadu opravit. Linda si povzdychla. „Asi zase budu muset k hydrantu.“

V rohu displeje byl nyní vidět letecký záběr na Londýn překrytý obrysovou mapkou přetrvávajících výpadků proudu s několika jiskrami, které znázorňovaly místa nepokojů, rabování a dalších výtržností. Modré hvězdičky pak označovaly rozmístění hydrantů, většinou podél břehů Temže. Podobný důkaz nezlomnosti staroslavného města se Bisese zdál zvláště dojemný. Ještě dávno předtím, než Římané Londýn vůbec založili, rybařili na Temži v proutěných loďkách Keltové, a i nyní v jednadvacátém století, jakmile nastala krize, se Londýňané ke své řece znovu vraceli.

Linda se zadívala na své mozolnaté dlaně. „Víš, Bis, nákupy zvládnou sama. Ale s tou vodou by se mi pomoc vážně docela šikla.“

„Ne,“ vyhrkla Bisesa bezmyšlenkovitě. Po zralejší úvaze však zakroutila hlavou. „Promiň!“ Podvědomě se otočila na Myru, kterou opět pohltily nekonečné propletence nablýskaných banalit seriálu na nástěnné obrazovce. „Já ještě ven nemůžu.“

Linda, která zatím vybalovala potraviny, podotkla záměrně ležérním tónem: „Poprosila jsem o radu i Aristotela.“

„A kvůli čemu?“

„Kvůli agorafobii. Je běžnější, než by sis myslela. Zkrátka a dobře – jak se pozná, že někdo je doma zavřenej jako vězeň? Podle toho, že ho vůbec nevídáš! Ale dá se to léčit. Třeba terapeutický skupiny...“

„Koukni, Lin! Oceňuju tvůj zájem. Ale já žádnou agorafobií netrpím. A blázen taky nejsem.“

„Tak proč teda...“

Bisesa chabě prohlásila: „Zkrátka potřebuju víc času.“

„Kdybys mě potřebovala, jsem ti k dispozici.“

„Já vím...“

Potom Bisesa zamířila zpátky za Myrou k nástěnnému displeji.

Blázen sice možná nebyla. Ale podivuhodné okolnosti, které zažila, Lindě vysvětlit nedokázala.

Nedovedla vysvětlit jak to, že se svou armádní jednotkou v rámci mírové mise hlídkovala v Afghánistánu a pak zničehonic bezděky překročila hranice času i prostoru a učila se budovat si nový život na prapodivné mozaice připomínající původní Zemi, kterou nazvali Mir – a jak se nakonec za zvláštních okolností jakýmsi kaleidoskopem ještě podivnějších vizí vrátila domů.

A už vůbec nedokázala své sestřenici vysvětlit skutečnost ze všech nejpozoruhodnější – jak je možné, že ještě 8. června 2037 sloužila v Afghánistánu, ale hned následující den, kdy přišla ona bouře, se ocitla tady v Londýně – ovšem v jejích vzpomínkách přitom mezi těmito dvěma událostmi uplynulo přes pět let.

Alespoň se znovu shledala s Myrou, svou dcerkou. Obávala se, že už ji ztratila. Jenže tato Myra zestárla o jediný den, kdežto Bisese uplynuly celé roky. A Myra, která si mámu prohlížela pátravým okem zanedbávaného dítěte, si rovněž nemohla nevšimnout, že Bisese zničehonic některé prameny vlasů zešedly a kolem očí se jí prohloubily vrásky. Vznikl mezi nimi odstup, který už možná nikdy nezmizí.

Ze svého předešlého života byla vytržena tak svévolně, že se nedokázala zbavit strachu, aby se třeba něco podobného znovu neopakovalo. A právě proto nemohla byt opustit. Nešlo o strach z otevřeného prostoru; bála se, že by mohla ztratit Myru.

Po několika minutách pošeptala Aristotelovi jakýsi příkaz a ten pokračoval v neúnavném prohledávání informačních zdrojů a databází po celém světě, přesně jak po něm chtěla.

Devátý červen znamenal celosvětovou katastrofu, v řádových hodnotách nejhorší sluneční bouři, k jaké kdy došlo, a po několika dnech už pomalu ani výkonný Aristoteles neměl energii na to, aby zaznamenával neumdlévající příval slov a obrazů. Ať se však snažil sebevíc, nenašel jedinou zmínku o stříbřité kouli, kterou

Bisesa onoho bouřlivého rána zahlédla, vznášející se nad Londýnem, předmětu, jemuž její kolegové na Miru říkali Oko. I v takový den, jakým byl 9. červen, by totiž podobně pozoruhodný úkaz nad Londýnem vyvolal pozdvižení, lidé by jej považovali za důkaz existence UFO a informovaly by o něm tisíce sdělovacích prostředků. Jenže nikdo jiný nic takového nezaznamenal.

Bisesu až do hloubi duše děsilo, že Oko viděla pouze ona sama. To totiž zřejmě znamenalo, že Prvorození; bytosti, které měly Oko i všechno ostatní, co se jí i světu dělo, na svědomí; od ní něco chtějí.

9. PŘISTÁNÍ NA MĚSÍCI

Třetí den cesty už byl Měsíc na černé obloze obrovský. Na palubě raketoplánu Komarov musela Siobhan při pohledu z maličkých okének z pevného skla, poškrábaných mikrometeority, ohýbat krk. Ale když zahlédla úzký srpek Měsíce, zvláště ji zamrazilo. Jak je to všechno podivuhodné, pomyslela si v duchu. Uprostřed banálních okolností letu – obvyklých útrap s kosmickou stravou, vesmírnou nemocí a nešťastnou konstrukcí toalet pro stav beztlíže – jí ze tmy vypluje v ústrety sám Měsíc a s chladnou impozantní elegancí ovládne její myšlenky.

Ale naprosto nejúžasnější věcí ze všeho byla skutečnost, že i tady, v pasažérské kajutě raketoplánu Komarov létajícího na trase Země-Měsíc, jí fungoval mobilní telefon.

„Perdito, požádej prosím tě pana profesora Grafa, aby mi dohlédl na Billa Carela!“ Bill byl jedním z jejích postgraduálních studentů, který pracoval na výzkumu spektrálních analýz struktur temné energie. Byl sice trochu problémový, avšak schopný, a proto stálo za to se mu věnovat. Nezbyvalo jí než doufat, že na to starý Joe Graf přijde sám. „Jo, a taky Joea popros, jestli by se nepostaral o korektury mé poslední studie pro Astrofyzikální časopis. On už bude vědět. Co ještě? Když jsem posledně chtěla jet autem, zase mě nějak zlobilo.“ Pohroma z 9. června nezpůsobila trauma pouze lidem, ale i jejich částečně myslícím strojům; některé se ani po několika měsících dosud nevzpamatovaly. „Asi bude potřebovat ještě pár návštěv u psychoterapeuta... Co ještě?“

„Jsi objednaná k zubaři,“ oznámila jí dcera.

„No jo, kruci! Tak to prosím tě zruš.“ Jazykem se dotkla zubu, který ji pobolíval, a přemítala, jaká je asi úroveň stomatologie na Měsíci.

Studenti, auto, zub. Tyto útržky ze života v městečku Milton Keynes, kde přednášela na Otevřené univerzitě, jí tady mezi planetami připadaly zcela nesourodé, až absurdní. Ale až tenhle obrovský zmatek pomine, všechno bude zase jako dřív; část energie musela věnovat zařizování nejrůznějších záležitostí, aby se pak mohla vrátit ke svému životu.

Rutinní úkony ovšem Perditu pochopitelně nikterak nezajímaly.

Obraz dceřiny tváře na maličkém displeji jejího telefonu mírně rozmazávaly poruchy signálu, ale jinak byl celkem kvalitní. Siobhan rozhodně neměla v úmyslu žehrat na tak nepatrné nedostatky telekomunikačního systému, jenž nyní vzájemně propojoval všechny lidské bytosti na dvou světech – a který, jak se operátoři chlubili, měl zanedlouho dosáhnout i na Mars. Prodlení signálu však působilo až trochu strašidelně, určitá připomínka toho, že už ji cesta zanesla tak daleko od domova, že i samotnému světlu trvalo určitou chvíli, než ji s dcerou spojilo.

Zanedlouho mezi nimi opět vyplulo na povrch téma Siobhaniny bezpečnosti.

„Vážně nemusíš mít strach,“ uklidňovala Siobhan dceru. „Mám kolem sebe mimořádně schopné lidi, kteří dokonale vědí co je potřeba k tomu, abych zůstala při životě a nic mi nechybělo. Vždyť já budu možná na Měsíci ve větším bezpečí než v Londýně.“

„To teda dost pochybuju,“ namítla Perdita lehce nazlobeně. „Ty nejsi, mami, žádnéj John Glenn.“

„To sice nejsem, ale ani nemusím být.“ Siobhan v sobě potlačila záblesk shovívavé podrážděnosti. A je mi teprve pětáctýřicet! Ale pak si v duchu provinile řekla: když mi bylo kolem dvaceti, copak jsem se k mámě nechovala nachlup stejně?

„A taky tam hrozej ty sluneční erupce,“ prohlásila Perdita. „Něco jsem si o tom přečetla.“

„To asi od června většina lidí po celém světě,“ odtušila Siobhan suše.

„Kosmonauti se pohybují mimo zemskou atmosféru a magnetický pole. Takže nejsou nijak chráněný, jako kdyby byli na Zemi.“

Královská astronomka obkroužila rukou s telefonem kabinu, aby si ji Perdita mohla prohlédnout. Vešlo by se do ní osm lidí, Siobhan však v ní byla úplně sama, a měla masivní stěny, jejichž tloušťku dávala tušit hloubka otvorů pro okna. „Vidíš?“ zabušila na stěnu. „Pět centimetrů hliníku a vody.“

„Jenže když to pořádně bouchne, pak vám ani to nepomůže,“ zdůraznila Perdita. „V roce 1972 došlo k obrovské erupci jenom několik měsíců nato, co se z Měsíce vrátilo Apollo 16. Kdyby v té době byli ty kosmonauti na povrchu Měsíce...“

„Jenže oni nebyli,“ namítla Siobhan. „A tehdy se ještě žádné solární počasí nepředpovídalo. Kdyby nějaké riziko existovalo, jistě by mě letět nenechali.“

Perdita skřípala zuby. „Jenže Slunce je teď neklidný, mami. Od 9. června uběhly teprve čtyři měsíce a nikdo pořád neví, kde je zakopanej pes. Jak může člověk vůbec vědět, jestli ty meteorologové aspoň tušej, co se bude dít?“

„No, víš,“ podotkla Siobhan trochu netrpělivě, „právě kvůli tomu letím na Měsíc. A už bych se vážně měla pustit do nějaké práce, holčičko moje...“ Pak se s ní Siobhan vřele rozloučila, poprosila ji, ať pozdravuje babičku, a hovor ukončila. Byla to pro ni docela úleva, když zavěsila.

Pochopitelně vytušila, že bezpečnost její mise Perditu zase tolik netrápí. Spíš jí záviděla. Perdita nesnesla pomyšlení, že se do kosmu vydala její máma, a ne ona sama. S pocitem provinilého vítězství se Siobhan zahleděla z okénka na majestátní Měsíc.

Siobhan byla dítětem 90. let 20. století. Projekt prvních letů člověka na Měsíc skončil dvě desítky let předtím, než se narodila.

Na pozůstatky mise Apollo, zrnité záběry různolících astronautů s jejich vlajkami, neforemnými skafandry a neskutečně primitivní technikou, vždy pohlížela jako na symptom pošetilosti dávno zašlých let studené války, spolu se vším tím povykem kolem UFO a raketovými silami pod kansaskými kukuřičnými poli.

A když vědci na obou stranách Atlantiku přišli na počátku století s nápadem znovu se na Měsíc vrátit, ani tehdy neprojevovala Siobhan žádné mimořádné nadšení. Už jako studentce astronomické vědy jí připadalo, že se jedná o ryze mužský projekt, v němž hrají hlavní roli piloti a inženýři, boj o moc a bohatství ze strany vojenskoprůmyslového komplexu, v němž slouží vědecké cíle jen jako určitá zástěrka, jak tomu ostatně při cestách člověka do vesmíru bývalo odjakživa.

Ovšem znovuobjevení vesmírného výzkumu zaujalo představivost nové generace – sama nebyla výjimkou, to si přiznávala – a postupovalo rychleji, než se komu kdy snilo.

Roku 2012 už vzlétla nová flotila vesmírných plavidel podobná modulům Apollo. Přestože mezi Zemí a Mezinárodní vesmírnou stanicí dosud pendlovaly staříčké Sojuzy, tyto proslavené, avšak vysoce poruchové kosmické dopravní prostředky již dosloužily. K Měsíci a Marsu byla mezitím s úkolem přivést vzorky vyslána řada průzkumných modulů a sond, a dokonce i dál ještě ambicióznější mise bez lidské posádky, jakou byl kupříkladu zcela výjimečný demilitarizační pokus; zatím ovšem nenaplněný; využít zastaralý zbraňový systém s názvem Hubitel ke zmapování celé sluneční soustavy. Siobhan věděla, že vědecký výsledek těchto misí byl přínosem, třebaže sluneční soustava nebyla právě polem jejího zájmu – rozčilovalo ji však, že většina lidí neměla ani ponětí o existenci obřích kosmologických teleskopů, jakým byla například anizotropní sonda Kvintesence, jejíž výsledky přímo poháněly i její kariéru.

Kromě všech těchto událostí se americké a euroasijské vesmírné programy s lidskou posádkou postupně propojily a roku 2015 se pod vlajkami mnoha států opět procházela lidská noha po Měsíci. V roce 2037 trvalo lidské osídlení na Měsíci nepřetržitě už bezmála dvacet let, přičemž na základně Clavius i jinde pobývalo dohromady zhruba dvě stě kolonistů.

A před pouhými čtyřmi lety doletěli první průzkumníci na palubě lodi Aurora 1 dokonce i na Mars.

I tomu nejzarytějšímu cynikovi nezbývalo, než nad naplněním tohoto odvěkého snu zajásat.

Sama měla velmi důležité poslání: na zdvořile formulovaný pokyn ministerské předsedkyně Euroasijské unie dostala za úkol zjistit, co se to se Sluncem děje, a rovněž zda Zemi případně nečeká opakování událostí z 9. června. Výsledkem však bylo to, že ji, Siobhan McGorranovou, dítě Belfastu, vystřelili ve čtyřnohém broukovitém modulu, připomínajícím vylepšený transportér ze starého Apolla, k měsíčnímu kotouči. Z okolní nádhery byla doslova unesená. Nebylo divu, že Perdita bledla závistí.

V průčelí kabiny se otevřely dveře. Vyplaval z nich kapitán raketoplánu a vklouzl na prázdné sedadlo. Siobhan tiše přikázala Aristotelovi, aby vypnul displeje rozmístěné kolem ní.

Mario Ponzo byl Ital. Bylo mu kolem padesátky a soudě podle kyprých tvarů, které mu vydouvaly kombinézu na břicho, byl na kosmonauta až překvapivě boubelatý. Zahlaholil: „Mrzí mě, paní profesorko, že jsme neměli víc času si popovídat.“ V hlase mu zaznívala stopa amerického přízvuku, pozůstatek doby prožité v Houstonu, kde tento rodilý Říman podstoupil ve vesmírném středisku NASA výcvik. „Doufám, že se o vás Simon dobře staral.“

„Skvěle, díky.“ Potom na chvíli zaváhala. „Ale to jídlo je tak trochu bez chuti, co?“

Mario pokrčil rameny. „To je bohužel důsledek stavu beztláku. Tuším, že to nějak souvisí s rovnováhou tělesných tekutin. Pro všechny italské astronauty je to doslova tragédie!“

„Ale co si pamatuju, od samého dětství jsem se ještě neprospala tak dobře jako tady.“

„To jsem rád. Po pravdě řečeno je to vlastně vůbec poprvé, co letíme do vesmíru s jediným pasažérem...“

„Myslela jsem si to.“

„Ale v jistém smyslu se to tak nějak hodí, protože Vladimír Komarov naposledy taky letěl sám.“

„Komarov? Aha. Po něm se ten raketoplán jmenuje.“

„Přesně tak. Komarov byl hrdina, a u Rusů, kteří mají hrdinů spoustu, to už o něčem svědčí. Byl na palubě při prvním letu Sojuzu do kosmu. A zahynul, když mu při návratu na Zemi selhaly systémy. Hrdinou však byl hlavně kvůli tomu, že když nastupoval na palubu, skoro určitě musel vědět, jak vážné závady ta jeho netestovaná loď musí mít.“

„Takže tenhle raketoplán se jmenuje po mrtvém kosmonautovi. Nepřináší to smůlu?“

Mario se jen pousmál. „My si tady mimo Zemi popravdě vytváříme trochu jiné pověry, paní profesorko.“ Podíval se na prázdné obrazovky. „Víte, tady nahoře si na nějaké tajnosti moc nepotrpíme. To se tu nepěstuje. Jestli chceme přežít, musíme táhnout za jeden provaz. Tajnůstkaření je mor, paní profesorko, narušuje morálku. A takový příkrov mlčení, jaký zahaluje vás a váš úkol, jsem ještě jaktěživ nezažil.“

„Chápu,“ odtušila opatrně.

Mario si mnul bradu porostlou třídním strništěm; prozradil jí, že se v kosmu nikdy neholí, aby všude po kabině nelátaly odstřižené vousy. „A nejenom to,“ pokračoval, „komunikační pásmo mezi Měsícem a Zemí je pověstně úzké. Jako hrdlo láhve.“

Kdybych chtěl předejít tomu, aby do globálních sítí unikly citlivé informace, nejlepší by bylo skrýt je právě na Měsíci.“

Měl pochopitelně úplnou pravdu, hlavním důvodem její cesty bylo, že mnohem jednodušší než přepravit odborníky z lunárních základen na Zemi bylo zajistit diskuze na Měsíci. Proto odpověděla: „Ale vy přece víte, že jsem vyslankyní samotné euroasijské premiérky. Určitě chápete, že bezpečnostní opatření, která mě provázejí, nejsou mou libovůlí, ale pocházejí z vyšších míst.“ Takže po ničem nepátrej! dodala v duchu. Nato se otočila k pohaslým obrazovkám. „A kdybyste dovolil...“

„Vy si chcete ještě něco prostudovat? Na to už asi bude trochu pozdě,“ odvětil a podíval se z okénka.

Výhled na mohutný srpek Měsíce zmizel a nahradily jej tmavě černé a jasně světlehnědé skvrny, které se kolem okna jen míhaly.

Mario tiše podotkl: „Právě se díváte na kráter Clavius, paní profesorko.“

Siobhan jen civěla ven. Clavius, jižně od kráteru Tycho, byla kotlina tak obrovská, že měla vypouklé dno, o jehož tvar se postaralo zakřivení samotného Měsíce. Jak raketoplán sestupoval níž a níž, začínala na onom nezměrném dně rozeznávat i menší krátery; krátery všech velikostí, krátery přesahující jiné krátery až k hranicím samotné viditelnosti. Hleděla na pozoruhodně zjizvenou krajinu, která vzdáleně připomínala válečné bojiště. Ale pak spatřila jemnou linku, která se jako zářivá zlatá nitka protínající šedavý povrch Měsíce vynořila ze stínu stěny. To musel být určitě Prak, nový elektromagnetický katapult, zatím ještě nedokončený – už nyní jej ovšem tvořila mohutná kolejnice dlouhá přes kilometr. I odsud bylo vidět, že se měsíčního povrchu dotkla lidská ruka.

Mario sledoval její reakci. „To člověka ohromí, co?“ utrousil a pak kabinu opustil, protože musel přichystat přistávací protokoly.

10. KONTAKTNÍ SVĚTLO

Základnu Clavius tvořily především tři výrazně vypouklé budovy. Propojovaly je průhledné chodbičky a podzemní tunely, a kvůli ochraně před Sluncem, kosmickými paprsky i dalšími nepříjemnostmi je pokrýval lunární prach. Díky tomu proto při pohledu shora působily kupole dojmem, že tvoří součást měsíční krajiny, jako by vyvěřely z šedohnědého regolitu.

Raketoplán Komarov přistál bez jakýchkoli ceremonií půl kilometru od hlavních budov. Prach, který zvířil, dosedal na vzduchuprostý Měsíc znepokojivě pomalu. Přistávací plochy zde neexistovaly, jen množství mělkých kráterů, jakýchsi jizev, které po sobě zanechala četná přistání a odlety.

K přechodové komoře raketoplánu vedla průhledná chodba. V doprovodu kapitána Maria a s chytrým kufrem, který za ní sám popojížděl, podnikla Siobhan první krůčky v pohádkové měsíční gravitaci.

I přes lehce deformující výhled průzračnými zakřivenými stěnami průchodu zahlédla z Měsíce ze všeho nejdříve jeho lehce zvlněný povrch. Každou hranu změkčoval všudypřítomný prach, výsledek dlouhých věků meteoritického víření. Napadlo ji, že to tu připomíná jakousi sněžnou pláň. Stíny nebyly tak tmavočerné, jak si představovala, zjemňoval je svit odrážející se od země. Nebylo se čemu divit, světlo odrážející se od této neživé zeminy, třebaže tlumené, bylo přece oním měsíčním světlem, jež ozařovalo Zemi od dopadu velkého asteroidu, který tyto spřízněné světy svého času vytvořil. Siobhan se tedy nyní procházela přímo v samotném svitu luny. Tato část Měsíce však byla posetá lunárními moduly, palivovými nádržemi, nouzovými bunkry a skládkami nepotřebného vybavení; šlo o krajinu vysloveně lidskou.

Chodba končila u pomenší hranaté budovy. Siobhan a Mario sjeli výtahem do jakéhosi podzemního tunelu. Tam na ně čekal otevřený vozík umístěný na jednokolejné dráze. Napadlo ji, že by se do vozíku vešlo deset lidí, tedy plný počet osmi pasažérů a dvou členů posádky raketoplánu i se zavazadly.

Vláček se potichu rozjel.

„Jezdí na indukční pohon,“ vysvětloval Mario. „Na stejném principu funguje i Prak. Je tu neomezené množství sluneční energie a nízká gravitace, fyzikální síly, které tenhle elektrický vozík pohánějí, jako by byly pro podmínky na Měsíci přímo stvořené.“

Tunel byl úzký, osvětlovaly jej zářivky a stěny z roztavených hornin mýjely vláček tak těsně, že stačilo natáhnout ruku a sáhnout si na ně – samozřejmě zcela bezpečně, protože rychlost vozíku jen lehce překračovala tempo chůze. Zjišťovala, že tady, daleko od Země, je opatrnost na prvním místě, všechno se dělalo pomalu a rozvážně.

Na konci tunelu se nacházela přechodová komora a rovněž, jak řekl Mario, jakýsi „prachový filtr“, maličká místnůstka vybavená kartáči, vakuovými pumpami a dalším zařízením k očištění skafandrů i lidí od měsíčního prachu přitahovaného statickou elektřinou. Protože však Mario ani Siobhan nepřišli s lunárním povrchem do styku, měli proceduru rychle za sebou.

Na vnitřních dveřích přechodové komory visela veliká tabule s nápisem:

VÍTEJTE NA ZÁKLADNĚ CLAVIUS
ASTRONAUTICKÝ TECHNICKÝ SBOR USA

Následoval seznam podílejících se organizací počínaje NASA, přes Americké letecko-kosmické síly a Boeing až po rozmanité soukromé dodavatele. Rovněž se tady poněkud zdráhavě,

pomyslela si v duchu, oceňoval přínos euroasijských, japonských, panarabských, panafrických a jiných vesmírných organizací, které pro tento Američany vedený projekt zajistily více než polovinu finančních prostředků.

Sáhla si na malý kroužek, který znázorňoval logo Britského národního úřadu pro kosmonautiku. Britové v sobě v nedávných letech objevili nadání pro robotiku a miniaturizaci, a období obnoveného výzkumu Měsíce a Marsu na počátku století, jemuž dominovaly stroje, znamenalo pro BNÚK a jeho odborníky dobu rozkvětu. Jenže tyto časy netrvaly dlouho a navíc byly dávno pryč.

Mario se na ni podíval a zazubil se: „To jsou celí Američani! Nikdy neocením cizí zásluhy.“

„Ale oni tady byli první,“ zdůraznila.

„Jo, to je vlastně pravda.“

Vnitřní dveře se otevřely a za nimi už na ní čekal nevysoký podsaditý muž. „Profesorka McGorranová? Vítejte na Měsíci!“ Okamžitě ho poznala. Byl to plukovník Burton Tooke z Amerických letecko-kosmických sil, velitel základny Clavius. Bylo mu kolem padesáti, vlasy měl po vojensku nakrátko sestříhané, byl dobře o hlavu menší než ona a na tváři mu zářil odzbrojující úsměv s mezírkou mezi zuby. „Říkejte mi Bude,“ vybídl ji.

Po jakémisi schodišti, které se v šestinové gravitaci zdolávalo velice snadno, zavedl Bud Tooke Siobhan do jedné z vypouklých budov. Kráčeli úzkou chodbou beze stropu. Několik metrů nad hlavou viděla hladký plast kupole, ovšem prostor pod ní byl plný ochozů a přepážek. Všude vládlo ticho a klid, osvětlení bylo tlumené, kromě Buda a Siobhan nikde ani živáčka.

Polohlasem se osmělila: „K tak tajemnému místu jako je Měsíc se to ticho a přítomnost docela hodí.“

Plukovník pokývl hlavou. „To je pravda. Doufám, že s časovým posunem se brzy vyrovnáte. Tady jsou totiž dvě hodiny ráno. Máme tu ještě noc.“

„Měsíčního času?“

„Ne, houstonskýho.“

Dozvěděla se, že se jedná o tradici ještě z dob prvních astronautů, kteří při svých heroických výpravách měřili čas podle hodin v domovském Texasu; byla to jakási půvabná pocta těmto průkopníkům.

Došli k řadě zavřených dveří. Nad nimi růžově svítil malý neonový nápis. Stálo na něm: Kontaktní světlo. Bud namátkou jedny dveře otevřel, objevil se nevelký pokoj a Siobhan nakoukla dovnitř. Stála v něm postel, která se dala rozložit do dvojnásobné šířky, stůl, židle, základní komunikační vybavení a dokonce i maličká kóje se sprchou a záchodem.

„Hotel to zrovna není. A pokojovou službu tady bohužel taky nevedem,“ prohlásil Bud opatrně. Někteří VIP hosté by se totiž v tomto okamžiku mohli rozčítit a požadovat pětihvězdičkový luxus, na který byli zvyklí.

Siobhan ale s klidem odvětila: „To mi bude stačit. Jo, a co znamená to kontaktní světlo?“

„To jsou první slova pronesená na Měsíci. Řek je Buzz Aldrin, když se lunární modul Apollo 11 poprvé dotknul povrchu. Do týchle obytné sekce pro návštěvy se to podle mého hodí.“ Potom jí do pokoje postavil zavazadla, a chytrý kufr, který vycítil, že dospěl k cíli své cesty, se sám otevřel. Bud prohodil: „Siobhan, poradu, kterou jste chtěla, jsem svolal na deset hodin dopoledne místního času. Všichni její účastníci už jsou tady – hlavně Mangles a Martynov z jižního pólu.“

„Díky.“

„Do té doby si můžete dělat, co chcete. Jestli potřebujete, tak si odpočítejte. Ale já už budu muset vyrazit na obhlídku celý týhle

díry. Vaši společnost bych ovšem uvítal.“ Zaculil se. „Jsem voják, takže jsem zvyklej, že v noci ani nezamhouřím oko. Hlavně však potřebuju nějakou výmluvu, abych moh všechno pořádně překontrolovat a nikdo mě při tom nerušil.“

„I já bych se měla pustit do práce.“ Provinile se podívala na samovybalovací kufr, složené šaty a srolované displeje. Informacemi o Slunci a jeho bouřích už ale měla hlavu zcela přeplněnou.

Chvíli si Buda Tooka prohlížela. Stál s rukama za zády, praktickou kombinézu bez nášivek mu vyplňovala svalnatá ramena a tvářil se profesionálně přátelsky. Vypadá jako typický voják z povolání, pomyslela si v duchu; přesně takhle si velitele měsíční základny představovala. Pokud však chtěla splnit svůj úkol, nezbývalo jí než se spolehnout na jeho podporu.

Rozhodla se, že se mu svěří. „Já vlastně o zdejších lidech vůbec nic nevím. Jak žijou, jak uvažují. Možná by mi taková prohlídka pomohla zorientovat se.“

Evidentně spokojeně přikyvoval. „Menší průzkum před bitvou nikdy neuškodí.“

„Takhle bych to sice sama neřekla, ale...“ Nato ho požádala o patnáct minut, aby si mohla vybalit a dát se do pořádku.

Rázně kráčeli po obvodu budovy.

Vzduch byl prosycen zvláštním pachem, který připomínal střelný prach nebo pálené listí. Bud jí vysvětlil, že se jedná o měsíční prach, který beze zbytku využil první příležitosti za celou miliardu let, aby reagoval s kyslíkem. Architektura byla jednoduchá a funkční, na některých místech vyzdobená amatérským uměním, jemuž většinou dominoval kontrast mezi lunární šedí a růžovými či zelenými odstíny života na Zemi.

Tři kopulovité budovy základny Clavius se nazývaly Artemis, Selena a Hekaté.

„Proč ta řecká jména?“

„Pro Řeky představoval Měsíc božskou trojici. Artemis dorůstající Měsíc, Selena úplněk a Hekaté ubývající. Tahle budova, ve který se nachází většina našich obytných sekcí, se jmenuje Hekaté. Přišlo nám to jako vhodný název, protože dvě třetiny času zůstává v přítmí.“

Kromě ubytování pro dvě stě osob poskytovala Hekaté i zařízení na podporu životních funkcí a recyklační systémy, menší nemocnici, výcvikovou místnost, tělocvičnu a dokonce i divadélko, otevřenou arénu vytesanou do přírodního měsíčního kráteru, jak jí vysvětlil Bud. „Hraje se tady jenom takový amatérský divadlo. Ale je hodně populární, jak si asi dovedete představit. Hodně tady frčí balet.“

Udiveně zírala na jeho oholenou hlavu. „Balet?“

„Já vím, já vím! Od letectva byste to asi nečekala. Ale to byste měla vidět třeba takový entrechat v měsíční gravitaci.“ Podíval se na ni. „Siobhan, možná si myslíte, že tady žijeme v nějaký díře v zemi. Jenže tohle je dočista jiný svět; už jenom ta přitažlivost, která tady na člověka působí! Úplně ho dokáže změnit. Hlavně děti. Jestli máte čas, uvidíte sama.“

„To doufám.“

Nízkým tunelem s neprůsvitnými stěnami prošli do budovy jménem Selena. Ta byla mnohem otevřenější než Hekaté a větší část střechy byla průhledná, takže dovnitř proudily sluneční paprsky. V dlouhých záhonech tu rostla zeleň – Siobhan zahlédla řerichu, kapustu, mrkev, hrášek a dokonce i brambory. Tyto plodiny ovšem rostly v jakési tekutině. Záhonky propojovalo potrubí a do ticha zazníval nepřetržitý hukot ventilátorů a čerpadel i syčení zvlhčovačů. Vypadá to tady jako v obrovském nízkém skleníku, napadlo Siobhan; celou iluzi kazilo pouze černočerné nebe nad hlavou a odlesk kapaliny nahrazující zeminu. Řada záhonů ovšem byla prázdná, vyčištěná.

„Takže vy se věnujete hydroponii,“ dovtípila se.

„Jo. Taky jsme všichni tady vegetariáni. Nějaký prasata, krávy nebo slepice se totiž na Měsíci nebudou chovat ještě hodně dlouho. Jo, a prst bych do těch záhonů radši nestrkal.“

„Jak to?“

Ukázal na keříky rajčat. „Ty rostou ve skoro čistý moči. A ten hrášek támhle využívá koncentrovaný výkaly. My je víceméně jenom trochu přivoníme. Většina těchhle plodin jsou pochopitelně GMO.“ Geneticky modifikované organismy, dovtípila se Siobhan.

„Hodně práce v týhle oblasti odvedli Rusové, vyvinuli rostliny, který co nejhospodárněj uzavíraj recyklační koloběh. A ty rostliny je potřeba přizpůsobit zdejším mimořádnějším podmínkám pro nízkou gravitaci, citlivost na tlak a teplotu a hladiny záření.“ Když se plukovník rozhovořil o problematice zemědělství, nabral jeho hlas silnější přízvuk. Siobhan napadlo, že možná pochází z Iowy. Jako by slyšela hlas kluka z farmy, který se ocitl daleko od domova.

Prohlížela si nevinně vyhlížející plodiny. „Umím si představit, že někteří lidé budou možná trochu slabší na žaludek.“

„To člověka přejde,“ odtušil Bud. „A když ne, letí domů. A hlavně je to furt lepší než v počátcích, kdy jsme pěstovali jenom řasy. Zbaštit svítivě modrej hamburger nebylo zrovna po chuti ani mně. Ale samozřejmě i na nás tady doléhají sluneční rozmary.“

Devátého června se lunární osadníci, zčásti i díky varování Eugena Manglese, stačili schovat do bouřkových krytů a v nich přečkat to nejhorší. Kosmická plavidla i další systémy utrpěly újmy, ale mimo Zemi nepřišel ani jediný člověk o život. Tyto prázdné hydroponické záhony ovšem byly důkazem, že živé organismy, které člověka při jeho prvních nejistých krůčcích mimo rodnou planetu doprovázely, už takové štěstí neměly.

Šli dál.

Třetí budova s názvem Artemis patřila strojům.

Bud jí s rodičovskou pýchou ukazoval řadu transformátorů. „Sluneční energie,“ vysvětloval. „Je zadarmo, je jí spousta a na nebi ani jedinej mráček.“

„Ale stinnou stránkou asi jsou dva týdny tmy každý měsíc.“

„Jistě. Ted' zrovna se musíme spoléhat na akumulátory. Chceme ovšem zřídit velký energetický farmy na pólech, tam totiž svítí sluníčko větší část měsíce. Pak budem potřebovat jenom zlomek dosavadní nashromážděný kapacity.“

Vedl ji kolem soustavy primitivních zařízení na chemické zpracování látek, vyhlížejících velmi jednoduše. „Jedná se o měsíční zdroje,“ objasňoval Bud. „Kyslík získáváme z ilmenitu, to je nerost, kterej se nachází v mořskejch čedičích. Stačí ho nabrat, rozdrtit a zahřát. Ze stejný horniny se učíme vyrábět i sklo. Taký už umíme získávat hliník z plagioklasu, což je druh živce, kterej se dá najít na vysočinách.“

Nastínil jí plány do budoucna. Zařízení, která tu viděla, byla vlastně teprve pilotním projektem, jehož úkolem bylo ověřit průmyslové techniky v lunárních podmínkách. Funkční provozy měly představovat obrovské továrny plné robotů, umístěné v nelítostném vzduchoprázdnu samotného povrchu. Hliník představoval velký sen. Prak, onen mohutný elektromagnetický katapult, který mělo pohánět sluneční světlo, se budoval téměř výhradně z měsíčního hliníku.

Bud snil o dnu, kdy bude lunární nerostné bohatství vystřelováno pro potřeby stavebních projektů na oběžnou dráhu Země, anebo dokonce přímo na domovskou planetu. „Snad se jednou dožiju toho, že se Měsíc začne prosazovat i v obchodě a stane se součástí jednotného a výnosného ekonomického systému Země-Měsíc. Zatím se pochopitelně teprve začínáme učit, jak mimo Zemi přežívat, a tyhle zkušenosti můžeme využít i na Marsu, na asteroidech; zkrátka ať už se rozhodneme žít kdekoliv.“

Čeká nás ale ještě dlouhá cesta. Tady jsou podmínky úplně jiné – vakuum, prach, záření, nízká gravitace, která nepříjemně ovlivňuje konvekční procesy a podobně. Techniky, který jsou starý stovky let, budeme muset objevovat úplně znova od začátku.“ Z Budova hlasu se ovšem zdálo, že se na takovou výzvu přímo těší. Siobhan si povšimla, že má za nehty zadřený měsíční prach – tenhle muž tu už byl jako doma.

Zavedl ji zpátky do Hekaté, obytné budovy.

Tam jí začal vysvětlovat: „Ze dvou set a něco obyvatel Měsíce je zhruba deset procent pomocného personálu; mezi ty patří třeba i moje maličkost. Zbytek jsou technici, technologové a biologové, přičemž čtyřicet procent se věnuje čistý vědě, včetně vašich kamarádů na jižním pólu. Jo, a taky tady mimochodem žije zhruba tucet dětí. Jsme zkrátka multidisciplinární, multinárodnostní, multietnický, multinacosivzpomenete.

O Měsíc se samozřejmě odjakživa zajímaly nejrůznější kultury. Christopher Clavius byl současníkem Galilea, ale jinak to byl jezuita. Myslel si, že Měsíc je hladká koule. Je to docela paradox, že se jeden z největších měsíčních kráterů jmenuje zrovna po něm! My v naší tradici jsme, jak tady říkáme, obránci půlměsíce. Žít na Měsíci pro mě není problém – Mekka se dá najít snadno –, jenže fázema Měsíce se řídí ramadán, a to už je trochu oříšek...”

Siobhan všechno došlo až po chvíli. „Počkat! Ve vaší tradici?“

Bud se jen usmál, jelikož byl na podobnou reakci zřejmě zvyklý. „No jo, i do Iowy už dorazil islám.“

Když bylo Budu Tookovi kolem třiceti, patřil coby voják v činné službě k prvním záchranářům ve Skalním dómu, kde skupina náboženských extremistů zvaná „Vyznavači jediného Boha“ odpálila v této budově unikátního významu jaderný granát. „Díky týhle zkušenosti jsem poznal islám – a moje tělo radioaktivní spad. Všechno se tím pro mě změnilo.“

Bud jí vyprávěl, že po této zkušenosti vstoupil mezi „oikumeny“, do iniciativního hnutí lidí, kteří se – většinou pod dohledem – snažili o to, aby největší světová náboženství jakýmsi způsobem koexistovala vedle sebe, přičemž poukazovali zejména na jejich hluboké společné kořeny. Doufali, že by se tímto způsobem daly vyzvednout kladné vlastnosti jednotlivých náboženství, jejich etika či rozmanité úvahy o místu lidstva ve vesmíru. Prosazovali názor, že pokud lidské plémě nedokáže žít bez náboženství, pak ať pro ně alespoň není zdrojem útrap.

„Takže vy jste voják z povolání,“ shrnula Siobhan užasle, „žijete na Měsíci a volný čas trávíte studiem teologie!“

Bud se řízně zasmál, jako když se natáhne závěr pušky. „Nejspíš jsem nefalšovanéj produkt jednadvacátýho století, co?“ Potom se na ní nenadále téměř stydlivě podíval. „Ale už jsem toho zažil dost. Víte, připadá mi, že během mého života jsme tápavě a pomalu hledali cestu z mlhy. Už se nevyvražďujeme s takovým nadšením jako před sto lety. A i když šla i sama zeměkoule ke všem čertům a nám to bylo skoro fuk, začínáme už i tyhle problémy řešit. Jenže pak přijde tohle, ty potíže se Sluncem. Není to úplná ironie osudu, že když konečně začínáme dospívat, tak se z nás hvězda, díky který tady vůbec jsme, rozhodla nadělat fašírku?“

Ano, je to vážně ironie, pomyslela si znepokojeně. A rovněž zvláštní shoda okolností, že právě když opustíme matičku Zemi, právě když tohle všechno dokážeme; třeba žít na Měsíci; Slunci se zamane nás uškvařit... Vědci jsou ovšem vůči shodám okolností ostražití; většinou to pouze znamená, že nám unikla jakási příčina v pozadí.

Anebo se z tebe začíná stávat paranoik, Siobhan, pomyslela si v duchu.

Bud prohlásil: „Seženu vám snídani, ale nejdřív vám chci ještě něco ukázat – naše muzeum. Máme v něm dokonce i měsíční horniny, který přivezlo Apollo! Věděla jste, že se tři z vrtů do

jádra, který provedli astronauti z Apolla 17, nikdy neotevřely? Lidi už po sobě na Měsíci zanechali docela slušnou stopu. A tak jsme si dali tu práci a ty neprozkoumaný horniny z Apolla jsme přepravili zpátky na Měsíc, takže naši vědátoři můžou ty starý vzorky použít jako kontrolní materiál, zlomky původního Měsíce, tak jak vypadal, ještě než jsme na něj vstoupili...”

Siobhan si uvědomila, že k tomu strohému člověku cítí sympatie. Zřejmě to nebyla náhoda, že na podobné základně byl cítit silný vojenský nádech, armáda měla i díky ponorkám a raketovým silům větší zkušenosti s přežitím ve stísněných, nepřírozených či jinak nepříznivých podmínkách, než kdokoli jiný. A všemu pochopitelně veleli Američané. Evropané, Japonci i ostatní věnovali na vybudování této osady značné množství peněz, jakmile však došlo na dobývání panenských kontinentů, jakým byl třeba Měsíc, svoje svaly a sílu charakteru zde prokazovali Američané. V plukovníku Budu Tookovi však spatřovala řadu těch nejlepších amerických vlastností – byl odolný, evidentně schopný, zkušený, odhodlaný a navíc měl vizi, která dalece překračovala dobu jeho života. Cítila, že se jí s ním bude dobře spolupracovat, a v koutku duše doufala, že se mezi nimi třeba vyvine i něco víc.

Kráčeli dál a umělé osvětlení v budově začínalo čím dál jasnější září oznamovat, že na Měsíci začíná další lidský den.

11. OKO ČASU

Jak měsíce plynuly a Londýn se pozvolna vzpamatovával z událostí z 9. června, Bisesa cítila, že atmosféra ve městě trpkne.

Oněch několik hodin samotné bouře se neslo ve znamení skutečné tísně a strachu – a také obětí, k nimž patřilo přes tisíc mrtvých ve středu města. A přesto se tato doba zároveň vyznačovala i hrdinstvím. Stále ještě neexistoval oficiální odhad, kolik lidských životů bylo zachráněno před požáry, uvíznutím v tunelech metra, při hromadných autonehodách anebo před banální smrtí v zaseknutém výtahu.

I ve dnech, které bezprostředně následovaly, drželi Londýňané při sobě. Obchody začaly otevírat a ve výkladech se objevily rukou psané nápisy Prodej nepřerušeno, což bývalo obvyklým symbolem vzdoru při řádění teroristů. Lidé se hlasitě radovali, když do ulic města s řinkotem vyjely první historické hasičské stříkačky z 50. let 20. století, zvané „zelené bohyně“, doslova muzejní exponáty, které byly „tak primitivní, že nemohly selhat“, jak se nechala slyšet paní starostka. Všude tehdy zavládla nezlomná nálada, „duch bitvy o Británii“, jak říkali lidé s poukazem na ještě těžší doby před bezmála stovkou let.

Ovšem toto rozpoložení se záhy vytratilo.

Svět se točil dál a 9. červen začínal upadat v zapomnění. Lidé se chtěli vrátit do práce, znovu se otevíraly školy a mohutné kanály elektronického obchodu začínaly fungovat s téměř neztenčenou silou. Samotný Londýn se ovšem nevzpamatoval ze dne na den: ve čtvrti Hammersmith dosud netekla voda, v Battersea nešel proud a ve Westminsteru pro změnu nefungovala dopravní signalizace. Lidem začínala pomalu docházet trpělivost, takže hledali někoho, na koho by se dalo všechno svést.

V říjnu už byly Bisesa i její dcera z nekonečného vysedávání doma celé nespě. Několikrát se sice odvažily vyjít si z bytu do

neklidného města na procházku, třeba k řece nebo do parku, ale měly omezenou svobodu pohybu. Kreditní čip, který měla Bisesa implantovaný v ruce, byl starý přes pět let a jeho vnitřní data dávno neplatná, v éře globální elektronické identifikace jako by neexistovala. Bez funkčního čipu si nemohla nakoupit, nemohla se svézt metrem a dokonce nemohla své dcerce dopřát ani zmrzlinu.

Věděla, že takhle to nemůže jít donekonečna. Alespoň však byla díky nefunkčnímu čipu neviditelná jak pro armádu, tak pro všechny ostatní. Hlady však neumřela jenom díky tomu, že už před časem poskytla přístup ke svým úsporám sestřenici Lindě.

Stále ještě jí však připadalo, že zatím nemůže nic podniknout. Nešlo jen o touhu být s Myrou. Pořád se jí totiž nedařilo přenést se přes své mimořádné zážitky.

Chtěla si všechno vnitřně vyřešit tím, že svůj příběh sepíše. Diktovala Aristotelovi, jenže svým hlasem rušila Myru. Proto nakonec hodila všechno ručně na papír a požádala Aristotela, aby její zápisky naskenoval do elektronické paměti. Pokoušela se vylíčit své zážitky podle pravdy, neustále si procházela po sobě jdoucí koncepty a snažila se vydolovat z paměti pokud možno vše, co si vybavovala; události velkolepé i zcela triviální.

Ale jak si tak slova na displeji před sebou prohlížela, ve svém prostém bytě s Myřinými kreslenými pohádkami a umělými seriály halasícími v pozadí, sama jim věřila čím dál méně.

Osmého června 2037 hlídkovala poručík Bisesa Duttová v rámci mírové mise v odlehlém koutě Afghánistánu. S sebou měla ještě dalšího britského vojáka Abdikadira Omara a Američana Caseyho Othica. Všichni tři měli v této neklidné části světa na hlavách modré přilby jednotek OSN. Jednalo se o rutinní úkol, byl to den jako každý jiný.

Jenže potom se jakýsi kluk pokusil jejich vrtulník sestřelit – slunce poskočilo po obloze –, a když z havarovaného stroje

vylezli, ocitli se někde úplně jinde. Ne na jiném místě, ale v jiném čase.

Zřítili se na zem v roce 1885, v době, kdy dané oblasti říkali imperiální Britové, kteří ji ovládali, Severozápadní hranice. Odvezli je do pevnosti jménem Džamrúd, kde se Bisesa seznámila s mladým bostonským novinářem Joshem Whitem. Josh se narodil roku 1862, což byla v Bisesině světě dávná minulost, takže mu tehdy bylo teprve třiadvacet. A ke svému nemalému údivu tam potkala i Rudyarda Kiplinga, barda britských vojáků, který jako zázrakem vstal z mrtvých. Ovšem i tito romantičtí viktoriánci byli sami trosečníky v čase.

Bisesa se snažila poskládat celý příběh dohromady. Všichni byli vrženi do jiného světa, mikrokosmu, který tvořily útržky a dílky vyrvané z přediva času. Pojmenovali tento nový svět Mir, ruským slovem, které znamená jak „svět“, tak „mír“. Na některých místech se daly jeho švy vidět přímo na vlastní oči, tam kde se úroveň terénu zničehonic o metr nebo i více zvedala, anebo kde se uprostřed pustin ocitl pás starodávné zeleně.

Jak k tomu došlo, nikdo nevěděl, a už vůbec ne proč – netrvalo však dlouho a s tím, jak se slátaný svět vzpamatoval a oni se stali součástí nových bouřlivých dějin, pohltil je do jednoho boj o osobní přežití, takže podobné otázky byly náhle zcela nepodstatné.

Řada otazníků však zůstávala. Nový svět byl celý posetý „Očima“ – stříbřitými koulemi s nepostižitelnou geometrií, mlčenlivými a zcela nehybnými pozorovateli, rozmístěnými po krajině jako moře kamer průmyslové televize. Mohly snad být tyto Oči jiné než umělé? Zastupovaly vyšší moc, která svět rozerval a pak jej opět nahrubo poskládala?

Navíc tu byla ještě otázka časového rozpětí. Mir byl zřejmě vybudován jakožto jakýsi vzorek lidské rasy a jejího vývoje, počínaje dva miliony let starými australopitéky, připomínajícími ještě spíše šimpanze, přes nejrůznější podoby hominidů

předcházející člověku a konče všemi věky lidských dějin. Ovšem tato velká sbírka končila; alespoň tak to všem připadlo, 8. červnem 2037, časovým výřezem, s nímž přišla i Bisesa a její kolegové. Proč se neobjevilo nic dalšího ze vzdálenější budoucnosti? Bisesu napadlo, jestli třeba toto datum neznamená určitý konec lidských dějin – v tom případě by se totiž z budoucnosti nedal žádný vzorek vůbec přinést.

A potom ji, ovšem pouze ji, přenesly Oči domů – či možná ona vzdálená inteligence, která jimi hleděla – a pouhý den nato, 9. června, už sledovala, jak nad Londýnem vychází zkázonosné Slunce.

Bisesa v sobě chovala přesvědčení, že vytvoření Miru nebylo žádnou nenadálou přirozenou událostí, ale záměrným činem jakési děsivé inteligence, která sledovala vlastní cíle. Ale proč rozervala historii Země? Proč všechno poslouchaly a pozorovaly Oči? Že by vše, jak se obávala, souviselo s chováním Slunce?

A proč ji vrátili domů? Jistě, toužila po shledání s Myrou. Když jí na Miru tížila samota a propadala zoufalství, dokonce jedno Oko prosila, ať jí zachrání. V duchu však s určitostí věděla, že její tužby jsou bezvýznamné. Správná otázka měla znít: v čem její návrat posloužil jim?

Bisesa trčela doma, mořila se se svými zápisky, procházela si zprávy, dumala nad svými vzpomínkami i útržkovitým chápáním událostí a snažila se rozhodnout, co dál.

12. PORADA

Na základně Clavius Siobhan i po několikahodinovém spánku mírně pociťovala důsledky časového posunu, který se rovnal přeletu z Londýna přes Atlantik. Potřebovala se osvěžit, proto se šla osprchovat. Doslova jí učarovaly lesklé kapky, které prýštily ze sprchové hubice. Snažila se chovat jako spořádaný návštěvník Měsíce, nechala koupelnový závěs zapnutý na suchý zip, dokud odsávací systém nezachránil i poslední vzácnou molekulu starodávné vody.

Ještě na palubě raketoplánu Komarov Buda vysílačkou požádala, aby svolal velkou poradou. Alespoň pokud věděla, měli se jí zúčastnit všichni přední solární vědci z Měsíce, helioseismology počínaje a výzkumníky elektromagnetického vyzařování z rádiových vln až po rentgenové paprsky konče – a pochopitelně i onen génius přes neutrinovou astronomii, který se už před 9. červnem pokusil upozornit na hrozící nebezpečí. Dokud vědci nedorazili na Clavius, neměl se nikdo z nich dozvědět, jakou povahu má její mise. Bezpečnostní opatření zůstávala i nadále přísná.

Na Měsíci mnoho konferenčních sálů nebylo; tady se zcela evidentně nenacházela na Carlton Terrace. Bud se jí snažil přesvědčit, že by se schůze mohla konat ve zdejším amfiteátru, ale volně přístupný prostor amfiteátru už sám o sobě nebyl vhodný.

Takže mu nezbylo než využít část svých skrovných kapacit a prorazit několik stěn v obytných sekcích. Výsledkem byla stísněná, avšak ucházející místnost, které vévodil „konferenční stůl“ sestavený z několika menších kusů nábytku sražených k sobě. Bud nainstaloval Faradayovy klece a rušičky, aby sál nebylo možné elektronicky odposlouchávat, a rovněž aktivní generátory hluku, aby ani nastražené uši nepovolaných neměly šanci. Dokonce ani Thales neměl do místnosti volný přístup; dokud byly

dveře zamčené, směl se porady zúčastnit pouze osekáný klon elektronického ducha Měsíce, a později tok informací ze sálu kontroloval a cenzuroval soubor inteligentních systémů, které fungovaly nezávisle na Thaletovi.

Siobhan si vše ověřila, jak nejlépe uměla. „Nejsem sice žádný odborník,“ řekla Budovi, „ale tohle mi připadá dostatečné.“

„To taky doufám,“ odtušil zaníceně. „Nebudu vám totiž tajit, že jsem si kvůli týhle schůzi musel ledacos vyslechnout – a netýkalo se to jenom bezpečnosti.“ Poškrábal se na oholené hlavě. „Víte, já jsem jenom voják. Na nevyzpytatelnost života jsem zvyklej. Jenže vědci, ty přímo nesnášej, když je někdo rozptyluje od práce.“

„Naprosto je chápu,“ přitakala. „Nezapomínejte, že jsem taky vědkyně. A všechny moje rozpracované projekty teď zřejmě vyšumí do ztracena.“

Bud její práci znal. „Ale život a smrt vesmíru může prozatím počkat.“

„To jistě,“ usmála se na něj.

Nadešla desátá hodina. S Budem po boku si dodala odvahy a vešla do zaplněné místnosti. Bud za ní tiše zaklapl dveře a Siobhan zaslechla, jak zacvakl bezpečnostní zámek.

Postavila se do čela provizorního konferenčního stolu. Kolem něj už sedělo všech dvacet účastníků s displeji rozloženými na desce před sebou, dvacet tváří, které na ní hleděly s výrazem přecházejícím od apatie přes nervozitu až po čiré nepřátelství. Na stropě bledě a nevlídně svítily zářivky a i přes hlučný chod systémů cirkulace vzduchu to v této uzavřené kobce silně páchlo adrenalinem a potem. I lidé působili cize; jejich mnohokrát recyklované a záplatované šaty, nošením celé zašlé, a nevýrazná uvážlivá gesta, ovlivněná roky strávenými ve stísněných prostorech a smrtonosném prostředí. Siobhan si v jejich

přítomnosti připadala okázale, křiklavě, jako cizák ze slunné Země, který do těchto stísněných umolousaných místností na Měsíci nezapadá.

Tohle teda bude děs! pomyslela si v duchu.

Věděla, že většina přítomných jsou geologové toho či onoho druhu, řada z nich měla mohutné, zkušené, zaprášené ruce lidí zvyklých pracovat s horninami.

Když se rozhlédla kolem sebe, poznala dva obličaje z informačních materiálů, které si vyžádala od Buda: Michaila Martynova, dost plaše vyhlížejícího Rusa, který byl tady na Měsíci hlavním odborníkem na výzkum slunečního počasí, a Eugena Manglese, mladého génia v oblasti neutrin.

Eugene se tvářil duchem nepřítomně a podle všeho mu činilo potíže navazovat oční kontakt. Byl však až překvapivě pohledný, vypadal ještě lépe než na fotografiích; měl dokonalou pokožku a upřímný symetrický obličej umělé pěvecké hvězdy. Siobhan pocítila, jak její okoralé srdce na okamžik poskočilo. A z pohledů, které jeho směrem čas od času vrhal Michail, se zdálo, že Eugenův zevnějšek nepřitahuje pouze ženy.

Bud, který schůzi předsedal, stál vedle ní. „Než začneme, chtěl bych říct jednu věc,“ spustil. „Ve výzkumu Slunce se astronauti můžou pochlubit bohatou historií. Ta sahá až k posádce Skylabu, která na oběžné dráze Země pracovala roku 1973 s obrazovým spektrografem postaveným speciálně pro ni na Harvardu. A my na tuhle tradici dneska navazujeme. Nejde tady ale jenom o vědu. Dneska budeme požádaný o pomoc. Jakožto velitel základny Clavius si pokládám za čest, že vedle mě stojí paní profesorka McGorranová. Tou ctí je pro mě skutečnost, že my tady na Měsíci bysme snad mohli nabídnout řešení nastalého problému. Paní profesorko!“ pokynul Siobhan a posadil se.

Po úvodním povzbuzujícím proslovu, který ovšem nebyl úplně na místě, se Siobhan rozhlédla kolem stolu. Zahlédla pouze

jedinou přátelskou tvář, solidární úsměv Michaila Martynova. Toho se přidrž.

„Dobré dopoledne! Počítám, že dnes budu spíše naslouchat než mluvit, ale přesto bych na začátek ráda pronesla několik poznámek. Jmenuji se...“

„Víme, kdo jste.“ Tato slova evidentně vyřkl někdo z geologů, jakási podsaditá žena s mohutnými rukama a hranatým obličejem. Její pohled patřil k těm nejnepřátelštějším v celé místnosti.

„To jsem oproti vám v nevýhodě, paní doktorko.“

„Profesorko, Jsem profesorka Rose Deleaová.“ Rose hovořila se širokým australským přízvukem. Siobhan už o ní jistě informace dostala, Rose byla odbornicí na ukládání helia-3 v lunárním regolitu vlivem slunečních paprsků. Tento izotop helia, palivo pro fúzní reaktory, ztělesňoval nejlepší ekonomickou vyhlídku Měsíce, a proto zde Rose představovala velmi váženou osobnost. „Zajímá mě jenom to, kdy odsud odjedete, abych se zase mohla vrátit k užitečné práci. A taky chci znát důvod všech těch tajností. Od 9. června je odcházející komunikace značně omezená, některé oblasti Thaletových databází a další informační zdroje jsou uzavřené...“

„Já vím.“

„Tady jste na Měsíci, profesorko McGorranová! Jestli jste si neráčila všimnout, všichni jsme tady hodně daleko od domova i rodin. Spojení se Zemí je pro naši psychologickou pohodu naprosto nezbytné, nemluvě už o fyzické bezpečnosti. A jestli nechcete, aby morálka upadla ještě víc...“

Siobhan zvedla ruku; šlo o jakousi výzvu ke klidu. K její úlevě Rose zmlkla. „Naprosto souhlasím.“ Což byla pravda. Tajnůstkaření se Siobhan instinktivně nezamlouvalo o nic víc než těmto Měsíčanům; nezbytnou složkou nekonečné rozpravy, na níž stála kvalitní věda, byla otevřenost. Proto prohlásila: „Zavedená bezpečnostní opatření jsou pro všechny zúčastněné

nepříjemná a za normálních okolností by byla i nepřijatelná. Jenže stávající okolnosti normální nejsou. Mějte se mnou prosím ještě trpělivost!

Stojím dnes před vámi jakožto vyslankyně jak britské ministerské předsedkyně, tak premiérky celé Euroasijské unie. A až se vrátím domů, budu muset informovat i další světové státníky včetně americké prezidentky Alvarezové. Všichni chtějí vědět, co od Slunce můžeme ještě očekávat.“

Odezvou jí byly vesměs zmatené pohledy. Nejrozumnější životem unavení političtí poradci ji varovali, aby počítala s tím, že se na Měsíci může setkat s odmítavou mentalitou, protože Země se odtamtud zdá velmi vzdálená a nepříliš významná. Proto si připravila názornou ukázkou.

„Thalete, buď tak hodný.“

Nabídla jim pětiminutové obrazové, grafické i slovní shrnutí ničivého dopadu 9. června na planetu Zemi. Všichni sledovali projekci v hrobovém tichu.

Na konci Siobhan prohlásila: „A právě proto jsem tady, profesorko Deleaová. Potřebuju znát jisté odpovědi – my všichni. Co se to děje se Sluncem? Potká nás 9. červen znovu? Můžeme čekat něco méně závažného, anebo naopak horšího? Na Měsíci – vlastně přímo v této místnosti – se nacházejí přední odborníci lidstva na výzkum Slunce. A hlavně onen člověk, který 9. červen naprosto přesně předpověděl.“

Eugene nehnul ani brvou a měl nepřítomný pohled, jako by ostatní kolem sebe skoro ani nevnímal.

Michail suše podotkl: „A možnost snadno cenzurovat informace z Měsíce je pochopitelně pouhá shoda okolností.“

Siobhan se zachmuřila. „Víte, bezpečnostní opatření nemůžeme brát na lehkou váhu. Vlády jednotlivých států dosud nemají ani tušení, co jim hrozí. A než to pochopí, je bohužel třeba

informace kontrolovat. Další obrovské škody by totiž mohla napáchat panika.“

Rose se uklidnila, ale přesto se pořádně mračila a Siobhan beznadějně doufala, že si snad neudělala prvního nepřítele.

Proto co nejveseleji zašveholila: „Pro začátek bychom se mohli ubezpečit, že všichni hrajeme podle týchž not. Doktore Martynove, vy určitě budete od té dobroty a vysvětlíte obyčejné kosmoložce, jak se má Slunce správně chovat.“

„Bude mi potěšením,“ odušil Michail, s hereckým smyslem pro dramatický efekt vstal a zamířil k čelu stolu.

„Každý kosmolog ví, že Slunce pohání termonukleární energie. Co ale už většina kosmologů neví, je to, že termonukleárním reaktorem je pouze nejniternější jádro Slunce. Zbytek jsou jen takové vizuální efekty...“ Michail mluvil se silným ruským přízvukem jako herec ve filmu, ovšem velmi podmanivě.

Během studií se Siobhan pochopitelně zabývala i Sluncem. Věděla, že stejně jako všechny hvězdy je i Slunce v principu jednoduché, ale jelikož je Slunce hvězdou nejbližší, bylo předmětem daleko zevrubnějšího, podrobného zkoumání. A jak se ukázalo, byly tyto podrobnosti nesmírně komplikované a i po staletích bádání jim dosud málokdo rozuměl. Právě toto podrobně zmapované chování však zřejmě nyní ohrožovalo lidstvo.

Slunce je vlastně koule plynu, většinou vodíku, o průměru přes milion kilometrů – to znamená, že je široké jako stovka zeměkoulí natěsnaných vedle sebe, a má hmotnost jako celý milion zeměkoulí. Zdrojem jeho obrovského energetického výkonu je jeho jádro, jakási hvězda uvnitř hvězdy, kde se následkem složitých řetězců reakcí spalují roje vodíkových jader na helium a další těžší prvky.

Termonukleární energie musí ze žhavého jádra vyjít tělem Slunce do chladného prostoru kosmu, v čemž jí pomáhají teplotní rozdíly, podobně jako když síla tlaku žene vodu potrubím. Ovšem jádro obepíná tlustý pás vzkypělého plynu, jemuž se říká „vrstva v zářivé rovnováze“, nepropustná jako cihlová zeď, skrze niž vnitřní žár proudí v podobě rentgenových paprsků. Kolem ní se nachází další zóna, takzvaná „konvektivní vrstva“, a tam se hustota snižuje už na úroveň, kdy sluneční hmota může vřít, jako když se zespoda zahřívá hrnec. Tudy pokračuje žár z jádra ve své cestě do kosmu a vytváří obrovské konvekční vývěry, každý z nich mnohonásobně větší než Země, které se zvedají přibližně takovou rychlostí, jakou představuje tempo chůze. Nad konvektivní vrstvou pak leží viditelný povrch Slunce neboli fotosféra, zdroj slunečního světla a slunečních skvrn. A podobně jako se meniskus vroucího hrnce s vodou seskupuje do buněk, tak i Slunce vře granulemi, které se neustále mění a jež vytvářejí fotosféru jako římskou mozaiku.

Tyto vrstvy jsou tak nezměrné a zhuštěné, že Slunce vlastní záření téměř nepropouští; energii o dané fotonové síle trvá miliony let, než se z jádra prodere na povrch.

Jakmile energie jádra unikne ze své plynové klece, rozběhne se ve světelné podobě rychlostí světla, jako by se jí ulevilo, a se vzrůstající vzdáleností se na své pouti neustále zmenšuje. Ovšem ještě na Zemi, která je od fotosféry vzdálená osm světelných minut, dokážou sluneční paprsky přenést zhruba kilowatt energie na čtvereční metr – a dokonce i ve vzdálenosti několika světelných let je sluneční světlo stále ještě natolik jasné, že je lze vidět i prostým okem.

Kromě světla, které vyzařuje, ovšem Slunce rovněž vydechuje na své kroužící děti nepřetržitý proud žhavé plazmy. Tento takzvaný „sluneční vítr“ je složitý, nepokojný vánek. Při jistých kmotočtech světla lze na povrchu Slunce vidět tmavé skvrny – „koronální díry“, oblasti magnetických anomálií, které se podobají

vadám v samotném Slunci – a z těch prýští proudy slunečního větru o vyšší energii. Otáčející se Slunce tyto proudy připomínající šroubovitě přívally vystřikuje do celé sluneční soustavy jako obrovský zavlažovač trávníku.

Michail pokračoval: „Tyhle vystřikující proudy bedlivě hlídáme. Kdykoli se planeta do nějakého dostane, nastanou problémy, protože Zemi a její magnetosféru bombardují vysokoenergetické částice.“

A ještě větší problémy způsobují Zemi občasné výkyvy v chování Slunce. Michail vysvětloval: „Dochází k výronům koronální hmoty jako byl ten obrovský, který nás postihl 9. června. Jedná se o rozsáhlé výrony plazmy, které se na nás řítí z povrchu Slunce. A pak dochází i k erupcím. Tyto detonace na solárním povrchu, které mají na svědomí magnetické poruchy, jsou největšími explozemi v současné sluneční soustavě, protože každá se rovná výbuchu miliard atomových bomb. Erupce nás bombardují zářením od gama paprsků až po rádiové vlny. A někdy po nich následují takzvané ‚solární protonové události‘ – kaskády nabitých částic.“

Nepokojné Slunce prochází jedenáctiletým „solárním cyklem“, na jehož vrcholu vzniká množství slunečních skvrn a erupce mají mnohem větší sílu než v období klidu. Michail jim obecně přijímaný mechanismus solárního cyklu načrtl. „Poledníkový tok“ plazmy na povrchu Slunce od rovníku k pólům přemísťuje pozůstatky slunečních skvrn na sever i na jih. Na pólech klesá chladnoucí hmota do těla Slunce až k základům konvektivní vrstvy a pak se přesouvá zpět k rovníku. Ovšem magnetické jizvy, jež po sobě skvrny zanechaly, v daném cyklu zůstávají; jedná se o jakési přízraky, které zakládají příští generaci aktivních oblastí.

Michail líčil složitý vztah mezi Sluncem, Zemí a lidstvem.

Proměnlivost Slunce ovlivňovala pozemské klima i v historických dobách. Po více než sedm desetiletí mezi lety 1640 a

1710 bylo na tváři Slunce pozorováno minimum slunečních skvrn, a Země prožila období, které klimatologové nazývají „malá doba ledová“.

Evropu postihly kruté zimy a chladná léta; na vrcholu této éry roku 1690 dokonce londýnské děti bruslily na zamrzlé Temži.

V elektronickém věku byli lidé kvůli vzrůstající závislosti na vyspělé technice čím dál více vydáni na pospas i mírným slunečním výkyvům. V dubnu 1984 vyřadila erupce z provozu komunikační techniku na palubě letounu Air Force One; prezident Reagan byl nad Tichým oceánem na dvě hodiny zcela odříznutý od světa. Před 9. červnem se nejprudší zaznamenaná bouře odehrála v září roku 1859; tehdy roztavila telegrafní dráty.

„A něco podobného nás málem potkalo znovu i roku 2003,“ poznamenal Michail. „Na Slunci došlo v několika po sobě jdoucích dnech ke dvěma erupcím, které směřovaly přímo na Zemi. Před vážnějšími následky nás uchránilo jenom náhodné seskupení magnetických polí.“

Rose Deleaová byla čím dál netrpělivější: „Všechny tyhle jevy dobře známe!“

Michail dodal: „Ano, máme za to, že pomalu začínáme chápat, jak měřit účinky těchto slunečních poruch – a také je předvídat, třebaže to je pořád ještě spíš umění, než věda...“ Pak nechal zobrazit tři „měřítka kosmického počasí“, která stávající Úřad pro výzkum vesmírného počasí zdědil po Americkém vesmírném středisku, a jež stále vylepšoval. „Můžete vidět, že dokumentujeme tři typy problémů, které Zemi mohou postihnout: geomagnetické bouře, bouře slunečního záření a radiové výpadky. Každý typ se na těchto stupnicích hodnotí od jedničky do pětky – jednička znamená slabý, pětka pak velmi silný.“

Siobhan pokývala hlavou. „A devátý červen...“

„Devátý červen byl v zásadě důsledkem výronu koronální hmoty a měří se naší G-stupnicí, tedy stupnicí geomagnetických bouří.“

„A jeho hodnota?“

„Ta se na stupnici vůbec nevešla. Devátý červen neměl obdoby. Ironií ovšem je, že tato událost byla předpovězena přesněji než kterákoli jiná sluneční porucha v dějinách, a to díky doktoru Manglesovi.“ Podíval se na Eugena.

Ovšem Eugene, který byl jako obvykle duchem někde jinde, na tuto narážku nezareagoval. Podle všeho si sotva všiml, že skupinka kolem něj vůbec existuje.

Nastalo trapné ticho. Proto Bud vyhlásil přestávku.

Ukázalo se, že si člověk musí přinést vlastní kafe, žádné jiné volné ruce, které by je nosily, už totiž nebyly k mání. A neměli zde ani sušenky k zakousnutí, na celém Měsíci ani jednu jedinou.

U kohoutku s kávou v zadní části místnosti se vmžiku vytvořila fronta. Ale Michail, který stál nedaleko jejího čela, naplnil mokem dva plastové kelímky, s rozpaky jeden Siobhan podal a ta si jej s díky vzala. Michail měl zasmušilou a pomuchlanou tvář a mluvil vřelým znělým hlasem; Siobhan instinktivně připadal sympatický.

Zeptal se jí: „Vy budete nejspíš první královská astronomka, která se ocitla na Měsíci, vidíte?“

„Mám dokonce pocit, že nikdo v této funkci ještě nikdy neopustil Zemi.“

„Flamsteed by na vás byl pyšný.“

„Takové pomyšlení mě těší.“ Napila se kávy a musela se ušklíbnout.

Michail se usmál. „Za zdejší kafe se vám omlouvám. I za přijetí, jakého se vám tady na Claviu dostalo. My tady na Měsíci jsme zvláštní cháska. Uzavřená společnost.“

„Jistou nevstřícnost jsem očekávala.“

„Jenom o tu nejde,“ vysvětloval jí Michail. „Hodně spoléháme sami na sebe – nic jiného nám ani nezbyvá. To však vyvolává určitou lhostejnost vůči lidem zvenčí, a někdy i zášť. Tahle schůzka se pochopitelně koná jenom kvůli Eugenovi. A Eugene je...“

„Zvláštní?“

Pousmál se. „Tak nějak. Už na první pohled se jedná o komplikovanou osobnost. A společenskou situaci mu neusnadňuje ani volba specializace. Pro poslední generaci výzkumníků Slunce představovala neutrina velmi dlouho jistou záhadu.“

„Aha, to je ta ‚neutrinová anomálie‘.“ Jakmile se tato problematika začala poprvé zkoumat, zjistilo se, že zaznamenaný tok neutrin proudící z jádra Slunce je podstatně slabší, než předpovídaly tehdejší modely fyziky částic. Ukázalo se, že tato fyzikální teorie je mylná – neutrina nejsou nehmotná, jak se původně mělo za to. Když se tento fakt v teoretických modelech poupravil, „anomálie“ zmizela.

„Sama víte, jak to ve vědě chodí,“ podotkl Michail chmurně. „Jedna módní vlna střídá druhou. Třeba moje oblast zájmu, tohle proměnlivé sluneční počasí se svými plazmatickými bouřemi a zašmodrchanými magnetickými poli, se nikdy netěšila masové oblibě. Ovšem výzkum solárních neutrin po dohadech ohledně oné anomálie rozhodně přitažlivou doménou nebyl. A Eugene navíc všechny zaskočil, protože zaznamenal další druh neutrinové anomálie – právě když už si všichni mysleli, že se všechno jednou provždy vyjasnilo.“

„No dobře. Ale i když s ním není snadné vyjít, mám takový pocit, že je tu celkem oblíbený.“

Michail se zatahal za ret. „Oblíbený, to bych právě neřekl. Ale každý ví, že se k nám právě díky Eugenovu výzkumu doneslo včas jediné varování před událostmi z 9. června. Dokud to všechno

nezačalo, nikdo pochopitelně nevěřil jedinému slovu; přijel za mnou na jižní pól, abych vyhlásil poplach; i tak ovšem Eugenovo varování zachránilo mnoho životů. A díky tomu se z něj tady mezi námi, utečenci ze Země, stal jakýsi lidový hrdina. Proto když se tu objeví někdo cizí jako vy, ať už sebevzdělanější...”

„Rozumím.“ Siobhan se na něj podívala a opatrně nadhodila: „Člověka by ale nenapadlo, že se takový mozek, jako má Eugene, může skrývat za takovým obličejem.“

Michail se po Eugenovi podíval s neskryvanou touhou. „Jenže podle mě je pro něj obličej i tělo spíše prokletím. Každý si hned myslí, že to bude jenom takový ‚samolibý frajírek‘, jak říkají mí američtí přátelé. Nikdo ho nebere vážně. I mně svým zevnějškem...”

„Učaroval?“ zaculila se. „To ovšem nejste sám, Michaile.“

Michail popuzeně odtušil: „Jenže zneklidňující je to, co se mu za tou jeho pohlednou tvářičkou odehrává v hlavě.“

Bud vyzval účastníky schůzky, aby pokračovali v jednání.

13. NEUTRINA

Jakmile si vzal slovo Eugene Mangles, všechny oči se na něj zvědavě upřely. Siobhan si v duchu pomyslela, že má přízvuk amerického maloměšťáka a že mluví jako dospívající mladík, nikoli jako muž mezi dvacítkou a třicítkou; jeho vzhled neodpovídal tomu, co měl na srdci.

A jeho přednáška o anomáliích, které objevil v srdci Slunce, jakkoli bezpochyby technicky přesná, byla všechno jen ne srozumitelná.

O neutrinech toho Siobhan věděla v podstatě poměrně hodně. Jsou tři způsoby, jak mohou neutrina vzniknout: termonukleárními procesy v nitru hvězdy jako je Slunce, zapnutím a vypnutím jaderného reaktoru a konečně během Velkého třesku, díky němuž vesmír vůbec existuje; titánské události, jejíž dalekosáhlé důsledky byly právě předmětem Siobhanina bádání. Neutrina jsou pro solární astronomy zajímavá především proto, že dovedou procházet hmotou. Díky tomu nabízejí jedinečný způsob, jak zkoumat vnitřní strukturu Slunce včetně žhavého jádra, místa, odkud se i světlo snaží uniknout.

Tohle bylo jasné. Ale když jim Eugene promítl na displej v několika rozměrech záplavu rovnic a grafů a přitom hovořil čím dál překotněji, Siobhan v duchu žasla, jak mohl složit závěrečnou ústní zkoušku, aby získal doktorát.

Nakonec mu do proslovu vpadla. „Eugene, prosím vás, zpomalte! Mám pocit, že nikdo z nás s vámi nestačí držet krok.“ Nasupeně si ji změřil. Jednalo se však o jádro celého problému, a Siobhan musela všemu porozumět. „Ukazujete nám výsledky svých neutrinových měření.“

„Ano, ano. Tří druhů neutrin, které spojuje...“

Siobhan však jen mávla rukou. „Zaznamenal jste oscilace v neutrinovém toku.“

„Ano.“

„A ten pro změnu odráží oscilace v nukleárních procesech v jádru.“

„Přesně tak,“ utrousil sarkasticky. „Podle toku neutrin se dají zpětně odvodit lokální změny teploty a tlaku jádra. A ty se mi pro změnu podařilo namodelovat coby dynamické oscilace jádra jako celku.“ Načež jim předvedl složité matematické vzorce, v nichž Siobhan rozpoznala nelineární vlnové rovnice. „Jak sami vidíte...“

„Eugene,“ otázal se vlídně Michail, „nemohl byste nám to zobrazit názorně?“

Eugena tato otázka očividně překvapila. „Samozřejmě!“ Něco na displeji vytukal a objevil se obraz koule. Tu pokrývala jakási mřížka podobná souřadnicím zeměpisné délky a šířky. A tento vzor slábl a rytmicky pulzoval.

Bud Tooke si hvízdal. „A tohle je jádro Slunce? Našeho Slunce? Tepe jako zvon.“

Rose Deleaová založila ruce a ušklíbla se: „Odpusťte obyčejné geoložce její skepticismus, ale jádro Slunce je pořádně masivní. Jak může zničehonic začít oscilovat?“

Až děsivý pohled, který se Eugenovi zračil v očích, se nyní upřel na ni. „Ale to je přece triviální!“

Triviální, tímto slovem se akademikové mezi sebou stírali. Rosina tvář se podobala masce nepřátelství.

Siobhan rychle nadhodila: „Vezměte to krok za krokem, Eugene.“

Mladý muž odpověděl: „Objevuje se to už v Cowlingově díle na počátku 30. let 20. století. Cowling dokázal, že míra vytváření nukleární energie v jádru závisí na čtvrté mocnině teploty. A díky tomu jsou podmínky v jádru Slunce mimořádně citlivé na změny teplot...“

Siobhan si znepokojeně uvědomila, že má pravdu. Tento faktor čtvrté mocniny mohl mít za následek, že se i nepatrné

změny mohutně násobily. Třebaže bylo jádro obrovské, nemuselo to ještě ani zdaleka znamenat, že musí být stabilní, a jakákoli drobná perturbace je mohla vážně narušit.

Bud Tooke se vztyčeným prstem skočil mladíkovi do řeči: „Já to nechápu, Eugene. Co má být? I kdyby celý to jádro vybuchlo, trvalo by šílenou spoustu let, než by se ta exploze dostala na povrch.“

Rose Deleaová se trpce zazubila. „To mi říkat nemusíte! Vrstva v zářivé rovnováze je taky pošramocená, že jo?“

Měla pravdu, přesně to bylo vidět na dalším z Eugenových obrázků. Obrovský objem pozvolna se šířící energie narušovala zvrásněná jizva podobná ráně, kterou do masa vetkne kulka. Siobhan si s nepříjemným pocitem uvědomila, že prodleva v řádu milionů let by se v jádru jako ochranná vrstva neprojevila; energie uvolněná z jádra by mohla vytrysknout přímo do vesmíru.

Eugene se na Rose překvapeně podíval: „Jak jste o té trhlině věděla?“

„Protože mám zkrátka pocit, že na nás přišel den blbec.“

Eugene dál hovořil o svých modelech oscilací jádra i o tom jak doufá, že se mu je podaří vysledovat také zpět do minulosti. „Mám v plánu vytvořit modely události, která tuhle nestabilitu vyvolala, což...“

„Minulost teď nechme stranou!“ přerušila ho Siobhan. „Musíme se dívat dopředu. Ukažte nám, co může přijít.“

Eugena zjevně zarazilo, že by někoho mohla zajímat budoucnost v porovnání s hlubokým fyzikálním tajemstvím původu této anomálie. Přesto však poslušně poposunul své grafické znázornění zrychleně v čase vpřed.

Siobhan viděla, že se skrz jádro i kolem něj složitě šíří vlny, základní oscilace doplňují četné harmonické kmity i vlny, které byly, jak by řekli odborníci, nelineární, a že energie přetéká z jednoho bodu do druhého. Ihned si však povšimla, že dochází k

interferencím a rozptylu – a co bylo ještě zlověstnější, objevovaly se i rezonance, když se energie, kterou tak jasně viděla proudit kolem jádra Slunce, seskupovala do mohutných vrcholků.

Eugene obraz zastavil. „Tohle je zatím poslední vyvrcholení, to má na svědomí 9. červen.“ Jedna strana jádra žhnula falešnými barvami. „Údaje získaný pozorováním potvrzují můj předběžný model i projekce do budoucnosti...“ Údaje získané pozorováním, pomyslela si Siobhan trpce. Měl na mysli ničivou bouři, která přinesla smrt tisícovkám lidí.

„A co má tedy přijít?“ zeptala se.

Posunul model ještě rychleji dopředu. Soustava oscilací se Siobhan před očima proměnila a rozmazala, všechno bylo tak rychlé, že se to nedalo podrobněji sledovat.

Potom se obraz znenadání v celém jádru rozzářil tak prudce, až málem přítomné oslnil. Všichni sebou mírným úlekem trhli.

Eugene ukončil svou grafickou ukázkou a lakonicky ucedil: „To je všechno.“

Rose Deleaová se nazlobeně zeptala: „Jak to myslíte, všechno?“

„V tomhle bodu se model láme. Oscilace začnou bejt tak rozsáhlý, že...“

„K čertu s tím vaším modelem!“ zvolala Deleaová. „To už neumíte o ničem jiném mluvit?“

„Jenom klid,“ požádala ji rychle Siobhan. „Eugene, tady zřejmě dojde k další události, nemám pravdu? K dalšímu 9. červnu.“

„Jo.“

„Ale asi se uvolní ještě víc energie.“

Podíval se na ni, jako by ho opět zarazila její nevědomost. „To je přece evidentní.“

Siobhan se rozhlédla kolem stolu po znepokojených tvářích s očima navrch hlavy. O tyto výsledky se Eugene podle všeho ještě s nikým nepodělil, ani s Michailem.

Bud vyzvídá: „O kolik víc? A jak se projeví? Jak nás to zasáhne, Eugene?“

Eugene se mu pokusil odpovědět, ovšem záhy sklouzl do odborného názvosloví.

Michail položil Budovi dlaň na ruku. „To se asi ještě nedá říct. Aspoň prozatím. Budu s ním na tom pracovat.“ A pak hloubavě dodal: „Víte, něco takového nemá obdoby. Možná máme před sebou další S Fornax.“

„S Fornax?“

Astronomové desítky let zkoumali středně staré hvězdy sluneční třídy a u mnoha z nich zaznamenali cykly aktivity podobné Slunci. Ovšem některé hvězdy vykazaly o dost větší proměnlivost než jiné. Jednoho dne zhruba na hodinu vzplanula nenápadná hvězda v souhvězdí zvaném Fornax a zářila dvacetkrát jasněji než obvykle.

Michail vysvětloval: „Kdyby Slunce vzplanulo jako S Fornax, energetický příkon by byl zhruba desettisíckrát silnější než při nejhorších slunečních bouřích, které jsme kdy zažili.“

„A jaké by to mělo následky?“

Michail pokrčil rameny. „Celá družicová síť by přestala fungovat. Zničilo by to ozónovou vrstvu Země. Roztál by povrch ledových měsíců...“

Siobhan si matně vybavila, že název onoho souhvězdí, Fornax, znamená „pec“. Tohle tedy sedí, pomyslela si v duchu.

Ale Eugene se jenom zasmál. „Pche, tahle nelineárnost jádra vytvoří ještě daleko víc energie. Bude to o několik řádů horší. Copak ani tohle nechápete?“

Po tomto posledním šlehu se na něj upřely pohledy plné zášti, dokonce možná i nenávisti.

Siobhan si ho zaraženě prohlížela. Jako by pro něj tohle všechno bylo pouhopouhé matematické cvičení. Ten mladík vidí jen spojitosti, pomyslela si, spojitosti vyplývající z dat, ale jejich význam v lidském pojmosloví už nevnímá. Najednou z něj měla až strach.

Musela se však soustředit na to co řekl, nikoliv na to, jak to řekl. O několik řádů. Pro fyzika, a pro kosmologa jakbysmet, znamenal výraz řád násobek deseti. Takže to, co je čekalo, mělo být desetkrát, stokrát nebo i tisíckrát horší než události z 9. června, dokonce ještě horší než ona událost na S Fornaxu, o níž hovořil Michail. Tady už ji zrazovala i představivost.

Ale ještě jí zbývalo položit jednu zřejmou otázku. „Eugene, a už víte, kdy k tomu všemu má dojít?“

„No jistě,“ odtušil Eugene. „To už tenhle model taky dovede vypočítat.“

„Tak teda kdy, Eugene?“

Vyťukal cosi do displeje a oznámil jim datum podle juliánského kalendáře, astronomické datum. Michail jim je musel přetlumočit do lidštiny.

„20. dubna 2042.“

Bud se podíval po Siobhan. „Ani ne za pět let.“

Siobhan zčistajasna pocítila nesmírnou únavu. „Zřejmě jsem se už dozvěděla, co jsem sem přijela zjistit. A teď už taky možná chápete potřebu těch bezpečnostních opatření.“

Rose Deleaová si odfrkla. „Tu svou bezpečnost si strčte za klobouk! Klidně tady můžeme dalších pět let chodit s pytlem na hlavě a stejně to bude úplně jedno. Sama jste ho slyšela. Jeden jako druhý,“ podotkla výstižně, „jsme v hajzlu.“

Bud ale odhodlaně namítl: „To bych se na to podíval!“ Postavil se. „Je čas na oběd. Asi se budete chtít spojit s paní premiérkou, Siobhan. Ať už s jednou nebo s druhou. Potom se zase dáme do práce.“

14. NEZVĚSTNÁ

Bisese začínal až příliš brzy utíkat čas mezi prsty.

Znovu otevřeli školu, do níž chodila Myra. Paní ředitelka chápala, že některé rodiny, truchlící, bez domova, otřesené či prostě vyčerpány, potřebují delší dobu, aby se vzpamatovaly. Ale jak týdny plynuly, mírný pocit neodbytnosti stále zesiloval. Pohroma nepohroma, vzdělávání mládeže muselo pokračovat. Tak zněl zákon a bylo na rodičích, aby své závazky splnili.

Bisesa se ocitala pod stále větším tlakem. Nezbyvalo jí než pustit Myru mezi lidi, aby si pro ni nakonec ještě nepřišli ze sociálního odboru. Zámotek, který kolem nich dvou utkala, se začínal trhat.

Nakonec jí na denní světlo ovšem pomohla britská armáda. Bisesa totiž obdržela zdvořilý e-mail s pokynem, aby se ohlásila svému velícímu důstojníkovi.

Armáda měla za to, že se Bisesa 8. června, tedy ještě před bouří, ztratila ze své posádky, a jelikož ji kvůli pět let starému identifikačnímu čipu nebylo možné vypátrat, nikdo o ní od té doby neslyšel. V době záhy po bouři měla armáda v Afghánistánu i jinde úplně jiné starosti. Ovšem teď už vojenskému úřednímu šimlovi docházela trpělivost.

Bankovní účty jí sice nezmrazili, alespoň prozatím, jenže jí přestala chodit mzda. Nákupy i složenky měla Linda stále ještě z čeho zaplatit, ovšem Bisesiny úspory, které nikdy nebyly nijak velké, se rychle tenčily.

A protože ji armáda stále nemohla nalézt, pozměnila hodnocení případu jejího zmizení z kategorie „nedovolené opuštění posádky“ na „pohřešuje se“. Nejbližší příbuzní dostali dopis do vlastních rukou – její rodiče v Cheshire i Myřina babička s dědou z otcovy strany, rodiče jejího zesnulého otce.

Bisesa měla štěstí, že jako první zareagovali právě prarodiče a v silném návalu rozrušení jí zavolali do jejího londýnského bytu. Díky tomu se mohla Bisesa ozvat rodičům ještě dřív, než svůj dopis otevřeli. Nebyla s rodiči v úzkém styku; rodina se rozkmotřila, když její otec prodal farmu, na níž Bisesa vyrůstala. Dokonce se s nimi od 9. června vůbec nespojila, i když si to tak trochu vyčítala. Rozhodně by si však nezasluhovali zažít šok, kdyby otevřeli dopis, ve kterém jim ministerstvo obrany vážným tónem sděluje, jak vyvíjí maximální možné úsilí najít ji, že jim budou navraceny všechny její osobní věci a ať laskavě přijmou upřímnou soustrast... a tak dále a tak dále.

Něčeho takového chtěla rodiče ušetřit. Jenže současně s tím musela prozradit, kde se nachází, takže kdyby se jí úřady vydaly opravdu hledat, nebylo by nijak obtížněji najít.

Dodala si tedy odvahy a poprosila Aristotela, aby ji spojil s velícím důstojníkem na základně OSN v Afghánistánu.

Zatímco čekala na spojení, stále přemítala nad svými prapodivnými vzpomínkami.

Jedno vysvětlení bylo pochopitelně nasnadě. Pro dobrodružství, která zažila na Miru, měla útržky fyzických důkazů – skutečnost, že neoddiskutovatelně zestárla, nebo že jí už nefungoval identifikační čip. Spolehnout se však skutečně mohla pouze na vlastní vzpomínky na celou událost. A ta se dala vysvětlit i bez toho, že by se kvůli tomu musela budovat zbrusu nová Země. Možná ji zkrátka potkala nějaká příhoda, po níž se jí v hlavě všechno pomotalo; usmyslela si, že opustí posádku, a vrátila se do Londýna. Třeba je nakonec blázen. Sice si to nemyslela, ale bylo to nejjednodušší vysvětlení, a v pozemském klidu Londýna se ani taková možnost nedala vyloučit.

Proto se snažila všechno ověřit.

Své společníky z Miru, Abdikadira Omara a Caseyho Othica, znala pochopitelně ještě z doby před Přeryvem. Nyní se s pomocí Aristotela a dosud nezrušeného hesla nabourala do armádních databází, kde si prohlížela jejich vojenské záznamy.

Zjistila, že Abdi a Casey v Afghánistánu dosud slouží. Po 9. červnu je stáhli z mírové mise, aby v naléhavých případech pomáhali civilistům v nedalekém pákistánském Pěšávaru. A tam v tichosti stále plnili své úkoly. Nikde ani stopy, že by prošli čímsi, co by připomínalo Bisesinu zkušenost.

Snažila se všemu přijít na kloub. Abdi a Casey se s ní na Miru bezpochyby ocitli – jenomže se zdálo, že tyto „verze“ Abdiho a Caseyho na Miru byly odvozeny z jistého výřezu času, z okamžiku Přeryvu, jak mu na Miru říkali, kdežto jejich „originály“ si poklidně žily tady na Zemi, aniž by o čemkoli věděly.

Ani s jedním z nich nemluvila přímo. Díky tomu, co všechno spolu na Miru zažili, k nim měla blízko. Proto jen těžce snášela pomyšlení, že jsou nyní tak daleko.

Pustila se do hledání informací o postavách, které si pamatovala z roku 1885.

Kiplingův život pochopitelně vylíčila celá řada životopisců. Coby mladý novinář opravdu roku 1885 pobýval v okolí Džamrúdu a později, okamžikem Přeryvu zřejmě naprosto nepoznamenan, si vydobyl i mezinárodní uznání. Žádné z tehdejších britských imperiálních důstojníků, s nimiž se setkala, se jí vystopovat nepodařilo, ale to nebylo žádné překvapení; na podobných záznamech si vybral krutou daň čas i následné války. A o významnějších historických postavách, jejichž cesty se prořaly s její, se mnoho nového nedozvěděla; byly totiž tak vzdálené v čase, že si mohla pouze potvrdit, že žádná skutečnost v jejich oficiálních životopisech jejím zážitkům neodporuje.

Zbývalo jí však prověřit si ještě jedno jméno, už ne tak slavné. Musela hledat dost dlouho, většina světových genealogických

databázi se nyní dala prohlížet online, ovšem po 9. červnu bylo ještě mnoho elektronických paměťových kapacit více či méně poškozených.

Zjistila, že jistý Joshua White opravdu existoval. Narodil se roku 1862 v Bostonu, jeho otec byl novinář, který psal reportáže o válce Jihu proti Severu, přesně jak jí Josh vyprávěl, a sám Josh se po vzoru otce stal válečným zpravodajem. Docela ji zaskočilo, když našla Joshovu zrnitou fotografii, na níž byl jen o několik let starší, než když se poznali. Hrdě na ní ukazoval knihu založenou na své reportáži o eskapádách vojáků britského impéria na Severozápadní hranici a později i v jižní Africe.

Byl to prazvláštní pocit listovat nepoččetnými momentkami ze života člověka, který se dožil mnohem vyššího věku, než v jakém se s ním seznámila. Trošku ji píchlo u srdce, když si všimla, že se tehdy zamiloval: v pětatřiceti se oženil s katoličkou z Bostonu, která mu porodila dva syny. Nedožil se však šedesátky, zemřel v krvi prosyceném bahně u vísky Passchendaele, když se snažil vylíčit další válku.

Ale v onom jiném světě se tento muž zamiloval do ní – jeho nepodmíněná láska pro ní představovala oporu, bohužel ji však nedokázala opětovat. Přesto však byl originálem tenhle Joshua a onen ztracený mládenec, který ji miloval, ten byl pouhou jeho kopií. Po jeho lásce vlastně nikdy netoužila – a ona v jistém smyslu ani nikdy neexistovala. Ovšem skutečnost, že Josh kdysi opravdu žil, představovala bezpochyby důkaz, že tohle všechno je skutečné; v úvahu totiž nepřípadala žádná pravděpodobná možnost, že by se kdy o tomto bezvýznamném novináři z 19. století doslechla a vytvořila si kolem něj podobný sebeklam.

Zbývalo jí pochopitelně ověřit si ještě jeden záznam. S velmi nepříjemným pocitem se vrátila do vojenské databáze a rozšířila své hledání.

A zjistila, že na rozdíl od Abdiho a Caseyho se v Afghánistánu nenachází žádný její „originál“, který by sloužil v armádě a nevědomky by si dál žil. Samozřejmě si nemyslela, že by tam našla „sebe samu“, protože jinak by ji přece armáda nehledala. Ale přesto to pro ni bylo dost nečekané zjištění.

Snažila se všechno vstřebat. Pokud byla jediná, kdo z této podoby Země zmizel, pak se k ní Prvorození, kteří měli tohle všechno na svědomí, z nějakého důvodu zachovali poněkud jinak. A to bylo dost zneklidňující pomyšlení.

Ale ještě o mnoho prapodivnější by asi všechno bylo, kdyby opravdu zjistila, že v Afghánistánu žije jakési její druhé já...

15. SLEPÁ ULÍČKA

Miriam Grecová se snažila soustředit na to, co jí Siobhan McGorranová říká.

Ale nebylo to snadné. Konferenční místnost se nacházela ve čtyřicátém poschodí Livingstoneovy věže neboli „Eurojehly“, jak jí každý Londýňan říkal – Miriam nevyjímaje, pokud nemluvila na kameru. Okna tvořily široké pláty tvrzeného skla a na říjnové obloze převládal odstín modři, který v ní vyvolával vzpomínky na to, jak v mládí jezdívала se svým francouzským otcem do Provence. Jak by asi táta tuhle barvu nebe nazval? Blankytná? Nebo šmolková?

V takový den a pod takovou oblohou, kdy se Londýn rozpínal jako zářivá tapisérie, působilo Miriam Grecové potíží uvědomit si, že už není malou holčičkou, ale ministerskou předsedkyní celé Euroasie, na níž leží vážná zodpovědnost. A stejně tak jí činilo potíže přijmout tak špatné zprávy, jaké jí sdělovala Siobhan.

Siobhan seděla zcela klidně a čekala, až Miriam její slova vstřebá.

Jediným dalším člověkem, který se této utajené schůzky zúčastnil, byl Mikuláš Korombel, tiskový tajemník Miriam Grecové. Pocházel z Polska, měl ve zvyku nosit košile o pár čísel menší, než jaké pojaly jeho rostoucí úřednický pas, a Miriam dokonce zahlédla, jak se mu kolem napnutých knoflíků derou ven chloupky na břicho. Byl však blízkým poradcem, na něhož nejvíc spoléhala, a jeho názor na Siobhan byl důležitý pro její závěrečný soud o faktech, která jim sdělovala.

Mikuláš se opřel, spojil prsty za hlavou a vyfoukl vzduch z tváří. „Takže před sebou máme matku všech slunečních bouří.“

„I tak by se to dalo říct,“ odvětila Siobhan suše.

„Ale 9. červen jsme přečkali a všichni tvrdili, že se právě tehdy odehrála nejhorší bouře v zaznamenaných dějinách. Co

můžeme očekávat tentokrát? Že přijdeme o družice, ozónovou vrstvu...“

Siobhan vysvětlovala: „Hovoříme zde o vývěru energie o několik řádů vyšším, než k jakému došlo 9. června.“

Miriam zvedla ruce. „Paní profesorko McGorranová, dokud jsem ještě normálně pracovala, byla jsem právníčkou. Podobné fráze mi bohužel nic neříkají.“

Siobhan si dovolila úsměšek. „Omlouvám se, paní premiérko...“

„Říkejte mi Miriam. Mám takový pocit, že spolu budeme dost úzce spolupracovat.“

„Tak tedy Miriam. Rozumím vám. Jsem sice královská astronomka, ale tohle není ani moje specializace. I já s tím zápasím.“ Siobhan jí ukázala souhrnný graf, tabulku s čísly, která zaplnila velký nástěnný displej. „Dovolila bych si vše zrekapitulovat. V dubnu 2042, za pouhých čtyři a půl roku, očekáváme závažnou solární událost. Dojde k ekvatoriálnímu rozjasnění Slunce, tedy k výronu energie, který zalije orbitální plochu Země i ostatní planety. Počítáme, že na Zemi dopadne zhruba deset na dvacátou čtvrtou joulů energie. To je střední hodnota, na devětadevadesát procent jsme si jistí, že se řád tohoto intervalu neposune nahoru ani dolů.“

Znovu použila onen termín. „Co je to ten řád?“

„Mocnina deseti.“

Mikuláš si mnul tvář. „Bohužel se musím přiznat k nevědomosti. Vím, že joule je jednotka energie, ale vůbec netuším, jak veliká. A všechny ty exponenty – deset na dvacátou čtvrtou je, myslím, mmm, bilion bilionů, ale...“

Siobhan trpělivě odpověděla: „Výbuch megatunové jaderné zbraně uvolní přibližně deset na patnáctou joulů – tedy tisíc bilionů. Jaderný arzenál celého světa na vrcholu studené války

dosahoval zhruba deseti tisíc megatun, dnes se pohybujeme někde kolem deseti procent této hodnoty.“

Mikuláš v hlavě počítal. „Takže ten vývěr ze Slunce o hodnotě deseti na dvacátou čtvrtou joule...“

„Odpovídá miliardě megatun, které zaplaví Zemi. Anebo stotisícinásobku energie, která by se uvolnila při nejhorším jaderném konfliktu.“ Pronesla tato slova chladně a dívala se jim do očí. Miriam pochopila, že Siobhan chce, aby si vše krok za krokem uvědomili, aby tomu všemu uvěřili.

Mikuláš chmurně podotkl: „Proč nás na to nikdo neupozornil už dřív? Jak to, že jste to všechno zjistila až vy? Co se to tam na Měsíci děje?“

Zdálo se však, že potíže netkví v Měsíci samotném, ale spíš v roztržité hlavě mladého vědce, který na tohle všechno přišel.

„Eugene Mangles,“ nadhodila Miriam.

„Ano,“ přitakala Siobhan. „Je nesmírně bystrý, ale s námi ostatními příliš nekomunikuje. Potřebujeme ho. Ale ty špatné zprávy mu musíme z hlavy doslova dolovat.“

Mikuláš štěkl: „A co ještě před námi skrývá?“

Miriam zvedla dlaň. „Siobhan – jenom pro představu! Jak vážné budou následky?“

„Z modelu se to zatím ještě nedá úplně přesně odečíst,“ vysvětlovala Siobhan. „Ale takové množství energie... by úplně zlikvidovalo atmosféru.“ Pokrčila rameny. „Oceány se uvaří, vypaří. Samotná Země přežije, zůstane z ní skalnatá planeta. Všechno možná přečká život v horninách v hloubce několika kilometrů. Extremofilní bakterie, teplomilné organismy.“

„Ale my ne,“ nadhodil Mikuláš.

„My ne. Ani jakákoli povrchová biosféra na souši, ve vzduchu nebo v mořích.“ Do nastalého ticha Siobhan dodala: „Mrzí mě to. Nepřivezla jsem z Měsíce moc dobré zprávy. A nevím, jak bych je zmírnila.“

Nato se znovu ponořili do mlčení a snažili se vstřebat, co se z jejich úst dozvěděli.

Mikuláš přinesl Miriam na talířku s monogramem čaj. Byl to earl grey, tak jak ho měla ráda. Dávný mýtus o tom, že Britové jsou doslova závislí na svém šálku vodového čaje s mlékem, patřil sice už přinejmenším půl století minulosti, ovšem Miriam, ministerská předsedkyně Evropy, jejíž otec byl Francouz, se odjakživa ze všech sil snažila neurazit jemnocit žádného z obyvatel tohoto stále ještě zbytkově euroskeptického ostrova. A tak mimo záběr kamer pila earl grey horký a bez mléka.

V této mlčenlivé přestávce na přemýšlení s šálkem čaje v dlaních přitahovalo Miriam okno a město za ním.

Londýn jako vždy protínala stříbrná stužka Temže. Na východě se tísnil shluk mrakodrapů čtvrti City, coby finančního střediska Euroasie až druhého po Moskvě. City se z velké části rozkládala na místě někdejšího římského Londinia a Miriam se kdysi dávno ještě jako studentka procházela podél linie hradeb prapůvodního osídlení; tato trasa se táhla několik kilometrů od Toweru až k mostu Blackfriars Bridge. Když Římané odešli, vybudovali Sasové na západ od někdejšího opevnění nové město, oblast, která je dnes známá pod názvem West End. S obrovským rozvojem měst, který provázela průmyslovou revoluci, pohlcovala tyto spletné uzly mnohovrstevných dějin nová předměstská zástavba, až se Londýn proměnil v srdce obří aglomerace, která nyní na jihu dosahovala až k Brightonu a na severu k Milton Keynes.

Základní územní plán Londýna se od 50. let 20. století nejspíš příliš nezměnil. Ovšem pamětníka této dávno zašlé doby by zarazila šířka třpytivé Temže a rovněž mohutné lemování z nových protipovodňových zábran, jež se daly matně zahlédnout za okraji domů. Během staletí se podařilo Temži zkrotit, vměstnat do

hlubšího a zúženého koryta, její přítoky se obezdily a na někdejší povodňovém území se stavělo. Až do přelomu století to Londýnu procházelo. Jenže následkem změn světového klimatu neúprosně stouply hladiny moří a lidé byli nuceni umanuté touze Temže vzít si svá prastará území zpátky ustoupit.

Změny klimatu a jejich důsledky byly neoddiskutovatelné a pro Miriam představovaly každodenní politickou realitu. Za povšimnutí stálo i to, že stále přetrvával spor o příčinu všech těchto potíží. Tato mnohaletá debata se však dnes pohybovala pouze v oblasti teorií, neboť čím dál větší pozornost se začínala věnovat potřebě všechny tyto neřády napravit. Miriam měla pocit, že existuje vůle jednat, potěšující a stále silnější přesvědčení, že všechno už zašlo příliš daleko a že se s tím konečně musí něco udělat.

Avšak soustředit tuto energii bylo až překvapivě obtížné. Dlouhodobé demografické změny měly za následek stárnutí západní populace; více než polovině všech Západoevropanů a Američanů bylo přes pětadesát let, šlo už většinou o lidi neproduktivní a navíc konzervativní. Stále rostoucí propojenost světa ovšem na druhé straně vyvrcholila rozsáhlým programem UNESCO, jehož cílem bylo vybavit každé dvanáctileté dítě na zeměkouli vlastním telefonem. A výsledkem byl odklon mladé a střední generace od tradičních politických struktur, neboť tito vzdělaní a propojení lidé nezřídka projevovali větší loajalitu vůči sobě podobným po celém světě, než státům, jejichž občany formálně byli.

Při pohledu na svět jako celek se zřejmě jednalo o vpravdě nejdemokratičtější, nejvzdělanější a nejosvícenější epochu v dějinách. Díky vzniku sečtělé a navzájem propojené elity byla možnost velkých válečných konfliktů v budoucnu pochopitelně mnohem méně pravděpodobná. Rovněž tak ovšem díky této elitě

bylo nesnadné cokoli prosadit – zejména pokud šlo o nepříjemná rozhodnutí.

A Miriam se zdálo, že má nyní před sebou velmi nepříjemná rozhodnutí.

Ve svých třiapadesáti letech působila Miriam Grecová ve funkci ministerské předsedkyně Euroasijské unie druhým rokem. V části Starého světa, rozpínající se od atlantského pobřeží Irska k pacifickému pobřeží Ruska a od Skandinávie na severu až po Izrael na jihu, byla nejvyšší politickou představitelkou. O podobné říši se nesnilo žádnému císaři ani chánovi – ovšem Miriam nebyla žádná vládkyně. Kvůli složité federální politice mladé Unie, napětí mezi velkými mocenskými bloky, které světu v polovině jednadvacátého století dominovaly, a nutnosti vypořádat se s prapůvodnějším vlivem náboženství, etnické příslušnosti a zbytkového nacionalismu, si někdy spíš připadala jako polapená v pavučině.

Za žádnou cenu by však rozhodně neměnila s jediným svým oficiálním nadřízeným v Euroasii, tedy s prezidentem, který měl nanejvýš pravomoc vypouštět do kosmu rakety a navštěvovat nemocné. Současného představitele této funkce však na podobnou roli dobře připravily zděděné vlastnosti a výchova – přestože nad jeho volbou zavládlo všeobecné překvapení. Snad to něco vypovídalo o lidské touze po tradici a stabilitě, jelikož třetím demokraticky zvoleným prezidentem Euroasie se stal král Velké Británie...

Miriam se snažila odhadnout, co je Siobhan McGorranová zač. Královská astronomka, velmi svědomitá žena s temnou keltskou jiskrou v oku, vzala své poslání shromáždit pro Miriam informace o událostech z 9. června očividně velmi vážně, dokonce se vypravila až na Měsíc, což jí Miriam docela záviděla. Potíž ovšem spočívala v tom, že Siobhan nebyla první, kdo před Miriam stanul a předvídal světu globální tragédii.

Odborníci neustále opakovali, že jde o nebezpečné století. Změny podnebí, ekologické pohromy, demografický vývoj – někteří tvrdili, že se lidstvo ocitlo ve slepé uličce. Miriam tento základní pohled přijímala. Rovněž však začínalo být jasné, že se některé katastrofické předpovědi z počátku tohoto století plného změn nenaplnily. Miriam se naučila, že musí používat jakýsi filtr, velmi nevědecké a neodborné názorové síto, kterým oddělí zrna od plev, soud založený jak na dojmu z charakteru člověka, který konkrétní špatnou zprávu přináší, tak na obsahu informací, jež má dotyčný na srdci.

Ted' ovšem začínala nabývat dojmu, že bude muset Siobhan McGorranovou brát opravdu nesmírně vážně.

Mikuláš podotkl: „Pochopitelně si budeme muset všechno ověřit.“

„Ale snad mi věříte?“ Miriam to připadalo, že Siobhan není ani spokojená, ani ponížená; chce jen v práci postoupit dál.

Ale práce to byla vsutku přišerná. Miriam uhodila drobnou pěstí do desky stolu. „Sakra, sakra!“

Siobhan se na ni otočila: „Miriam?“

„To máte tak, v mém zaměstnání není dne, aby věci nevypadaly nějak černě. Uvázli jsme v samotném středu téhle slepé uličky dějin. Chybujeme, handrujeme se, nikdy se neshodneme a každé dva kroky vpřed brzdí jeden krok vzad. Ale přesto vždycky nějakou cestu najdeme.“ Měla pravdu. Kupříkladu Amerika, která na 9. červen doplatila víc než jiné oblasti, se už stačila do značné míry vzpamatovat a nyní dokonce vysílala do celého světa konvoje s humanitární pomocí. „A díky tomu, že jsme si se všemi těmito krizemi věděli rady, ted' podle mého držíme víc pohromadě i jako lidé. Dospíváme, chcete-li. Společně pracujeme a vzájemně si pomáháme. Pečujeme o místo, kde všichni žijeme.“

Siobhan přikývla. „Moje dcera vstoupila do hnutí Etika zvířat.“ Jednalo se o uskupení odhodlané rozšířit pojem lidských práv i na další inteligentní savce, ptáky a plazy. Jejich úsilí se opíralo i o nové taxonomické přeřazení dvou druhů šimpanzů do rodu Homo mezi lidi, díky čemuž se z nich okamžitě staly právnické osoby (nečlověčí), které mají stejná práva jako lidé a jež jsou postaveny na roveň Aristotelovi, dalšímu plně vnímajícímu obyvateli planety. „Možná už je trochu pozdě, ale...“

Miriam opáčila: „Doufala jsem, že pokud tohle nešťastné století nějak přečkáme, ocitneme se na pokraji velikosti. A teď, když se budoucnost jeví tak slibně, přijde tohle!“

Siobhan se tvářila duchem nepřítomně. „Na Měsíci jsme debatovali podobně. Bud Tooke prohlásil, že je to prý ironie, že k tomu má dojít zrovna nyní. Znáte to, vědci jsou vůči nějakým shodám okolností dost podezíraví. Člověka, který vytváří konspirační teorie, by mohlo určitě napadnout, jestli je skutečnost, že se má tato katastrofa odehrát právě v době, kdy naše schopnosti vzrůstají, opravdu jenom pouhá smůla.“

Mikuláš se zamračil. „Co tím chcete říct?“

„Vlastně ani nevím,“ odvětila Siobhan. „Jenom jsem se na chvíli nechala unést...“

Miriam rezolutně prohlásila: „Držme se tématu! Siobhan, povězte nám, co musíme podniknout.“

„Podniknout?“

„Jaké máme možnosti?“

Siobhan zakroutila hlavou. „Na to se mě už ptali. Jenže tentokrát na nás nemíří asteroid, který bychom mohli odklonit. Tady jde o samotné Slunce, Miriam.“

Mikuláš se zeptal: „A co Mars? Neleží snad Mars od Slunce ještě dál?“

„To ano – ale ne tak daleko, aby se na jeho povrchu zachránilo cokoli živého.“

Miriam poznamenala: „Říkala jste cosi o tom, že na Zemi přežije život v hlubinách.“

„Ano, hluboká horká biosféra. Má se za to, že se jedná o pramen, z nějž na Zemi vzešel veškerý život. A podle mého by k tomu mohlo dojít znovu. Jako když se restartuje počítač. Jenže by trvalo miliony let, než by krajinu znovu osídlily byť jen jednobuněčné organismy.“ Zadumaně se pousmála. „Pochybuju, že by se kdy nějaká budoucí inteligence dozvěděla, že jsme vůbec existovali.“

Mikuláš se otázel: „A nemohli bychom tam dole přežít? Že bychom ty brouky pojídali...“

Siobhan se zatvářila pochybovačně. „Možná v bunkru dostatečně hluboko pod zemí... Ale copak by mohl být soběstačný? A zemský povrch by byl zničený, zpátky bychom se už vrátit nemohli. Nikdy.“

Miriam se postavila, vztek v ní vzedmul ráznost. „A tohle máme lidem říct? Ať si vykopou díru v zemi a čekají na smrt? Potřebuju něco lepšího, Siobhan!“

I královská astronomka se zvedla. „Rozumím.“

„Ještě si promluvíme.“ Miriam začala samým neklidem přecházet po místnosti. Pak řekla Mikulášovi: „Na zbytek dne mi musíte zrušit program.“

„Už se stalo.“

„A vyřídit pár telefonátů.“

„Jako první do Ameriky?“

„Samozřejmě...“

Energicky vyšla z místnosti, celá rozčilená a plná plánů. Ještě nebylo po všem. Jednalo se vlastně teprve o začátek.

Pro Miriam Grecovou pojednou představoval konec světa osobní výzvu.

16. HLÁŠENÍ

Bisesa si musela všechno prožít znovu.

„A pak jste se vrátila domů,“ nadhodil desátník Batson s přehnaným důrazem. „Tam z toho – jiného světa.“

Bisesa potlačila vzdech. „Z Miru. Ano, vrátila jsem se domů. A to se právě vysvětluje vůbec nejhůř.“

Seděli v menší kanceláři George Batsona v Aldershotu. Místnost byla vymalovaná uklidňujícími pastelovými barvami a na stěně visel obraz moře. Tohle prostředí má na cvoky působit uklidňujícím dojmem, pomyslela si v duchu trpce.

Batson si ji bedlivě prohlížel. „Tak mi prostě vypovězte, co se stalo.“

„Uviděla jsem zatmění...“

Jakási síla ji vtáhla dovnitř Oka, obřího Oka ve starověkém Babylonu. A tímto Okem se přenesla domů do svého londýnského bytu nad ránem onoho osudného dne 9. června.

Ovšem nezamířila domů přímo. Mezitím se ocitla ještě na jednom místě, spolu s Joshem, jenže ten už dál nesměl. Jednalo se o sežehnutou planinu pokrytou karmínovým kamením a hlínou. Když o tom teď tak přemýšlela, připomínala jí plané pustiny, které trpělivě fotografovala posádka Aurory 1, průzkumníci na Marsu. Ale dýchala tam vzduch, nepochybně se proto muselo jednat o Zemi.

A pak spatřila ono zatmění. Slunce stálo vysoko na nebi. Zahalil je stín Měsíce – ale nezakryl je docela, stále byl vidět prstenec světla.

Batsonova tužka tiše a pečlivě škrábala po papíře, na nějž celou tuto neuvěřitelnou historku zaznamenávala.

Armáda se snažila zachovat slušně.

Když se Bisesa ozvala velícímu důstojníkovi v Afghánistánu, dostala rozkaz hlásit se na úřadu ministerstva obrany v Londýně, odkud ji poslali na zdravotní a psychologické testy sem do Aldershotu. Prozatím se vždy navečer směla vrátit domů za Myrou. Pro jistotu si ji však označili; dostala na chodidlo chytré tetování.

A zatímco čekala na výsledky fyzických testů, podávala tomuto pohotovému mladému psychologovi „hlášení“, jak jejich rozmluvu sám označil.

Rozhodla se, že armádě vypoví úplně všechno. Připadalo jí, že si lhaním nepomůže. A její historka – jestliže byla pravdivá – měla konec konců naprosto zásadní, mimořádný význam. Byla vojačka, takže cítila, že má jistou povinnost. Úřady, počínaje jejími přímými nadřízenými, se musely dozvědět všechno co ví, a Bisesa se je musela pokusit přesvědčit, aby tomu také uvěřily.

A co se týkalo jí samotné... „Neboj,“ utěšovala ji onehdy zvesela sestřenice Linda, „pitvat tě můžou jenom jednou!“

Tento proces se však snášel jen velmi těžko. Po formální stránce měla vyšší hodnotu než tento desátník, jenže tady, ve své pracovně, byl psychologem on a Bisesa byla pacientkou, která měla o kolečko víc. O to, kdo je tady pánem, se přít nemohli. A že byl o tolik mladší, jí rovněž nebylo k ničemu.

A stejně tak jí nebylo k ničemu, že ještě na Miru poznala jiného Batsona z britské armády, rovněž desátníka. Chtěla se Batsona zeptat na rodinný rodokmen, jestli třeba náhodou neslyšel o pradědečkovi, který žil před šesti či sedmi generacemi a sloužil na Severozápadní hranici. Ale bylo jí jasné, že to není nejlepší nápad.

„Od našeho posledního sezení jsem si prostudoval informace o zatměních,“ prohlásil Batson s očima zabodnutýma do poznámek. „Vzdálenost Měsíce od Země se nepatrně mění, jak se tady píše. Takže ‚úplné‘ zatmění nemusí být zcela úplné. Slunce i Měsíc se

můžou na nebi sejít ve stejném místě, ale část slunečního kotouče třeba přechází, protože Měsíc není zdánlivě dostatečně veliký. Říká se tomu prstencové zatmění Slunce.“

„Vím, co je to prstencové zatmění,“ odvětila. „I já jsem si o něm četla. Jenže kruh, který jsem viděla, byl daleko silnější než při jakémkoli prstencovém zatmění.“

„Teď se zamysleme nad geometrií,“ navrhl Batson. „Za jakých okolností by člověk mohl vidět to, co jste viděla vy? Možná bylo Slunce větší. Anebo Měsíc menší. Anebo byla Země blíže ke Slunci. Anebo byl Měsíc dál od Země.“

Jeho slova ji zaskočila. „Nečekala jsem, že budete moje vidění takhle analyzovat.“

Desátník nadzvedl obočí. „Jenže vy mi pořád tvrdíte, že to nebylo jen nějaké vidění. Ukázal jsem vaše náčrtky jedné přítelkyni astronomce. A ta mi řekla, že se Měsíc od Země v průběhu času skutečně vzdaluje. Věděla jste to? Souvisí to nějak se slapovými jevy – ne že bych tomu rozuměl. Ale je to opravdu tak, dá se to dokázat laserovými paprsky. Je to však hodně pomalý proces. K zatmění, o jakém tu mluvíte, dojde nejdříve za nějakých 150 milionů let.“ Podíval se na ni. „Říká vám to číslo něco?“

Zatímco tuto novou a překvapivou informaci zpracovávala, snažila se s využitím dlouholeté praxe zachovat klid. „A co by mi to mělo říkat?“

„To byste měla prozradit vy mně, nezapomínejte! Tvrdíte, že vám tohle všechno ukázali – a dokonce vás i přenesli domů – s nějakým záměrem. Že šlo o zcela vědomý záměr osob, které podle vašeho názoru za vším stojí. Říkáte jim...“ Podíval se do poznámek.

„Prvorození,“ předešla ho.

„Ano. Napadá vás, proč by si měli k těmto manipulacím vybrat zrovna vás?“

„Postavila jsem se jim,“ nadhodila a pak dodala: „Ne, vážně netuším. Mám pocit, jako by mi chtěli něco sdělit, ale nedokážu ten smysl rozluštit.“ Zkroušeně se na něj zadívala: „Asi mluvím jako blázen, vidíte?“

„Právě naopak. Z osobní zkušenosti můžu potvrdit, že duševně zdraví lidé přijímají fakt, že svět je neskutečně složitý a dle libosti i nespravedlivý. Nezbyvá než se s tím smířit, v armádě to tak bezpochyby je! Blázni jsou ti, kteří si myslí, že tomu všemu rozumějí.“

„Takže díky tomu, že si ty události neumím vysvětlit, se spíš přikláníte k názoru, že si nevymýšlím.“

„Tohle jsem zase neřekl,“ namítl. „Ale od okamžiku, kdy jste sem vešla, vím, že mluvíte pravdu; alespoň tak jak ji vnímáte vy. Jenom se mi zatím nepodařilo vyloučit možnost, že se to všechno opravdu stalo...“ Na stole se mu rozzářil displej. „Promiňte!“ Ťukl na obrazovku a Bisesa na ní zahlédla ubíhající tabulky a grafy.

Po chvíli prohlásil: „Od paní doktorky mi přišla vaše zpráva. O výsledcích si pochopitelně budete muset popovídat s ní. Ale jak vidím, bezpochyby jste tím, kým tvrdíte; dokazuje to vaše DNA i zubní záznamy. Jste naprosto zdravá, i když to vypadá, že v sobě nosíte pozůstatky řady dost exotických nemocí. A vaše kůže vstřebala víc ultrafialového záření, než by bylo vhodné.“

Bisesa se usmála. „Podnebí na Miru bylo úplně rozrušené. Všichni jsme se spálili od sluníčka.“

„A – no teda!“ Opřel se a civěl na displej.

„Co se děje?“

„Podle tohoto výsledku – doktoři zkoumali vaši telomerázu; bůhví co to je; nějak prý ovlivňuje stárnutí buněk – jste o víc než pět let starší, než byste měla být.“ Podíval se na ni a zazubil se. „No vida! Nějak se nám to zamotává, poručíku.“ Zdálo se, že ho poslední vývoj událostí docela potěšil.

17. NÁPAD

Siobhan znovu seděla s Toby Pittem v konferenčním sále Královské společnosti věd.

Z nástěnného displeje na ně shlížely pomačkané, melancholií prodchnuté rysy Michaila Martynova. Siobhan napadlo, že vždycky vypadá, jako by mu měla z koutku úst trčet ubalená cigareta, jenže v uzavřeném prostředí měsíční základny nebylo povoleno ani nejmodernější kuřivo, které už nezpůsobovalo rakovinu, nevyvolávalo závislost a ani neznečišťovalo vzduch. Michail prohlásil: „Kdyby tak byl tenhle problém jednodušší – kdyby tak nanejvýš hrozilo, že nám na hlavu spadne nějaký asteroid! Kde je Bruce Willis, když ho člověk potřebuje?“

Toby se podívil: „Kdo?“

„To je jedno. Trpím až nezdravou slabostí pro podřadné filmy z minulého století...“

Siobhan jejich nervózní žertíky nevnímala. Týden po druhém návratu z Měsíce se cítila nesmírně unavená a stresovaná, a za očima se jí usídlila bolest hlavy. Po výletu do meziplanetárního prostoru se v zatuchlém ovzduší sídla Královské společnosti věd doslova dusila, všude kolem páchlo leštadlo na nábytek, v rohu si pobublával obrovský automat na kávu a na míse na stole ležela halda sušenek. Siobhan neměla daleko k zoufalství. Od chvíle, kdy od Miriam přijala mandát objevit způsob, jak se s oním rozmarem Slunce vypořádat, narazila během měsíčního bádání u „odborníků“ po celém světě jen na vlny beznaděje a negativní smýšlení.

Michail a Toby, tento nesourodý tým, představovali její poslední sázku. Ovšem to jim prozrazovat nehodlala. Rázně nadhodila: „Tak pojďme k věci!“

Michail se zadíval do poznámek mimo kameru. „Mám tady od Eugena nejnovější předpovědi.“

Na inteligentní desce stolu se před Siobhan a Tobym objevilo grafické znázornění, které zobrazovalo proudění energie ve vztahu k vlnové délce, objemu částic a dalším parametrům. „Nic zásadního se bohužel nezměnilo. Máme před sebou mohutný příval sluneční energie, ke kterému dojde 20. dubna 2042. Potrvá téměř čtyřicet hodin, takže té výhni bude přímo vystaven téměř každý bod na povrchu Země. Ani příkrov noci nás neochrání. A jelikož se vše odehraje nedlouho před jarní rovnodenností, nebudou ušetřeny ani póly. Mám vám v téhle chvíli podrobně líčit, co se stane s atmosférou a s oceány? Ne. Stačí když vám řeknu, že to sežehne zemi do hloubky desítek metrů pod povrchem.

Jenže teď už dokážeme mnohem přesněji určit,“ pokračoval Michail, „jakým způsobem se ta energie uvolní. Díváme se na trhliny ve vrstvě konvektivní i ve vrstvě v zářivé rovnováze, kde je za normálních okolností uloženo značné množství energie...“ Poklepal na skrytý displej před sebou a na desce stolu se zvýraznil jeden z diagramů.

„Aha,“ hlesla Siobhan. „Intenzita dosáhne vrcholu ve viditelném spektru.“

„Což je u spektra slunečního světla normální,“ podotkl Michail. „Náhodou se tak stane v oblasti zeleného světla. Na něj jsou naše oči nejcitlivější a nejlépe se v něm daří chlorofylu – a právě proto si evoluce bezpochyby vybrala chlorofyl coby chemikálii, která pomocí fotosyntézy pohání život všech aerobních rostlin.“

„Takže situace je následující: čeká nás bouře zeleného světla ze Slunce,“ shrnula Siobhan rozhodně. „Tak si promluvíme o tom, jak se jí dá čelit.“

Toby se zazubil: „Teď teprve začne zábava!“

Michail se nabídl: „Mám začít?“ Poklepal na displej a na obrazovkách před Siobhan vyskočila záplava schémat, tabulek a obrázků.

„Shodou okolností,“ začal Michail, „se otázkou, jak snížit míru slunečního záření, zabývala už dávno před naší současnou krizí celá řada myslitelů – jde o sílu energetického toku Slunce, který dopadá na planetu. Tehdy pochopitelně uvažovali především v kontextu úsilí zmírnit blokováním slunečních paprsků globální oteplování.“ Ukázal jim záběry mračen prachu umístěných do vysokých vrstev atmosféry. „Jedna teorie navrhuje vystřelit kosmickými plavidly do stratosféry nesmírně jemný prach. Tím by se napodobily účinky sopečného výbuchu. Po mohutných erupcích, jako třeba na ostrově Krakatoa, dojde často na několik let ke globálnímu poklesu teplot o jeden nebo dva stupně. Anebo bychom tam mohli vypustit částice síry, ty by díky kyslíku v atmosféře shořely a vznikla by vrstva kyseliny sírové. Ta by byla asi lehčí a proto by se to dalo uskutečnit snadněji.“

Siobhan se zeptala: „Ale do jaké míry by tahle clona bouři pohltila?“

Michail i Toby zobrazili své údaje. Ukázalo se, že se jedná pouze o několik procent.

„Na zmírnění globálního oteplování by to snad stačilo,“ podotkl Michail smutně. „Ovšem vzhledem k problému, před kterým nyní stojíme, je to zcela neadekvátní. Budeme totiž muset zachytit téměř veškeré dopadající záření, i jediné propuštěné procento by mohlo znamenat zkázu.“

„V tom případě nám nezbývá, než vymyslet důkladnější řešení,“ prohlásila Siobhan neoblomně.

Toby mazaně podotkl: „Přesně tak, důkladnější. Říkáte, že chcete vypustit prach do ovzduší. Co kdybychom žádnou sopku nenapodobovali, ale rovnou nechali nějakou opravdu vybuchnout?“

Michail a Siobhan se po sobě překvapeně podívali. A pak se pustili do práce.

Právě kvůli podobným nápadům si Siobhan Tobyho na tyto porady vždy přizvala.

Zprvu se trochu bránil. „Siobhan, proč zrovna já? Vždyť já jsem jenom takový člověk v pozadí, proboha! Můj přínos by měl končit tím, že zařídím, aby na všechny vybylo dost sušenek.“

Se shovívavým rozjitřením si ho prohlížela. Byl to mohutný, pozvolna se šourající muž s mírnou nadváhou, hnědými střapatými vlasy a nevýraznou bradou. Dokonce to ani nebyl vědec, studoval jazyky. Šlo o typického Angličana, jakého si zkostnatělé britské instituce typu Královské společnosti věd odjakživa cenily, a to nejen pro jeho inteligenci a očividnou šikovnost, ale i pro uklidňující pocit bezpečí, jenž z člověka z vyšších středních vrstev vyzařoval. Měl však rovněž jednu typicky anglickou vlastnost, které si Siobhan coby rodačka ze Severního Irska, a tedy tak trochu osoba stojící mimo, už tolik necenila, a tou bylo přehnané sebepodceňování.

„Toby, vy tady nejste kvůli nějakým sušenkám, i když všem moc chutnají, ale kvůli své další činnosti.“

Na okamžik se zatvářil zmateně. „Kvůli svým knihám?“

„Přesně tak.“ Toby vydal celou řadu lyrickým tónem psaných populárně naučných dějin o pozapomenutých zákoutích vědy a techniky. A právě tyto stati ji přiměly, aby se na něj obrátila. „Toby, stojí před námi megaproblém. Ale už od dob Ciolkovského si lidé vymýšlejí doslova záplavu více či méně potrhých technických vynálezů. A právě z nich teď podle mého budeme muset čerpat.“

Na mysli měla zejména jisté londýnské sdružení, které si říkalo Britská meziplanetární společnost. „V jedné ze svých knih jsem jí věnoval celou kapitolu,“ prohlásil Toby, když se mu o ní zmínila. „Jenže tuhle společnost pohltilo jisté panevropské

uskupení a už zdaleka nemá tak dobré nápady. Ale v dobách největší slávy v ní působila řada vážených vědců a inženýrů. Vymysleli spoustu způsobů, jak se ve vesmíru vyřádit...“

Siobhan měla za to, že právě z podobného druhu výstředního uvažování by teď potřebovali čerpat.

Toby se pousmál. „Takže já jsem jako vyslanec výstředních pošetilců? To vám pěkně děkuju.“

Ale Michail namítl: „Musíme zvažovat nejrozumnější možnosti, jak ochránit celou Zemi. Na nikom ještě nikdy neležela taková zodpovědnost. Mám pocit, že by nám za daných okolností mohla být špetka pošetilsti rozhodně ku prospěchu!“

Po značné námaze a s vydatnou Aristotelovou pomocí chvatně převedli Tobyho nápad s výbuchem sopky na svých displejích do reálné podoby. Možná by se to uskutečnit dalo – ale muselo by se jednat o opravdu obrovskou vulkanickou erupci, daleko větší, než jakou kdy lidstvo v dějinách zaznamenalo, a možná větší, než k jaké kdy došlo v geologických dějinách světa. A jelikož něco podobného dosud nikdy nikdo nezkoušel, účinky se víceméně nedaly vůbec předvídat a náprava by možná byla náročnější, než závažnost daného problému. Siobhan si uložila diskusi do Aristotelovy prostorné paměti do složky s názvem „poslední možnosti“.

V rychlosti probrali další výzkumy v oblasti takzvaných „vnitřních“ metod ochrany, tedy to, co by se dalo podniknout v zemské atmosféře, případně třeba na nízké oběžné dráze. Ani jedna však neposkytovala dostatečnou clonu. Neexistoval důvod, proč některé z těchto metod neuvést do praxe. Mohly nabídnout několik procent ochrany navíc – a veřejnost by díky nim přinejmenším nabyla dojmu, že se něco dělá, což nebyl právě zanedbatelný politický faktor. Pokud však nepřijdou na způsob, jak pohltnout téměř veškeré prudké sluneční záření, představovaly

podobné projekty pouze střípky, které nebudou mít na konečný výsledek pražádný vliv.

„Tak pojďme dál!“ navrhla Siobhan. „Co vás ještě napadá?“

Toby prohlásil: „Když nemůžeme Zemi ochránit, třeba budeme muset utéct.“

Michail zabručel: „A kam? Ta bouře bude tak silná, že se před ní neschováme ani na Marsu.“

„Tak na vnější planety. Takový ledový měsíc Jupitera...“

„Ani v pětinasobku vzdálenosti Země se intenzita bouře nesníží natolik, abychom přežili.“

„Tak Saturn!“ naléhal Toby. „Mohli bychom se skrýt na Titanu. Anebo na měsíci Uranu nebo Neptunu. Anebo bychom mohli úplně prchnout ze sluneční soustavy.“

Siobhan se tiše otázala: „Mezi hvězdy? Toby, copak umíme postavit mezihvězdný koráb?“

„Byl by to takový generační koráb. To je ten nejjednodušší typ, jakási archa dostatečně veliká, aby pojala několik stovek lidí. Řekněme, že by jí trvalo tisíc let, než by doletěla k Alfě Centauri. Ale kdyby v misi pokračovaly děti těch uprchlíků, které by na lodi žily a umíraly, a po nich i jejich děti, nakonec by lidé nebo alespoň potomci lidí ke hvězdám opravdu doletěli.“

Michail pokýval hlavou. „S tímhle také přišel už Ciolkovskij.“

Toby podotkl: „Podle mého to byl Bernal.“

Siobhan se zeptala: „A kolik lidí by se takhle dalo zachránit?“

Michail pokrčil rameny: „Možná několik stovek.“

„Lepší několik stovek, než nikdo,“ utrousil Toby chmurně. „Na to, aby se začalo znovu od začátku, takovýhle genofond stačí.“

Michail nadhodil: „Takže přijde nový Adam s Evou?“

„Takovéhle řešení nestačí,“ vstoupila jim do řeči Siobhan. „Přece nemůžeme rezignovat na záchranu miliard životů, které tato pohroma postihne. Musíme vymyslet něco lepšího, pánové.“

Michail si zkormouceně povzdechl. Toby odvrátil zrak.

Mlčení se prodlužovalo a Siobhan pochopila, že už nemají co nabídnout. Cítila, jak ji zahlcuje zoufalství; přímo ji dusí. Zoufalství a výčitky svědomí, jako by snad tato katastrofa a jejich neschopnost něco vymyslet byla její vinou.

Potom se ozvalo skromné zakašlaní.

Překvapeně zvedla hlavu a zahleděla se do prázdna. „Aristotele?“

„Omlouvám se, že vyrušuji, Siobhan. Dovolil jsem si na základě vaší debaty vyhledat z vlastní iniciativy další informace. Existuje možnost, na kterou jste možná pozapomněli.“

„Vážně?“

Michail se v obraze na displeji mírně předklonil. „K věci! Co navrhuješ?“

„Vybudovat štít,“ prohlásil Aristoteles.

Štít?

Na displeje jim začala proudit data.

18. PROJEV

Prezidentka Spojených států se posadila za stůl v Oválné pracovně.

Pro jednu vládl všude klid. Stála před ní jediná kamera, nad hlavou jí visel jediný mikrofon a sledoval ji jediný technik. Pracovna byla vyzdobená pouze jednoduchými rekvizitami: americkou vlajkou a vánočním stromčkem coby znamením, že nadešel prosinec roku 2037. Zatímco jí technik postaru na prstech odpočítával, kdy má začít, sáhla si prezidentka na prostý náhrdelník na krku, ale odolala pokušení upravit si černé vlasy, již protkané stříbrným větrem, které jí maskérka tak dlouho česala.

Juanita Alvarezová byla první Hispánkou, která se stala prezidentkou země, jež stále zůstávala zdaleka nejmocnější na celé planetě. Díky soucitu, zdravému selskému rozumu a rovněž zcela očividnému vrozenému smyslu pro zdraví demokracie přirostla k srdci svým voličům, ale i řadě lidí, kteří ji nevolili.

Dnes ovšem měla promluvit nejen k občanům Spojených států. Její dnešní projev, simultánně tlumočený Aristotelem v psané, mluvené i posunkové podobě do všech lidských jazyků, přenášela televize, rozhlas i mezinárodní sítě na tři planety. Později se budou její slova i jejich důsledky rozebírat a pitvat, chválit i kritizovat, dokud se z nich nevyždímá poslední střípek smyslu, tak jako se žádné z jejích slov ještě nikdy nezkoumalo. A téměř vzápětí se pochopitelně na základě samotných těchto slov, ale i toho, co vlastně vůbec neřekla, vyrojí celá legie konspiračních teorií.

To se dalo očekávat. Sotva si někdo dokázal představit, že nějaký prezident, včetně slavných vůdců z válečných dob, měl někdy pro svůj národ i celý svět důležitější sdělení. A kdyby Alvarezová svůj projev pokazila, mohla by samotná její slova napáchat více škod než nějaká menší válka. Mohla by vypuknout panika, veřejné nepokoje a ekonomická nestabilita.

Pokud však pociťovala nervozitu, dávala ji najevo pouze mírně nejistými pohyby rukou.

Technik odpočítával na prstech. Tři, dva, jedna.

„Drazí Američané! Drazí spoluobčané planety Země i dalších. Děkuji vám, že mi dnes nasloucháte. Mnozí z vás už možná tuší, co vám chci sdělit. Snad se jedná o příznak zdravé demokracie, že ani Oválná pracovna není nepropustná.“ V pravou chvíli se zkušeně pousmála. „Musím vám oznámit, že nám všem hrozí vážné nebezpečí. Přiložíme-li však s odvahou a velkorysostí společně ruku k dílu, ujistíme vás, že naděje stále žije.“

Siobhan seděla s dcerou Perditou v matčině maličkém bytě ve čtvrti Hammersmith.

Jelikož byla Maria čím dál nahluchlejší, měla zvuk u nástěnné obrazovky puštěný tak nahlas, že to někdy až bolelo. Dvacetileté Perditě však hluk očividně nijak nevadil. Zatímco prezidentka řečnila, dívka si na maličkém implantovaném displeji na zápěstí pouštěla konkurenční pořad jiné stanice. Je to příjemné pomýšlení, napadlo Siobhan v duchu ironicky, že i v takovéto době nabízejí světové sdělovací prostředky možnost volby.

Maria se přiřítla z kuchyně se třemi skleničkami krémového likéru – malými skleničkami, povšimla si Siobhan trošku trpce, a láhev na dolévání nebyla v dohledu.

„To je mi ale hezké,“ tetelila se Maria a sklenky jim podala. Usmála se a na tváři se jí zkrabatily drobné pooperační jizvy. „To už bude pořádně dlouho, co jsme se všechny tři takhle sešly, když teda nepočítám občas o Vánocích. Škoda že k tomu došlo, až když má nastat konec světa.“

Perdita se zasmála i se slaným krekem v puse. „Ty musíš vždycky skuhrat, babi! Každá si přece žijeme svůj vlastní život, co naděláš.“

Siobhan po dceři loupla očima. Od chvíle, kdy Perdita překročila dvanáctý rok věku, měla Siobhan pochopení pro matčinu touhu občas se scházet. „Nebudeme se hádat,“ prohlásila Siobhan. „A žádný konec světa nepřijde, mami. Něco takového vůbec nikde nerozhlašuj. Zvlášť ne, pokud si lidi budou myslet, že to říkám já. Mohla bys vyvolat paniku.“

Maria si odfrkla a jako obvykle, když ji někdo pokáral, se bezdůvodně urazila.

Perdita utrousila: „To, co tady do nás Alvarezová hustí, jsou z valný části stejně jenom kecy. Nebo ne, mami?“

„Kecy?“

„Snad si nemyslíš, že tomu někdo bude věřit? Zachraňovat svět, to je jak z nějakýho katastrofickýho filmu z 90. let! Tuhle jsem zaslechla, jak někdo v televizi povídal, že to všechno je určitá forma negativní reakce, neadekvátního chování v krizový situaci. A navíc jde doslova o sen všech fašistů!“

Siobhan znepokojeně napadlo, že na tom možná něco je. Nejednalo by se o první případ, kdy Slunce představovalo zdroj autority.

Kulty Slunce byly v dějinách poměrně řídkým jevem. Obvykle vznikaly v organizovaných a přísně centralistických státech – u Římanů, Egyptanů, Aztéků –, přičemž ústřední moc Slunce sloužila coby zdroj autority jediného vládce. A možná, že i v této situaci by mohli nenadálou zlovůli Slunce obdobně zneužít ti, kteří na Zemi usilovali o moc. A podobná nedůvěřivost podněcovala konspirační teorie v hlavách těch, kteří navzdory vzpomínce na 9. červen chovali podezření, že se za všemi těmi řečmi o bouři na Slunci skrývá obyčejná habaďůra, touha jakési podnikatelské kliky nebo tajné vlády uchvátit moc, puč zosnovaný nějakým novým centrem, k němuž přispívá strach a nevědomost.

„Nikdo tomu nevěří,“ pokračovala Perdita. „Na hrdiny už nevěří nikdo, mami – a už vůbec ne na neohrožený kosmonauty

nebo na politiky, kterejm by šlo o blaho veřejnosti. V životě je všechno zkrátka úplně jinak.“

„Možná máš pravdu,“ odtušila Siobhan dopáleně. „Ale co jiného můžeme dělat, než se o něco pokoušet? A Perdito, pokud se nám planetu zachránit nepodaří, co řekneš pak?“

Perdita pokrčila rameny. „Budu všechno dělat jako doted, a potom...“ rukama napodobila explozi, „prásk ho, asi to bouchne. Co bych měla dělat jinýho?“

Maria položila Siobhan dlaň na rameno. „Perdita je ještě mladá. Když je člověku dvacet, myslí si, že je nesmrtelný. Asi si to všechno ještě nedokáže představit.“

„Ani já to nedokázala,“ podotkla Siobhan. S obavami se podívala na Perditu. „Aspoň dokud se mi nenarodilo dítě. Od té chvíle jsem si začala brát budoucnost osobně... Víte, vlastně se mi ulevilo, že už je to venku. Chodila jsem po Londýně, stýkala se s lidmi, kteří si žili svůj život, a trápil mě pocit viny, že mám v hlavě jako nevybuchlou bombu ukryté zničující tajemství. Nepřipadalo mi to správné. Co jsem zač, abych zatajovala takovouhle pravdu? I kdybychom tím přece jen způsobili nějakou paniku.“

„Většina lidí se podle mého bude chovat víceméně slušně,“ zamyslela se Maria. „Většinou to tak bývá, znáte to.“

A pak se zaposlouchaly do prezidentčina projevu.

„To, co se přihodí v dubnu 2042, nemá obdoby,“ oznámila prezidentka Alvarezová. „Podle názoru našich odborníků ještě k podobné události v dějinách lidstva ani nikdy předtím nedošlo. Slunce v jediném dni vyšle na Zemi takové množství energie, jaké by k nám za normálních okolností vyslalo za celý rok. Vědci nazývají podobný jev sluneční bouře, a tento název mi připadá velmi přiléhavý.“

Následky pro Zemi, ale i Měsíc a Mars budou vážné. Nebudu vám tajit plnou pravdu. Povrch Země bude zcela sežehnut – zmizí

z něj veškerý život – a vzduch i oceány se vypaří. Zeměkoule se bude podobat měsíční krajině. K tomuto sdělení jsou připojeny odkazy, pod nimiž se dozvíte veškeré podrobnosti, které známe. Nechceme vám nic skrývat.

Je zřejmé, že stojíme tváří v tvář smrtelnému nebezpečí. A v ohrožení nejsme pouze my. V dnešní době, kdy se rozšiřuje etický obzor, což je vývoj, který se vždy těšil mé podpoře, nesmíme zapomínat ani na riziko, v němž se ocitla stvoření, která tuto planetu obývají s námi a bez nichž bychom sami nepřežili – a k těm patří i nejnovější podoby života v našem světě, právnické osoby známé jako Aristoteles a Thales, jejichž prostřednictvím k mnohým z vás nyní hovořím.

Jedná se vsutku o děsivé poselství, proto mne rmoutí, že vám je musím předat právě já.“ Nato se lehce předklonila. „Ale jak už jsem uvedla, naděje stále žije.“

Michail s Eugenem seděli v jídelně základny Clavius a na stole před nimi stály kelímky s vlažnou kávou. Z velikého nástěnného displeje na ně shlížela tvář prezidentky, přenášená ze Země. V jídelně bylo téměř liduprázdno. Přestože většina obyvatel základny věděla už předem skoro všechno, co měla Alvarezová na srdci, ještě než otevřela ústa, zdálo se, že tyto neblahé zprávy raději vstřebávají o samotě anebo se svými nejbližšími.

Michail zamířil k velkému oknu a zadíval se na rozrušenou krajinu na dně kráteru. Slunce stálo nízko, ale obvodové hory čnící nad obzorem zářily světlem, jako by jejich vrcholky pokrývalo žhnoucí magnézium.

Napadlo ho, že všechno, co v krajině vidí, je výsledkem ničivého elementu: od ničivých dopadů maličkých mikrometeoritů, které i nyní obrušovaly měsíční povrch, přes čím dál větší, jež kdysi dávno vytvarovaly obří kotliny jako Clavius, až po nepředstavitelně prudkou srážku, při níž se vlastně Měsíc oddělil

od Země. Po krátké období existence lidské rasy panoval v tomto nenápadném koutě kosmu poměrný klid a sluneční soustava se jako dobře seřízený hodinový strojek otáčela kolem věrného zdroje světla ve svém středu. Ovšem onen pradávný ničivý prvek se nyní začínal vracet. Jak vůbec mohlo lidi napadnout, že se kdy vytratil?

Zvedl zrak k zeměkouli, která už po obloze urazila čtvrtinu dráhy. Mrzelo ho, že z kráteru Shackleton na jižním pólu je Země tak špatně vidět. Při pohledu odsud z Clavia zalévala Země, mnohonásobně jasnější než Měsíc, pokud byl na svém nebi v úplňku, stinné lunární končiny stříbromodrým světlem. Fáze domovské planety, které vždy zrcadlově odrážely fáze Měsíce, se řídily impozantním měsíčním cyklem, ovšem na rozdíl od Luny se Země každý den otočila kolem své osy a díky tomu byl neustále vidět jiný charakter terénu, oceány či útvary mraků. A Země na rozdíl od pozvolného putování Měsíce své postavení na lunární obloze nikdy neměnila.

I po dubnu 2042 bude stát Země na nebi jako vždy předtím. V duchu však přemítal, jak asi bude vypadat.

Eugene stále sledoval prezidentčin projev. „Neřekla přesný datum.“

„Jak to myslíš?“

Eugene se na něj podíval. Dnes mu krásnou tvářičku křivil stres, jaký u něj Michail ještě nezaznamenal. „Proč prostě neřekne, že se to stane 20. dubna? Každěj to přece ví.“

Michail však tušil, že tomu tak podle všeho není. Možná k tomu Alvarezová měla jakousi psychologickou motivaci. Možná kdyby hovořila příliš přesně, působila by tato vyhlídka příliš děsivým dojmem – lidem by v hlavách začaly tikat hodinové strojky odpočítávající čas do soudného dne. „Vždyť na tom zase tolik nezáleží,“ utrousil.

Ovšem Eugenovi, autorovi děsivé předpovědi, na tom očividně záleželo.

Michail se posadil. „Eugene, asi je to pro vás dost zvláštní pocit slyšet samotnou prezidentku mluvit k celému lidstvu o něčem, na co jste přišel vy.“

„Zvláštní jo, to je. Tak nějak,“ vychrlil ze sebe Eugene přerývaně. Pak zvedl dlaně vedle sebe. „Tady je Slunce. A tady je můj model Slunce,“ prohlásil a propojil prsty. „Jsou to různé entity, ale souvisej spolu. Můj výzkum přines předpovědi, který se potvrdily. Proto je můj výzkum platnou mapou skutečnosti. Ale jenom mapou.“

„Myslím, že vám rozumím,“ poznamenal Michail. „Realita má různé kategorie. I když ji dokážeme předvídat s přesností na devět desetinných míst, neumíme si představit, jak podivné chování Slunce do našeho útulného lidského světa samo o sobě zasahuje.“

„Tak nějak,“ přitakal Eugene celý nesvůj. Nervózně si pohrával s velikýma rukama – byly to ruce muže, avšak dětinské gesto. „Jako by se hranice mezi modelem a realitou stíraly.“

„Víte, nejste jediný, koho podobné pocity trápí, Eugene. Nejste sám.“

„Ale jsem sám,“ odtušil Eugene s neproniknutelným výrazem. Michail ho zatoužil obejmout, ale věděl, že to nejde.

Prezidentka hovořila dál: „Hodláme vybudovat ve vesmíru jakýsi štít. Bude jej tvořit velmi tenká vrstva a půjde o kotouč širší než samotná zeměkoule. Bude vlastně tak obrovský, že jakmile začne nabírat obrysy, uvidíte jej z každého domova, z každé školy, z každého pracoviště na Zemi, protože se bude jednat o lidskou stavbu, která se na nebi co do velikosti vyrovná Slunci i Měsíci.

Dokonce jsem se dozvěděla, že možná bude prostým okem viditelná i z Marsu. Chystáme se zanechat ve sluneční soustavě vpravdě výrazný otisk,“ usmála se.

Siobhan zpětně vzpomínala na schůzku se svým „nesourodým týmem“ v Královské společnosti věd, kde Aristoteles s touto myšlenkou přišel vůbec poprvé.

V principu tento nápad ani nemohl být jednodušší. Když přijde slunný den a světlo je až příliš ostré, člověk si rozevře slunečník. A jako ochranu před bouří si proto vybuduje slunečník ve vesmíru, mohutnou clonu, která díky své velikosti zašítí celou Zemi. Onen kritický den pak lidstvo přečká v bezpečí stínu vrženého umělého zatměním.

„Jeho těžiště se bude nacházet v bodě L1,“ prohlásil Michail. „Mezi Sluncem a Zemí, kde bude obíhat.“

Toby se otázel: „A co je to bod L1?“

L1 je první Lagrangeův librační bod systému Země-Slunce. Objekt kroužící mezi Zemí a Sluncem, kupříkladu Venuše, obíhá po orbitální dráze rychleji než Země. Na Venuši ovšem působí gravitační pole Země, i když mnohem slaběji než gravitační pole Slunce. Umístí-li se pak mnohem blíže k Zemi družice – jde zhruba o čtyřnásobek vzdálenosti k Měsíci –, má zemská gravitace takovou sílu, že k sobě družici přitahuje a nutí ji obíhat kolem Slunce stejnou rychlostí jako Země.

Tento rovnovážný bod se nazývá L1, první Lagrangeův bod, po francouzském matematikovi z osmnáctého století, který jej objevil. Ve skutečnosti je těchto Lagrangeových bodů pět, tři se nacházejí na spojnici Slunce a Země a další dva na trase oběžné dráhy Země v úhlu šedesáti stupňů vůči ose Země-Slunce.

„Aha,“ pokyvoval Toby hlavou. „Země a družice pak obíhají současně. Jako by byly Země i ta družice přilepené k velké a pevné hodinové ručičce, která trčí ze Slunce.“

Siobhan podotkla: „Myslela jsem si, že L1 je bodem nestabilní rovnováhy.“ Jelikož zahlédla nechápavý výraz v Tobyho očích, dodala: „Jako když nikoli v údolí, nýbrž na vrcholku hory spočívá

fotbalový míč. Míč se sice nehýbá, ale může spadnout kterýmkoli směrem.“

„Ano,“ přitakal Michail. „Ale do podobných pozic jsme už družice umístili i dříve. Kolem Lagrangeova bodu se dá obíhat po orbitální dráze a s pomocí malého množství paliva si udržovat polohu. S tím už určité zkušenosti máme, z astronautického hlediska to není problém.“

Toby zvedl ruku ke stropnímu osvětlení a zkusmo si zastínil tvář. „Promiňte mi hloupou otázku,“ omlouval se. „Ale jak velký by ten štít musel být?“

Michail si povzdechl. „Pro zjednodušení dejme tomu, že sluneční paprsky dopadají na Zemi rovnoběžně. Potom je jasné, že potřebujete štít stejně velký jako objekt, který se snažíte ochránit.“

Toby navázal: „Takže ten štít musí být kotouč přinejmenším o průměru, jako má zeměkoule. Což je...“

„Zhruba třináct tisíc kilometrů.“

Tobymu poklesla čelist. Přesto houževnatě pokračoval dál. „Takže tady mluvíme o štítu, který napříč měří třináct tisíc kilometrů. A musí se umístit do vesmíru. A největší stavba, jakou jsme kdy do kosmu vyslali, přitom je...“

„Zřejmě Mezinárodní vesmírná stanice,“ doplnil ho Michail. „Ta ovšem nemá zdaleka ani kilometr.“

Toby poznamenal: „Není divu, že jsem na to předtím nepřišel. Když jsem se sám pokoušel hledat řešení, vyloučil jsem všechno, co bylo zjevně nepravděpodobné. A tohle zcela zjevně nepravděpodobné je.“ Potom se zadíval na Siobhan. „Nemám pravdu?“

Samozřejmě ji měl. Všichni tři však zarputile ťukali do displejů, aby zjistili další informace.

Toby nadhodil: „V minulosti se už podobná problematika zkoumala. Prvním, kdo s podobným nápadem přišel, byl zřejmě Hermann Oberth.“

„Pochopitelně by se musely použít ultratenké materiály,“ zamyslel se Michail.

Siobhan prohlásila: „Běžné plastické obaly bývají silné deset mikrometrů.“

„A ve stejné tloušťce lze koupit i hliníkovou fólii,“ doplnil ji Michail. „Ale určitě by se to dalo ještě vylepšit.“

Toby si přisadil: „Takže při plošné hustotě menší než řekněme gram na metr čtvereční a při započtení váhy konstrukčních prvků dojdeme k hmotnosti sotva pár milionů tun.“ Zvedl oči. „Vážně jsem řekl sotva pár milionů?“

Siobhan pravila: „Na to, abychom takové množství materiálu do vesmíru ze Země přepravili, nemáme dostatečně vysokotónážní kapacitu, a to ani v řádu několika let.“

„Ale my ho taky nemusíme přepravovat ze Země,“ namítl Michail. „Co kdybychom ho vyráběli na Měsíci?“

Toby se na něj zadíval. „Tohle už je vážně pošetilost!“

„A proč? Na Měsíci už teď vyrábíme sklo a zpracováváme kovy. Kromě toho bychom neměli zapomínat, že je tam nízká gravitace; vyslat do kosmu náklad z Měsíce je dvaadvacetkrát snazší než ze Země. A navíc už stavíme elektromagnetický katapult! Nemíjí důvod, proč bychom výstavbu Praku nemohli urychlit. Odpalovací kapacitu bude mít obrovskou.“

Odhad odpalovací kapacity Praku začlenili do svých hrubých propočtů. Okamžitě jim bylo jasné, že pokud by se dala většina materiálu na štít vystřelit z Měsíce, přineslo by to opravdu úžasné energetické úspory.

Dosud se jim do cesty nepostavil žádný evidentní zádrhel. Siobhan se tehdy skoro bála dýchat, jako by ze strachu, aby kouzlo okamžiku nepominulo. Pak pokračovali v práci.

Ale teď, když seděla s dcerou a matkou doma a poslouchala, jak prezidentka Alvarezová rozhlašuje tuto bláhovou myšlenku do

celého světa, mísily se v ní jiné pocity. Pojednou ji zachvátil neklid, proto se zvedla a zamířila k oknu.

Blížily se Vánoce roku 2037. Venku hrály děti fotbal. Na sobě měly trička. Z vánočních pohlednic se sice ještě pořád usmíval Santa Claus zachumlaný do teplého oblečení, ovšem sníh a mráz představovaly už pouze nostalgické sny ze Siobhanina dětství. V Anglii klesla jižně od spojnice řek Severn a Trent teplota pod nulu naposledy před více než deseti lety. Vzpomínala na poslední Vánoce prožité s tátou ještě před jeho smrtí a na to, jak láteřil, že musí na Štěpána sekat trávnick. Během jejího života se svět nesmírně proměnil vlivem sil, které se zcela vymykaly lidským možnostem. Jak by proto mohla být tak nadutá a myslet si, že by mohla dosáhnout ještě větší změny, a to za pouhých několik let?

„Mám strach,“ vyhrkla.

Perdita se po ní znepokojeně podívala.

„Z té bouře?“ zeptala se Maria.

„Ano, samozřejmě! Jakou mi to dalo práci přesvědčit politiky, aby ten nápad se štítem přijali.“

„A teď...“

„A teď Alvarezová vykládá moje karty před celým světem na stůl. Najednou musím svým slibům dostát. A právě to mě děsí. Že bych mohla zklamat.“

Maria i Perdita šly k ní. Maria ji objala a Perdita položila mámě hlavu na rameno. „Ale ty nezkłameš, mami,“ utěšovala ji Perdita. „Každopádně máš nás, na to nezapomínej.“

Siobhan pohládila dceru po hlavě.

A na obrazovce na zdi prezidentka stále pokračovala v projevu.

„Nabízím vám naději, avšak nikoli falešnou naději,“ prohlásila Alvarezová. „Ani samotný Štít nás nezachrání. Ovšem pohromu, kterou by nikdo z nás nepřežil, zmírní na katastrofu, kterou někteří

z nás možná přežijí. Právě proto jej musíme postavit – právě proto musíme stavět na šanci, kterou nám nabízí.

Nemusím nikterak zdůrazňovat, že půjde o zdaleka nejnáročnější vesmírný projekt, do něhož jsme se kdy pustili, a který zastiňuje dokonce i naše osídlení Měsíce a první krůčky na Marsu. Podobně rozsáhlý projekt nemůže zvládnout jediná země – dokonce ani Spojené státy ne.

Proto jsme vyzvali všechny státy a svazy světa, aby se spojily, shromáždily své zdroje i energii, a aby se na tomto zcela nejdůležitějším vesmírném projektu podílely rukou společnou a nerozdílnou. S radostí vám mohu oznámit, že jsme se dočkali téměř jednomyslné odezvy.“

„Téměř jednomyslné odezvy, to určitě,“ zabručela si Miriam Grecová pro sebe. Ve své kanceláři v Eurojehle si usrkla whisky a zabořila se o něco hlouběji do pohovky. „Jak se dá mluvit o jednomyslnosti, když se na tom odmítli podílet Číňani?“

Mikuláš odvětil: „Číňani hrajou dlouhou hru, Miriam. To víme odjakživa. Není pochyb o tom, že tenhle problém se Sluncem vnímají jen jako další geopolitickou příležitost.“

„Možná. Ale jenom sám Bůh ví, co mají za lubem s těmi svými tchajkonauty a raketami Dlouhý pochod...“

„Nakonec si určitě dají říct.“

Zadívala se na něj. Mikuláš Korombel, i když mluvil, sledoval jedním okem displej zobrazující prezidentku Alvarezovou a druhým monitory, které přinášely všemožné reakce z celého světa na její nekončící projev. S člověkem, který by měl Mikulášovu schopnost zpracovávat tolik informací najednou, se Miriam ještě nesetkala. Což byl právě jeden z důvodů, proč si ho tolik cenila.

Napadlo ji však, že je to současně docela zvláštní, že kvůli neústupnému, až cynicky přímočarému způsobu uvažování, kterým byl pro ni tak cenný, do něj člověk téměř vůbec nevidí. O

tom, co si v hloubi duše myslí nebo čemu věří, věděla opravdu velmi málo. Sem tam ji kvůli tomu kdesi v podvědomí hryzaly lehké obavy. Říkala si, že ho musí přimět, aby se jí otevřel, že ho musí lépe poznat. Nikdy však na to nebyl čas. A mezitím ho až příliš potřebovala.

„Tak jaké jsou reakce?“

„Trhy šly dolů o sedmnáct procent,“ odpověděl Mikuláš. „To při podobně nečekané události není tak špatné, jak jsme se obávali. A asi nemusím dodávat, že akcie výrobců kosmické a jiné vyspělé techniky prudce stouply.“

Nad takovou reakcí Miriam žasla. Nutkání zbohatnout jí připadalo zcela přirozené – bez něj by globální ekonomika konec konců ani nefungovala. Přemítala však, čeho asi tito horliví investoři podle svých představ dosáhnou, pokud jejich finanční horečka bude na překážku schopnosti leteckého průmyslu i dalších společností tento úkol splnit.

Přesto se však v duchu utěšovala, že by mohlo být i hůř. Alespoň že prezidentka přednáší svůj projev. Už jenom dotáhnout projekt až do této fáze nebylo ani trochu jednoduché.

V zastupitelských orgánech celého světa se vzrušeně debatovalo, zda je řešení, které Miriam prosazuje, moudré. Projekt Štítu měl totiž pohltit ekonomickou sílu zúčastněných zemí na několik let – a proč vlastně? I samotná energie, kterou Štít tak jako tak propustí, vydá na ničivou katastrofu.

Má opravdu cenu nasazovat krk za záchranu celého světa? Včetně Číňanů, kteří se na projektu odmítli jakkoli podílet, a Afričanů, kteří se vzpamatovávali z pohrom dvacátého století a zvolna se začínali nadechovat k novému životu? Co zachránit třeba jenom Ameriku a Evropu? Vojenští pohlaváři už dokonce vytvářeli scénáře, jak by se mohly události po sluneční bouři odvíjet, kdyby Euroasie a Amerika, možná jediné průmyslové mocnosti, které by pohromu přečkaly, vystoupily ze svých

pevností a „pomáhaly“ zbytku zdevastovaného světa. To by byl opravdu nový světový řád, zaslechla Miriam vážné varování; restrukturalizace geopolitické moci, která by mohla trvat tisíc let...

Než Miriam dokázala smířit svou omezenou představivost politicky se závažností problému, musela o všem mnohokrát obšírně diskutovat se Siobhan McGorranovou. Tato sluneční bouře neměla být pouhým opakováním 9. června, žádné Pompeje ani Krakatoa, žádná epidemie ani povodeň. A rovněž se nedala vnímat jako příležitost vydobýt si drobné výhody. Tentokrát hrozilo vyhubení celého lidstva, veškerého života na Zemi. Heslem dne skutečně bylo: Všechno, anebo nic. Naštěstí se Miriam podařilo zbytku těch, kteří na světě rozhodují, vtlouct tato slova do hlavy.

Prezidentka Alvarezová dál klidně hovořila.

A byla to pochopitelně právě Alvarezová, která se musela na obrazovkách celého světa objevit. Politické úsilí prosadit ideu Štítu dosud vedla Miriam. Pevnou průmyslovou a finanční základnu projektu zajistila rovněž ona, a navíc sjednotila politickou vůli ve své rozhádané Euroasijské unii i jinde, díky čemuž se tento nepravděpodobný projekt vůbec mohl uskutečnit. Kvůli tomu všemu musela obětovat i značnou část svého politického kreditu. Všichni se však shodovali na tom, že v podobných situacích musí být před zraky celého světa poslem špatných, ale i dobrých zpráv, prezident Spojených států, neboť tak tomu bývalo už po celé generace.

„Alvarezová si vede výtečně,“ podotkla Miriam. „Máme štěstí, že v tom horkém křesle sedí v pravý čas takovýhle člověk.“

Mikuláš si odfrkl. „Je to nejlepší herečka v Bílém domě od dob Reagana, to je všechno.“

„Ba ne, skrývá se v ní víc. Ale mohla by vzbudit falešné naděje. Ať už totiž uděláme cokoli,“ utrousila pochmurně, „umře spousta lidí.“

„Ale takhle jich bude mnohem méně,“ namítl Mikuláš. „A ať už uděláme cokoli, metály za zásluhy nečekejte. Nezapomeňte, že je to otázka techniky, ne kouzel; i kdyby to fungovalo sebelíp, obrovské množství lidí zahyne. A zpětně na nás budou svalovat vinu. Označí nás za největší masové vrahy v dějinách. Alespoň tak to chodí v Polsku!“ Zazubil se a v jeho úsměvu se zračil zvláštní druh veselé bezútěšnosti.

„Někdy jste až moc velký cynik, Mikuláši.“ Sama však byla díky whisky už maličko v náladě. Střídmě ji upíjela a nechala k sobě plynout přívětivý hlas prezidentky Alvarezové.

„Půjde o štít obrovských rozměrů. Z valné části však bude vyroben z nesmírně tenké vrstvy filmu, aby jeho hmotnost byla co možná nejnižší. Převážnou jeho část vystřelíme z Měsíce, kde se rakety díky nižší gravitaci vypouštějí do kosmu mnohokrát snadněji než ze Země. ‚Chytré‘ součástky, které budou Štít ovládat, se vyrobí na Zemi, neboť zde máme k dispozici nejvyspělejší výrobní postupy.

Tomuto projektu musíme podřídit veškeré naše zdroje a ostatní sny prozatím odložit. Proto jsem se rozhodla povolat k návratu Auroru 2, naši druhou loď vyslanou k Marsu, která se už k rudé planetě blíží. Pokud mi dovolíte tento výraz, poslouží nám coby jakási obytná maringotka.“

Prezidentčina slova minula na křídlech elektromagnetických vln Měsíc a za několik minut doletěla k Marsu.

Heleně Umfravilleové zněl hlas v reproduktorech přilby plechově. Sama se však rozhodla vyslechnout si Alvarezovou právě takto. Aby mohla sledovat odlet Aurory 2, rozhodla se vystoupit do vesmírného prostoru, nechat se obklopit krajinou Marsu. Tomu se nemohl vyrovnat ani projev prezidentky.

A tak se nasoukala do skafandru. Jednalo se o „izolační skafandr“, který se nechával u průlezu do kosmického vozidla nebo na základnu, z nějž člověk vystupoval zadní částí, aby nepřišel do styku s jeho vnějším povrchem, a aby se tak Marsu s jeho domněle přirozeným ekosystémem nikdy nedotkla mastná a vodnatá hmota plná bacilů, kterou představoval člověk. Takže teď stála vedle svého transportéru s nohama přímo v karmínové hlíně – bližší kontakt s Marsem už mít nemohla.

Kolem ní se rozpínala kamenitá pláň, na níž jedinou lidskou známku představovaly otisky jejích pneumatik. Půda byla růžově hnědá a nebe žlutohnědé, kolem smršťeného kotouče Slunce s nádechem až do oranžova, skoro jako východ Slunce na rodné planetě. Kameny, které před dávnými časy po okolí náhodně rozesel dopad meteoritu, ležely na zemi tak dlouho, že je prach unášený větrem vyleštil úplně dohledka. Byl to starý mlčenlivý svět, připomínající muzeum hornin a prachu. Ale existovalo zde i počasí a to někdy bylo značně divoké, když se řídké ovzduší začalo čeřit.

Na obzoru rozeznávala výchoz vrstevnaté horniny. Vznikla usazováním, třeba jako ložisko pískovce na Zemi, a stejně jako pozemský pískovec kdysi spočívala pod vodou. Suchý Měsíc mohl člověk prohledat od pólu k pólu, a podobný útvar jako tento nenápadný odkryv by třeba nenašel. Tady seš na Marsu; toto pomyšlení jí neustále uchvacovalo.

Jenže Helena tu teď stála jako trosečník.

Astronauti z Aurory 1 pochopitelně v zásadě věděli, co prezidentka oznámí, dávno předtím, než vůbec otevřela ústa. Řídicí středisko v Houstonu jim zprávy o stažení Aurory 2 ohleduplně a opatrně prozradilo už dlouho dopředu.

Aurora 2 byla vlastně třetí lodí expedice k Marsu. První s názvem Aurora 0 pouze dopravila na povrch Marsu zařízení, které trpělivě přeměňovalo mart'anskou půdu a ovzduší na metan a

kyslík, palivo, díky němuž mohla odletět domů lidská posádka, která by přiletěla posléze. Tehdy se vydala na svou dlouhou pouť Aurora 1, s pomocí termonukleárních raket a se šesti kosmonauty na palubě. Konečně se na Marsu objevily šlépěje a vlajky.

Plán předpokládal, že jakmile dorazí Aurora 2, první posádka se vrátí na Zemi a druhý, početnější tým, začne rozšiřovat to, co se dosud vybudovalo – zárodečnou kolonii, která se stane, jak všichni doufali, předzvěstí trvalého lidského osídlení Marsu. Tento maličký přístav byl již pokřtěn lehce nadneseným názvem Port Lowell.

Ovšem nic z toho se nyní neuskuteční. A to zde první posádka působila celé dva roky, a navíc se proslýchalo, že díky prioritě prací na Štítu pro ni ze Země pošlou až po oné sluneční bouři, tedy později než za čtyři roky.

Posádka chápala, že je nutné, aby zde zůstala, jelikož si všichni zcela jasně uvědomovali, jaké nebezpečí od Slunce hrozí. I přes větší vzdálenost mělo Slunce tady na Marsu mnohem zhoubnější vliv než na Zemi. Vrstva atmosféry rodné planety poskytovala ochranu rovnající se několika metrům hliníku, ovšem řídké ovzduší na Marsu nabízelo pouze několik centimetrů, což nebylo o moc lepší, než kdyby se člověk proháněl meziplanetárním prostorem v plechové raketě. A ani sousedící magnetosféra nebyla k ničemu. Mars byl netečný a studený, hluboko v útrobách zmrzlý a jeho magnetické pole netvořilo globální dynamickou strukturu jako na Zemi, nýbrž jakési útržkovité pozůstatky tvořené oblouky a čarami. Sluneční klimatologové s oblibou říkali, že na Marsu se Slunce střetává přímo s půdou a člověk se musí skrývat před erupcemi, kterých by si na Zemi nikdo ani nevšiml. Posádka tedy vše chápala, ale vyhlídky do budoucnosti jim to nijak nezpříjemňovalo.

Nepanovala mezi nimi právě veselá nálada. Byli neustále unavení: sol, den na Marsu, je o půl hodiny delší než pozemský a

lidský denní biorytmus si s ním jen tak neporadí. Přes všechny simulace nikdo neočekával, že jedním z nejvážnějších problémů na Marsu bude cosi jako pásmová nemoc. A navíc se z nich nyní stali trosečníci. Díky Auroře 0 naštěstí nemuseli mít strach, že jim dojdou zásoby. Budou to tu muset přestát, jak se dá; nasytí je Mars. Většinu posádky však trápilo, že budou tak dlouho odříznutí od rodin a od domova.

Ale Helena, třebaže ji představa sluneční bouře děsila a současně ji znervózňovalo pomyšlení na práci, kterou budou muset odvést, aby ji přečkali, se v duchu radovala. V tomto prapodivném malém světě, kde Slunce vyvolávalo slapy v atmosféře, se jí totiž začínalo nesmírně líbit. A Mars jí ještě ani nezačal vydávat svá tajemství. Toužila vydat se k pólům, kde každou zimu zuřily bouře oxidu uhličitého, anebo do hluboké pánve s názvem Hellas, kde je údajně tak teplo a vzduch tak hustý, že tam lze vylít tekutou vodu a ona nezmrzne, zůstane stát na zemi.

Ale na Marsu se nacházela i lidská tajemství.

Britka Helena si stále pamatovala, jak byla zklamaná, když ji v šesti letech po půlnoci Štědrého dne roku 2003 probudili, aby mohla poslouchat signál z Marsu, který se k ní ovšem nedonesl. A teď se sama až na samotný Mars vypravila – a na vlastní oči spatřila v pánvi Isidis Planitia zaprášený vrak, vše, co zbylo z udatného, jakkoli malého modulu, který se dostal až takhle daleko. Americkým členům posádky to bylo víceméně jedno, ale Helena měla radost, že jí dovolili pojmenovat její transportér Beagle...

„Tady Lowell, volám Beagle.“ V přílbě se jí tiše rozezněl hlas Boba Paxtona z Lowella a přerušil projev prezidentky. „Už je to tady. Koukni se nahoru.“

„Beagle volá Lowell. Díky, Bobe.“ Zaklonila hlavu a zadívala se na oblohu.

Na východě začal majestátně nabývat na velikosti koráb ze Země a jasně zářil v marťanském ránu. Helena čekala u

transportéru, dokud se blyštivá hvězda, která ji měla přepravit domů a nyní dokončila jen jediný oblet Marsu, nezačala ztrácet v prachu na obzoru.

Sbohem, Auroro 2, sbohem!

Prezidentka Alvarezová složila ruce a zahleděla se do kamery.

„Nadcházející dny budou náročné pro nás všechny. Nic jiného ani předstírat nemohu.

Klíčovou roli pochopitelně budou hrát naše vesmírné instituce včetně NASA a Astronautického technického sboru USA, a já ani v nejmenším nepochybuji, že se s tímto novým úkolem zdárně vyrovnají, tak jako se jim to dařilo v minulosti. Dispečer nezdařené lunární mise Apollo 13 kdysi vyřkl pamětihodná slova: ‚Nezdar nepřipadá v úvahu.‘ A to platí i dnes.

Ovšem kosmičtí inženýři nemohou vyřešit všechny obtíže sami. Má-li se nám vše podařit, musíme všichni beze zbytku sehrát svou roli. Má neveselá slova vás nyní možná vyděsila, ale zítra vzejde nový den. Vyjdou noviny a sítě zahltí zprávy, lidé si budou posílat e-maily a navzájem si telefonovat, otevřou se obchody a hromadná doprava bude fungovat jako každý den. Na všech pracovištích i ve školách všechno poběží, musí běžet, jako obvykle.

Nabádám vás, abyste přiložili ruku k dílu. Nabádám vás, abyste se snažili ze všech sil každou minutu každého dne. Podobáme se pyramidě, pyramidě tvořené prací a ekonomickou spoluúčastí, pyramidě, která svým vrcholem podepírá hrstku hrdinů, kteří se nás snaží zachránit.

Devátý červen jsme všichni přežili, a menší potíže, které nám tento den způsobil, jsme překonali. A já vím, že se všichni společně nyní můžeme vyrovnat i s touto novou výzvou.

Dokud bude lidské pokolení žít, budou se naši potomci na tyto prchavé roky ohlížet. A budou nám závidět. My totiž ten den a tu hodinu zažijeme. A zapíšeme se do dějin zlatým písmem.

Hodně štěstí nám všem.“

Uniká ti to hlavní.

Bisesa pocítila sto chutí se na obrazovku na stěně rozkřičet, hodit po prezidentce polštář. Ten Štít je úžasná věc. Ale musíš se dívat dál. Musíš přece pochopit, že tohle všechno někdo zosnoval. Musíš mě vyslechnout!

Ale ať poslouchala slova o hrozícím konci světa, kvůli Myře zachovávala navenek klid.

Zaráželo ji, jak nejasně se Alvarezová zmiňuje o datech. Proč se tak vytáčí? Astrofyzikové, kteří tuto předpověď vypracovali, určovali vše s takovou precizností, že ono datum jistě stanovili na den přesně.

A toto datum bezpochyby vybrali Prvorození, stejně jako všechno ostatní, co s touto událostí souviselo. Zvolili si nejspíš den, který pro ně něco znamenal. Ale co pro ně mohl znamenat jakýsi dubnový den v roce 2042? Zřejmě nešlo o nic z lidské sféry; Prvorození jsou přece bytostmi z hvězd... Nejspíš se v tom tedy bude skrývat nějaký astronomický význam.

„Aristotele,“ hlesla tiše.

„Ano, Biseso?“

„Duben 2042. Můžeš mi nastínit, co se v tom měsíci bude odehrávat na obloze?“

„Máš na mysli efemeridu?“

„Cože?“

„Tabulku astronomických dat, která udává každodenní postavení planet, hvězd a...“

„Jo, to je ono.“

Obraz prezidentky se zmenšil do růžku obrazovky. Zbytek její plochy zaplnily sloupce čísel, připomínající souřadnice na mapě. Ale ani z popisků nad sloupci Bisesa nebyla moc chytrá, astronomové očividně používali vlastní jazyk.

„Omlouvám se,“ prohlásil Aristoteles. „Nejsem si jistý mírou tvých odborných znalostí.“

„Dejme tomu, že nemám žádné. Můžeš mi tohle znázornit graficky?“

„Samozřejmě.“ Tabulky nahradil obraz noční oblohy. „Jedná se o pohled z Londýna o půlnoci 1. dubna 2042,“ doplnil Aristoteles.

Při pohledu na neuvěřitelně jasné hvězdnaté nebe vytanula Bise na mysli pronikavá vzpomínka. Vybavila si, jak se svým telefonem seděla pod křišťálově čirou oblohou jiného světa a její malý pomocník se snažil zmapovat nebe a stanovit datum... Úplně všechno včetně telefonu však musela zanechat na Miru.

Aristoteles jí nabízel nejrozumnější možnosti zobrazení a ukazoval obrysové diagramy souhvězdí i linie nebeské délky a šířky.

Ale nad tím vším jen mávla rukou. „Ukaž mi jenom Slunce,“ přikázala mu.

Na pozadí černé oblohy plné hvězd se jako přízrak rozeběhl žlutavý kotouč, v rohu pak blikalo políčko s datem a časem. Posouvala si celý měsíc duben 2042 od jednoho konce ke druhému a stále upřeně sledovala, jak Slunce pobíhá po nebi.

A pak si vzpomněla, co zahlédla na své prapodivné cestě s Joshem z Miru domů. „Ukaž mi, prosím tě, Měsíc!“

Objevil se šedavý disk se strakatým vzorem zobrazujícím člověka na Měsíci.

„A teď začni od 1. dubna a projed' to znovu až do konce.“

Měsíc se vydal na svou okázalou pouť oblohou. Postupně rostl, až vstoupil do úplňku, a pak začal opět ubývat, až z něj

zůstala jen půlka a potom už pouze srpek, který obklopoval tmavý kotouč.

A tento černý kotouč postupně zakryl obraz Slunce.

„Stop!“ Obraz se zastavil. „Už vím, kdy k tomu dojde,“ hlesla.

„Biseso?“

„K tý sluneční bouři, Aristotele... Víím, že to pro tebe nebude snadný zařídit. Ale potřebuju si promluvit s královskou astronomkou – prezidentka se o ní zmínila – se Siobhan McGorranovou. Je to hrozně, ale opravdu hrozně důležitý.“

Zírala na Slunce a Měsíc, které se na displeji krásně překrývaly. Datem simulovaného slunečního zatmění byl 20. duben 2042.

III. ŠTÍT

Stejně jako tehdy, i tentokrát čekal na Siobhan u raketoplánu Komarov Bud Tookey.

Už předtím Budovi oznámila, že se chce ihned pustit do práce bez ohledu na tamní denní dobu. Když spolu jeli k hlavním budovám, usmíval se na ní. „V pohodě. My tady beztak makáme čtyřicet hodin denně – už celejch šest měsíců, co jsme dostali pokyn od prezidentky.“

„Taky si toho doma vážíme,“ podotkla vřele.

„Já vím. Ale v tom problém není. Všichni tady máme motivaci vysokou ažaž.“ Zhluboka se nadechl, až se mu rozepjal hrudní koš. „Taková výzva člověka nabije energií. Je to příjemný.“

Siobhan byla posledních šest měsíců na pokraji vyčerpání, takže pochybovačně přitakala: „To asi ano.“

Bud se na ni zadíval a vojenskou strohost překrylo znepokojení. „Tak jakou jste měla cestu?“

„Dlouhou. Díky Bohu za Aristotela a za e-mail.“

Jednalo se o třetí cestu Siobhan McGorranové na Měsíc. První návštěva byla úchvatná, o něčem podobném jako malá snila. Ani druhá nepostrádala zajímavost. Ale tuhle třetí uskutečnila už pouze z povinnosti – a navíc byla značně časově náročná.

Potíž spočívala v tom, že nadešla druhá polovina roku 2038, od 9. června uplynul celý rok a od epochálního vánočního projevu prezidentky Alvarezové šest měsíců – a do dne, kdy měla přijít ona sluneční bouře, zbývaly necelé čtyři roky. Na úrovni rozumu Siobhan z postupových diagramů, pomocných grafů i kritických cest věděla, že nejruznější vedlejší projekty velkolepého programu na vybudování Štítu postupují vlastně docela dobře. Ovšem kdesi v hlavě jí neúprosně odtikávaly hodiny.

Pokoušela se to Budovi vysvětlit. „Já jsem už od přírody pesimistka,“ zpovídala se. „Čekám spíš to horší, a když všechno

klape, je mi to podezřelé.“ Vyloudila nucený úsměv. „U člověka, který hraje první housle, ideální postoj.“

Naklonil hlavu a krátkého ježka mu zalilo světlo zářivek na chodbě. „Vedete si skvěle. A pokud jde o motivaci, tu klidně přenechejte mně. Kdysi dávno jsem coby seržant ve výcvikovejch táborech na Středozápadě všechny pořádně buzeroval. Já umím lidem prohnat brka. Možná se z nás nakonec vyklube dobrá dvojka.“ A pak ji vzal kolem ramen a přitiskl ji k sobě.

Cítila jeho sílu a postřehla vůni vody po holení. Bud občas připomínal relikvii z 50. let 20. století. Ovšem jeho nezdolnost, otevřenost a smysl pro humor jí byly velmi sympatické. Alespoň si to tedy namlouvala.

Jakmile ji objal, cítila, jak se jí hluboko v útrokách rozlilo příjemné teplo a stouplo jí až do tváře. A když toto letmé objetí pominulo, přepadla ji lítost.

Při její první návštěvě byla budova s názvem Artemis dějištěm lunárních průmyslových experimentů. A nyní několik měsíců nato se měřítko tohoto provozu zcela změnilo. Základna se přebudovala a rozšířila o primitivní přístavby, které poskytovaly mnohem větší prostor pro zpracovatelská zařízení, většinou ve vzduchoprázdnu. Šlo doslova o pekelný výjev, pomyslela si Siobhan v duchu, neboť mezi změtí trubek, rour a kovových nádrží se groteskně vznášely postavy ve skafandrech a to vše na pozadí všudypřítomné uhelné šedi Měsíce, jako karikatura nejtemnějších dnů anglické průmyslové revoluce.

A výsledkem tohoto velkolepého procesu byl kov.

Hlavním konstrukčním prvkem kosmického katapultu byl hliník, zatímco železo bylo pro změnu zapotřebí pro elektromagnetické systémy, které měly představovat jeho fungující svalstvo. Jenže katapult měl být dlouhý několik kilometrů. A tak museli obyvatelé Měsíce ze zkušební fáze přejít rovnou k

průmyslové výrobě; proměna tohoto měřítka byla obrovská a tlak nesmírný.

Bud jí nastínil některé nesnáze. „Na Zemi jsou tyhle postupy odzkoušený,“ vysvětloval. „Jenže tady na Měsíci se všechno chová úplně jinak, i třeba kuličkový ložiska nebo olej v potrubí...“

„Ale daří se vám to zvládat.“

„Jo, to jo.“

Selena, někdejší první lunární farma, se proměnila ve sklárnu. Bylo to prosté: z jedné strany se dovnitř vsunul měsíční regolit, nechaly se na něj působit soustředěné sluneční paprsky a z druhého konce vylezlo rozžhavené sklo, které se pak odlévalo do prefabrikovaných forem.

Bud navázal: „Vždycky když mě odchyť nějaký novinář, ptá se mě furt na to samý, proč prej vyrábíme infrastrukturu Štítu z měsíčního skla? A já jim taky pokaždý odpovídám stejně: protože jsme na Měsíci. A i když je úchvatnej, na výběr toho člověku moc nedává.“

Zvláštní složení Měsíce ovlivnil způsob, jakým vznikl. Geologové z NASA, kteří zkoumali první vzorky přivezené astronauty na palubě Apolla, se ocitli v rozpacích; tato hmota s nízkým obsahem železa a bez těkavých látek se vůbec nepodobala horninám v zemské kůře. Měla blíže spíš k materiálu zemského pláště, tlusté vrstvě mezi kůrou a jádrem. Nakonec se ukázalo, že je tomu tak proto, neboť Měsíc je opravdu tvořen zemským pláštěm – či spíše mohutným proudem, který ze Země před dávnými věky vytryskl následkem obrovského impaktu, při němž Měsíc vznikl.

„A proto nic jinýho k dispozici nemáme,“ konstatoval Bud. „Devadesát procent kůry tady tvoří vyvřelý horniny. Je to jako bysme se učili žít na svazích Vesuvu. A nezapomeňte, že tady prakticky nenarazíte na vodu. A bez vody se například nedá vyrábět beton.“

„Proto jste se vrhli na sklo.“

„Proto jsme se vrhli na sklo. Siobhan, sklo se na Měsíci vyskytuje naprosto přirozeně. Když někam dopadne meteorit, regolit se roztaví a sklo se rozstříkne na všechny strany. A přesně toho využíváme. A tady je pak hotovej výrobek.“

S rozmáchlým gestem herce ukázal na skleněné komponenty, některé mnohonásobně vyšší než člověk, umístěné v primitivním skladu ve vzduchoprázdnu. „Tady prototypy neděláme, ani zkušební vzorky. Všechno co vyrobíme, půjde do kosmu, všechno co vytvoříme, skončí jako součást Štítu – všechno co tady vidíte, odletí pryč. Projekty, který nám posílaj ze Země, se pořád mění, a i my se snažíme výrobu optimalizovat, aby co nejnižší hmotnost poskytovala určitou konstrukční pevnost. Ten finální Štít proto bude jakýsi zvláštní hybrid, protože nejnovější součástky, který budou o pět let mladší, budou vypadat úplně jinak než ty první. Ale s tím už se holt musíme vyrovnat.“

Siobhan hleděla na skleněné díly s nefalšovaným úžasem. Nevypadaly nijak honosně, připomínaly spíš opery nějaké atrakce z lunaparku, anebo pozoruhodný exponát na obchodní výstavě. Tyto prazvláštní skleněné vzpěry – a desítky tisíc dalších spolu s nimi – se však měly vystřelit do vesmíru, kde z nich měla vzniknout kostra zrcadla širšího než celá planeta. Její pošetilý nouzový nápad se pozvolna měnil ve fyzickou skutečnost. Pociťovala dojetí.

Bud sledoval dělníky za oknem. „Víte,“ prohodil, „podle mého názoru by to týhle posádce mohlo prospět. Před 9. červnem jsme si tady víceméně jenom tak hráli na to, že kolonizujeme Měsíc. Jenže teď jsme pod tlakem, máme konkrétní cíl a musíme plnit harmonogram. Myslím si, že tahle událost uspíší program kolonizace a průzkumu Měsíce o desítky let, možná i o víc.“

Siobhan na tom nijak nezáleželo, ale povšimla si, jak důležité je to pro Buda. „To je skvělé!“

„To je, jenže někdy,“ dodal ztěžka, „se pohybuju po tenkém ledě.“

„Jak to?“

„Protože kvůli tomuhle sem ty lidi nepřijeli. Nezapomeňte, že to jsou převážně vědci. A najednou jim někdo poručí, že musej makat u montážní linky. Ale jo, dynamika a adrenalin tomu nechybí. Jenže čas od času si vzpomenou na svůj starej život a přepadne je...“

„Rozmrzelost?“

„To by ještě nebyla taková hrůza. Jenže nejhorší je, že se sem tam začnou nudit. Tak to dopadá, když je někdo moc študovanej. Ale dokud je mám čím rozptýlit, tak to mezi náma klapě.“ Zadíval se ven, světlo mu ozářilo vrásky od smíchu kolem očí a Siobhan napadlo, že má své náladové kolegy zřejmě nesmírně rád.

„Tak pojďte,“ utrousila. „Ještě jste mi neukázal Hekaté.“

A jak tak šli, vzala ho za ruku.

Později ji ze základny Clavius odvezl, aby si prohlédla Davidův prak.

Když se k Praku blížili, Siobhan se v kulaté přetlakové kabině lunárního transportéru postavila, aby měla lepší výhled. Zatím měl katapult z plánovaných třiceti kilometrů pouze tři. Přesto se však jednalo o úžasnou podívanou: v paprscích nízko stojícího slunce zářil pod černočernou oblohou a na šedohnědém pozadí měsíčního prachu jako meč.

Inženýři mu říkali katapult, elektromagnetický odpalovač – anebo jednoduše vesmírné dělo. Jeho srdce tvořila hliníková kolejnice stojící na podpěrných nohách, štíhlá a lehká jako všechny lunární konstrukce. Kolem kolejnice byla obtočena železná cívka, obrovská šroubovice, které Bud říkal solenoid. U nákladového konce se jakési postavy ve skafandrech opatrně pohybovaly kolem jeřábu, který na kolejnici pokládal lesklou

kuličku. Kolejnice se táhla po plochem dně kráteru Clavius a záhy se za nedalekým měsíčním obzorem ztrácela z dohledu.

„Ten princip je prostej,“ objasňoval Bud. „Je to vlastně dělo poháněný elektromagnetismem. Náklad se vloží do železného pouzdra – to se dá mimochodem použít víckrát. Pak se ta koule s nákladem umístí na kolejnici. Potom se v solenoidu vytvoří magnetický pole, a to z támhletoho krytu,“ ukázal na těžko popsateľnou budovu, „a koule se rozjede po kolejnici.“ Měnicí se magnetické pole indukuje v železném pouzdře elektrický proud a ten pak díky magnetismu vytváří pohyb. „Na stejném principu funguje elektromotor,“ dodal Bud na vysvětlenou.

Zatímco hovořil, s příjemnou důvěrností jí položil dlaň na kříž.

A Siobhan vyzvídala: „A po třiceti kilometrech zrychlování...“

„Se dosáhne únikový rychlosti, a přitom nejsou zapotřebí žádný neohrabaný rakety, odpalovací rampy ani odpočítávání. A pak se dá letět, kamkoli se člověku zachce – může se třeba klidně snést až na Zem.“

„To je vážně skvělý vynález,“ poznamenala.

„To jo. Ale podobně jako skoro všechno, co na Měsíci děláme, i s tímhle lidi přišli daleko dřív, než se jim vůbec naskytla příležitost se sem dostat a vyzkoušet to. Myšlenka elektromagnetickýho katapultu se, mám pocit, objevila už v 50. letech 20. století. Přišel s ní nějaký sci-fi spisovatel. Ve svý době slavnej...“

„A nedalo by se takové dělo postavit i na Zemi?“

„V principu jo. Jenže problémem by byl vzduch. Meziplanetární rychlostí by se lítalo metr nad zemí. Při únikový rychlosti, což je na Zemi 20 až 25 machů, by to člověka spálilo. Jenže tady nahoře žádný vzduch není, takže nemůže klást odpor. A pak tady taky máme pověstně nízkou gravitaci, takže nám stačí vyvinout podstatně menší rychlost než na Zemi; tam by musel

podobnej katapult na dýlku měřit dvacetkrát tolik – možná nějakejch šest set kilometrů. A co se energie týče, ty rozkošný sluneční paprsky na nás z nebe dopadaj úplně zadarmo. Ale skutečná hospodárnost spočívá ve faktu, že na rozdíl od raketový techniky zůstává naše odpalovací zařízení připevněný k zemi, tam kam patří. Díky Praku se odsud dá létat za cenu pár drobnějších za jedno kilo.“

Načež jí začal horlivě líčit možnosti, jaké jednoho dne Prak a jeho vyspělejší následovníci Měsíci nabídnou. „Daj se odsud dopravovat těžkotonážní součástky na Lagrangeovy body, na oběžnou dráhu Země anebo i na planety a dál, a to všechno za zlomek ceny a námahy, kterou stojí vystřelení ze Země. Kdysi dávno snili lidi o tom, že se Měsíc stane jakýmsi odrazovým můstkem k prozkoumání sluneční soustavy. Podobný naděje ale pohasly, když se zjistilo, že na Měsíci jsou jenom stopy vody. Jenže díky tomuhle ty sny znova ožijou.“

Tak trochu roztouženě mu sáhla na ruku. Zamlouvala se jí jeho náruživost a energie. Svým způsobem ovšem nepatrně připomínal Eugena Manglese; Eugene byl posedlý svou prací, Bud pro změnu Měsícem a jeho budoucností – tedy s výjimkou jí samotné, pomyslela si v duchu. „Bude,“ nadhodila. „Bylo to moc zajímavé. Ale já chci v tuhle chvíli od Měsíce jediné: aby zachránil Zemi.“

„Pracujeme na tom. I když všichni víme, že to nebude stačit.“

Dokonalou ochranu Štít poskytnout nemohl. Bylo potřeba jej zkonstruovat tak, aby pohltit nejsilnější záření sluneční bouře ve spektru viditelného světla, avšak byl už krátký na očekávané průvodní jevy v podobě rentgenových či gama paprsků a podobných nepříjemností, jež sice byly z hlediska celkové síly bouře okrajové, ale pro Zemi potenciálně ničivé. „Se vším se prostě vypořádat nemůžeme,“ odušila.

„Já vím. Taky to tady lidem říkám. Ale ať už uděláme cokoli, jako by to pořád bylo málo... Koukněte! Asi se chystaj na test.“

Nákladové pouzdro už spočívalo na svém místě na lesklé kolejnici. Jeřáb se přemístil pryč. Zahlédla, že se pouzdro dalo do pohybu, nejprve pomalu; rozvážný začátek svědčil o jeho hmotnosti; a pak stále rychleji. Vše proběhlo nenápadně. Žádné vizuální efekty: ani ohnivé plameny, ani oblaka dýmu. Ale jakmile začaly generátory vhánět do katapultu energii, pocítila v břiše lehké chvění; snad se jednalo o jakousi biochemickou odezvu na mocné toky proudu, které prýštily jenom pár set metrů od ní.

Pouzdro neustále zrychlovalo a nakonec zmizelo z dohledu.

Bud zařal pěst. „Dneska ještě jenom uděláme další díru do dna Clavia. Ale maximálně za půl roku už budem odpalovat na oběžnou dráhu. Jen si představte, že poletíte vevnitř a jako blesk se mihneme nad tváří Měsíce!“

Transportéry na měsíčním povrchu mezitím uháněly dopravit zpět nákladové pouzdro a za nimi se zvedaly kohoutí ocasy prachu. Jeřáb se opět přesouval do náležité pozice, neboť se chystal k dalšímu testu.

20. LIDSKÝ ROZMĚR

Eugene seděl ve svém pokoji s rukama položenýma na malém stolku. Místnost postrádala výzdobu či nějaký osobní prvek – byla zařízená minimalisticky i na poměry Měsíce, kde se všechno měřilo obrovskými náklady na dopravu ze Země. Neměl dokonce ani skříň, pouze papírovou krabici, v níž na Měsíc zřejmě dorazilo jeho oblečení.

Pro Siobhan zůstával Eugene záhadou. Byl to statný pohledný mladík, kdyby ho člověk uspal a trochu mu poupravil končetiny, byl by z něj skvělý manekýn. Měl ovšem nahrbené držení těla a obličej zvrásněný starostmi a plachostí. Siobhan napadlo, že zřejmě dosud nepotkala nikoho, u něž by se projevoval takový kontrast mezi povahou a zevnějškem.

„Tak jak se vede, Eugene?“

„Nemám čas,“ odsekl. „Otázky, otázky, otázky. Nic jiného neslyším, furt dokola.“

„Určitě však chápete, proč tomu tak je,“ připomněla. „Už jsme začali stavět Štít a na Zemi probíhají další přípravy. A to všechno na základě vašich předpovědí; to je vážně pořádná zodpovědnost. Ale v současné době se bohužel, Eugene, na nikoho jiného spolehnout nemůžeme,“ vyloudila na rtech úsměv. „Když někdo staví štít široký třináct tisíc kilometrů, znamená chyba na šestém desetinném místě odchylku jednoho metru nebo i víc...“

„Zdržuje mě to od práce,“ ucedil.

Musela se ovládnout, aby nevyštěkla: Já jsem královská astronomka. Taky jsem se vědě něco málo věnovala. Vím co to obnáší. Jenže tady jde o bezpečnost celého světa. Přestaň se už prokristapána chovat jako primadona... V jeho zkormoucené tváři však zahlédla nelíčené trápení.

Konec konců, napadlo ji, není příliš pravděpodobné, že by někdo tak povznesený nad tento svět jako tenhle člověk mohl být

užitečný při vytyčování priorit nebo vytváření časového harmonogramu. Eugene rozhodně nevládl duševní schopností smířovat rozporuplné požadavky, a zřejmě ani taktem jednat s těmi, kteří tyto požadavky vznášejí, ministerskými předsedy a prezidenty počínaje a lidskou základnou této hierarchie konče.

A svou roli hrálo i to, že byl veřejně známou osobou.

Siobhan měla pocit, že ani teď, navzdory všem vážným vědeckým varováním a politickým projevům a debatám, většina lidí v hloubi duše skutečně nevěří, že k oné sluneční bouři dojde. Prvotní oznámení prezidentky Alvarezové vyvolalo vlnu zděšení, lavinu spekulací na akciových trzích, poptávku po zlatě a nenadále vzednutí zájmu o pozemky na Islandu, v Grónsku, na Falklandách i v dalších lokalitách ležících v extrémních zeměpisných šířkách, u nichž se lidé mylně domnívali, že budou během bouře relativně v bezpečí. Ovšem protože se svět točil dál a ani sluníčko nepřestalo svítit, pocit krize v hlavách většiny lidí rychle odezněl. Vytvářely se obří obranné programy, podobné myšlence Štítu, ale ani ty převážná část lidí nevnímala. Analytici prohlašovali, že se jedná o předstíranou válku, a většina lidí na všechno brzy zapomněla a žila si dál jako předtím. Dokonce i sama Siobhan se přistihla, že ji trápí obavy o dlouhodobé kosmologické projekty, které musela opustit.

Ovšem ve světě, který obývaly miliardy lidí, se našel i zlomek procenta těch, kteří měli natolik bujnou fantazii – anebo chorý mozek – aby si tuto hrozbu vzali k srdci, a zlomek těchto osob se snažil zjistit, kdo za to všechno může. Existovala spousta takových, kteří bez váhání házeli svůj strach na Eugena jako na člověka, který onu sluneční bouři vypočítal. Dokonce mu vyhrožovali smrtí. Měl vlastně štěstí, že zůstal na Měsíci, pomyslela si, neboť tam se dala jeho bezpečnost zajistit poměrně snadno. Ale i tak si musel připadat, jako by ho zaživa stahovali z kůže.

Vytáhla displej a začala si psát poznámky. „Chci vám pomoci,“ nadhodila. „Potřebujete kancelář. A sekretářku...“ Zhlédla v jeho očích zděšení. „Dobře, tak sekretářku ne. Ale zařídím, aby za vás někdo vyřizoval telefony. Podléhat bude mně, ne vám.“ Stejně mám pocit, že bys tady na Měsíci potřeboval někoho, kdo by tě držel za ruku, napadlo ji. Potom ji něco napadlo. „Jak se má Michail?“

Eugen pokrčil rameny. „Neviděl jsem ho.“

„Vím, že má zase svoje priority.“ Stanice pro výzkum slunečního počasí, která se zčistajasna proměnila z obskurního střediska v jeden z nejznámějších úřadů ve sluneční soustavě, byla skoro stejně zahlcená jako sám Eugene. Už dříve však viděla Michaila s Eugenem pracovat a získala pocit, že tento sluneční astronom dostane z mladíka to nejlepší. A vzhledem k tomu, jak Michail po Eugenovi pokukoval, určitě bude tento úkol plnit svědomitě a s radostí. „Poprosím ho, jestli by s vámi nemohl trávit víc času. Možná by se mohl přemístit zase sem na Clavius, vždyť přece na stanici u pólu nemusí být fyzicky přítomen.“

Eugene nad podobnou myšlenkou žádné zvláštní nadšení neprojevoval. Ale ani ji jednoznačně nezavrh, proto Siobhan usoudila, že snad trochu pokročila.

„Co dál?“ Předklonila se, aby mu lépe viděla do tváře. „Jak si tady žijete, Eugene? Nepotřebujete ještě něco? Asi chápete, jak je pro nás všechny důležité, abyste měl ty nejlepší podmínky k práci.“

„Nic nepotřebuju,“ odpověděl mrzutě, skoro vzdorovitě.

„To, co jste zjistil, je nesmírně důležité, Eugene. Můžete zachránit miliardy životů. Budou vám stavět sochy. A věřte mi, vaše statě, hlavně však vaše klasická práce o slunečním jádru, se budou číst navěky.“

Tato slova u něj vzbudila slabý úsměv. „Chybí mi ta farma,“ prohodil pojednou.

Trochu vybočil z logiky rozmluvy, což ji vyvedlo z míry. „Farma?“

„Selena. Chápu, že to tam museli všechno zrušit. Ale chybí mi.“ Vzpomněla si, že vyrůstal na venkově v Massachusetts. „Chodíval jsem tam makat,“ vysvětloval. „Doktor mi nařídil, že potřebuju pohyb. Kromě své jednotvárné práce jsem nic jiného neměl. Jenže tu farmu teď zrušili. To je úplně typické; ve snaze zachránit svět zlikvidujeme jediný kousek zeleně, který na Měsíci byl!“

Což mohlo mít závažné psychologické následky. Protože se chtěla o těchto lidech žijících v kosmu něco dozvědět, přečetla si mimo jiné i příběhy o astronautech na palubě prvních, primitivních vesmírných stanic podobných spíše plechovce, kteří v experimentálních květináčích trpělivě pěstovali drobné rostlinky hrachu. Tyto křehké živé organismy, které se s nimi v prázdnotě kosmu dělily o přístřeší, doslova milovali. A u Eugena se nyní projevovalo stejné hnutí mysli. I on byl přece člověk.

„Zařídím to,“ ujistila ho. „Farma teď nepřichází v úvahu. Ale co třeba zahrádka? Určitě by pro ni tady na Hekaté bylo místo. A pokud není, tak ho uděláme. Vy, kteří tady na Měsíci žijete, si potřebujete připomínat, co se to vlastně snažíte zachránit.“

Zvedl oči a vůbec poprvé se na ni podíval. „Děkuju vám.“ Pak obrátil zrak na displej před sebou. „Ale kdybyste dovolila...“

„Já vím, já vím. Práce nepočká.“ Odsunula židli a postavila se.

Té noci zamířila do Budova pokoje.

„Nebyl jsem si jistej, jestli přijdeš,“ špitl.

Siobhan si odfrkla. „Ale já si byla jistá, že ty tou chodbou určitě nepřicupitáš.“

„To jsem tak průhlednej?“

„Jeden z nás dvou tu cestu podniknout musel,“ podotkla.

„Já ti říkal, že z nás bude dobrá dvojka.“

Rozepnula si kombinézu. „Tak to dokaž, hrdino!“

Nádherně se milovali. Bud měl mnohem sportovnější postavu, než na jaké byla zvyklá, ale zaměřoval se na její pocity daleko víc než většina jejích milenců v minulosti.

A navíc geniálně využíval nízkou přitažlivost Měsíce. „Šestinová gravitace je úplně ideální,“ zahekal v jednu chvíli. „Na Zemi člověka drtí. Ve stavu beztíže lítáš ve vzduchu jako hadr na holi. Ale při šestinový ti tvoje váha dá docela sílu a zároveň seš lehká jak dětskej balóněk. A to jsem dokonce slyšel, že na Marsu...“

„Nech to plavat a pokračuj,“ hlesla.

Poté zůstala ještě dlouho vzhůru a jen si vychutnávala teplou sílu paží, jimiž ji objímal. Leželi bok po boku, dva lidé v bublině světla, vzduchu a tepla na smrtícím povrchu Měsíce. Jako ti kosmonauti, kteří pěstovali hrášek, napadlo ji v duchu; ti nakonec také měli pouze jeden druhého.

A i když je Slunce zradí, jeden druhého budou mít pořád.

21. ŠKRT PŘES ROZPOČET

„A je to tady,“ prohlásila Rose Deleaová bezvýrazně. „Máte před sebou dva problémy, které těžko překonáte. Bez čínské těžkotonážní kapacity se nedá infrastruktura Štítu dokončit včas. A i kdyby se dala, nedokážete vyrobit všechen chytrý plášť, který potřebujete.“ Opřela se a hleděla z displeje na Siobhan. „Jste v háji.“

Siobhan si přitiskla na oči bříška palců a snažila se zachovat klid. Byl leden 2039 – půl roku od chvíle, kdy si na Měsíci prohlížela první součástky Štítu, a celých osmnáct měsíců od událostí z 9. června. Uběhly další Vánoce, svátky dosti ponuré a neradostné, a do okamžiku, kdy měla udeřit mohutná sluneční bouře, zbývalo něco přes tři troky.

Kromě Tobyho Pitta a mluvících hlav z vesmíru na obrazovkách seděla Siobhan v konferenčním sále Královské společnosti věd zcela sama, využívala tuto a přilehlé místnosti jako svou komunikační základnu. Toby se z organizátora pracujícího pro Společnost proměnil postupem času v jejího osobní asistenta, pravou ruku i rameno, na němž se mohla vyplakat. A teď jí do breku opravdu bylo.

„My všichni jsme v háji, Rose,“ opravila ji.

„Cože?“

„Rose, někdy mluvíte jako můj instalatér. Říkat: ‚Jste v háji,‘ je nesmysl. Na jazyce nesmírně záleží. To není jenom můj problém, ale náš. Všichni jsme v háji.“

Bud Tooke, který shlížel z dalšího displeje, se vlídně zasmál.

Rose se naježila. „To už vyjde za jedny prachy, ty nafoukaná Angličanko! Potřebuju kafe.“ A pak se zvedla ze židle a spěšně zmizela ze záběru.

„A jsme tam, kde jsme byli,“ konstatoval Michail zachmuřeně.

Navzdory své obvyklé vnitřní úzkosti ohledně časového harmonogramu měla Siobhan ještě ráno, než přišla do práce, z toho, jak všechno běží, dobrý pocit.

Po měsících nesmírného úsilí, které vyvíjeli Bud a jeho lidé, byl Prak na Měsíci konečně hotov a funkční. Dokonce se začalo s výstavbou druhého katapultu. A nejen to, i výroba skla postupovala horečným tempem, po celém obnaženém dně kráteru Clavius se vybudovaly závody, aby přívaly součástek mohly proudit k odpališti Praku lunárním dnem i nocí. Z Rose Deleaové, kterou dočasně odvolali z výzkumu zpracování helia-3, se i navzdory mrzoutskému postoji vyklubala víc než schopná manažerka této části projektu.

Aurora 2 se mezitím bez potíží přemístila z Marsu a usídlila se v L1, klíčovém Lagrangeově bodu mezi Zemí a Sluncem. Jelikož byl Prak už plně funkční, vystřelil k místu montáže první náklady vzpěr a výztuží z měsíčního skla a konečně začala i výstavba samotného Štítu. Formálně nyní všechny subprojekty na L1 řídil Bud Tooke a v tichosti a zdatně naplňoval očekávání do něj vkládaná, což Siobhan nikterak nepřekvapilo. Proslýchalo se, že zanedlouho už bude základ Štítu tak velký, že bude vidět ze Země pouhým okem – tedy byl by vidět, kdyby se zcela neztrácel v záři slunečních paprsků.

I Siobhanin osobní život ke všeobecnému údivu přátel a příbuzných vzkvétal. Sama nečekala, že se její románek s Budem tak hladce a záhy prohloubí, hlavně vzhledem k tomu, že téměř veškerý čas trávili každý na jiném světě. V nejtěžších dnech života pro ni tento vztah představoval zdroj útěchy a posily.

Ovšem teď jim tyto dva problémy na původně běžné každotýdenní poradě o postupu prací udělaly zničehonic škrť přes rozpočet.

Na obrazovce se opět objevila Rose Deleaová s kávou, která kvůli nízké gravitaci líně šplíchala. Znovu se pustili do debaty a Siobhan se snažila soustředit na jádro věci.

Umístit objekt v Lagrangeově bodě bylo z matematického hlediska prosté. Pakliže by Štít představoval hmotný bod, dal by se v L1 na dlouhatánské spojnici Země a Slunce krásně vyvážit. Jenže v tomto projektu už nešlo ani tak o matematický, jako o technický problém.

Zprvė nebyl bod L1 stabilní zcela, ale pouze částečně; pokud by se onen hmotný bod vychýlil ze své pozice, měl by sice tendenci vrátit se na svoje místo na ose spojnice Země a Slunce, ale zcela bez zábran by se mohl vydat kterýmkoli směrem na tu či onu stranu. Bylo tedy třeba zabudovat do Štítu polohovací mechanismus, například raketové trysky, aby zůstal na svém místě.

A za druhé Štít pochopitelně nebyl hmotný bod, ale rozlehlý objekt takové velikosti, že měl nakonec zastínit celou Zemi. Náležitě vyvážit v bodu L1 se dal pouze geometrický střed Štítu, protínající spojnici Země a Slunce. Všechny ostatní body byly ke středu přitahovány a za určitý čas by se Štít sám od sebe zhroutil. Kdyby byl pevný, neúnosně by se zvýšila jeho hmotnost. Tento problém se dal vyřešit jedině tím, že se Štítu udělila pozvolná rotace. Otáčel se majestátně, pouze čtyřikrát za rok – „jako by Bůh točil se svým slunečníkem,“ poznamenal Michail – ale stačilo to k tomu, aby si Štít zachoval pevnost.

Jenže rotace přinášela další problémy. Spojit se ve vesmíru s rotujícím objektem, jakkoli se třeba pohyboval tak pomalu jako tento Štít, bylo daleko náročnější, než s nehybným objektem. Přesněji řečeno točením se Štít proměnil v obrovský gyroskop. Na cestě po oběžné dráze mezi Sluncem a Zemí měl tendenci zachovávat si v prostoru stále tutéž orientaci – a proto během roku odvrátil od spojnice Slunce-Země tvář, jenže v takovém případě už jako slunečník ztrácel užitek.

A navíc bylo třeba brát kromě gravitace v úvahu i další síly. Samotné sluneční světlo, jakýsi déšť fotonů, vyvíjí na každý objekt, na nějž dopadne, tlak. Jedná se o sílu příliš slabou, než aby jí člověk pocítil svými smysly na vztyčené ruce, ale dokázala by přepravit jachtu s tenoučkými, kilometr širokými plachtami z jednoho světa do druhého – a bezpochyby dokázala vyvinout nezanedbatelnou sílu na tak mohutný objekt, jakým byl onen Štít. A vyvstaly i další komplikace, například rušivý vliv gravitačních polí Měsíce a dalších planet, nebo účinky magnetického pole samotné Země.

Vše se mělo vyřešit tím, že se povrch Štítu dal přizpůsobovat. Dle stanovených schémat se na něm sklápěly či vyklápěly panely a jemný tlak slunečního světla se tak využíval k otáčení Štítu. Jednalo se o elegantní řešení: Štít si zachovával správnou pozici právě díky samotným slunečním paprskům.

Ale aby si Štít v prostředí prodchnutém mnoha neustále se měnícími silami zachoval náležité postavení, musel být sám o sobě dostatečně inteligentní, znát svou polohu v prostoru a umět se dynamicky přizpůsobovat. V ideálním případě by každý čtvereční centimetr Štítu věděl naprosto všechno o silách, které na něj i na Štít jako celek působí, a dokázal by spočítat, jak v důsledku toho upravit svou pozici.

Podobně rozmístěné a propojené intelligence se mělo dosáhnout výrobou takzvaného „chytrého pláště“. Kůži Štítu, ani ne mikrometr silnou, neměl tvořit jen reflexní povrch, měla být plná elektroniky. A výsledkem vzájemně propojených chytrých úseků pochopitelně byla mohutná celková intelligence. Hotový Štít měl podle plánů představovat nejchytřejší entitu, jakou lidstvo dosud vytvořilo – možná chytřejší než Aristoteles, avšak to se nedalo s určitostí říct, protože nikdo přesně nevěděl, jakou inteligencí vlastně vládne.

Takto tedy vypadal projekt, už sám o sobě dost komplikovaný. Ovšem jeho realizace byla něco docela jiného.

Už jen výroba chytrého pláště znamenala tvrdý oříšek: neexistoval dostatek nanotováren, které by jej včas vyprodukovaly. Ovšem ještě vážnější byl problém, který přinášel tlak slunečního světla. Přestože se dal využít k aktivnímu ovládání polohy Štítu, už jeho samotná existence působila podstatné obtíže – to byl druhý škrť přes rozpočet, který ten den přinesl.

„Projedme si to krok za krokem,“ navrhl Bud. „Sluneční světlo vyvíjí tlak na reflexní povrch zrcadla. Tlak světla působí opačným směrem než sluneční gravitace – takže přitažlivost Slunce jako by se tím v důsledku oslabovala a librační bod L1 to po ose Země-Slunce táhne právě ke Slunci.

No a my se snažíme minimalizovat konstrukční hmotnost Štítu. Jenže čím bude Štít lehčí, tím víc ho bude sluneční světlo tlačit zpátky. A čím víc se pro změnu ke Slunci přiblíží, o to bude muset být větší, aby zastínil celou Zemi. Takže se jeho váha zase začne zvyšovat... Tyhle dvě situace stojí v protikladu a řešení se zřejmě nenabízí. Nemám pravdu? Pro danou tloušťku pláště je teoreticky stanovená minimální hmotnost Štítu, pod kterou se nedá jít, protože pak už neexistuje konstrukční řešení.“

Siobhan si ještě přisadila: „A bez Číňanů...“

„Takového minima nemůžeme dosáhnout,“ podotkla Rose trochu se škodolibým potěšením.

Potíž spočívala v nedostatku vysokotonážní kapacity. Přestože se čínská vláda původně odmítala na budování Štítu podílet, Miriam Grecová si byla jistá, že díky diplomacii obměkčování a rovněž menšímu handlování nakonec Číňané přiloží ruku k dílu. Miriam dokonce dala Siobhan pokyn, aby ve svých plánech počítala s využitím čínské flotily vysokotonážních raket typu Dlouhý pochod.

Ano, Miriam Grecová měla nakonec v řadě věcí pravdu, ale v Číňanech se zmýlila. Ze svého rozhodnutí nespolupracovat neustoupili ani o píď a svou kosmickou kapacitu podle všeho využívali k jakýmsi vlastním tajným cílům.

Ať už však měli Číňané za lubem cokoli, Siobhan to nezajímalo. Tu trápilo pouze to, že navzdory několikaměsíčním horečným úpravám konstrukce se jim nepodařilo najít uskutečnitelné řešení. Bez Číňanů a jejich raket Dlouhý pochod – a možná dokonce ani s nimi, hlásali pesimisté – zkrátka neexistoval způsob, jak onu minimální hmotnost Štítu přepravit k bodu L1 včas.

Siobhan věděla, že klíčovou roli hraje v tomto projektu okamžitá hybná síla. Štít byl obrovsky, děsivě, neskutečně drahý; projekt pohlcoval víc, než kolik činil čistý HDP celých Spojených států, a tudíž úctyhodný zlomek hospodářské výkonnosti celého světa. Dokonce se mělo za to, že budování Štítu je v reálných hodnotách nejnákladnějším projektem v dějinách lidstva od „projektu“ vyhrát druhou světovou válku. Peníze nepřicházely ze vzduchoprázdna a řadu dalších programů, zejména pak plány na zmírnění klimatických změn ve vyprahlém srdci Asie a vodou zahlcené Polynésii, bylo i přes očekávané nesouhlasné hlasy nutno pozastavit.

Čím více nabíral projekt na skutečnosti, vyvolával nefalšovaný politický hněv. Siobhan to v jistém smyslu vítala, znamenalo to totiž, že více než rok po vánočním projevu prezidentky Alvarezové se „předstíraná válka“ chýlila ke konci a lidé začínali ve sluneční bouři věřit natolik, aby se zajímali o to, co se na její odvrácení chystá. Pochopitelně se musely řešit technické potíže, protože o něco podobného se ještě nikdy nikdo nepokoušel. Siobhan však věděla, že nechá-li ze své řídicí struktury prosáknout byť jenom náznak pochybnosti, ten zanedlouho rozruší křehkou politickou shodu v pozadí projektu – a tato infrastruktura byla pro Štít

naprosto nepostradatelná, stejně důležitá jako skleněné vzpěry a výztuže dopravované z Měsíce.

Siobhan si masírovala spánky. „Tak najdeme jiný způsob, jak to udělat. Co se dá změnit?“

Rose na silných prstech vypočítávala jednotlivé body. „Nedají se změnit základní síly, které tam působí. Nedá se změnit gravitační pole Slunce a Země ani tlak slunečního světla na centimetr čtvereční. Nedá se zmenšit Štít. Kdyby byl průhledný, sluneční světlo by jím pochopitelně nerušeně prošlo a s nějakým Štítem by si nelámalo hlavu.“ Nato se pousmála. „Ale to by potom asi vůbec nemělo cenu ho stavět, nebo jo?“

„Nějak to jít musí, sakra práce!“ ulevila si Siobhan. Rozhlédla se po displejích, lemujících stěny místnosti. Obličeje, které se na ní dívaly, patřící nejvyšším vedoucím projektu, se přenášely z rozličných koutů Země, Měsíce a dokonce i z bodu L1. Výraz Buda i Michaila Martynova jako vždy vyzařoval pochopení a podporu. Rose se jako obvykle mračila, jako by říkala: tohle nepůjde. Řada ostatních se tvářila rezervovaněji. Někteří možná byli Rose vděční, že se s těmi škrty přes rozpočet vytasila, protože se aspoň díky tomu měli se svými komentáři za co schovat.

Oni to nechápou, pomyslela si Siobhan v duchu. I těmhle lidem, kteří patřili k nejchytřejším inženýrům a technikům na světě a tudíž měli k projektu blíž než kdokoli jiný, chyběla větší představivost. Tady se přece nestaví jen tak ledajaký most a nejde ani o žádný obyčejný let na Mars; tohle není jenom nějaký další projekt nebo další řádka v životopisu. Zde před nimi leží budoucnost lidstva. Pokud něco ať už z jakéhokoli důvodu pokazí, už nevzejde nový den, kdy se bude rozdělovat vina, nikdo si už nezničí kariéru a už se nebudou hledat nové směry. Siobhan napadlo, že by měla Rose za její odměřenost poděkovat; člověk od ní alespoň slyšel pravdu bez příkras a bez ohledu na následky.

„Nechci tady do vás hustit žádná moudra,“ prohlásila. „Jenom bych vám ráda připomněla, co řekla prezidentka Alvarezová. Nezdar nepřipadá v úvahu. A to pořád platí. Budeme na tom pracovat, i kdybychom si měli zavařit mozky, a na oba naše problémy najdeme ještě dnes řešení stůj co stůj.“

Bud zamručel: „Stojíme při vás, Siobhan.“

„Doufám, že to tak opravdu je.“ Zvedla se a odsunula židli. Pak pošeptala Tobymu: „Potřebuju si dát přestávku.“

„Naprosto chápu. Jenom vám musím připomenout, že na vás čeká návštěva objednaná na desátou.“

Siobhan si na displeji prohlédla stránku diáře. „Poručík Duttová?“ Vojačka, která se podle všeho už více než rok snažila se Siobhan spojit, jelikož měla závažné informace, které nehodlala sdělit nikomu jinému, a nakonec na ni přece jen došla řada. Další problémy. Ale aspoň jiné problémy.

Protáhla se a snažila se rozehnat bolest v horní části šíje. „Kdyby se po mně někdo ptal, vrátím se za půl hodinky.“

22. BOD OBRATU

V Sálech města Londýna čekala na Siobhan poručík Bisesa Duttová z britské armády. Upíjela kávu a cosi si četla ve svém telefonu.

Jak šla Siobhan místností, zarazil ji podivný stín. Když se podívala z okna, spatřila, že se nad londýnskými střechami zvedá štíhlá konstrukce; jednalo se o kostru takzvané Londýnské klenby, která představovala pokus města zesílit vlastní ochranu před sluneční bouří. Šlo o největší stavební projekt v dlouhých dějinách Londýna, ovšem podle očekávání jej předčily ještě mohutnější bane, které se budovaly nad New Yorkem, Dallasem a Los Angeles.

Od počátku se vědělo; přesně jak Alvarezová oznámila; že Štít Zemi před vrtochy Slunce neuchrání na sto procent, tedy za předpokladu, že se vůbec vybuduje. Jistá část záření jím pronikne – ale Štít lidstvu nabízel přece jen určitou šanci, které bylo třeba využít. Potíž spočívala v tom, že nikdo nevěděl, jaké škody bude muset svět pod ním a města jako Londýn vstřebat.

Klenba byla pouze nejviditelnější změnou, která ve městě nastala. Vláda nařídila po celém Londýně vytvořit zásobárny trvanlivých potravin, pohonných hmot, zdravotnických potřeb a podobně, a ceny těchto výrobků vyletěly nahoru. I sazby za vodu stoupaly, jelikož úřady nechaly z vodovodů naplňovat obrovské podzemní nádrže pod městskými parky. Jako by se všechno chystalo na válku, napadlo Siobhan. Ovšem tyto nezbytné kroky byly naprosto oprávněné.

Výstavba Klenby, fyzický projev blížícího se nebezpečí, pochopitelně nakonec přispěla k tomu, aby lidé v hloubi duše začali věřit, že ona sluneční bouře opravdu přijde. Po celém městě byly cítit obavy a zdravotnická zařízení hlásila zvýšený počet

případů úzkosti a stresu. Ovšem současně zavládlo rovněž určité vzrušení a svým způsobem dokonce i očekávání.

Siobhan hodně cestovala a zjišťovala, že všude je to téměř stejné.

Připadalo jí, že zejména ve Spojených státech panuje mezi lidmi odhodlanost, pocit jednoty; Amerika musela jako vždy nést vzhledem ke globálnímu úsilí neúměrně těžké břímě. Po celé zemi, i tam, kde by podobné klenby nebyly praktické, probíhaly na místní úrovni horečné přípravy, neboť Národní garda, skauti a stovky organizací dobrovolníků kopaly na svých zahradách i u sousedů kryty, napouštěly podzemní nádrže dešťovou vodou a sbíraly hliníkové plechovky, které se pak plnily nouzovými zásobami. Současně se vyvíjela méně zřetelná, ovšem stejně tak usilovná snaha archivovat co nejvíc lidských vědomostí v digitální i tištěné podobě v rozlehlých skladištích v hlubokých podzemních štolách, studnách, bunkrech z dob studené války a dokonce i na Měsíci. Konec konců se jednalo o skutečný poklad národa, ba celého lidstva – ovšem proti tomuto projektu se ozvalo množství kritických hlasů z řad těch, kteří tvrdili, že by se měli zachraňovat „především lidé“. Prezidentka Alvarezová opět projevila svou schopnost ovlivňovat náladu v zemi; naplánovala program stoletých oslav událostí druhé světové války, které měly vyvrcholit roku 2041 v Pearl Harboru, a připomenout tak spoluobčanům těžké zkoušky, jimiž museli projít v minulosti, a jež úspěšně zvládli.

Po celém světě vyvstaly nešvary. Kromě opravdových rozdílů v názorech na to, jak se s krizovou situací vypořádat, se vyrojilo množství zbožných jedinců, kteří se domnívali, že jde o trest boží, ať už za ten či onen zločin – a jiní zase pro změnu nemohli přijít na jméno Bohu, který toto vše dopustil. A pak byli i takoví, zejména zelení radikálové, podle nichž se lidstvo mělo se svým osudem smířit. Prý že se jedná o jakýsi karmický trest za to, jak

jsme planetu zničili, proto je údajně třeba Zemi očistit a začít znovu. Což by možná nebyl nejhoupější nápad, pomyslela si Siobhan chmurně, pokud by měl ovšem člověk jistotu, že po té sluneční bouři opravdu ještě zbude něco, s čím by se dalo začít znovu od začátku.

Ale i tak mělo všechno lehce neskutečný nádech. Nad Londýnem jasně zářilo slunce a Klenba proto působila stejně nepatřičným dojmem jako vánoční stromeček v červenci. Většina lidí zkrátka žila dál jako doposud – dokonce i ti, kteří zastávali názor, že je to všechno jen podvodný humbuk ze strany stavebních firem.

A uprostřed toho všeho se objevila poručík Bisesa Duttová a na Siobhan čekala další záhada.

Došla k Bisesinu stolku, posadila se a požádala obsluhu o kávu.

„Děkuju, že jste mě přijala,“ spustila Bisesa. „Chápu, že jste asi hodně vytížená.“

„To bohužel pochybuju,“ podotkla Siobhan posmutněle.

„Přesto mám za to,“ odtušila Bisesa klidně, „že právě vy jste ta pravá, která si musí vyslechnout, co mám na srdci.“

Siobhan upíjela kávu a snažila se udělat si na Bisesu názor. Jako od královské astronomky se od ní přirozeně očekávalo, že se bude setkávat s lidmi – někdy i s několika tisíci najednou, to když přednášela pro veřejnost. Ale od chvíle, kdy ji Miriam Grecová jmenovala do této mimořádně zodpovědné funkce jakési generální ředitelky projektu na vybudování Štítu, měla pocit, že si osvojuje obrannou schopnost odhadovat lidi. Čím rychleji člověk pochopí, kdo před ním stojí, tím snadněji si s ním poradí.

A tady měla před sebou Bisesu Duttovou, důstojnici britské armády tentokrát bez uniformy a daleko od svého útvaru. Byla indického původu. Tvář měla symetrickou, dlouhý nos a

pronikavý, třebaže utrápený pohled. Byla vyšší než střední postavy a vyzařovala z ní fyzická sebejistota vojáka. Ale je také dost vyhublá, pomyslela si Siobhan v duchu; jako by v minulosti dlouho nejedla.

Siobhan pravila: „To mi ovšem vysvětlíte, proč bych vám měla naslouchat.“

„Znám datum, kdy ta sluneční bouře udeří. Přesné datum.“

Jelikož se úřady na rady týmů psychologů i nadále ze všech sil snažily minimalizovat paniku, stále se jednalo o přísně střežené tajemství. „Biseso, pokud došlo k úniku informací, je vaší povinností mi o něm povědět.“

Bisesa však zavrtěla hlavou. „Nejde o únik. Můžete si to ověřit.“ Zvedla nohu a nehtem si poklepala na podrážku. „Mám značku. Armáda mě sleduje od chvíle, kdy jsem se jim ohlásila.“

„Vy jste zběhla?“

„Ne,“ odvětila Bisesa trpělivě. „Ale oni si to mysleli. Teď jsem dostala dovolenou z rodinných důvodů, jak tomu říkají. Ale stejně mě sledují.“

„No a to datum...“

„Myslíte 20. duben 2042?“

Siobhan se na ni upřeně zadívala. „Dobře, poslouchám. Jak jste se to dozvěděla?“

„Protože ten den dojde k zatmění Slunce.“

Siobhan pozvedla obočí a pak hlesla: „Aristotele?“

„Má pravdu, Siobhan,“ pošeptal jí Aristoteles do ucha.

„No dobře. A co má být? Při zatmění stojí v zákrytu Slunce, Měsíc a Země, o nic víc nejde. S tou sluneční bouří to nijak nesouvisí.“

„Ale souvisí,“ namítla Bisesa. „Cestou domů se mi jedno zatmění ukázalo.“

„Tak cestou domů.“ Bisesinu složku si Siobhan stačila prolétnout jen zběžně. Přijala ji z náhlého hnutí mysli, aby se

aspoň na chvíli vymanila ze spárů telekonference. Ale teď toho začínala litovat. „Něco o té vaší historce vím. Prý jste měla jakési vidění...“

„To žádné vidění nebylo. Nechci to teď rozebírat a marnit tím čas. Všechny informace máte k dispozici; pokud mi věříte, můžete si je pak zkontrolovat. Ale teď bych potřebovala, abyste mě vyslechla. Když jsem se vrátila, cítila jsem, že se ten den přihodí na Zemi nějaká hrůza. A tím, že mi ukázali to zatmění, mi dávali najevo, že to bude nějak souviset se Sluncem.“

„Ale o kom to mluvíte?“

Bisesinu tvář zahalil stín, jako by tomu všemu možná ani ona sama docela nevěřila – a možná by byla i ráda, kdyby tomu věřit nemusela. Ale chtě nechtě hovořila dál. „Paní profesorko McGorranová, podle mého ta sluneční bouře není žádná náhoda. Podle mě jde o výsledek úmyslných škod, které nám působí mimozemské bytosti.“

Siobhan se ostentativně podívala na hodinky. „A jaképak mimozemské bytosti?“

„Prvorození. Aspoň tak jim říkáme.“

„A kdo vy? No, to je jedno. Žádný důkaz zřejmě nemáte.“

„Ne – a je mi jasné, co si myslíte. Že lidi jako já je nemají nikdy.“

Siobhan vyloudila úsměv, protože přesně tohle si opravdu myslela.

„Jenže v armádě objevili na mém fyzickém stavu určité anomálie, které si nedokážou vysvětlit. Proto mi taky dali dovolenou. A to už jistý důkaz je. A pak je tady ještě navíc princip obyčejnosti.“

Siobhan se zarazila. „Obyčejnosti?“

„Nejsem vědkyně, ale takhle se to přece jmenuje, ne? Je to Koperníkův princip, a říká, že na žádném daném místě v čase ani prostoru není nic zvláštního. A pokud přistoupíme na logický

řetězec, který naznačuje, že na určitém okamžiku něco zvláštního je...”

„Na shody okolností nevěřte!“ prohlásila Siobhan.

Bisesa se s upřeným výrazem předklonila. „A že fakt, že se ta sluneční bouře má odehrát právě teď, je největší shodou okolností všech dob, to vás nenapadlo? Zkuste se nad tím zamyslet. Lidstvo je staré jenom nějakých sto tisíc let. Ale Země a Slunce jsou čtyřicettisíckrát starší. Kdyby ta bouře byla čistě přirozený jev, tak by k ní přece mohlo dojít kdykoliv v dějinách Země. Ale proč by se mělo Slunce rozběsnit právě teď v tomhle krátkém okamžiku, kdy celou planetu obývá inteligence?“

Poprvé za celou dobu rozhovoru pocítila Siobhan mírné znepokojení. I jí samotné se už konec konců v tomto smyslu ledacos maně honilo hlavou. „Takže vy tvrdíte, že se o žádnou náhodu nejedná.“

„Já tvrdím, že ta sluneční bouře bude úmyslně vyvolaná. A tvrdím, že jejím cílem jsme my.“ Bisesa nechala svá slova viset ve vzduchu.

Před pronikavostí jejího pohledu odvrátila Siobhan zrak. „Jenže tohle všechno jsou jenom domněnky. Žádný skutečný důkaz nemáte.“

Bisesa neochvějně odtušila: „Ale věřím tomu, že když ty důkazy budete hledat, tak je najdete. A právě o to vás prosím. Jste v úzkém kontaktu s vědci, kteří tu bouři zkoumají. Vy byste to mohla zařídit. Mohlo by to mít zásadní význam.“

„Zásadní význam?“

„Pro budoucnost lidstva. Protože jestli nepochopíme, co před námi stojí, jak se s tím můžeme vypořádat?“

Siobhan si tu horlivou ženu prohlížela. Bylo na ní něco zvláštního – jako by snad přišla z jiného světa, z jiné planety. Zároveň však nepostrádala jasné a přesvědčivé vyjadřování

inteligentního vojáka. V tom, co říká, se možná mylí, napadlo Siobhan. Ale blázen to nejspíš není.

Z náhlého popudu sáhla do kapsy saka a vytáhla z ní kousek jakéhosi materiálu. „Ráda bych vám ukázala, na čem zrovna teď pracujeme a s jakými problémy se potýkám. Už jste někdy slyšela o chytrém plášti?“

Jednalo se o vzorek prototypu materiálu, kterým se měla jednoho dne, pokud vše půjde jak má, potáhnout štíhlá kostra Štítu vyrobená z měsíčního skla. Podobal se složité pavučině ze skleněných vláken tvořené mnoha součástkami, vyvedenými v tak miniaturním měřítku, že je oko sotva postřehlo. „Obsahuje supravodivé dráty, jimiž se přenáší energie a jež také slouží jako komunikační spoje. Strukturální pevnost zajišťují diamantová vlákna tak nepatrná, že ani nejsou vidět. Nechybí senzory, multiplikátory síly, počítačové čipy a dokonce ani maličké raketové motůrky. Tady, vidíte?“ Onen ústřížek, velký jako kapesník, nevážil skoro nic a titěrné raketové motory připomínaly špendlíkové hlavičky.

„Páni!“ podivila se Bisesa. „Já myslela, že je to jenom takové obyčejné velké zrcadlo.“

Siobhan však posmutněle zavrtěla hlavou. „To by bylo moc jednoduché, ne? Celý Štít nemusí tvořit tohle chytré pletivo, možná bude stačit tak jedno procento. Je to takový obrovský kooperační organismus.“

Bisesa si na materiál s úctou sáhla. „Tak v čem tkví problém?“

„V samotné výrobě toho chytrého pláště. Potíž je v tom, že se vytváří pomocí nanotechnologie...“

Nanotechnologie byly dosud v plenkách. Ovšem tento proces, při němž produkt vzniká atom po atomu, představoval jediný způsob, jak podobný materiál zhotovit; jeho složitost se pohybovala dokonce o řád níže než na úrovni molekul.

Bisesa se pousmála. „Můžu o tom povědět dceři? Je to takové moderní dítě. Nanotechnologické pohádky má ze všech nejradši.“

Siobhan si povzdechla. „A to je právě ta potíž. V pohádce stačí přihodit špetku kouzelného prášku a nanotechnika vám postaví cokoli, je to tak? No, ona vlastně opravdu dokáže postavit téměř cokoli, jenže potřebuje z něčeho tvořit, a navíc i přísun energie. Svým způsobem se tak trochu podobá biologii. Stejně jako rostlina i nanoaplikace čerpá energii a materiály ze svého okolí, s jejich pomocí pohání vlastní metabolismus a postupně buduje sebe samu.“

„Takže místo listů a kmenů vznikají vesmírné Štíty.“

„Ano. V přírodě jsou metabolické procesy pomalé. Kdysi jsem viděla růst bambusový výhonek rychlostí, kterou postřehne i prosté oko, ovšem nanoprocessy se usměrňují a jsou rychlejší. Ale ne zase o moc.“

Bisesa si ústřížek chytrého pláště pohladila. „Takže tahle hmota roste pomalu.“

„Ano, moc pomalu. Na planetě není dostatek továren, abychom mohli plášť chrlit v takovém množství, jaké potřebujeme. Stojíme na místě.“

„Tak požádejte o pomoc.“

Siobhan se zarazila. „O pomoc?“

„Víte, lidi odjakživa uvažují ve velkém měřítku – co pro mě může stát udělat, jak to zařídit, aby průmysl produkoval to, co chci? Jenže během práce pro OSN jsem zjistila, že nejlíp to na světě funguje tak, když si obyčejní lidé navzájem nebo i sami sobě pomůžou.“

„A co tedy navrhuje?“

Bisesa vzala opatrně chytrý plášť do ruky. „Říkáte, že se tahle látka pěstuje jako rostlina. No a mohla bych ji teda pěstovat třeba i já?“

„Cože?“

„Myslím to vážně. Když ji strčím do truhlíku za oknem a budu jí dopřávat živiny, vodu a sluníčko...“

Siobhan otevřela ústa a pak je zase zavřela. „Já nevím. V otevřeném květináči by to zcela určitě nešlo. Ale v nějakém přiměřeně jednoduchém zařízení by se jí možná dařit mohlo. A možná by se i její provedení dalo přizpůsobit tak, aby čerpala z místních živin...“

„Co tím myslíte?“

„Aby se živila z půdy. Anebo dokonce z domovního odpadu.“

„Ale jak ji vysadit?“

Siobhan se zamyslela. „Předpokládám, že by asi bylo zapotřebí nějaké semínko. Stačilo by zakódovat konstrukční údaje a nějak spustit pěstování ve velkém.“

„Ale kdyby ji pěstoval soused, mohl by mi přece semínka dát. A já bych potom semínka svojí, ééé, ‚rostlinky‘ mohla zase předat někomu dalšímu.“

„A pak by musel vzniknout nějaký sběrný systém, aby se všechen hotový plášť dostal na jedno místo... Jenže počkat!“ dovítala se ihned Siobhan. „Celková plocha Štítu činí kolem sto tisíc miliard čtverečních metrů. Pokud z toho vezmeme ono jedno procento a světovou populaci čítající deset miliard – páni, každý muž, žena i dítě na Zemi by museli vypěstovat kus o délce řekněme deset až dvacet metrů. Každý.“

Bisesa se zazubila. „Pokud továrny splní svůj úkol, tolik to určitě nebude. A hlavně to zase není tak moc. Ještě pořád před sebou máme tři roky. Určitě by vás překvapilo, jak dokážou skauti a skautky vzít za práci, když je potřeba.“

Siobhan však kroutila hlavou. „Tohle se musí promyslet. Ale jestli to půjde, budu vám moc zavázaná.“

Bisesa se podle všeho ocitla v rozpacích. „Ta myšlenka se přímo sama nabízí. Kdyby to nenapadlo mě, napadlo by to vás – anebo někoho jiného.“

„Možná,“ usmála se Siobhan. „Měla bych vás seznámit se svou dcerou.“ Zachraňovat svět, to je jak z nějakýho katastrofickýho filmu z 90. let! Na hrdiny už nevěří nikdo, mami... V takovémhle případě by byl hrdinou každý, přemítala. Možná by ten nápad Perditinu představitelství přece jen zaujal.

Bisesa se zeptala: „Proč jste mi tu látku ukázala?“

Siobhan si povzdechla: „Protože je to skutečnost. Výdobytek techniky. Tenhle materiál teď vytváříme. Napadlo mě, že když ho uvidíte...“

„Možná odhodím svoje fantazie,“ dodala Bisesa.

„Ano, tak nějak.“

„Jenom proto, že je něco veliké až nadlidské, ještě neznamená, že je to mín skutečné,“ opáčila Bisesa nevzrušeně. „Anebo mín důležité. A navíc, jak už jsem říkala, nemusíte mi věřit. Stačí, když budete hledat důkazy.“

Siobhan vstala. „Už bych se měla vrátit na schůzi.“ Ale ještě zaváhala, protože byla současně i zvědavá. „Víte, jsem přístupná skoro všemu, takže existenci mimozemských bytostí jako určitou možnost přijímám. Ale to, co mi líčíte vy, nedává z psychologického hlediska smysl. Proč by se nás ti vaši hypotetičtí Prvorození snažili zničit? A i kdyby tomu tak bylo, proč by vám poskytovali podobné nápovědy a stopy?“

Proč by vůbec někoho z nás varovali – a proč zrovna vás...“

Ale ještě než Siobhan domluvila, napadla ji případná odpověď na její námitku.

Protože mezi těmito Prvorozenými existují frakce. Protože podobně jako lidstvo nejsou ani oni jednotní a nesdílejí jediný názor – proč by také měla být vyspělejší inteligence homogenní? A rovněž proto, že jsou mezi nimi takoví, alespoň pár, kteří se domnívají, že to, co provádějí, není správné. A jistá frakce se nás prostřednictvím této ženy, Bisesy, snaží varovat.

Ta žena je možná opravdu blázen, pomyslela si Siobhan. I poté, co ji osobně poznala, o tom byla na devadesát procent přesvědčená. Ovšem její historka jistou logiku měla. A co když říká pravdu? Co když se při vyšetřování opravdu objeví důkazy, které její slova potvrdí? Co potom?

Bisesa se na ní dívala, jako by jí četla myšlenky. Siobhan se už bála cokoli dalšího říct, proto spěšně odešla.

Když se vrátila do konferenčního sálu, hlasitost hovoru mezi přítomnými hlavami mírně poklesla. Zastavila se uprostřed místnosti a rozhlédla se kolem sebe. „Všichni se chováte, jako byste se styděli osmělit.“

Bud odvětil: „Možná to tak je, Siobhan. Začíná to vypadat, že věci nejsou tak černý, jak jsme je malovali. Co se týče toho problému se solárním tlakem a polohou Štítu – jeden z nás už našel řešení. Aspoň si to myslíme.“

„A kdo?“ podívala se Siobhan na Rose Deleaovou. „Rose... Nebo snad ne vy?“

Rose se zatvářila rozpačitě. „V podstatě to už zaznělo v naší předchozí debatě. Pamatujete, jak jsem říkala, že kdyby sluneční světlo mohlo Štítem projít, žádný problém by nás netrápil? Tak jsem se nad tím zamyslela. Ten Štít by totiž opravdu mohl být průhledný. Jenom bychom ty paprsky neodráželi, ale odchýlili...“

Štít by byl čirý, ale po jedné straně by jej brázdily jemné rovnoběžné drážky: prizmata.

„Aha,“ dovtípila se Siobhan. „A každý paprsek slunečního světla by se tak odklonil stranou. Takže bychom nestavěli zrcadlo, nýbrž čočku, obrovskou Fresnelovu čočku.“

Jednalo by se o téměř průhlednou čočku, která by dokázala sluneční světlo mírně odklonit, pouze o stupeň nebo i méně. To by ovšem úplně stačilo na to, aby zeměkoule zůstala výhně sluneční

bouře ušetřena. A čočka by byla vystavena pouze zlomku fotonového tlaku na zcela reflexní zrcadlo.

Rose dodala: „Ne že by to bylo na výrobu míň náročné než ta stávající konstrukce. Ale celková hmotnost by mohla být podstatně nižší.“

„Takže jsme se zase vrátili do oblasti proveditelných konstrukčních řešení?“ zeptala se Siobhan.

„To bych prosil,“ odušil Bud celý rozzářený.

Siobhan se rozhlédla. Pojednou v jejich výrazech zahlédla netrpělivost, až nedočkavost; všichni toužili vrátit se ke svým lidem a začít tuto novou myšlenku prozkoumávat. Je to výborný tým, pomyslela si s hrdostí v duchu, lepší neexistuje. Mohla se spolehnout, že si tento nápad vezmou k srdci a budou si nad ním lámat hlavu, dokud jej zcela nezačlení do konstrukce Štítu a výrobního programu – a v té chvíli se objeví nová překážka a zase se ocitnou tam, kde byli.

„Ale než skončíme, mám pro vás ještě jednu dobrou zprávu,“ prohlásila Siobhan. „Možná se objevilo i řešení toho problému s nanotechnologickou výrobou.“

Všichni měli najednou oči navrch hlavy.

Siobhan se usmála. „Zatím si je nechám pro sebe. Ale až bude líp rozpracované, pošlu vám podrobnosti e-mailem. Všem vám děkuju. Končím schůzi.“

Obrazovky jedna po druhé zhasínaly.

„Vy šelmo!“ culil se Toby.

„Člověk je vždycky musí trochu navnadit.“

„S tou výrobou chytrého pláště jste to myslela vážně?“

„Musí se na tom ještě zapracovat, ale nejspíš ano.“

„Víte,“ podotkl Toby, „z matematického hlediska je L1 bodem obratu – bodem, kde křivka mění směr, už neklesá, ale stoupá. A proto se také jedná o bod rovnováhy.“

„To já vím... Aha! Vy myslíte, že jsme dneska v tom našem projektu překonali bod obratu?“

„A co si myslíte vy?“

„Podle mého byste měl titulky přenechat novinářům. No nic. Tak co máme dál?“

23. HEATHROW

V březnu roku 2040 – po dalších neradostných Vánocích a o něco málo více než dva roky přede dnem sluneční bouře – se Miriam Grecová rozhodla, že montážní lokalitu Štítu navštíví osobně. Což znamenalo, že se vůbec poprvé v životě vydá do vesmíru.

Když ji toho dne odváželi z Eurojehly, cítila se provinile, ale zároveň nadšeně jako dítě, které se ulilo ze školy. Menší dovolenou však potřebovala; na tom by se svorně shodli její přátelé i nepřátelé, pomyslela si v duchu s trpkou ironií.

Londýnské Heathrow bylo letištěm už celé století a nyní se zde nacházel i kosmodrom. A raketoplán, který stál v kalném slunečním svitu na dlouhé zpevněné ranveji, připadal Miriam mimořádně krásný. Boudicca byla štíhlá jehla, dlouhá zhruba šedesát metrů. Na špici i na ocase měla až znepokojivě malé stabilizátory a i její hlavní křídla tvořily pouze krátké šípovité delty. Na koncích křídel byly umístěny mohutné asymetrické gondoly, v nichž se ukrývaly hlavní raketové motory – přesněji řečeno jako rakety fungovaly až ve vakuu kosmu, ale v zemské atmosféře nasávaly vzduch jako motory tryskové. Svrchní povrch lodi tvořil matně bílý keramický plášť, avšak její spodní stranu pokrýval lesklý černý krunýř, tepelný štít pro návratový manévr, vyrobený z materiálu, který byl vzdáleným potomkem žáruvzdorného obložení, jež pradávným raketoplánům přivodilo tolik potíží.

I navzdory přítomnosti pomocných pozemních vozidel, která stála kolem ní, a mrakům výparů, které se zvedaly z jejích nádrží s kryogenním palivem, působila loď dojmem, jako by patřila do úplně jiného řádu stvoření a na Zemi přistála jen s velkým ostychem. Jednalo se však o funkční koráb – dokonce o protřelého

vesmírného veterána. Onen lesklý vnější trup byl posetý tryskami polohovacích raket, kolem nichž zůstala na plášti spousta jizev a puchýřků, a spodní strana byla z mnoha návratů na Zemi na řadě míst sežehnutá.

Tento raketoplán se pyšnil britským původem. Zatímco na jedné straně ocasní plochy se skvěl hvězdnatý kruh Euroasijské unie, na té druhé vlál prapor Velké Británie a na křídlech a boku byly vyvedeny proslavené kulaté značky Královského letectva jako upomínka na to, že tento vesmírný koráb lze využít i k vojenským účelům.

Původ jeho konstrukce sahal až k průkopnickým studiím firem jako British Aerospace či Rolls-Royce do 80. let 20. století, kdy vznikaly modely s názvy typů Hotol nebo Skylon. Avšak tyto studie nikam nevedly až do 20. let 21. století, kdy se objevil nový druh technologie zpracování materiálů a konstrukce motorů, a i díky obrozené touze létat do vesmíru se znenadání naskytla možnost vyrobit flotilu znovu použitelných raketoplánů. A když tyto lodě nakonec vzlétly, pociťovali Britové pochopitelně na své krásné nové hračky nesmírnou hrdost.

Zvolit ženské jméno bylo podle všeho správné, přemítala Miriam; tato kosmická loď představovala bezpochyby nejskvostnější výdobytek britské letecké techniky od dob spitfiru. Avšak jméno keltské královny, která se kdysi dávno postavila na odpor Římanům, vybrané lidovým hlasováním, bylo ve stávajících dobách panevropské harmonie zřejmě poněkud netaktním názvem – i když si Miriam v duchu říkala, zda by jméno, které skončilo na druhém místě, bylo přijatelnější: Margaret Thatcherová...

I v nynějších dobách sjednocené Euroasie bylo nutné přetrvávající národní cítění respektovat, pokud se ovšem projevovalo konstruktivně. A kromě toho, jak jí Mikuláš neustále zdůrazňoval, byl rok 2040 rokem volebním. Takže se Miriam

nechala před naleštěným trupem fotografovat se strojeným úsměvem ve tváři.

Vyvezla se po malém eskalátoru a průlezem v zakřiveném trupu vstoupila do raketoplánu.

Ocitla se v nevelké stísněné kabině. Pokud očekávala, že se vnitřek lodi v eleganci vyrovná půvabnému zevnějšku, velmi záhy se zklamala. V několik řadách stálo nenápaditě dvanáct sedadel jako v první třídě dálkového spoje – ale tím to končilo. Ve stěnách nebyla dokonce ani okénka.

Privítal ji vysoký, vojensky vzpřímený muž v uniformě Euroasijských aerolinií a v čepici se štítkem. Měl stříbrošedé vlasy a mohlo mu být dost přes sedmdesát, měl však ostré pohledné rysy, jasné modravé oči, a když otevřel ústa, hovořil s uklidňujícím přízvukem horních vrstev. „Paní premiérko, je mi potěšením přivítat vás na palubě. Jsem kapitán John Purcell a je mou příjemnou povinností postarat se o to, abyste cestou ke Štítu prožila příjemný let. Poprosil bych vás, abyste se posadila, a jelikož dnes poletíte pouze vy, můžete si zvolit sedadlo dle libosti...“

Miriam a Mikuláš si mezi sebou nechali jednu řadou volnou, aby měli více místa a pohodlí. Purcell jim pomohl připnout až děsivě robustní pásy a pak jim nabídl pití. Miriam si dala koktejl ze šampaňského a džusu. Proč bych si nedopřála? pomyslela si.

Mikuláš trochu nedůtklivě drink odmítl. Miriam připadalo, že už nějakou dobu působí podrážděným dojmem. Říkala si, že před letem do vesmíru má každý nárok být nervózní, i v dnešní době. Zdálo se však, že je za tím ještě něco jiného. Vzpomněla si na své předsevzetí pokusit se ho přimět, aby se trochu víc otevřel.

Pojednou Mikuláš houkl přes rameno: „Víte, připomíná mi to concorde. Ten měl taky futuristický zevnějšek, ale kabina pro cestující byla stísněná.“

Purcell zpozorněl. „A vy jste na tom starém stroji někdy letěl, pane?“

„Ne, to ne,“ odvětil Mikuláš. „Jenom jsem si před několika lety prohlížel v muzeu jeden vyřazený model.“

„Nebyl to ten na základně v Duxfordu? Já jsem shodou okolností na concordu lítal ještě než se na přelomu století přestal používat. Pracoval jsem jako pilot starých British Airways.“ Pilot se na Miriam téměř koketně zazubil a ulízl si stříbrné vlasy. „Určitě si říkáte, že už jsem pěkně starý. Jenže s tímhle raketoplánem se lítá úplně jinak. Pochopitelně je přizpůsobený lidským potřebám, ale původně ho zkonstruovali jako nákladní transportér. V podstatě je celý plný pohonných látek.“

Miriam se trochu nervózně zarazila: „Vážně?“

„Ano, opravdu. Z tří set tun celkové hmotnosti tvoří náklad pouze dvacet procent. A téměř všechno tohle palivo spotřebujeme cestou ze Země.“ Opatrně se na ní podíval. „Paní premiérko, určitě vám poslali informační materiály. Víte přece, že se nazpět budeme snašet s vypnutými motory? Při návratu na Zemi je totiž třeba se energie zbavovat, ne ji vydávat...“

Neměla pochopitelně čas si informace v lesklém balíčku ani zběžně projít, ale tohle věděla.

„Takže jsme taková letící bomba,“ podotkl Mikuláš.

Přestože Miriam vnímala, že ho sužuje nervozita, překvapilo ji, že něco podobného vypustil z úst.

Purcell lehce přimhouřil oči. „Podle mého jsme přece jen trochu víc než to, pane. A teď, pokud dovolíte, bych vám rád objasnil opatření pro případ nouze...“

I ta byla dosti znepokojivá. V případě dekomprese bylo například jednou z možností uzavřít se do tlakového pytle, kde byl člověk bezmocný jako křeček v plastové kouli. Postup předpokládal, že ho pak astronauti ve skafandrech v jeho kouli ručně přemístí do záchranné lodi.

Kapitán Purcell se usmál, vyzařovala z něj profesionalita a klid. „Paní premiérko, k cestujícím se už nechováme jako k dětem. Pro zajištění vaší bezpečnosti jsme samozřejmě udělali všechno, co se dalo. Mohl bych vás obeznámit s profilem letu a vylíčit vám, jak se naši technici snaží uzavřít, jak ne právě romanticky říkají, ‚okénka v bezpečnostních opatřeních‘. Ovšem tento raketoplán představuje stále ještě mladou technologii. Člověk zkrátka musí ‚nést určité riziko‘, jak jsme říkali za mých mladých let – stačí se pohodlně usadit a vychutnávat si let.“

Zdálo se, že pozemní přípravy jsou u konce. Na stěnách a na stropě se jako žaluzie rozvinuly velké displeje s vysokým rozlišením a rozzářily se denním světlem. Jako by Miriam zčistajasna seděla v otevřené kostře, odkud se naskýtal výhled po ranveji do dálky.

Purcell se začal poutat k sedadlu. „Můžete se dívat ven – anebo pokud si přejete, lze obrazovky vypnout.“

Miriam se otázala: „Neměl byste sedět v kokpitu?“

Purcell se zatvářil lítostivě. „V jakém kokpitu? Časy se bohužel změnilly, paní premiérko. Jsem sice kapitánem tohoto letu, ale Boudicca se řídí sama.“

Vše bylo otázkou hospodárnosti a spolehlivosti; automatické řídicí systémy byly na rozdíl od lidského pilota mnohem jednodušší na instalaci a údržbu. Miriam jen připadalo, že svěřovat tolik zodpovědnosti stroji, se přičí lidskému instinktu.

A pak zničehonic nadešel čas odstartovat. Když se obrovské motory na křídlech zažehly, loď se začala celá chvět, neviditelná ruka vtiskla Miriam do sedadla a Boudicca se po dlouhé ranveji rozjela jako hozený oštěp.

„Žádný strach!“ překřičel Purcell hřmot motorů. „Zrychlení nebude o nic nepříjemnější než na horské dráze. Proto taky asi nechávají létat mě. Když tohle zvládne i takový starý paprika jako já, vám rozhodně nic nehrozí!“

Pak Boudicca bez okolků zvedla špici a zamířila k nebi.

Pod Miriam se v celé své kráse rozevřel Londýn.

Zorientovala se podle zářivě chromové stužky řeky, takže rozeznama Westminster stojící u ostrého ohbí toku, kde prý Julius Caesar překročil Temži poprvé. Když vystoupali výše, rozprostřel se pod ní městský koberec Velkého Londýna, kilometr za kilometrem posetý domy a továrnami, plocha z betonu, asfaltu a cihel. Ve světle jarního jitra připomínaly Miriam předměstské ulice květinové záhony, osázené cihlově červenými květy, jež na slunci jen zářily. Bylo vidět, jak se ulice sbíhají do uzlíků, pozůstatků vísek a statků postavených ještě v dobách Sasů, které nyní pohltila rozpínavost města. Miriam vyrůstala na francouzském venkově a navzdory křivce své kariéry pociťovala k městskému životu odpor. Ovšem Londýn jí z výšky připadal opravdu nesmírně krásný – což byla víceméně shoda okolností, protože nikdo nic takového neplánoval, a přesto tomu tak bylo.

Když vylétli ještě výš, spatřila, jak se nad srdcem metropole zvedá štíhlá a mohutná Klenba, která měla za úkol všechny tyto vrstvy historie chránit. Měla radost, že se tam tyčí, neboť se v ní k tomuto rozptýlenému bezbrannému městu, které se pod ní rozkládalo široko daleko, vzedmula vlna sympatií a rovněž pocit povinnosti ochránit jej před tím, co má přijít.

Zanedlouho se Londýn ztratil v mracích a mlze. Když se podívala před sebe, měnilo nebe barvu z tmavěmodré přes nachovou a nakonec až na černou.

V záři světla, které zalévalo vesmír, působila Aurora 2 nepopíratelně vznešeným dojmem. Miriam však připadalo, že jde o nepravopláňovou, těžkopádnou vznešenost. Na rozdíl od Boudiccy nebyla tato loď určena pro lety v atmosféře jakéhokoli světa, ani Marsu ne, a proto postrádala štíhlou aerodynamickou ladnost raketoplánu.

Aurora se tak trochu podobala taktovce mažoretky. Páteř lodi tvořil štíhlý trojúhelníkový nosník dlouhý zhruba dvě stě metrů. Při tahu musela Aurora nést největší zatížení po celé délce hřbetu – a právě v tomto směru měla loď nejvyšší pevnost, neboť byla vyztužena vzpěrami z umělého diamantu vytvořeného pomocí nanoinženýrství. Na jednom konci páteře se nacházel shluk generátorů energie, mezi nimi i nevelký reaktor využívající jaderné fúze a raketový motor na iontový pohon, díky jehož mírnému avšak vytrvalému zrychlování doletěla Aurora až na Mars a zase zpátky. A dále byly po celé délce páteře rozmístěny kulovité palivové nádrže, antény a solární články. Na jejím opačném konci se vzdouvala kupole, v níž se nacházely prostory pro posádku: obytné sekce, můstek a systémy na podporu životních funkcí. A kdesi uvnitř se mezi nádržemi s vodou, skýtajícími zvýšenou ochranu, skrýval i malý stísněný kryt s tlustými stěnami, útočiště před sluneční bouří, do něž se posádka uchýlila v kritických hodinách 9. června 2037.

Kolem Aurory už pomalu vznikala Štít, který měl zachránit svět, a jeho lesklý povrch se šroubovitě vinul kosmem jako pavučina.

Aurora sloužila jako jakási maringotka pro posádky, které se sem přepravily ze Země a z Měsíce a jež se ze všech sil snažily tento velkolepý projekt dokončit. Pro každou loď by to byl vznešený osud, pomyslela si Miriam. Jenže Aurora dostala za úkol

kroužit kolem jiné planety, a vidět ji vpletenou do stavební konstrukce proto bylo svým způsobem bolestné. Miriam v duchu uvažovala, jestli třeba umělá inteligence lodi, když pojednou nesměla plnit svůj pravý úkol, nepocítuje alespoň náznak lítosti.

Boudicca se spojila s obytnou sekcí Aurory, břichem napřed se přimkla k jejímu zakřivenému trupu, jako když si motýl sedne na pomeranč.

Na Miriam a Mikuláše už čekal jakýsi astronaut, plukovník Burton Tooke. Bud měl na sobě pohodlnou kombinézu, avšak čerstvě vypranou a vyžehlenou a navíc ozdobenou astronautickými křídélky, logy mise a vojenskými vyznamenáními. Natáhl ruku a pomohl Miriam protáhnout se spojovacím tunelem. „Zdá se, že jste se s absencí gravitace vypořádala na výtečnou,“ polichotil jí.

„No, víte, několikrát jsem se proletěla po kabině Boudiccy. Moc jsem se při tom pobavila – pokud tedy nepočítám zhruba prvních dvanáct hodin.“

„Umím si to představit. Vesmírnou nemocí trpí většina z nás. A většina lidí jí taky překoná.“

Mikuláš ji však nepřekonal a Miriam nad touto skutečností pociťovala trochu škodolibé uspokojení. Alespoň pro jednu to v oné kovové bublině plachtící mezi světy byla ona, kdo se musel starat o něj.

Převážnou dobu letu strávila Miriam prací; měla proto víceméně nejčerstvější informace a dokonce si připadala i docela odpočatá. Proto svých pár zavazadel přenechala na starost kapitánu Purcellovi a přijala Budovo pozvání na zběžnou obhlídku. Mikuláš se vydal za nimi a na hlavě i na rameni mu jako zářiví ptáčci spočívaly fotoaparáty, jelikož z této fotografické příležitosti nechtěl proměškat ani okamžik.

Vznášeli se stísněnými chodbami Aurory. Tato loď byla určena pro pobyt v kosmu: na stěnách, stropě i podlaze se

nacházely trubky, roury a odklopné panely, dále úchyty a příčky, s jejichž pomocí se člověk v nulové gravitaci pohyboval, a rovněž barevné značení vyvedené v pastelových odstínech, díky němuž se dalo rozeznat, kde je nahoře a kde dole. Nebylo snadné si plně uvědomit, že tento nikterak pozoruhodný pracovní prostor se přeplavil celou sluneční soustavou až k samotnému Marsu a zase zpátky.

I navzdory výkonným recyklačním systémům se útroby nesly silný, až lví pach lidí. Nikoho však nepotkali, buďto se posádka hostům z vyšších míst vyhýbala, anebo mnohem spíš právě někde pracovala. Tato návštěva byla úplně jiná než její obvyklé premiérské výjezdy, zvláště důvěrná – a tradiční skrumáž novinářů a nejrůznějších patolízalů jí rozhodně nijak nechyběla.

Dospěli až k průlezu na pozorovací palubu Aurory. Bud otevřel dvířka a Miriaminu tvář zalily sluneční paprsky. Hlavní okno paluby tvořila tabule tvrzeného plexiskla, mnohem menší než kterékoli z oken její kanceláře v Eurojehle. Ještě nedávno, jakkoli krátce, toto okno shlíželo na rudé kaňony Marsu, a nyní poskytovalo výhled do vesmíru.

Venku se usilovně pracovalo. Z prostoru přímo pod oknem vystupoval rám z volných vzpěr a táhl se do dálí. Všude se to hemžilo astronauty v barevně odlišených skafandrech, kteří se přitahovali pomocí úchytů a kabelů anebo poletovali díky malým raketovým tryskám na zádech. Na první pohled pracovala v trojrozměrném bludišti konstrukce, zalitém slunečními paprsky, dobrá stovka lidí a stejné množství samostatných strojů s mnoha rameny. Výjev to byl impozantní, ale zároveň nepřehledný, téměř zarážející.

„Vysvětlíte mi, co dělají.“

„Dobře.“ Bud ukázal prstem. „Támhle v dálce je vidět těžkotonážní zařízení, které přepravuje vzpěry na patřičné místo.“

„Vypadají, že jsou ze skla. To je kostra celého Štítu?“

„Ano. Jde o měsíční sklo. Konstrukci budujeme spirálovitě kolem Aurory, aby těžiště celého toho VBT v kterémkoli okamžiku leželo přímo v bodu L1.“

„Jakého VBT?“ otázala se.

Bud byl očividně v rozpacích. „Celého Štítu. My astronauti si vytváříme svoje zkratky.“

„A tahle znamená co?“

„Velký blbý těleso. To je takový náš vtípek.“

Mikuláš zakoulel očima.

Bud pokračoval: „Ty vzpěry se vyrábějí už na Měsíci. Ale my tady zase vytváříme samotný plášť – ne ty chytré části, ty se dovážejí ze Země, jenom jednoduchý prizmatický povlak, kterým se pokryje větší část celého VBT.“

Pak ukázal na jednoho astronauta, který zápasil s jakýmsi neforemným kusem vybavení. Vypadalo to, jako by z obalu vytahoval obrovské nafukovací zvíře. Byl to výjev téměř komický, ale Miriam si dávala pozor, aby zachovala vážnou tvář.

Bud vysvětloval: „Jako formy používáme nafukovací šablony z mylaru. Už jenom navrhnout tenhle nafukovací vak je docela umění. Musí se vypočítat dynamika zvětšování objemu. Když se nadme, nesmí přitom ztratit tvar, ten mylar je totiž tenký jako film. Proto postupujeme obráceně, necháme ho splasknout, aby se vešel do obalu, no a tím chceme dosáhnout toho, aby se rovnoměrně rozprostřel, nikde se nezamotal nebo nevychýlil...“

Nechala ho mluvit. Bud očividně pociťoval hrdost na práci, kterou zde odváděli, a na to, že se zdárně vyrovnávají s nástrahami prostředí, kde i ten nejjednodušší úkol, jako třeba nafouknout balon, v sobě skrývá řadu nečekaných zádrhelů. A jistou její část, nadšenou pro otázky vesmíru, jeho výklad o „dynamice zvětšování objemu“ i dalších pozoruhodnostech dokonce bavil.

„A když je forma připravená,“ pokračoval a ukázal na jiné místo, kde se pracovalo, „nastříkáme na ni ten film.“

Jakýsi astronaut dohlížel na těžkopádného robota, který se přemísťoval po rameni umístěném před velkým nafukovacím kotoučem. Robot s pomocí válečku roztíral po mylarovém povrchu disku sklovitou hmotu. V tichosti plnil svůj úkol a vypadalo to, jako by nedělal nic exotičtějšího, než že maluje stěnu pokoje.

„Mylar se sem vozí ze Země v pevných blocích,“ vysvětlil Bud. „Aby se z něj vyrobil film, musí se zahřát a protlačit rozpálenými tryskami, a tím vzniknou táhlá vlákna. Potom se kladně nabijí, z cílového povrchu se udělá záporná elektroda a tohle polymerové vlákno se natáhne jako karamel a přitom se stonásobně ztenčí. Na Zemi by se to provozovat nedalo, gravitace by to nedovolila. Ale tady ho stačí nanést, vyfouknout formu a sloupnout ho.“

„Chtěla bych, aby mi jeden z těch robotů vymaloval byt.“

Bud se zasmál, ovšem trochu nuceně, a premiérce s trapným pocitem došlo, že podobně tady zřejmě vtipkuje každý, kdo sem přiletí.

Plukovník pokračoval ve výkladu: „Roboti, stroje i technika, to všechno nám pomáhá. Ale srdcem všeho tady jsou lidi.“ Podíval se na ni. „Pocházím z farmářského kraje v Iowě. Už jako kluk jsem rád čítal příběhy o obyčejných dělnících jako byl můj otec a jeho kamarádi, kteří pracovali ve vesmíru anebo třeba na Měsíci. Jenže takhle to už hodně dávno není. Tady jsme ve vesmíru, ve smrtícím prostředí, a věnujeme se tady vysoce kvalifikovanému inženýrství. Každý z těchto techniků, které tu vidíte, má minimálně doktorát. Obyčejní dělníci to rozhodně nejsou. Ale mají srdce – jestli víte, co mám na mysli. Aby se všechno stihlo, dřou čtyřicet hodin denně sedm dní v týdnu, a někteří z nich tu jsou už několik let. A bez toho jejich srdíčka by se tady mohly všechny stroje třeba přetrhnout, a stejně by to nebylo k ničemu.“

„Chápu,“ odvětila tiše. „Pane plukovníku, udělal jste na mě dojem. A vrátil mi klid.“

Myslela to upřímně. Siobhan jí sice poskytla o Budovi dobré informace, jenže Miriam věděla, že se mezi ním a Siobhan vyvinul vztah, a jedním z důvodů, proč se sem vypravila, bylo i to, že si chtěla učinit vlastní názor. Tenhle otevřený a zapálený americký letec, který měl pro budoucnost lidstva stěžejní význam, se jí po všech stránkách zalíbil; nesmírně se jí ulevilo, že projekt spočívá v tak očividně spolehlivých rukou.

Díky své euroasijské pýše by však před prezidentkou Alvarezovou něco podobného nikdy nepřiznala.

„Doufám, že se s některými vašimi lidmi ještě setkám,“ prohlásila.

„Moc by je to potěšilo.“

„Mě také. Nebudu tvrdit, že se zde nejedná o příležitost nechat se vyfotografovat, pochopitelně tomu tak je. Ale tato impozantní stavba bude na každý pád tím, co tu po mně zbude. Proto jsem se rozhodla přijet se na ni i na lidi, kteří ji tvoří, podívat, ještě než budu muset úřad opustit.“

Bud vážně pokyvoval hlavou. „I my sledujeme předvolební průzkumy. Nechápu, jak pro vás můžou být tak nepříznivé.“ Udeřil pěstí o dlaň. „Měli by nám ty svoje dotazníky poslat taky sem nahoru.“

Jeho slova Miriam dojala. „Tak už to chodí, pane plukovníku. Průzkumy ukazují, že lidé projekt Štítu víceméně podporují. Jenže na druhou stranu jsou nesmírně rozpolcení, protože obrovská část bohatství putuje z planety sem, do téhle bezedné orbitální jámy na peníze. Chtějí Štít, ale nelíbí se jim, že za něj musejí platit – a kdesi v pozadí možná nelibě nesou to, že vůbec musejí hrozbě nějaké sluneční bouře čelit.“

Mikuláš zabručel: „Je to klasická hospodská psychologie. Když se objeví špatná zpráva, nejdřív jí člověk nevěří, a pak v něm vyvolá vztek.“

Bud se zeptal: „Takže to potřebují na někoho svalit?“

„Tak nějak,“ odtušila Miriam. „Ale možná mají vlastně pravdu. Štít se bude stavět dál, ať už se mnou bude cokoli; dospěli jsme tak daleko, že už se směr změnit nedá. A co se týče mě – víte, Churchill vyhrál druhou světovou válku a hned potom taky prohrál volby. Lidé usoudili, že odvedl co měl. Možná se mému následovníkovi bude lépe dařit mírnit každodenní útrapy, než jsem to dokázala já.“ A možná lidé vycítili, napadlo ji v duchu, jak už je vyčerpaná a jak se na ní tenhle úkol podepsal – a jak málo mu ještě může věnovat.

Mikuláš zamručel: „Moc filozofujete, Miriam.“

„Přesně tak,“ souhlasil Bud. „Vždyť je to nesmysl, zrovna teď vypisovat volby! Možná by se měly o několik let odložit...“

„Ne,“ odvětila přesvědčeně. „Víte, mám za to, že než se vše dokončí, vyhlásí se ve městech stanné právo. Jenže demokracie je naší nejcennější hodnotou. Pokud na ni v těžkých časech zanevřeme, taky bychom ji už mohli ztratit navždy – a pak dopadneme jako Číňané.“

Bud se úkosem podíval na Mikuláše, šlo o kradmý pohled člověka, který byl zvyklý pracovat za přísných bezpečnostních opatření. „Když už o tom mluvíme – jak víte, Číňany odtud monitorujeme.“

„Už zase odpalovali rakety?“

„Když je pěkný den, vidíte je prostým okem. Vystřelení Dlouhého pochodu se utajit nedá. Jenže ať se snažíme sebevíc, po startu je už nedokážeme sledovat ani optickými prostředky, ani radarem – dokonce jsme se o ně pokoušeli odrážet laserové paprsky.“

„Dokážou se zneviditelnit?“

„Zřejmě ano.“

Trvalo to už rok. Masivní a stále nekončící program letů do vesmíru z pustého čínského vnitrozemí, jedno obří těleso za druhým vystřelované do kosmického ticha, ovšem cíl jejich cesty

nikdo neznal. K úsilí zjistit, co se děje, se připojila i Miriam, ale čínský premiér její sondování odrazil, aniž by byl jen nadzvedl obarvené obočí.

„Pro nás se tím na věci stejně nic nemění,“ prohlásila.

„Možná,“ přitakal Bud. „Ale štvě mě pomyšlení, že tady nasazujeme krk, abysme zachránili kůži i těmhle nevďěčnejm zmetkům. Omlouvám se za ten výraz.“

„Takhle nemůžete uvažovat. Nezapomínejte, že valná většina lidí v Číně příliš netuší, co jejich vůdci mají za lubem, a mluvit už do toho nemohou vůbec. To pro ně tady pracujete, ne pro ty gerontokraty v Pekingu.“

Zazubil se. „Asi máte pravdu. Vidíte, a právě proto bych vám dal svůj hlas.“

„To mě těší...“

Ukázal prstem. „Když zvednete hlavu, uvidíte, kvůli čemu to všechno děláme.“

Musela se sehnout, aby spatřila, o čem mluví.

Zahlédla Zemi. Visela jako modrá lucerna přímo na opačné straně než Slunce. Miriam byla milion a půl kilometrů od domova a odsud měla planeta podobnou velikost jako Měsíc při pohledu ze zeměkoule. A byla pochopitelně vidět celá; tady v bodě L1, který se nacházel na spojnici Země a Slunce, tomu ani jinak být nemohlo.

Země stála nízko nad samotným Štítem a její bledá modrá záře se odrážela od skelného povrchu, táhnoucího se k obzoru, jenž se už pomalu ztrácel v dálce. Polohu vznikajícího Štítu bylo ještě třeba upravit tak, aby byl tváří správně natočen ke Slunci; k tomu ale mělo dojít až v posledních dnech před příchodem sluneční bouře.

Byl na něj úchvatný, překrásný pohled, a zdálo se téměř nemožné, že tento předmět vyrobili zde v hlubinách kosmu obyčejní lidé.

Celá rozechvělá se obrátila na svého tiskového tajemníka. „Mikuláši, nechte ty fotoaparáty plavat. Tohle prostě musíte vidět...“

Krčil se u zadní stěny místnosti a obličej mu svírala úzkost, jakou u něj ještě nezažila. Rychle se vzpamatoval. Ovšem na jeho výraz si vzpomněla po třech dnech, kdy Boudicca naposledy zamířila k Zemi.

Cestou z pozorovací paluby si Miriam povšimla tabule, narychlo vytvořené z kousku měsíčního skla:

ARMAGEDON SE ODKLÁDÁ
S PŘÍSPĚNÍM
ASTRONAUTICKÉHO TECHNICKÉHO SBORU USA

25. KOUŘÍCÍ ZBRAŇ

Mikuláš se rozhodl, že při návratu do zemské atmosféry bude na palubě raketoplánu sedět vedle Miriam. Připadal jí odměřený a dost zamlklý, stejně jako po celou dobu letu zpět ze Štítu a vlastně i převážnou část chvil, které v kosmu strávili.

Miriam sice jaksi podvědomě vnímala, že je vyčerpaná, ale jinak se cítila znamenitě. Pohodlně se natáhla. Veliké displeje okolo nabízely pohled na širokou modrošedou tvář Země pod ní i na narůžovělý žár tvořící se u náběžné hrany krátkých křídel Boudiccy, která se zakusovala do houstnoucího vzduchu. Zpomalování však nikterak nepociťovala, pouze slaboulinké vibrace, šimravý tlak na hrudi. Všechno bylo až pozoruhodně krásné a příjemné. „Po sedmi dnech ve vesmíru je mi skvěle,“ prohlásila. „Klidně bych si na to zvykla. Škoda, že už je konec.“

„Všechno musí jednou skončit.“

V Mikulášově tónu zaznívalo cosi podivného. Podívala se na něj, ale ačkoli měl držení těla stále toporné, ve tváři se mu zračil prázdňový výraz. Kdesi v hlavě zaslechla poplašné zvony.

Kolem Mikuláše se úzkou uličkou podívala po kapitánu Purcellovi, který už delší dobu mlčel. Purcellovi volně visela hlava, jako by šlo o loutku.

Okamžitě všechno pochopila. „Proboha, Mikuláši! Co jste to provedl?“

Siobhan dorazila na onu adresu v Chelsea s Toby Pittem po boku. Obyčejný byt, pomyslela si v duchu, a všední březnový den. Ovšem žena, která otevřela dveře, rozhodně všední nebyla.

„Díky, že jste přišli,“ pozdravila je Bisesa. Vypadala unaveně – ale co, napadlo Siobhan, vždyť dva roky před očekávanou sluneční bouří vypadají unaveně všichni.

Siobhan za ní prošla krátkou chodbou bytu do obývacího pokoje. V místnosti našla to, co by člověk očekával: měkce vyhlížející pohovku, na kterou se vešli tři lidé, a stolky obsypané časopisy a svinutými displeji. Hlavní dominantou, která musela stát spoustu peněz, byla velká obrazová stěna, kterou mohly ovládat i děti. Siobhan věděla, že Bisesa je samoživitelka a má dceru Myru, které je už jedenáct a dnes sedí ve škole. Druhou nájemnicí byla Bisesina sestřenice, studentka bioetiky, pracující nyní na programu ochrany přírody před sluneční bouří, který prosazovalo sdružení britských zoologických zahrad.

Zdálo se, že se Toby Pitt v obleku a kravatě v této domácí atmosféře mimo své přirozené prostředí necítí ve své kůži. „Pěkná stěna,“ poznamenal.

Bisesa pokrčila rameny. „Je už trochu zastaralá. Dělal Myře společnost, když byla máma vojanda pryč. Teď už má ale Myra jiné zájmy,“ vysvětlovala s laskavým maminkovským rozjitřením. „Už se na ni tolik nekoukáme. Těch hrůz je tam až moc.“

Alespoň obvykle tomu tak je, pomyslela si Siobhan. Nyní však na obrazovce běžel státní komunikační kanál a byly na ní vidět blikající obrazy Michaila, Eugena i dalších, přenášené do tohoto obývacího pokoje v Chelsea z Měsíce a oběžné dráhy Země.

Bisesa odkvačila uvařit kávu.

Toby se naklonil k Siobhan a tiše podotkl: „Podle mého děláme vážně chybu. Prověřovat teorie o úmyslech mimozemšťanů, stojících v pozadí celé bouře – už takhle jsou lidé čím dál skeptičtější.“

Siobhan cítila, že má do určité míry pravdu.

Sama hrozící bouře nikomu na náladě nepřidala. A přípravy, které kvůli ní probíhaly, začínaly lidem významně zasahovat do života. Mohutné stavební projekty, jakým bylo třeba budování Klenby, způsobovaly obrovské dopravní problémy. Běžné práce po celém městě se urychlovaly anebo zanedbávaly, což se pomalu

začínalo projevovat; už jen kvůli tomu, že se neobnovovaly nátěry na důležitých londýnských budovách, vypadalo město ošuměle. Kromě toho, že se obrovské množství zdrojů věnovalo na potřeby Klenby, se navíc zdálo, že si každý dělá doma zásoby, takže v obchodech byl neustále všeho nedostatek. A všechno ještě zhoršil nedávný vzestup globálního terorismu, následná vlna paranoie a zpřísnění bezpečnostních opatření. Byla to doba rozmrzelosti a úzkosti, doba, před níž lidé chtěli stále víc uniknout.

Všechny hlavní zpravodajské stanice zaznamenaly katastrofický propad sledovanosti – kdežto prodej umělých seriálů, díky nimž se člověk mohl tvářit, že svět venku vůbec neexistuje, prudce stoupl. Přední světoví politici se začínali obávat, že kdyby se objevily další špatné zprávy jakéhokoli druhu, všichni by se schovali doma a čekali, dokud všemu neudělá konec děsivý rozbřesk 20. dubna 2042.

„No jo,“ namítla Siobhan zvolna, „ale co když má Bisesa pravdu?“ Právě tato nenápadná zneklidňující možnost řídila její chování ode dne, kdy se Bisesa před více než rokem vloudila do sídla Královské společnosti věd, a rovněž kvůli ní převedla menší procento sil, které měla na povel, na ověření Bisesiných nápadů. „Jestli je tohle pravda, Toby, potom se nikam neskryjeme, ať už to bude stát sebevíc.“

„Omlouvám se,“ odvětil ihned. „Máte mou plnou podporu. A vy to víte. Jenom mi nějak připadá, že seznámit Bisesu Duttovou, kterou prý unesli mimozemšťané, a jež se měla zamilovat do Alexandra Velikého, s Eugenem Manglesem, který se pro změnu považuje za největšího zpochybňovaného génia od Einsteinových dob, znamená říkat si o potíže.“

Siobhan vyloudila úsměv. „To je fakt, ale aspoň se pobavíme!“

Bisesa se vrátila s podnosem, na němž stály šálky s kávou a konvice na dolévání.

„S tím už nic nenaděláte, Miriam,“ prohlásil Mikuláš a hlas mu zastřel stres. „Raketoplán už nemá žádné spojení a beztak nás zanedlouho odřízne okolní plazma. I Aristoteles je nedostupný. Všechno bylo jednodušší díky tomu, že Boudicca funguje automaticky. Ta věcička má spínač, který se nedá vypnout, a i kdyby se k němu někdo dostal...“

Miriam zvedla ruce. „Já to vážně nechci vědět.“ Zadívala se na nástěnné displeje, kde byla nyní vidět mohutnící zář, jež přecházela z růžové barvy do bílé. Připadala si, jako by se ocitla uvnitř velikánské žárovky. Vážně musí její život skončit uprostřed takové krásy?

Hledala v sobě vztek, ale našla pouze prázdnotu, jakousi lítost. Po mnohaletém úsilí si připadala v podstatě vyčerpaná a příliš unavená, než aby pociťovala zlobu; dokonce i v tomto případě. A možná ji dokonce už dříve napadlo, že nakonec k něčemu podobnému nevyhnutelně dojde. Chtěla tomu však porozumět.

„O co vám jde, Mikuláši? Znáte přece předvolební průzkumy líp než já. Za půl roku se budu poroučet tak jako tak. A tohle na projektu stejně nic nezmění. Pokud něco, pak to nejspíš ve všech jenom posílí odhodlání jej dokončit.“

„A víte to jistě?“ Se sevřenými ústy se zazubil. „Tady půjde o husarský kousek, to je vám jasné. Jste ministerská předsedkyně největší demokracie na světě. A s raketoplánem ještě nikdo úmyslně nehavaroval. Pokud se nalomí důvěra v létání do vesmíru, třeba jenom trošku – pokud se lidé na Štítu začnou ohlížet přes rameno namísto toho, aby pokračovali v práci –, dosáhnu toho, co jsem si předsevzal.“

„Ale sám už se toho nedožijete, co?“ A ani já ne... „Jste jenom další v dlouhatánské řadě sebevraždných atentátníků, kterým nezáleží na životě svém ani druhých.“

Mikuláš chladně odtušil: „Tak dobře mě zase neznáte, abyste mě mohla urážet. I když jsem po vašem boku pracoval deset let.“

Pochopitelně má pravdu, pomyslela si s bodavým pocitem viny. Vzpomněla si, jak si před startem ze Země předsevzala, že Mikuláše přiměje, aby se trochu otevřel – jenže na Štítu byla natolik zaujatá svým okolím, že si ho téměř ani nevšímal. A změnilo by se vůbec něco, kdyby tomu bylo naopak? Možná je to nakonec dobře, pomyslela si morbidně, že už se nedožije toho, aby ji podobné otázky trápily.

„Ale povězte mi proč, Mikuláši? Alespoň to mi dlužíte.“

S hlasem přiškrceným napětím prohlásil: „Obětuju svůj život pro Éla, jediného pravého Boha.“

Víc slyšet nepotřebovala.

Siobhan si prohlížela tváře na Bisesině stěně. „Jste všichni online? Vidíte nás?“

A ostatní i přes obvyklé nepříjemné prodlení rychlosti světla odpověděli.

„Žádné zdlouhavé úvody ani jiné formality nejsou třeba. Kdo chce začít – Eugene?“

Jakmile její slova doletěla na Měsíc, Eugene sebou očividně trhl, jako by upíral pozornost na něco jiného. „Tak dobře,“ odvětil. „Nejdřív něco málo pro začátek. Můj výzkum Slunce samozřejmě znáte.“ Střed obrazovky vyplnil obraz Slunce, které pojednou zprůhlednělo a uvnitř byly vidět tenké vrstvy. Srdce Slunce, žhavé jádro – hvězda uvnitř hvězdy – žhnulo temně rudě. Křížem krážem bylo protkáno tmavými a světlými pruhy, dynamickými, prchavými, neustále se měnícími. V rohu se nacházel časový kód, který ukazoval současné datum v březnu roku 2040. Eugene vysvětloval: „Tyhle oscilace v blízký budoucnosti povedou ke katastrofálnímu výronu energie do vnějšího prostředí.“

Laxně posunul model v čase kupředu, až pojednou výjev nečekaně zaplanul.

Siobhan cítila, jak sebou Toby škubnul. Pošeptal jí: „On asi vážně nechápe, jak na nás ostatní působí. Občas mě ten kluk děsí víc než Slunce samotné.“

„Jenže ho potřebujeme,“ odtušila Siobhan polohlasně.

Eugene pokračoval: „Tahle budoucí projekce je stabilní, spolehlivá. Ovšem větší problémy mi dělalo zobrazit minulost. Standardní modely dění uvnitř hvězd mi tady totiž nebyly k ničemu. Začal jsem mít podezření, že příčinou tohohle anomálního stavu byla nějaká konkrétní událost – že za touhle anomálií stojí anomálie jiná. Jenže vytvořit model mi dělalo potíže. Diskuse s poručíkem Duttovou, se kterou mě seznámila profesorka McGorranová, mi ale ukázaly nový přístup.“

Siobhan špitla Tobymu: „Já vám to říkala!“

Michail prohodil: „No tak nám to všechno ukažte, příteli!“

Eugene krátce pokýval hlavou a poklepal na displej mimo záběr.

Časový kód začal ubíhat do minulosti a rekonstruované události se odvíjely pozpátku. Na povrchu jádra se míhaly typy vln a v postranních lištách se zobrazovaly podrobnosti: frekvence, fáze, amplitudy i přehledy podílu energie na hlavních módech kmitů. Podle toho, jak na trojrozměrné vlny působily interference, nelineárnost a další jevy, výkon jádra klesal a stoupal.

Michail poznamenal: „Eugenův model je pozoruhodně kvalitní. Řadu těchto anomálií rezonančních vrcholů se nám podařilo přiřadit k pozorovatelným dějinným událostem souvisejícím s výkyvy slunečního počasí – k malé době ledové, bouři z roku 1859...“

Siobhan kdysi studovala šíření vln na modelu raného kosmu, a proto viděla, jak kvalitní práci zde odvedli. Řekla Tobymu: „Pokud se to bude alespoň trochu blížit pravdě, půjde o jednu z nejpronikavějších analýz, s jakou jsem se kdy setkala.“

„Nejbystřejší mozek od Einsteinových dob,“ podotkl Toby suše.

Výjevy na obrazovce se proměnily. Oscilace byly čím dál prudší. A navíc Siobhan připadalo, že v jednom místě dochází ke koncentraci energie.

Pojednou se z jádra nečekaně zvedla zářivá světelná skvrna jako přízračný rozbřesk v těle samotného Slunce. A jakmile tato skvrna jádro opustila, oscilace téměř ustaly.

Eugene svou projekci přerušil a světelný bod nechal stát na okraji jádra, avšak pod příkrovem vrstev Slunce nad ním. „V tomhle bodě můj model anomálie jádra hladce přechází na novou rutinu a ta nám ukáže chování inertní vrstvy v zářivý rovnováze, která obklopuje jádro, a...“

Siobhan se naklonila vpřed. „Zarazte, Eugene! Co ten bod představuje?“

Eugene zamrkal. „Koncentraci hmoty,“ vysvětloval, jako by to bylo naprosto zřejmé. Zobrazil grafy hustoty. „V tomhle okamžiku ta hmota vzdálená tři standardní odchylky těžiště váží deset na dvacátou osmou kilogramů.“

Siobhan provedla v duchu zběžný výpočet. „To je zhruba jako pět Jupiterů.“

Eugene se po ní podíval, jako by ho překvapilo, že potřebuje překlad do tak dětské řeči. „Jo, tak nějak.“ A pak svou animaci opět spustil.

Ona žhnoucí pěst hmoty vystoupala z nitra Slunce a prošla jeho vrstvami. Jak se zvedala, všimla si Siobhan poruch podobných vlnkám, které proudily dovnitř klubka hmoty, žhavého ocasu připomínajícího ocas komety, který ji na cestě k povrchu předcházel. Uvědomila si však, že tuto projekci sleduje pozpátku. Ve skutečnosti onen kus hmoty do Slunce narazil, zanechal po sobě bouřlivou brázdu a v neklidném těle Slunce se těmito mocnými vlnami zbavil energie i objemu.

„Takhle tedy došlo k narušení vrstvy v zářivé rovnováze,“ dovítěla se.

„Přesně,“ přitakal Michail. „Eugenův model je elegantní, řadu jevů vysvětluje jediná příčina.“

Klubko hmoty, které vystupovalo ze Slunce, nyní dosáhlo povrchu a prolétlo fotosférou. Eugene animaci opět zastavil. Siobhan si všimla, že se vynořilo nedaleko slunečního rovníku.

A časový kód, jak zahlédla, ukazoval datum 4 roky před naším letopočtem.

Eugene objasňoval: „V tomhle okamžiku došlo k nárazu. Hmotnost tělesa v tomhle bodě dosahovala odhadem deset na...“ Zadíval se na Siobhan. „Zhruba patnáct Jupiterů. Když proniklo do nitra Slunce, pochopitelně přišlo o svoje vnější vrstvy, ovšem pět Jupiterů se dostalo až k jádru.“

Toby Pitt se zamyslel: „Patnáct Jupiterů. Takže to byla planeta – a obrovská. A před dvěma tisícovkami let dopadla na Slunce. Tohle nám chcete říct?“

„Ne tak docela,“ odtušil Eugene. Znovu poklepal na displej a obraz se okamžitě změnil. Nyní Slunce představovalo zářivou špendlíkovou hlavičku uprostřed potmělé obrazovky a orbitální dráhy planet byly znázorněny v podobě svítících kruhů. „V tomhle bodě jsem model znovu upravil, aby uměl vykreslit trajektorii jednoduchý newtonovský gravitace. Úpravy z hlediska relativity nejsou podstatný do chvíle, kdy těleso minulo oběžnou dráhu Merkuru, a i pak jsou poměrně malý...“

Díky znalosti toho, kde a v jaké rychlosti se ona obrovská planeta střetla se Sluncem, postupoval Eugene v čase zpátky a s pomocí Newtonova gravitačního zákona se snažil vytyčit dráhu, po které musela přiletět. Celou sluneční soustavou až za okraj obrazovky se táhla žhnoucí čára, která začínala ve Slunci a postupně mýjela oběžné dráhy všech planet. Siobhan postřehla, že je nepatrně zakřivená, ale jinak až pozoruhodně přímá.

Toby se podívil: „Tomu nerozumím! Proč říkáte, že ta planeta na Slunce nedopadla?“

Siobhan okamžitě prohlásila: „Protože ta trajektorie má tvar hyperboly. Toby, ta planeta letěla rychleji, než kolik činí solární úniková rychlost.“

Michail ponuře podotkl: „Ta na Slunce nespádla, ale srazila se s ním, jako by ji někdo vystřelil.“

Toby otevřel ústa a zase je zavřel.

Jen Bisesa nevypadala vůbec překvapeně.

Vyznavači jediného Boha se objevili jako určitá reakce na benevolentní hnutí oikumenů. Fundamentalisté tří největších světových náboženství, judaismu, křesťanství a islámu, se odvolávali na společně sdílené kořeny. Sjednotili se pod praporem starozákonního Boha Abraháмова, Izákova a Jákobova; Jahveho, jehož předchůdcem snad mělo být ještě starší božstvo jménem Él, bůh Kanaánců.

A Él byl bůh činu, brutální, zaujatý, vražedný kmenový bůh. Koncem 20. let 21. století bylo jeho prvním skutkem, který vykonali jeho moderní přívrženci, zničení Skalního dómu, když fanatici s pomocí jaderného granátu vymazali v sebevražedném záchvatu z povrchu zemského budovu jedinečného významu přinejmenším pro dvě z jejich tří propojených věrouk. Miriam si vzpomněla, že se tehdy Bud Tooke podílel na záchranných pracích.

„Mikuláši, proč byste chtěl ztěžovat práci na Štítu? Celou dobu jste stál po mém boku. Copak nechápete, jak je důležitý?“

„Pokud si nás Bůh přeje vystavit ohni sluneční bouře, ať se tak stane. A pakliže se nás rozhodne zachránit, ať se tak stane. Zpochybňovat jeho autoritu nad námi tímhle monstrózním gestem nám...“

„Jistě,“ ucedila popuzeně. „Tohle všechno jsem už slyšela. Babylonská věž v kosmu, co? A zrovna vy budete ten, kdo ji zbourá. Takové zklamání a navíc takhle banální!“

„Miriam, vaše posměšky mi už neublíží. Našel jsem totiž víru,“ prohlásil Mikuláš.

A v tom je právě zakopaný pes, uvědomila si.

Ve svém obrácení nebyl Mikuláš sám. Všechna významná náboženství, sekty a kulty po celém světě zaznamenaly od onoho 9. června zřetelný příliv konvertitů. Tváří v tvář hrozící katastrofě není nic nečekaného, že se lidé utíkají k Bohu, objevila se však rovněž teorie, stále ještě sporná, proto o ní Miriam slyšela pouze na důvěrných schůzkách, že zvýšená sluneční aktivita souvisí s náboženskými pohnutkami u lidí. Mohutné elektromagnetické síly, které od 9. června zaplavily planetu, zřejmě dokáží přivodit drobné změny ve složitých bioelektrických polích lidského mozku podobně jako v kabelech vysokého napětí a počítačových čipech.

Pokud by to byla pravda, pokud měl sluneční neklid za následek, že v hlavě Miriamina nejbližšího spolupracovníka uzrálo vlivem dlouhého a komplikovaného řetězce příčin smrtící ideologické odhodlání ji zabít, šlo by o pozoruhodnou ironii. Smutně podotkla: „Jestli Bůh existuje, tak se teď asi směje.“

„Co jste to říkala?“

„To je jedno.“ Náhle ji něco napadlo. „Mikuláši – kam vlastně dopadneme?“

Mrazivě se zasmál. „Na Řím,“ ucedil.

Siobhan se zeptala: „Dá se zjistit, odkud ta zbloudilá planeta přiletěla?“

Ze sluneční soustavy samozřejmě nikoliv; letěla příliš rychle, než aby ji Slunce zachytilo. Eugene jim předvedl další ze svých „vylepšených řešení“ a zobrazil dráhu planety až do vzdálených hvězd. Začal jim vypočítávat nebeské souřadnice, ale Siobhan ho

zarazila a obrátila se na Michaila. „Dá se to převést do normálního jazyka?“

„Aquila,“ odtušil Michail. „Přiletěla k nám ze souhvězdí Orla.“ Jedná se o souhvězdí nedaleko rovníku oblohy; ze Země se zdá, jako by protínalo plochu Galaxie. Michail dodal: „Ve skutečnosti, profesorko McGorranová, víme, že toto těleso muselo přiletět od hvězdy jménem Altair.“ Altair je nejjasnější hvězdou v souhvězdí Orla. Leží zhruba ve vzdálenosti šestnácti světelných let od Země.

Eugene varoval: „Michaile, o tomhle bysme radši mluvit neměli! Když se ten model posune takhle dozadu, není úplně nejpresnější. Možnost odchylky.“

Michail chmurně odvětil: „Příteli, v tuhle chvíli není na ostýchavost čas. Paní profesorko, vypadá to, že ta Eugenova zbloudilá planeta má původ na oběžné dráze kolem Altairu. Po řadě blízkých setkání s dalšími planetami v soustavě, které lze vidět našimi planetárními teleskopy, z ní vyletěla ven. Podrobnosti jsou pochopitelně pouze útržkovité, ale doufáme, že se nám je podaří upřesnit trochu lépe.“

„A pak zamířila k nám,“ konstatovala Siobhan.

Toby se popotáhl za nos. „Zní to dost neuvěřitelně.“

Michail rychle doplnil: „Ta rekonstrukce je velice spolehlivá. Ověřovala se podle mnoha datových zdrojů s pomocí rozličných nezávislých metod. Sám jsem Eugenovy výpočty kontroloval. Všechno je to zcela hodnověrné.“

Bisesa celou rozmluvu mlčky poslouchala, aniž by do ní vstoupila.

„No dobře,“ připustil Toby. „Takže do Slunce narazila zbloudilá planeta. Je to sice pozoruhodná událost, ovšem nikoli nevídaná. Vzpomínáte, jak se v 90. letech srazila kometa Shoemaker-Levy s Jupiterem? A při vší úctě, co to má společného s poručíkem Duttovou a jejími teoriemi o mimozemském zásahu?“

Eugene vyštěkl: „To jste vážně tak zabeďněnej, že to nechápete?“

Toby se ovládl: „Tak heleďte...“

Siobhan ho chytila za ruku. „Jenom pokračujte, Eugene! Krok za krokem.“

Eugene měl očividně co dělat, aby mu nedošla trpělivost. „To vážně nechápete, jak je tenhle scénář nepravděpodobnej? Jo, zbloudilý planety existují, utvářej se nezávisle na hvězdách anebo je hvězdný soustavy vyvrhnou. Jo, může se stát, že taková planeta třeba přeletí z jedné soustavy do druhé. Ale je to hodně nepravděpodobný. Galaxie je prázdná. Jenom pro představu, hvězdy jsou jako zrnka písku, který jsou od sebe vzdálený spousty kilometrů. Pravděpodobnost, aby se podobná planeta třeba jenom přiblížila k naší sluneční soustavě, je podle mého odhadu tak jedna ku sto tisícům.“

A tahle planeta k nám nepřiletěla jenom tak, nespadla totiž poblíž Slunce, spadla přímo do Slunce, a to po trajektorii, která ji nasměrovala přímo do hmotného středu Slunce.“ Potom se nevěřícně zasmál nad jejich nechápavostí. „Pravděpodobnost, že se něco takovýho stane, je naprosto mizivá. Přirozený vysvětlení tady nepřipadá v úvahu.“

Michail pokýval hlavou. „Možná shoda okolností, ale stejně... Vždycky si říkám, že to nejlíp vyjádřil Sherlock Holmes: ‚Když se vyloučí všechno, co je nemožné, potom to, co zůstane, musí být pravda, ať už je to jakkoli nepravděpodobné‘.“

„Takže je to něčí práce,“ nadhodil Toby klidně. „Aspoň jak tvrdíte. Někdo záměrně vystřelil přímo na naše Slunce obrovskou těžkou planetu. Trefila nás boží kulka.“

Bisesa rázně prohlásila: „Ale kdepak, s Bohem to podle mého nemá nic společného.“ Pak vstala. „Dáte si ještě kafe?“

„Mikuláši – vaším cílem je Vatikán?“ Zkáza by však postihla mnohem větší území. Raketoplán vracející se z oběžné dráhy nabere velmi vysoké množství kinetické energie. Věčné město měla postihnout exploze rovnající se síle menší jaderné zbraně. Dosud se jí nechtělo plakat, ale nyní jí slzy vhrkly do očí, ne kvůli sobě, ale kvůli zkáze, která měla přijít. „Proboha, Mikuláši! Taková škoda. Taková obrovská...“

A pak vybuchla nálož. Jako by dostali štulec do zad.

Nějakou dobu byla ještě při vědomí. Dokonce mohla i dýchat. Kabina vše přečkala a palubní systémy se ze všech sil snažily Miriam ochránit. Cítila však, jak se řítí k zemi, a obrovské přetížení ji vmáčklo hluboko do sedadla. Neslyšela nic, výbuch ji ohlušil; tedy ne že by na tom ještě nějak záleželo.

Dovtípila se, že zřejmě padá oblohou uvězněná ve vraku, který vyplivla detonace vysoko nad Římem.

Přesto nepocítovala zlost ani strach. Pouze smutek nad tím, že největší dílo svého života nespátří dokončené. Smutek nad tím, že už neměla příležitost rozloučit se se svými nejbližšími.

Uvědomila si však, jak už si připadala unavená. K smrti unavená. Teď je zase řada na jiných.

V poslední vteřině ucítila, jak jí do dlaně vklouzla ruka. Mikulášova ruka, poslední bezprostřední lidský dotek. Pevně ji sevřela. A potom, když rotace ještě nabyly na síle, ztratila vědomí a už nic nevnímala.

IV. VÝCHYLKA

26. ALTAIR

Hvězda jménem Altair je tak vzdálená, že její světlo putuje na Zemi přes šestnáct let. A přesto je Altair svým způsobem soused; blíže ke Slunci leží pouze několik desítek hvězd.

Altair je stabilní hvězda, ale masivnější než Slunce. Její povrch, kde je dvakrát vyšší teplota než na Slunci, září bíle beze stopy po sluneční žluti a do tváří roztroušeného houfu planet vydechuje desetkrát tolik energie.

Mezi těmito tělesy je šest obrovských planet, které jsou až na jednu těžší než Jupiter. Všechny vznikly nedaleko mateřské hvězdy na eliptických oběžných drahách, po nichž kroužily jako hejno monstrózních ptáků. Ovšem v průběhu času a rovněž díky tomu, že na sebe vzájemně působily mohutnými gravitačními poli, se postupně přemísťovaly vně. Většina z nich se přizpůsobila úhlednému hodinovému uspořádání kruhových orbit. Hluboko ve žhavých nitrech planet bouřlivě probíhaly složité fyzikální a chemické procesy, a během poklidných věků vznikl na některých těchto světech život.

Jedna planeta se však lišila.

Tento mamutí kolos, patnáctkrát těžší než Jupiter, měl při vzájemném ovlivňování se svými bratry pozoruhodnou smůlu. Vylétl daleko z mateřské soustavy po eliptické oběžné dráze, jejíž nejzazší bod ho zanesl až do chladné říše komet. Obletět tuto obří orbitu trvalo miliony let, takže semknutou rodinu vnitřních planet Altairu jednou za několik milionů let překvapila nečekaná návštěva z hlubin vesmíru v podobě tohoto zbloudilého kolosu. Světy, které mohly být Zemí, se působením jeho přitažlivosti točily a chvěly. A nejen to; jelikož kolos proletěl širokými pásy komet a asteroidů náležejícími k Altairu, vyvolal ve vnitřní soustavě hustý déšť. Na světech Altairu tak byly dopady těles, jaké

na Zemi přivodily vyhynutí dinosaurů, normou, a docházelo k nim stokrát častěji než na Zemi.

Tento proces destrukce by časem zanechal nesmazatelné následky. Po velmi dlouhé době by zbloudilý kolos zničil menší světy. Anebo by narazil do jiného kolosu, což by byla pro obě planety katastrofa. Anebo by se tento náladový poutník s největší pravděpodobností a možná vlivem jiné hvězdy od soustavy Altairu zcela oddělil a sám by zamířil do bezslunečného prostoru.

Kdosi však měl jiné záměry.

Nejdramatičtější událostí, k níž došlo při vzniku Země, byla mohutná srážka, která Prazemi roztříštila na dva světy: na Zemi a Měsíc. Rozrušená planeta zářila několik dnů tak jasně, že ji bylo vidět na vzdálenost stovek světelných let.

Ti, kteří to sledovali, měli oči citlivé i na barvy, pro něž v lidských jazycích nejsou slova. Přesto se dívali, sledovali všechno a všude; trpělivě, neúnavně. A bouřlivý vznik Země jim neunikl.

A pozorovali i to, co následovalo: zrod oceánů z kometami vody, krátký věk chemického kypění, překvapivě rychlý nástup jednoduchých forem života, už pozvolnější pokrok směrem ke stále větší složitosti a nakonec i záblesk rozumu. Z hlediska širší perspektivy se jednalo o obvyklý vývoj, který se na jednotlivých světech lišil pouze v detailech.

Ovšem ti, kteří vše sledovali, toto za „pokrok“ nepovažovali.

Na pradávné radě – i přes jistou nejednotnost – dospěli na rovinách debaty, které by lidský mozek nepochopil, k nesmírně závažným rozhodnutím.

A zvolili si i zbraň.

Sterilizační sílu.

Jak lze přemístit planetu? Způsobů existuje celá řada, ale metoda použitá u Altairu se dala lidským rozumem pochopit.

Onen zbloudilý kolos byl nesmírně užitečný právě díky schopnosti vychýlit se ze své dráhy. Lidští inženýři využívali už od 70. let 20. století při kosmických letech ke zrychlení lodí jakési gravitační „katapulty“. Plavidlo jako kupříkladu sonda Voyager se může „odrazit“ od gravitační studny Jupitera – a pokud se správně stanoví úhel, loď se odrazí jako pingpongový míček od čelního skla těžkotonážního kamionu a její hybná síla se obrovsky zvýší. Vesmírní inženýři se stali odborníky na tuto techniku, spočívající v umění nacházet způsob, jak využívat čím dál důmyslnější řetězce katapultů, nabourat se do zásob energie a hybné síly ve sluneční soustavě a snížit tak množství raketového paliva potřebného pro vypuštění plavidla do kosmu.

Jelikož je Jupiter zhruba deset bilion bilionkrát těžší než Voyager, podobná střetnutí cílovou planetu nijak významně nevychýlila. Pakliže by se ovšem po dráze Voyageru vydalo těleso co do hmotnosti s Jupiterem srovnatelné, příchozí i cílový svět by to odmrštilo novým směrem.

A právě o tento princip se zde jednalo, přemísťovat světy pomocí gravitačních katapultů.

Vyvolat jediný impuls by bylo nesnadné a navíc neúsporné, protože značná část energie by se promrhala při slapových deformacích. K posunutí mnohem mohutnější masy planety bez podobných nežádoucích důsledků však lze využít proud asteroidů.

A s pomocí menších těles se navíc dají asteroidy odrážet. Lze vytvořit hierarchii srážek, přičemž úvodní drobné odrazy – podobné kamínku hozenému do rybníka – vyvolají posloupnost čím dál výraznějších výchylek. Nápomocnou roli hrálo i to, že mechanika gravitačních systémů s mnoha tělesy byla už z podstaty chaotická, a tedy citlivá i na drobné poruchy.

Aby se tato mnohonásobná dělová rána vyplatila, muselo se vše pochopitelně naplánovat. Jednalo se však pouze o otázku orbitální mechaniky. A navíc to bylo hospodárné, protože se

vyplývalo pouze nepatrné množství energie. V očích těch, pro něž byla šetrnost vůdčím principem, se jednalo o metodu, které se nedala upřít elegance.

A tak onen kamínek hodili.

Než kaskáda vzájemných interakcí vychýlila onen kolos z jeho protáhlé oběžné dráhy, trvalo tisíc let; napříště už trýzněné vnitřní světy Altairu netrápil. A dalších tisíc let kolosu trvalo, než se propastí vesmíru přemístil od jednoho hvězdného zrnka písku ke druhému. Ale to nijak nevadilo. Tady se hrála dlouhá hra.

Když se tak konečně stalo, upřela se pozornost jinam. Ti, kteří stáli v pozadí, sledovali, jak vše dopadne; domnívali se, že je to jejich nemilá povinnost. Měli však před sebou ještě dostatek času se na to připravit.

Lidé zatím na Zemi z úcty ke svému Slunci stavěli zikkuraty, neboť je stále ještě považovali za boha. A přesto byl jejich osud už tehdy zpečetěn. Alespoň ti, kteří měli vše na svědomí, si to mysleli.

27. PLECHOVÉ VÍKO

Siobhan se domluvila s Bisesou, že se sejdou v londýnské Arše, staré zoologické zahradě v Regent's Parku.

Musela kvůli tomu přijet až z Liverpoolu. Byla totiž navštívit nového euroasijského premiéra v jeho „bunkru“, jak se říkalo mezi lidmi, novému mamutímu podzemnímu vládnímu středisku, zasazeném i přes nesouhlasné názory do masivní betonové krypty římskokatolické katedrály tohoto starobylého města.

Cestou po dálnici M1 narazila Siobhan na první zátaras už u St. Albans, tedy dobrých třicet kilometrů (ne-li víc) od centra Londýna. Zpáteční jízda jí už tak trvala osm hodin. Ještě před několika lety se v rychlém chytrém autě a bez rychlostních omezení dala zvládnout za tři. Jenže od té doby se Londýn proměnil v pevnost.

V tomto horkém zářijovém dni roku 2041 se kolem hlavního města nacházela řada uzávěr. Vnější plot tvořila bariéra ze zátarasů, ostnatého drátu a protitankových překážek, které se táhly od Portsmouthu na jižním pobřeží nahoru přes Reading a Watford a kolem Chelmsfordu až na pobřeží východní. Přístup z moře a řeky podobně přísně střežilo námořnictvo a nad hlavou neustále létaly hlídky Královského letectva. Už u tohoto prvního kontrolního bodu musela Siobhan čekat hodinu ve frontě, než jí prověřili identifikační čip, sítnice i autočip; sice se znala se samotným premiérem, ale v těchto stále paranoidnějších dobách nemohl volně projet nikdo.

Muselo tomu tak být. Do propuknutí bouře zbývalo už pouze sedm měsíců a problém s přílivem uprchlíků z menších měst a z venkova byl čím dál palčivější. Londýn byl těžištěm Británie už od roku 1066, kdy ze svého nového sídla v Toweru začal starému anglosaskému království brutálně vládnout Norman Vilém Dobyvatel. Každý věděl, že v posledních dnech uteče právě do

Londýna polovina obyvatel jižní Anglie, jako by je cosi táhlo do velikánského kanálu. Proto se tyto vrstvy zátarasů budovaly.

Při čekání si Siobhan všimla, jak se nad městem St. Albans zvedá chochol hustého černého dýmu. Aristoteles jí vysvětlil, že se jedná o známku obrovské hranice, ústředního bodu nevázaných oslav na území dávno zmizelého římského města s názvem Verulamium. Jak čas ubíhal, většina lidí se ke všeobecnému ulehčení na straně úřadů chovala víceméně slušně. Objevili se však i takoví, kteří si příznačně říkali „pánové posledních dní“ – a ti se bavili a dováděli, jako by tomu opravdu věřili.

Hranice v St. Albans pochopitelně porušovala všechny možné zákony na ochranu životního prostředí, jenže na ty už řada lidí nedbala, protože za sedm měsíců mělo být všechno široko daleko stejně spálené na popel. A totéž se dělo i v širším měřítku; z ropných vrtů i ložisek plynu se čerpalo co se dalo, a do ovzduší i moří se bezohledně vypouštěly škodliviny.

Dalším příznakem pošetlosti doby pak byli zmrazení spáči.

V Liverpoolu předala Siobhan zprávu o dopadu, jaký má ve Spojených státech nová posedlost „hibernákuly“ – obrovskými úschovnamy pod zemí, v nichž se nejbohatší lidé nechávají kryogenicky zmrazit. Tito utečenci před realitou se pokoušeli sluneční bouři vyhnout a počkat si na lepší budoucnost. Hibernákula byla čím dál populárnější i navzdory varování lékařů, že proces zmrazování nejspíš nebude úspěšně fungovat – a navíc nikdo nemohl zaručit, že v průběhu bouře nedojde k výpadku proudu a tento velký den neskončí nešťastným rozmrznutím. Ale i kdyby celý systém technicky fungoval bez závad, je snad morální utíkat před přítomností, nechat ostatní, aby odstranili následky, a až to nejhorší přejde, pak se „vrátit“ a sklízet ovoce? Tito „kryonauté“ by jistě nebyli vítanými hosty ani v nejoptimističtějších scénářích. A Siobhan chmurně předpokládala, že pokud by došlo na nejhorší – tedy kdyby civilizace i přes

ochranu Štítu víceméně zanikla –, pak by hibernákula s největší pravděpodobností posloužila vyhladovělým jedincům, kteří by vše přežili, jako zásobárny tajícího masa...

Podobné třetění sice zaujalo pozornost sdělovacích prostředků, ale jinak bylo naštěstí stále ještě vzácné. A přestože se tyto poslední dny nesly ve znamení pošetilosti a zkorumpovanosti, bylo možné pozorovat i důstojnost. Většina lidí se snažila to, co měla ráda, spíše zachraňovat, než v posledním záchvatu šílenství rozbít všechno, co jim přijde pod ruku. Projekty jako londýnská Klenba zaznamenávaly příliv dobrovolníků. Rada lidí podle očekávání hledala útěchu ve víře, ovšem takovými fanatiky jako byl ten, jenž zabil Miriam Grecovou, se stávali jen málokterí. Převážně se ke svým bohům modlili s tichou vážností, obklopeni strohou krásou katedrál, mešit a chrámů, anebo jednoduše v soukromí svého srdce.

Romantická naléhavost blížícího se konce současně vyvolala rozkvět umění, díky němuž po celém světě vznikala literatura, obrazy, sochy i hudba vyznačující se srdceryvnou hloubkou citu. Nadešel čas elegií.

Zdálo se však, že značné množství lidí čelí chmurným vyhlídkám do budoucna spíše se smutkem v soukromí. Počet obyvatel se začal na celém světě snižovat. Spustila se lavina sebevražd, ovšem mnohem smutnější byl poznatek, že prudce klesala porodnost. Na to, aby člověk přivedl na svět dítě, nebyla vhodná doba. Někteří náboženští vůdci dokonce tvrdili, že plodit nový život je nyní vlastně svým způsobem hřích, protože nenarozené dítě nemůže trpět.

Ovšem vzhledem k tomu, jak se den bouře přiblížil, nebyly populační úbytky zase natolik citelné. Všechno jako obvykle záviselo na Štítu.

V září roku 2041, kdy zbývalo už jen sedm měsíců, měly práce na Štítu stále příšerné zpoždění, ale přesto postupovaly kupředu.

Politici nadřazení z euroasijské administrativy po Siobhan v jednom kuse požadovali fakta, čísla a harmonogramy, které ukazovaly dosažený pokrok, i přehledy kritických míst, z nichž se daly vyčíst slepé uličky a překážky v cestě, a rovněž atraktivní fotografie oné ohromující stavby velké jako zeměkoule, jež rostla na oběžné dráze.

Ale ať už jim řekla cokoli, příliš se toho změnit nedalo, protože politici toho v současné době ani moc změnit nemohli. Miriam Grecová měla od samého začátku pravdu. Díky jejímu včasnému zásahu získal projekt po celém světě politickou podporu, kterou potřeboval, aby se rozběhl. A poté, co Miriam sama sklidila bouři, jejího nástupce, náměstka do této vrcholné funkce narychlo jmenovaného, porazili ve volbách v říjnu 2040 na hlavu protivníci, kteří hráli vágní kartu kritiky Štítu. Ale přesně jak Miriam předvídala, jakmile už jednou někdo usedl do premiérského křesla, bylo politicky nemožné, aby výstavbu Štítu zarazil. A stejně jako v Euroasii se tato logika prosadila i ve Spojených státech.

Ovšem novému ministerskému předsedovi Siobhan do oka nepadla. Stále sice představovala klíčový článek komunikačního a rozhodovacího řetězce, který vedl ze Země až na oběžnou dráhu, ale k nejužšímu okruhu jeho spolupracovníků už nepatřila. A to Siobhan naprosto vyhovovalo. V danou chvíli bylo totiž třeba spíše přiložit ruku k dílu, než lézt nějakému politikovi do zadku. A navíc čím méně se s politiky vídala, tím nižší byla pravděpodobnost, že šlápne do měkkého.

Za St. Albans se musela propracovat přes další zátarasy. Nakonec po zdlouhavé jízdě městem dospěla Siobhan k poslední překážce. Jednalo se o Camdenskou bránu, jeden z deseti mohutných vstupů rozmístěných po obvodu samotné Klenby.

Při čekání v koloně se zvědavě dívala před sebe; z tohoto směru ještě pod Klenbu nezajížděla. Brána, zářivě oranžová a posetá reflektory a vyzbrojenými pozorovacími stanovišti, se nad světskými domy a obchodními třídami tyčila jako římská zřícenina. A do dáli se po světle modrém nebi táhl hladký plášť samotné londýnské Klenby.

Klenba pochopitelně stále ještě nebyla dokončená, poslední uzavírající panely se měly namontovat až v posledních hodinách, aby město nemuselo příliš dlouho přežívat beze světla. Ale už teď byl její nosný skelet ohromující. Siobhan z něj ovšem zase tolik neviděla, protože se nacházela v přílišné blízkosti horizontu této obří kulovité čepice. Byla to opravdu nesmírná škoda, že nejvelkolepější ze všech architektonických výtvorů Británie nebyl ze země téměř vidět; jak smutně podotkla už posádka Aurory 1 o řadě prvků na Marsu, zblízka byl zkrátka tak velký, že se nedal zrakem obsáhnout.

Pakliže se však člověku naskytl výhled ze vzduchu, mohl si vychutnat, jak úžasnou stavbou Klenba je. Tvořil ji téměř dokonalý kruh o průměru bezmála devíti kilometrů a její střed se nacházel nad náměstím Trafalgare, ale u východního konce někdejšího římského opevnění zakrývala i londýnský Tower a na západě se pod ní skryla čtvrť West End, dále procházela Hyde Parkem a jen tak tak halila i památník prince Alberta a velkolepá muzea v South Kensingtonu. Na severu Klenba chránila King's Cross a Regent's Park, kam Siobhan právě teď mířila, a na jihu sahala až za řeku do čtvrtí Elephant a Castle a dál. Je moc dobře, napadlo Siobhan, že Klenba bude chránit i část samotné Temže, řeky, která odjakživa představovala zdroj životní síly města.

Všichni Londýňané tomuto velkému architektonickému triumfu s příznačně rozpustilou nevážností říkali „plechové víko“.

Konečně dostala Siobhan svolení branou projet. Tabule ji nabádaly, aby si rozsvítila reflektory.

Pohled, který se jí v nastalém přítmí pod střechou Klenby naskytl, bral dech. Ze země se tyčily nosné pilíře jako útlé stromy v baldachýnu korun deštného pralesa, nemístně se vypínající z podrostu londýnských domů a bytů, úřadů a katedrál, ministerstev a paláců. Nad nimi zatemňovala oblohu kostra a vzpěry, dálkou zamlžené. A přímo pod nízkou křivkou střechy létaly helikoptéry a vzducholodě. A to vše ozařovaly kužely vodnatého slunečního světla, které pronikalo otvory ve střeše. Celý výjev tak trochu připomínal kolosální antickou zříceninu, prostranství plné sloupů a ladných křivek, pozůstatek zaniklé říše. Všude kolem se však jako kostry dinosaurů tyčily jeřáby, a stavěly a stavěly. Nejednalo se o pohled do minulosti, nýbrž do budoucnosti.

Odhady toho, jak kvalitně bude Štít fungovat, byly i v těch nejoptimističtějších scénářích stále nejisté a už vůbec se nevědělo, do jaké míry budou i tak mohutné ochranné clony jako tato Klenba účinné. Ovšem podobné projekty byly nejen výrazem svědomité civilní obrany, ale také všeobecné vůle. Siobhan v duchu doufala, že pokud svět sluneční bouří přechká, zůstane „plechové víko“, nebo alespoň jeho kostra, zachováno v neporušené podobě jakožto památník toho, co lidé dokáží, když spojí své síly.

Projížděla umělým přítmím, zastavěné oblohy si nevšímala a soustřeďovala se na okolní provoz.

V londýnské Arše bylo toho dne téměř liduprázdno. Po betonových pahorcích se loudaly kozy, v modře vymalovaných jezírcích se cachtali tučníci a jediným publikem, pro něž zpívali pestrobarevní ptáci, byli hlídači a Siobhan. Na návštěvy zoo zkrátka nebyla správná doba.

Avšak Bisesa přišla. Siobhan ji našla u pavilonu primátů, kde stála zcela sama a v ruce držela kávu. V širokém krytém výběhu se dost malátně potloukala hrstka šimpanzů. Tento pradávňý výjev ostře kontrastoval s novou pohyblivou informační tabulí, která tyto tvory hrdě označovala názvem Homo troglodytes troglodytes, tedy za nejbližší příbuzné lidí.

„Díky, že jste přišla,“ zahlaholila Bisesa. „A promiňte, že jsem vás sem vytáhla.“ Vypadala unaveně a sinale.

„To vůbec nevadí. V téhle zoo – chci říct v Arše – jsem byla naposledy jako malá holka.“

„Chtěla jsem si sem prostě ještě jednou zajít. Dneska je totiž poslední den, kdy se tihle tvorové dají vidět.“

„Vůbec jsem si neuvědomila, že je budou převážet tak brzy.“

Bisesa připomněla: „Ted', když tyhle šimpanzy uznali za právnický osoby, mají všechny lidské práva – především pak právo na soukromí, pokud se šťourají v nose a drbou na zadku. A tak je přestěhují do speciálního uprchlického tábora, kde budou mít k dispozici ty svoje houpačky z pneumatik a banány.“

Bisesa mluvila unaveným, dosti bezvýrazným hlasem, a Siobhan nedokázala dekodovat její náladu. „Vy s tím nesouhlasíte?“

„Ale jo, souhlasím. Jenže je taky hodně těch, co nesouhlasej.“ Bisesa pokývla k těžce vyzbrojenému a mladistvě vyhlížejícímu vojákovi, který hlídkoval na opačné straně výběhu.

Debata o ochraně nečlověčích forem života před sluneční bouří se netočila pouze kolem šimpanzů, v jejichž případě zákon hovořil víceméně jasnou řečí. S tím, jak se bouře blížila, vzniklo mohutné celosvětové hnutí za záchranu alespoň vzorku hlavních živočišných říší světa. Toto úsilí se pochopitelně do značné míry vyznačovalo neumělostí; pod londýnskou Archou se umístila obří hibernákula, ve kterých se měly uchovat zygoty zvířat, hmyzu, ptáků a ryb, a rovněž semínka rostlin trávami počínaje a borovicemi konče. Pokud se živočichů týkalo, Archy se podobné činnosti věnovaly již desítky let; západní zoologické zahrady byly už od přelomu století domovem rezervní populace zvířat, která v divočině dávno vyhynula – veškerých slonů, tygrů a dokonce i jednoho druhu šimpanze.

Někteří ekologové ovšem tvrdili, že všechny tyto snahy jsou v zásadě zbytečné. Přestože se například chladná a podmračená Británie co do bohatství a rozmanitosti života nemohla rovnat rovníkovému deštnému pralesu, i v jediné hroudě hlíny z londýnské zahrady se nacházelo možná více druhů, většinou dosud nepopsaných, než kolik jich znali všichni přírodovědci světa dohromady před sto lety. Všechno se zachránit nedalo, avšak opakem by bylo nedělat nic. Převážná část lidí se přece jenom zřejmě ztotožňovala s názorem, že je třeba se o to alespoň pokusit.

Ale někteří odmítali, aby se pro záchranu čehokoli jiného než lidské bytosti byť jen hnulo prstem.

„Nastala doba nesnadných rozhodnutí,“ povzdechla si Siobhan. „Tuhle jsem mluvila s jedním ekologem, který tvrdil, že bychom se s tím, co se děje, prostě měli smířit. Prý zkrátka vyhynou další druhy, ale podle něj jde pouze o jednu z dlouhé řady podobných katastrof. Je to jako lesní požár, říkal mi, jakási nezbytná očista. A biosféra to pokaždé přežije a nakonec ji to ještě obohatí.“

„Jenže tohle není nic přirozenýho,“ namítla Bisesa zamračeně. „To se nedá srovnávat ani s dopadem asteroidu. Tohle někdo zpunktoval záměrně. A možná právě proto se u nás vyvinul rozum. Protože sem tam nastane doba – třeba když se zblázní Slunce nebo když asteroid vyhubí dinosaury –, kdy mechanismy přirozenýho výběru selhávají. Doba, kdy je k záchraně světa zapotřebí myslet.“

„Biolog by namítl, že v pozadí přirozeného výběru žádný úmysl není, Biseso. A evoluce vás na budoucnost připravit nemůže.“

„To je pravda,“ usmála se Bisesa. „Jenže já nejsem bioložka, takže to můžu klidně říct.“

Právě kvůli podobným rozhovorům si Siobhan Bisesiny společnosti tolik cenila.

Do propuknutí sluneční bouře zbývalo sedm měsíců a svět se na ni horečně připravoval. Avšak značná část úkonů, jakkoli naprosto nezbytných, byla světská. Kupříkladu novou starostku Londýna lidé zvolili na základě jednoduchého, avšak nepopíratelně účinného slibu, že ať už se bude dít cokoli, nedojde k přerušení dodávek vody, a od chvíle, kdy do funkce nastoupila, svůj závazek také naplňovala. Vybudovalo se nové dlouhatánské potrubí, které se táhlo celou zemí od rozlehlé vodní nádrže Kielder na severu až do hlavního města, přestože řada obyvatel na severovýchodě hlasitě skuhrala, že jim ti „syčáci z jihu“ kradou jejich vodu. Podobné projekty byly pochopitelně životně důležité – Siobhan se na mnoha podobných projektech osobně podílela – ale jinak zcela banální.

Kvůli záplavě zbytečného tlachání někdy nedokázala vidět věci jasně. Byla to Bisesa, která seděla sama doma a v klidu přemýšlela; ta byla jejím prubířským kamenem, jejímiž očima viděla celkový obraz v širších souvislostech. Byla to Bisesa, uvažující nepředpojatě, kdo přišel s veledůležitým nápadem, že by chytrý plášť mohli lidé vyrábět doma. A konec konců to byla

rovněž Bisesa, kdo poskytl Siobhan vhled do největšího tajemství ze všech.

Od oné zásadní videokonference, kdy Eugene Mangles snesl důkaz, že za oním nepokojem Slunce se opravdu skrývá jakýsi úmyslný prvek, se Bisesina slova o Prvorozených a o Miru brala vážně a navíc se, třebaže velmi zdlouhavě, ověřovala. Historce jako celku nevěřil nikdo – ani Siobhan, jak sama přiznávala. Ale valná většina jejích odborných poradců souhlasila, že sluneční poruchy, Eugenem tak věrně zrekonstruované, opravdu mohl způsobit jedině zásah jakési inteligentní síly. Což byl závěr sám o sobě přímo ohromující, aniž by člověk musel spekulovat o záměrech této inteligence.

Bisesin vhled pomohl Eugenovi a ostatním lépe pochopit fyzikální mechanismus celé sluneční bouře a lidstvu snad tuto pohromu přečkat. Potíž však spočívala v tom, jak se Siobhan okamžitě dovtípila, že na jednání Prvorozených teď vůbec nezáleželo. Ať už totiž byla příčina jakákoli, museli se vypořádat především se samotnou bouří. A podobné informace se navíc ani nedaly zveřejnit; šíření zvěstí o mimozemských úmyslech by bezpochyby pouze vyvolalo paniku, navíc zcela zbytečně. A tak vše zůstávalo tajemstvím, které znali pouze lidé z nejvyšších vládních kruhů a pár dalších vyvolených. Siobhan si předsevzala, že pokud Prvorození opravdu existují, lze si s nimi vyřídit účty později.

To ovšem znamenalo, že Bisesa nemohla ohledně největší události svého života nic podniknout. Nesměla o ní dokonce ani mluvit. Stále ještě měla od armády „dovolenou z rodinných důvodů“ a nebýt toho, že Siobhan kdesi zatahala za nitky, by ji už dávno vyhodili. Neměla však žádnou smysluplnou práci, které by se mohla věnovat. V tísnivé situaci byla odkázána sama na sebe. Je stále uzavřenější, říkala si Siobhan, až moc času trávila sama doma

anebo bloumáním po Londýně a po místech jako Archa; jako by kromě Myry po jiné společnosti netoužila.

„Tak pojd'te!“ pobídla ji Siobhan a zavěsily se do sebe. „Podíváme se na slony. A pak vás odvezu domů. Chtěla bych zase vidět Myru...“

Bisesin byt, ležící poblíž King's Road v Chelsea, měl to štěstí, že se nacházel pod „plechovým víkem“. Stačilo půl kilometru západně a už by jej Klenba nechránila. Takhle se skrýval pod mohutným stínem zdi, a když člověk jel okolo, stačilo zvednout hlavu a mezi střechami zahlédl, jak se Klenba vypíná k nebi, podobná trupu nějaké mamutí vesmírné lodi.

Od chvíle, kdy tu Siobhan byla naposledy, už uplynula nějaká doba a ledacos se změnilo. Vchod činžovního domu zdobily nové těžké bezpečnostní zámky. A když dveře otevřela, vyběhla z budovy rezavě červená skvrna, prosvístěla Bise se mezi nohama a zmizela za rohem. Bise se lekla, ale pak se rozesmála.

Siobhan bušilo srdce. „Co to bylo? Pes?“

„Ne, jenom liška. Pokud si dáte bacha na smetí, nijak neškodí – i když by mě docela zajímalo, kdo ji do baráku pustil. Lidi nemaj to srdce se jich zbavovat, kór ne v takovýhle době. Kolem je jich určitě ještě víc. Možná se chtěj schovat pod Klenbou.“

„Možná cítí, že se něco blíží.“

Bise ji zavedla po schodech do bytu. Na chodbách i ve schodišťové šachtě zahlédla Siobhan mnoho podivných tváří. „To jsou podnájemníci,“ prohodila Bise a protáhla obličej. „Je to vládní nařízení. Každý dům pod Klenbou musí na tolik a tolik čtverečních metrů obytný plochy ubytovat určitý minimální množství dospělých. Úplně nás tady zahlcujou.“ Otevřela své dveře a objevila se předsíň, kde stály vysoké kupy balené vody a konzervovaných potravin, nouzové zásoby typické rodiny. „Proto tady taky nechávám bydlet Lindu. Raději sestřenici, než někoho cizího...“

Když vešly do bytu, zamířila Siobhan k oknu. Směřovalo k jihu, takže do něj dopadalo množství světla. Po obloze se v pruzích táhly veliké stíny kostry Klenby, ale k východu byl na město stále ještě dobrý výhled. Siobhan neuniklo, že ze všech jižních oken a balkonů i ze všech střech visí stříbřité plachty. Tou plachtou byl chytrý plášť, kousky kosmického Štítu, který po celém městě pěstovali obyčejní Londýňané.

Bisesa se k ní přitočila se skleničkou ovocného džusu a usmála se. „To je pohled, co?“

„Úchvatný,“ odvětila Siobhan upřímně.

Bisesin nápad se pozoruhodně dobře ujal. Chtěl-li člověk pěstovat útržek Štítu, který měl zachránit svět, stačila mu trpělivost, sluneční světlo, vybavení o nic složitější než pro domácí fotokomoru a základní živiny; skvěle se daly využít patřičně rozdrcené odpadky z domácnosti. Jistou dobu představoval totiž surový materiál pro chytré součástky, ale jen do chvíle, než se skládky z přelomu století přeplněné zastaralými mobilními telefony, počítačovými hrami a dalšími zbytečnými hračkami proměnily v zásobárny křemíku, germania, stříbra, mědi a dokonce i zlata. V Londýně přicházel pro tento program v úvahu pouze jediný název, jakkoli terminologicky nepřesný: Vykopejme si vítězství!

Siobhan prohlásila: „Je to až neuvěřitelně podnětné, lidé po celém světě se snaží zachránit sebe i ostatní vlastním přičiněním.“

„To jo. Ale zkuste o tom začít před Myrou.“

„Jak se jí vůbec vede?“

„Má strach,“ odpověděla Bisesa. „Ne, je to ještě horší. Je asi přímo traumatizovaná.“ Tvář měla klidnou, ale opět vypadala unaveně, jako by ji tížil pocit viny. „Snažím se vnímat věci z jejího hlediska. Je jí teprve dvanáct. Když byla malá, máma jí často zmizela na několik měsíců – a pak se zase zčistajasna vrátila a oči jí šly šejdrem. A teď navíc ta hrozba sluneční bouře! Je to chytrá

holka, Siobhan. Ona těm zprávám rozumí. Moc dobře ví, že celý předivno jejího života, všechny její věci, obrazovka na stěně, umělý hvězdy, její displeje, knížky i hračky, to všechno 20. dubna zmizí. Dost těžký pro ní bylo už to, že jsem furt někam odjížděla. A to, že dopustím, aby nastal konec světa, mi asi nikdy nepromine.“

Siobhan si vzpomněla na Perditu, která jako by vůbec nechápala, co má přijít – anebo to alespoň nechtěla chápat. „Možná je to lepší, než se tomu bránit. Ale zdroj útěchy se v tom hledat nedá.“

„To ne. A v náboženství taky ne, aspoň podle mě. Já Boha nikdy moc neobtěžovala. I když jsem přistihla Myru, jak se dívá na volbu nového papeže.“ Po zničení Říma se nový svatý otec usídlil v Bostonu; velké americké diecéze vládly konec konců už dlouho mnohem větším bohatstvím než Vatikán. „Všechna ta zbožnost kolem mě zneklidňuje – vás ne? Těch uctíváčů Slunce, co se jich najednou všude vyrojilo...“

Siobhan pokrčila rameny. „Já to prostě беру. Víte, i přímo tam nahoře na Štítu se hodně lidí modlí. Náboženství může posloužit určitému společenskému účelu, sjednotit nás ve prospěch společného cíle. A možná právě proto se vlastně vyvinulo. Podle mého není nic špatného na tom, když si lidé představují stavbu Štítu jako; mmm; budování jakési nebeské katedrály, pokud jim to usnadňuje život.“ Pousmála se. „Ať už to Bůh sleduje, nebo ne.“

Ale Bisesa se tvářila zachmuřeně. „Jestli zrovna Bůh, to nevím. Ale někdo jinej nás sleduje, to vím na beton.“

Siobhan opatrně nadhodila: „Vám asi pořád nejdu z hlavy ti Prvorození.“

„A jak by mohli?“ zeptala se Bisesa podmrčeně.

S čerstvě uvařenou kávou si vedle sebe sedly na Bisesinu až příliš vypolstrovanou pohovku. Je to paradox, pomyslela si Siobhan, debatovat o jednom z filozoficky nejzávažnějších objevů, jaký kdy kdo učinil, v tak domáckém prostředí. „Podle mého

názoru je to takový odvěký sen,“ konstatovala. „O tom, jestli se rozum nachází i mimo Zemi, se spekuluje už od dob Řeků.“

Bisesa jako by byla někde jinde. „Ještě ani teď si na to pomýšlení nemůžu zvyknout.“

„To není snadné ani pro vědce,“ uklidňovala ji Siobhan. „Takzvané důkazy jsoucnosti boží – tedy teorie o vzniku vesmíru vycházející z předpokladu, že jej kdosi vytvořil s nějakým vědomým záměrem – vyšly z módy před třemi sty lety. Poslední hřebíček do téhle rakve zatloukl konkrétně Darwin. A oblíbeným stvořitelem byl tehdy pochopitelně Bůh, nikoli E. T. Uvažovat v podobných kategoriích pro vědce znamená popírat veškerou svou odbornou průpravu. A právě proto mi instinkt napověděl, abych vás seznámila s Eugenem, Biseso. Říkala jsem si, co se asi stane, pokud ho přimějete myslet jinak. A ten instinkt mě podle všeho neklamal. Jenže přesto mi to všechno připadá nepřirozené.“ Povzddechla si. „Radost se ve mně mísí s pocitem viny.“

Bisesa se otázala: „Jak myslíte, že to lidi přijmou, až se jim to nakonec řekne?“

Siobhan zkoumala své pocity. „Důsledky jsou nezměrné – politické, společenské i filozofické. Všechno se tím mění. I kdybychom o těchto bytostech, kterým říkáte Prvorození, nic jiného nezjistili, i bez ohledu na to, jak ta sluneční bouře dopadne, už jenom pouhý fakt, že o jejich existenci víme, potvrzuje, že nejsme ve vesmíru jedineční. A pro budoucnost, kterou si nyní malujeme, je proto třeba počítat i s ostatními.“

„Podle mého mají lidi právo to vědět,“ utrousila Bisesa.

Siobhan pokývala hlavou; v tomto bodě se jejich názory vždycky rozcházel.

Bisesa dodala: „Přistáli jsme na Měsíci i na Marsu. Teď budujeme stavbu velkou jako celá planeta. A stejně naše úspěchy neznamenají nic – aspoň ne tváří v tvář síle, která dokáže tohle.

Nevěřím ale tomu, že by z toho byli lidi na větvi. Podle mého budou spíš naštvaní.“

„Já tomu pořád nerozumím,“ divila se Siobhan. „Proč by nám ti vaši Prvorození chtěli hrozit vyhubením?“

Bisesa zakroutila hlavou. „Prvorozený znám asi líp než kdokoli jinej, ale na tohle neumím odpovědět ani já. Ale jedním jsem si jistá. Sledují nás.“

„Sledují?“

„A právě o tohle podle mě šlo na Miru. Mir byl mozaikou celejch našich dějin až do tohohle okamžiku – kdy nás může potkat zkáza. Na Miru jsme nehráli hlavní roli my, ale Prvorozený. Přinutili se pozorovat to, co hodlaj zničit, aby si uvědomili, co udělali.“

Mluvila váhavě, protože si svými myšlenkami očividně nebyla jistá. Siobhan si ji představila, jak celé hodiny sedí doma a s určitou posedlostí se o samotě probírá vzpomínkami a neurčitými pocity.

Bisesa pokračovala: „Nechtěj nic z toho, co známe nebo co umíme vyrobit. Naše věda ani umění je nezajímá – jinak by přece zachraňovali naše knihy, obrazy a dokonce i některý z nás. Naše věci jsou hluboko pod jejich úroveň. Podle mého názoru chtěj poznat, jaký to je bejt v naší kůži, bejt lidma. A jaký to je, projít si takovouhle zkouškou ohněm.“

„Takže si cení rozumu,“ přemítala Siobhan. „To se dá pochopit, že vyspělá civilizace staví ducha nade všechno ostatní. Možná se v tom našem vesmíru jedná o vzácnost. Cení si jej, i když ho ničí. Takže mají etiku. Možná je kvůli tomu, co se rozhodli udělat, trápí pocit viny.“

Bisesa se trpce rozesmála. „Jo, ale udělali to tak jako tak. Což nějak nedává smysl, nemám pravdu? Copak se můžou bohové zbláznit?“

Siobhan se zahleděla z okna na štíhlé stíny Klenby. „Možná se i za vší touhle zkázou skrývá nějaká logika.“

„Tomu fakt věříte?“

Siobhan se zazubila. „I kdyby ano, zavrhl bych to. K čertu s nima!“

Bisesa odpověděla vlastním zvilým šklebem. „Přesně,“ ucedila. „K čertu s nima!“

Zbloudilá planeta opustila nebeský rovník.

Světlo z Altairu sice letí ke Slunci šestnáct let, ovšem završit své mezihvězdné putování trvalo cestující planetě celé milénium. I tak se ovšem ke Slunci přiblížila rychlostí zhruba pět tisíc kilometrů za sekundu, což byl několikanásobek únikové rychlosti Slunce. Jednalo se o nejrychlejší velké těleso, které kdy vstoupilo do sluneční soustavy. Jak se kolos blížil k solární výhni, rozrušily jeho atmosféru obrovské bouře a uvolnily z ní biliony tun vzduchu, které za padajícím světem vlály jako ocas velikánské komety.

Na Zemi se psal rok 4 před Kristem.

Kdyby tato zbloudilá planeta přiletěla v jednadvacátém století, zaznamenal by ji lidský program Spaceguard. Spaceguard odvozoval svůj původ od programu NASA ještě ze století dvacátého, jehož účelem bylo zkoumat všechny významné komety a asteroidy obíhající po drahách, na nichž by se mohly střetnout se Zemí. Vědci z tohoto úřadu diskutovali o celé řadě způsobů, jak odvrátit blížící se hrozbu, a patřily k nim i sluneční plachty nebo jaderné zbraně. Podobné metody se sice možná daly s úspěchem použít proti asteroidům o velikosti letící hory, ale s tělesem takovýchto rozměrů se nedalo pořídit vůbec nic.

Roku 4 před Kristem pochopitelně žádný Spaceguard neexistoval. Antický svět znal čochy již od dob Řeků, ale tehdy ještě nikoho nenapadlo dát dvě k sobě a vyrobit dalekohled. Existovali však takoví, kteří pozorovali nebe, protože se domnívali, že ve složitých propletencích světla lze zahlédnout myšlenky samotného Boha.

V dubnu toho roku se nad Evropou, Severní Afrikou a Středním východem přiblížilo ke Slunci nové obří světlo. Astrologové a astronomové, kteří každický objekt na obloze

rozeznali pouhým okem daleko lépe než jejich potomci v jedenadvacátém století, považovali tento kolos za zářící anomálii, jež pro ně představovala zdroj okouzlení a strachu.

S úžasem ji pozorovali zejména jistí tři učenci. Říkali si mudrci či magoi, což znamenalo „astrologové“ – hvězdáři. A když se úkaz ve svých posledních dnech přiblížil Slunci a proměnil se v Jitřenku čím dál oslnivější krásy, rozhodli se za ním vypravit.

Planeta si prorazila cestu nadýchanou vnější atmosférou Slunce, korónou. Hvězda před ní nyní ležela zcela nechráněná.

Průměr této obří planety činil pětinu samotného Slunce. I při takové rychlosti byla srážka mezi dvěma podobně mamutími tělesy impozantní. Trvalo celou minutu, než se planeta do těla hvězdy celá zanořila.

Za normálních okolností tvoří povrch Slunce jemná tapisérie granulí, což je svrchní vrstva mohutných konvektivních buněk s kořeny v hlubinách slunečního nitra. Při srážce s onou planetou se tato složitá hierarchická struktura rozrušila, jako kdyby do hrnce s vařící vodou vletěl baseballový míček. Od místa střetu se rozlily obří vlny a kopírovaly zakřivení hvězdy.

Planeta se mezitím ponořila do koupele intenzivního žáru. Prostřednictvím přímých srážek mezi solární plazmou a atmosférou planety proudila do nezvaného návštěvníka sluneční energie. Planeta reagovala tím, že se zoufale snažila snížit teplotu redukcí vlastní hmoty. Záhy přišla o svrchní vrstvy vzduchu, tvořené většinou vodíkem a heliem, čímž se odkryly vnitřní vrstvy, obsahující vysoce stlačenou exotickou kapalinu a pevná skupenství vodíku, které se v důsledku vypařily. Průběh byl stejný, jako když moduly Apollo vstoupily do zemské atmosféry za žáruvzdorným štítem a kusy rozpadajícího se plavidla odváděly teplo vznikající třením. U oné planety tato strategie nějakou dobu fungovala.

Planeta vstoupila do Slunce s hmotností patnácti Jupiterů, a než zanikla, měla schopnost značné množství žáru vstřebat.

Klesala hlouběji a hlouběji rozbouřenou konvektivní vrstvou Slunce, až pronikla k hustší statické vrstvě v zářivé rovnováze pod ní. Podobala se drtící pěsti a v těle Slunce po sobě zanechala brutálně proražený tunel, trhlinu, která se bude zacelovat tisíce let.

Než tento kolos doletěl k okraji žhavého slunečního jádra, zbyla z něj už jen hrouda nejhutnější a nejtvrdší látky – a přesto byl stále mnohokrát masivnější než Jupiter. Tady se pozůstatek jeho hmoty rozložil a vypařil, ovšem ještě předtím stačil uštědřit jádru Slunce silný úder. Došlo k mohutnému termonukleárnímu vzkypění, jako by u okraje tohoto přirozeného reaktoru vybuchla gigantická bomba. A hluboko do žhnoucího jádra se tak zaryla čela rázových vln, které tento velký impuls způsobil.

Jak by Eugene Mangles jistě chápal, sluneční jádro je vrtkavé, intenzita jeho fúze je nesmírně citlivá na změny teplot. Po planetě byla veta, ale její dopad vyvolal v jádru proces energetických oscilací, které měly přetrvat celá tisíciletí.

Mezitím na povrchu, přestože planeta zmizela v chřtánu Slunce, představovalo místo střetu oblast bouřících nepokojů.

Cestou do srdce hvězdy porušil zbloudilý kolos citlivou hranici zvanou tacholinie; rozmezí mezi vrstvou konvektivní a vrstvou v zářivé rovnováze. Jednotvárné moře vrstvy v zářivé rovnováze se otáčí spolu se slunečním jádrem téměř jako jeho pevná nástavba. Ovšem pohyb této vrstvy je daleko složitější; lze totiž vidět, jak různé části slunečního povrchu rotují různými rychlostmi. U tacholinie tedy dochází k tření, konvektivní hmota klouže po hmotě vrstvy v zářivé rovnováze jako mohutný vítr.

Celé Slunce je protkáno silným magnetickým polem. Uvnitř je plné takzvaných „indukčních trubic“, proudů magnetické energie, které protékají mořem plazmy. U tacholinie se indukční trubice v

důsledku rozdílné rotace slunečních vrstev natáhnou kolem slunečního rovníku. Na svém místě zůstávají zejména vlivem kypící konvektivní vrstvy. Ovšem někdy vznikne v provazci obkružujícím Slunce vada, začne se drát vzhůru na povrch Slunce a táhne s sebou i proudy plazmy. Tato posloupnost dějů má za následek vytvoření „aktivních oblastí“, které dávají vzniknout erupcím a výronům koronální hmoty.

Tak tomu bylo i nyní. Průnik oné planety tacholinií způsobil, že se natažené a propletené siločáry začaly kroutit jako hadi. Z těla Slunce vzkypěly indukční trubice, prorazily povrch a zmítaly se nad obrovskou jizvou, kterou na něm kolos zanechal. V mohutné erupci světla se do vesmíru uvolnila energie v podobě vysokofrekvenčního záření a vodotrysku nabitých částic, jež vyhrězly do sluneční soustavy.

Zemi postihla mohutná sluneční bouře. Magnetické pole planety se třepotalo jako utržená plachta a po celém světě byly vidět majestátní polární záře. Nejzávažnější následky nárazu onoho kolosu však měly přijít teprve v daleké budoucnosti. Avšak právě zde a právě nyní nekompromisně ohlásil svůj přílet.

V roce 4 před Kristem ještě na Zemi neexistovala vyspělá technika, která by mohla dojít úhony, magnetická turbulence však měla jistý dopad na miliony přirozených počítačů využívajících biomolekuly a bioelektrinu. Někoho postihla ztráta vědomí, návaly či záchvaty, a některé nebohé duše dokonce zdánlivě bez příčiny zemřely. Jak za cenu nejvyšší zjistila i Miriam Grecová, magnetické poruchy dovedou v lidském mozku vyvolat náboženské popudy – vyrojila se doslova záplava nejružnějších proroků a zvěstovatelů konce, zázraků a vidění.

A v prostém betlémském chlévě neklidně leželo na špinavé slámě novorozenátko a soužily je výjevy, kterým ještě nerozumělo.

Od prosince roku 2037, kdy prezidentka Alvarezová vystoupila se svým chmurným projevem, se sluneční bouře zvláštním způsobem pojila s Vánocemi. Poslední Vánoce před bouří roku 2041, kdy do jejího propuknutí zbývaly pouhé čtyři měsíce, se podobaly záchvatu strojeného veselí. Bisesa měla za to, že všichni byli v koutku duše rádi, když konečně skončily.

Sama si koupila dalekohled. A jednoho jasného rána v lednu 2042 jej s pomocí Myry a Lindy vytáhla na střechu svého činžáku. Onoho lednového dne, kdy bylo nebe jasné a čisté, stálo slunce nízko na východní obloze a výhled z této střechy v Chelsea byl nádherný. Pilíře Klenby zářily jako sluneční paprsky a části chytrého pláště, kterým byl potažen každý odhalený povrch, se svým leskem podobaly záplavě obřích květín.

Dalekohled byl deseticentimetrový refraktor z druhé ruky, veliký mohutný přístroj přes dvacet let starý a navíc koupený lacino. Ale byl natolik chytrý, že uměl pomocí systému GPS určit vlastní postavení a polohu. A když mu člověk řekl, nač se chce podívat, za bzukotu a vrčení se tímto směrem zaměřil a okamžitě začal předmět zájmu sledovat, přičemž bral v úvahu i rotaci zeměkoule. Linda se smála, jak má toto zařízení zastaralé uživatelské rozhraní – nabízelo totiž systém menu, což bylo komické a nešikovné zároveň –, ale jinak fungovalo na výbornou.

V centru Londýna, kde Klenba zakrývala stále větší část oblohy, nebyly dalekohledy téměř k ničemu, ledaže by chtěl člověk špehovat party dělníků, kteří ve dne v noci lezli po vnitřní straně střechy Klenby. Jenže Bisesa chtěla pozorovat Slunce.

Když mu Bisesa sdělila, na co že se chce podívat, bezpečnostní software dalekohledu začal okamžitě blekotat upozornění, jak s přístrojem zacházet bez rizika. Bisesa ovšem všechna nebezpečí znala. Dalekohledem se nelze dívat do Slunce

přímo, ledaže by si člověk chtěl popálit oči, ale může si promítnout jeho obraz. Proto si Bisesa přinesla skládací židličku a za okulár dalekohledu vložila široký list bílého manilového papíru. Závěrečné umístění papíru ve stínu teleskopu a zaostření přístroje představovalo menší problém. Ale nakonec se uprostřed členitého stínu dalekohledu objevil mléčně bílý disk.

Bisesu překvapilo, jak je obraz jasný a rovněž jak je veliký; mohl měřit tak kolem třiceti centimetrů. Při okraji kotouče jas maličko bledl, takže zcela zřetelně viděla, že se dívá na kouli, trojrozměrné těleso. Kolem středních zeměpisných šířek Slunce se kupily shluky slunečních skvrn, jež byly snadno viditelné a připomínaly smítko v zářící míse. Pomyslení, že každá z oněch drobných anomálií velikosti zrnka prachu je větší než celá Země, a že vypadají jako stíny jen proto, že jsou chladnější než zbytek slunečního povrchu, třebaže žhnou při teplotách tisícovek stupňů, ji zneklidňovalo.

Ovšem Bisesa si nekupovala dalekohled proto, aby jím pozorovala sluneční skvrny.

Tvář Slunce přetínala čára, vodnatě šedavý pruh, který se táhl od severovýchodu k jihozápadu. Pochopitelně se jednalo o Štít. Nacházel se na svém místě v bodě L1 a ke Slunci byl stále víceméně natočený hranou. Již nyní však vrhal na Zemi stín.

Bisesa objala Myru. „Vidíš? Je tam. Je skutečnej. Už mi věříš?“

Myra se na stín zadívala. Bylo jí už třináct a na svůj věk byla až příliš zamlklá. Bisesa chtěla touto ukázkou Myru uklidnit, protože její dcerka nebyla jediná, kdo příliš nevěřil, že tento velký vesmírný projekt je opravdu skutečností.

Její reakci však Bisesa neočekávala. Zdálo se jí totiž, že má strach. Šlo o objekt vytvořený člověkem, čtyřikrát vzdálenější než Měsíc, a přesto ze Země viditelný. Když člověka zalévalo vodnaté

světlo londýnského jitra, byl tento kosmický výjev úchvatný, děsivý – zdrcující.

Právě proto vytvořili Řekové slovo hubris, pýcha, pomyslela si Bisesa.

31. PERSPEKTIVY

Stav beztlíže působil milencům daleko větší nesnáze než nízká přitažlivost na Měsíci.

A to i navzdory desítkám let zkušeností, jak Siobhan zjistila. V dobách letů po nízké oběžné dráze Země existoval jakýsi „Klub delfínů“, jenž nesl tento název proto, že v obdobných podmínkách vln oceánu pomohl občas delfínímu páru při intimním styku jako opora třetí jedinec... Siobhan však byla královská astronomka a k ničemu podobnému se rozhodně nehodlala propůjčit.

Aby nepřišla o soukromí, musel tudíž Bud improvizovat a využít všemožné vybavení. Díky poutům, provazům a popruhům připomínala nyní jeho kajuta spíš sadomaso salon, ale tím, že se člověk měl čeho chytit nebo oč se zapřít, napomáhaly tyto nástroje oné odvěké kratochvíli až překvapivě dobře. Na to všechno však v tomto malém a izolovaném beztlížném sídlišti na Štítu očividně nepřišel Bud sám. Siobhan ho přinutila, aby strhl tabulku, která mu visela nad postelí:

S PŘÍSPĚNÍM ASTRONAUTICKÉHO TECHNICKÉHO SBORU USA PŘÍJEMNOU ZÁBAVU

Přesto byl sex stejně náruživý, příjemný, uspokojující; ano, i uklidňující jako vždy. Byla už dost stará na to, aby si přiznala, že kromě vášně potřebuje také útěchu.

Když však potom leželi pod tlustou přikrývkou a Bud vedle ní se podobal mlčenlivé teplé mase, zalétla v myšlenkách k důvodům, které ji sem vůbec přivedly.

Tato kajuta bývala kdysi skladištěm; v místech, kde se ze stěn vytrhaly police a skřínky, po nich byly dosud vidět stopy. V průběhu let se Aurora postupně vykuchala a nyní z ní zbyla slupka,

v níž se nacházely pouze přístroje na podporu životních funkcí, komunikační střediska a narychlo vytvořené obytné sekce. Ovšem Siobhan dobře věděla, že pro Buda tato stará otlučená loď představuje domov. A až projekt skončí, bezpochyby se mu po ní bude stýskat.

Pokud by ho Siobhan musela odvézt domů ještě dřív, než se Štít dostaví, zlomilo by mu to srdce. I to však byl jeden z možných výsledků její návštěvy, a oba to věděli.

Bud nakonec prohodil: „Řeknu ti, že v takovýhle chvíli mi hrozně chybí cigárko.“

„V hloubi duše jsi vlastně pořád takový zastydlý puberták, vid’?“

„Sůl země.“ Civěl do stropu. „Tentokrát jsi ale přiletěla kvůli práci a ne kvůli zábavě, že jo?“

„Promiň.“

Pokrčil rameny. „To nic. Ale hele – ostatní si musej myslet, že jsi tady jenom kvůli spuštění té umělé inteligence. O tom ostatním kromě mého zástupce nikdo neví.“

Maličko popuzeně odvětila: „Nechci tady nikomu narušovat morálku, Bude. Mým úkolem je projekt podporovat, ne ho oslabovat. O nic jiného nejde. Jenže...“

„Jenže se musí vyjasnit celá situace kolem revizí účtování.“ Zvedl dlaň. „Já vím. A věřím, že to v pohodě zvládneš.“

Doutnal v ní pocit viny. „Bude, oba máme svou zodpovědnost. A ta pro nás musí být za všech okolností prvořadá.“

„Chápu. Ale než se pustíme do práce, dopřejem si ještě trochu zábavy,“ prohlásil a posadil se. „Než tu umělou inteligenci spustíme, zbejvá nám ještě dvanáct hodin. Tak pojď, vyrazíme si na obhlídku.“

Umyli se, oblékli a vypili si kávu. Nato ji Bud zavedl k nevelké lodi, které říkal VIP.

Jediný přetlakový inspekční modul, který byl na Štítu k dispozici, tvořila vlastně pouze plošina s kulovitými palivovými a oxidačními nádržemi a několika drobnými hydrazinovými raketovými motory – vlastně se jednalo o polohovací trysky vymontované z vysloužilého raketoplánu. Nahoře se nacházel přetlakový stan z kevlaru a hliníku, v němž mohli vedle sebe stát dva lidé. A to bylo všechno; tedy ještě kromě prosté sestavy ovládacích prvků založené na řídicí páce, která trčela z podlahy, a přístrojů na podporu životních funkcí, jež dokázaly v nejhorším případě udržet posádku naživu celých šest hodin.

Varianty této konstrukce používali i technici pracující na Štítu, ovšem pouze plošinu s motory bez stanu. Proč se obtěžovat s nějakou přetlakovou kabinou, má-li člověk výtečně odolný skafandr? A tak bylo možné vidět, jak nad povrchem Štítu létají technici na svých raketových plavidlech jako na skútrech. Tento speciální model proto používali pouze důležité návštěvy, hosté jako Siobhan, kteří neměli čas nebo chuť nechat se zaškolit v tom, jak zacházet se skafandrem.

„Teda ne že by tenhle stan z kevlaru poskytoval kór nějakou ochranu, kdyby se něco podělalo,“ podotkl Bud s nepatrně potouchlým úsměvem.

VIP opustila Auroru za pomoci elektromagnetické indukční kolejnice, která připomínala miniaturní verzi Praku, obrovského katapultu na Měsíci. Akcelerace probíhala hladce jako v rychlovýťahu; pocit, že má nohy přitisknuté k podlaze, se Siobhan docela zamlouval.

Když vystoupali dostatečně vysoko, Bud ozkoušel motůrky plavidla a „zakrkal“ s nimi, jak onomu zvuku říkal. Znělo to, jako by všude kolem kevlarového trupu docházelo k drobným explozím. Bud vysvětloval, že indukční kolejnice nevytváří žádné zplodiny, a trysky, ani ty sebemenší, nelze v blízkosti Štítu

používat. „Stavíme zrcadlo z jinovatky, která ulpívá na pavučině,“ prohlásil. „Snažíme se na něj dokonce ani nedejchat.“

Plavidlo se otočilo a házelo sebou sem a tam. Jako by se ocitli na prazvláštní horské dráze v lunaparku.

Jakmile to Bud konečně uznal za vhodné, zastavil plošinu a naklonil ji dopředu, aby Siobhan viděla pod sebe. „Podívej na mateřskou loď,“ utrousil.

Ctihodná a letitá Aurora 2 byla dosud středobodem Štítu, pavoukem uprostřed sítě. A i přesto, že byla z velké části vybrakovaná, rozeznávala Siobhan hlavní rysy, které si pamatovala: protáhlý elegantní hřbet s mohutným obytným modulem na jednom konci a nepřehlednými shluky generátorů energie, palivových nádrží a raketových motorů na druhém. „Už je to taková chromá stařenka,“ poznamenal Bud s láskou. „Doufám, že nám to odpustí. Furt má ještě svou roli, stará se o to, aby se Štít točil a měl správnou orientaci. To všechno se samozřejmě změní, až spustíme tu umělou inteligenci a Štít se začne ovládat sám.“

Přitáhl řídicí páku k sobě a trysky plavidla zaburácely. Plošina se hladce vznesla nad Štít po osově dráze, která vedla od zakotvené Aurory přímo vzhůru.

Siobhan se fascinovaně dívala, jak se pod ní Štít rozevřel. Sotva se od staré mart'anské lodi vzdálili, byl Štít najednou tak plochý a hladký, že téměř připomínal matematickou abstrakci, rovinu jedním směrem nekonečnou, jež přetínala vesmír vedví. Povrch se leskl jako křehká mýdlová bublina, a když vystoupali ještě výš, zaskvěla se na něm duhová spektra. Štít však byl stále ještě natočen ke Slunci hranou, jeho jemnou membránou proto pronikaly nízké paprsky světla, a díky tomu Siobhan rozeznávala štíhlou kostru pod povrchem, vzpěry, nosníky a žebroví z křehkého měsíčního skla, pohádkovou konstrukci, jež vrhala dlouhé útlé stíny.

„Je to nádhera,“ rozplývala se. „Nejimpozantnější inženýrský projekt, do jakého se kdy kdo pustil, a přesto ho tvoří jenom sklo a světlo. Je jako ze snu.“

„A právě proto,“ nadhodil Bud trochu záhadně, „jsem pro ni vybral jméno, jaký jsem vybral – myslím jako pro tu umělou inteligenci Štítu.“

Víc jí však zatím neřekl.

Znovu rozžhavil polohovací trysky a naklonil plošinu dozadu, aby ji okny nasměroval k Zemi. Rodná planeta se podobala dokonalé modré kuličce visící ve vesmíru. Vedle svého rodiče se ve vzdálenosti zhruba třiceti zemských průměrů vznášel hnědobílý Měsíc. Bod L1 se nacházel daleko za oběžnou dráhou Měsíce; odtud nebylo pochyb, že se jedná o spřízněný svět.

„Domov,“ utrousil Bud stroze. „Jak tady člověk trčí, není od věci si připomenout, kvůli čemu nasazujem krky.“ Naklonil se těsně k ní a ukázal prstem, aby se podívala daným směrem. „Vidíš támhle? A támhle.“

Na sametově temném pozadí kosmu zahlédla letící jiskřičky, dvě, tři, čtyři zhruba v jedné linii, které jako světlušky mířily nocí ze Země ke Štítu.

Bud poklepal na okno. „Prosil bych přiblížit.“

Obraz se v okně před Siobhan v prudkých krocích zvětšil. Pojednou spatřila možná tucet lodí. Některé byly tak velké, že viděla i detaily, značky na trupu, solární články či tyče antén. Konvoj připomínal hračky, modely zachycené na sametovém pozadí.

„To je karavana ze Země, která veze chytrej plášť,“ zubil se Bud. „Plahočí se do gravitačního kopce k L1. Není to úžasnej pohled? A tohle se děje ve dne v noci už celý roky. Kdyby ses podívala dalekohledem na temnou stranu Země, viděla bys jiskry všech těch letů, jeden za druhým.“

Ještě na Zemi Siobhan proces sběru kontrolovala. Kusy chytrého pláště, které lidé pěstovali za okny domácností jako třeba Bisesa Duttová v Londýně, se shromažďovaly na obvodních sběrných místech, poté se převážely do velikých skladišť na letištích a raketových základnách a nakonec se balily a posílaly do jednoho z velkých kosmodromů, jakými byly mys Canaveral, Bajkonur, Kourou nebo Woomera. Už jen tato pozemní operace byla akcí obrovského rozsahu, mohutným mezinárodním tokem, který proudil po tváři celé zeměkoule. A vrcholil pak těmito jiskřičkami, které statečně brázdily noční oblohu.

Bud řekl: „Víš jak to je. Všechno co máme, dáváme na ty lety, stejně jako na všechny ostatní aspekty projektu. Dokonce z muzeí v Huntsville a Smithsonianu vyhrabali starý raketoplány a zase ty krásný koráby zprovoznili. A opotřebovaný hlavní motor, který už jsou tak špatný, že se na ně nedá spolehnout, se recyklují; z ocasní plochy raketoplánu a nákladový palety se dá udělat docela šikovná nosná raketa. Rusové smetli ze stolu původní plány s Energií a zase ty starý velký rakety vypustili do vesmíru.

Ale ani to nestačí. A tak Boeing, McDonnell a další přední dodavatelé chrlejí další a další rakety jako párky. No a některý tyhle nový koráby nejsou o moc složitější než silvestrovská rachejtla, stačí je jenom namířit a vystřelit. Ale svůj účel plněj skoro se stoprocentní spolehlivostí. A nám jde práce od ruky...”

Siobhan měla pocit, že pro Buda je tento rozsáhlý vesmírný projekt naplněním klukovského snu – vesmírné inženýrství realizované rychle, nekompromisně, účinně a v obrovském měřítku, jak tomu bývalo dřív, než se mu postavily do cesty vysoké náklady, politika a neochota riskovat.

„Víš,“ zamyslel se, „podle mýho se tímhle všechno změní.“ Ukázal rukou na Štít. „Až se tohle dokončí, nějaká bázlivost už

bude navždycky ta tam; přetrhli jsme pouta, který nás svazovaly. Otevřel se nám nový směr cesty. Vydáme se do neznáma.“

„Pokud ovšem přečkáme tu sluneční bouři.“

Bud se zatvářil trochu rozmrzele. „Jo, jedině tak.“ V podtextu toho, co řekl, zaznělo: Možná jsem blázen do vesmíru, ale svou povinnost znám.

Siobhan svých slov zalitovala a chtěla je vzít zpátky. Že by se mezi nimi vytvářel předěl, ještě než se vůbec propracovala k jádru toho, proč sem dorazila?

Bud zatlačil na řídicí páku, plošina se otočila a vyrazila kupředu.

Siobhan si nyní prohlížela Štít, jako by letěla nad zářící zemí. Očima se upínala k „horizontu“ Štítu – ovšem na rozdíl od povrchu zeměkoule byl Štít od jednoho okraje k druhému zcela plochý a obzor podobný přímce byl ve vzduchoprázdnu ostrý jako břitva. Z této neobvyklé perspektivy si připadala podivně zmatená, jako by se vznášela nad povrchem jakési monstrózní planety tisíckrát větší než Země.

Bud utrousil: „Sem tam to člověka klame. Myslí si, že uvidí, jak se obzor zakřivuje, jako při nízkém letu v letadle. Anebo zahlídne skupinku dělníků a představuje si, že jsou od něj pár set metrů – ale přitom to jsou celý kilometry.“ Kroutil hlavou. „Ještě teď mívám problémy uvědomit si rozsah toho, co tady děláme, že dva moje chlapy, který pracují na opačných koncích Štítu, může od sebe dělit celá šířka zeměkoule. A to celý jsme postavili my.“

Plošina sestoupila níž a Siobhan pojednou letěla nízko nad lesklými prizmaty a skleněnými vzpěrami, jež byly poseté drobnými stavbami připomínajícími boudy a stroji podobnými traktorům, které se trpělivě lopotily. Po povrchu opatrně kráčela jakási astronautka s velikánskou vzpěrou z měsíčního skla tenkou jako pavučinka v rukou; podobala se mravenečkovi, který vláčí list mnohokrát větší, než je on sám.

Pak Siobhan rozeznala cosi, co vypadalo jako vlajky, které při absenci sebemenšího vánku držel napnutý drát. „Co to je?“

Bud odměřeně odvětil: „Nemáme tady hroby. Mrtvého prostě vystrčíme do meziplanetárního prostoru. Ale uděláme mu tady značku; prapor jeho země nebo vyznání, nebo čeho chce. Ten Štít vlastně budujeme spirálovitě dokola kolem středu a pořád dál od něj. Tu vlajku zabodneme v místě stávajícího okraje v době, kdy dotyčnej zrovna umřel.“

Siobhan se na ně tedy zaměřila a jediným pohledem zaznamenala několik desítek praporů. „Umřely tady už stovky lidí.“ O těchto počtech neměla vůbec tušení.

„Jsou to skvělí lidi, Siobhan. I když nepočítám přímý riziko práce na stavbě, makali tady některý z nich i přes dva roky v kuse ve stavu beztlíže. Doktoři tvrděj, že se nám všem hromaděj potíže se strukturou kostí, kardiovaskulárním systémem, lymfatickým systémem a tak dál. Víš, jakej je tady nejběžnější chirurgickej zákrok? Operace ledvinovejch kamenů. To se vyndávaj hrudky vápníku, který se vyluhujou z kostí. A to už nemluvím o ozáření. Všichni vědí, že se tím poškozuj DNA, i o riziku rakoviny. Ale co mozek? Kebule je na kosmický záření kór citlivá a má jenom omezenou schopnost se uzdravovat. Vesmír dělá z lidí blbce, Siobhan.“

„To jsem nevěděla, že...“

„To asi ne,“ skočil jí do řeči a pod klidným tónem probleskovala tvrdost. „Dokázaly to lékařský výzkumy, který se přímo na dělnících ze Štítu prováděly. Každěj rok, kterej tady nahoře člověk stráví, mu ubere deset let života. A přesto tady ty lidi zůstávaj a pracujou až do posledního dechu.“

„Ach jo, Bude...“ Z náhlého hnutí mysli ho vzala za ruce. „Nepřijela jsem na tvoje lidi útočit, to přece víš. A nechci, abychom se rozešli.“

Bud ji ztěžka doplnil: „Ale...“

„Ale víš přece, proč jsem tady.“

Jednalo se o problém korupce.

Účetní na Zemi, zahloubaní do svých objemných elektronických knih, zjistili, že se zlomek peněz a prostředků proudících do vesmíru kamsi ztratil – a že osoby, které mají tyto machinace na svědomí, se musejí nalézat přímo na samotném Štítu.

„Bude, úřady to nemůžou ignorovat, ani kdyby chtěly. Pokud to takhle bude pokračovat, mohl by se totiž nakonec ocitnout v ohrožení celý projekt...“

Bud jí však skočil do řeči. „Siobhan, neblázni! Nebudu tvrdit, že tady nic nezmizelo. Ale koukni se, kristepane, z okna! Tenhle projekt požírá značnou část HDP celý planety. Ať by si někdo uzmul sebevíc, nemohlo by to bejt vůbec znát. Musíš to vidět v určitý perspektivě. Procentuálně...“

„O to nejde, Bude. Nezapomínej na psychologii. Ty tvrdíš, že tví lidé tady přinášejí oběti. Ale to my na Zemi taky, a nemění, aby se to celé zaplatilo. A jestli z toho někdo něco ukradl...“

„Ukradl, říkáš,“ odfrkl si a otočil se od ní. „Siobhan, ty nemáš vůbec ponětí, jaký to je tady makat. Dva miliony kilometrů od domova, od rodiny. Jo, zachraňuju tady planetu. Jenže taky chci zachránit svého syna.“

Siobhan přešel po páteři ledový prst. Nikdy se jí nesvěřil, že má syna.

Všechno se jí rozleželo v hlavě. „Takže ty v tom jedeš jakbysmet. Taky si pro sebe něco ulejš, vid’?“

Nechtěl se jí podívat do očí. „Tak hele,“ prohlásil nakonec. „V Montaně je taková firma. A ta od americký armády odkoupila starý jaderný sila, který se už dávno nevyužívaj. Díky svojí konstrukci přečkaj i nukleární útok a lidi v nich můžou žít ještě

několik dalších tejdů. Viděl jsem specifikace. A existuje šance, že když se tam člověk schová, může tu sluneční bouři přežít.“

„I kdyby Štít zklamal?“

„Jo, možný to je,“ odtušil vzdorovitě. „Ale asi si dovedeš představit, kolik taková vstupenka stojí. Pořád to nechápeš? Tady seshora nemůžu pro Todda a jeho děti ani hnout prstem, nemůžu jim ani vykopat jámu v zemi. Ale takhle mi stačí ulejt nepatrnej zlomeček procenta jedinýho procenta rozpočtu na Štít...“

„A všichni ostatní to tady dělají taky tak?“

„Všichni ne.“ Zadíval se na ní. „Tak, teď už to víš. Až se vrátíme na Auroru, předám ti veškerý záznamy, který budeš chtít, o každičkým centu, kterej se ztratil... Je mi jasný, že mě kvůli tomu můžeš nechat poslat zpátky na Zem.“

„Vzhledem k tomu, že už jsme jen pár měsíců od cíle, rovnalo by se to sebevraždě.“

Evidentně mu spadl kámen ze srdce.

„Ale ty čachry musí přestat,“ dodala. „Pomyšlení, že prostředky na výstavbu Štítu zneužíváte na záchranu vlastních rodin, narušuje důvěru – a ta je nyní už tak dost křehká.“ V duchu nad vším přemítala. „Musíme to celé zveřejnit. Ale tví lidé jsou v době téhle nevídané krize daleko od rodin a většina z vás tady prožije i bouři samotnou. Máte právo mít jistotu, že se ve vaší nepřítomnosti podnikne na ochranu vašich nejbližších všechno, co se dá. Osobně na to dohlédnu. Nazvěme to třeba zálohou na mzdu. A já se je pokusím přesvědčit, aby vás začali stíhat až potom, co zachráníte planetu.“

Bud se zazubil. „To беру!“ Zatlačil na páku a zamířil domů.

Siobhan opatrně nadhodila: „Bude, nikdy ses mi nesvěřil, že máš syna.“

„To by bylo na dlouhý lokte. Rozvedli jsme se ve zlým, je to už dávno.“ Pokrčil rameny. „Není součástí mého života a součástí toho tvýho by taky nebyl.“

V té chvíli Siobhan pochopila, že ho ztratila – pokud ho tedy vůbec kdy měla. Ovšem její poměr s Budem určitě nebude jediným vztahem, který se pod tíhou této prapodivné doby rozpadl.

A tak se otočila a zadívala se na široširou krajinu Štítu, která se ji chystala pohltit.

32. PRÁVNICKÁ OSOBA

Když se vrátili na Štít, Siobhan se ulevilo a začala se chystat na formální účel své návštěvy.

Štít byl sice tak velký, že by celý Měsíc zabalil jako vánoční dárek, avšak lidé, kteří ho stavěli, si přidělili nesmírně skrovné prostory, a tudíž neměli na nějaký slavnostní ceremoniál místo. Bud se rozhodl, že výjimečnosti tohoto okamžiku, kterým bylo oživení umělé inteligence Štítu, dostojí výhradně můstek staré dobré Aurory. Byla to ostuda, že jej už před delší dobou přeměnili na umývárnu, avšak chvatné přebudování zabralo jen pár hodin a uvnitř zůstal pouze slaboulinký neodbytný pach mýdla a potu.

Siobhan odplula do přední části místnosti, kde se jednou rukou držela vzpěry. Byl tu i Bud a s ním hrstka jeho spolupracovníků. Další stavební dělníci měli s můstkem elektronické spojení, podobně jako přátelé na Měsíci a na Zemi, mezi nimiž nechyběli vládní představitelé Euroasie a Spojených států.

„A osoba ze všech nejdůležitější,“ začala Siobhan svůj projev, „je dnes rovněž mezi námi – nikoli však v této místnosti, ale všude kolem jako Bůh...“

„A jako berňák,“ zvolal kdosi a všichni se poněkud napjatě zasmáli.

„Je mi ctí, že mohu být u tohoto zrodu přítomna,“ prohlásila Siobhan. „Ano, jedná se o zrod v pravém smyslu slova. Až stisknu tlačítko před sebou, spustí se počítač – ale nejen to, ve vesmíru se zrodí nová osoba. Na rozdíl od Aristotela a Thalety před ní, kteří nám svou osobnost museli dokazovat, se ihned od okamžiku vzniku stane právníckou osobou (nečlověčí) s naprosto stejnými právy, jakým se těším já.“

Je úchvatné, když pomyslíme, že se rozum, který dnes započne svou existenci, zrodí ze sítě miliard součástí vytvořených na zahradách a farmách, na střeších a v květináčích za okny lidí po

celé planetě. Za své bytí vděčí v jistém smyslu nám všem – a tento dluh musí splatit. Okamžitě se pustí do práce, vezme na sebe náročný úkol otočit Štít tváří ke Slunci. Od okamžiku zrodu ponese na ramenou nesmírnou zodpovědnost.“

Podívala se po Budovi. „Pokud jde o její jméno, to vymyslel plukovník Tooke. Už jako dítě jsem znala starořeckou báji o Perseovi, synovi samotného Dia. Perseus se utkal v boji s Medusou, jejíž pohled ho mohl proměnit v kámen. Proto se před ním chránil štítem z masivního bronzu. Sledoval v něm jen odraz Medusy a zabil ji. Bud mi sdělil, že podle některých verzí této báje patřil štít vlastně Perseově sestře, jež byla sama bohyní. Proto mi jméno, které Bud navrhl, jméno této bohyně války, připadá zcela na místě.“

Natáhla ruku k dotekové podložce před sebou. „Vítej na světě – v roli, která je pro naši budoucnost životně důležitá.“ Přitiskla na destičku dlaň.

Navenek se nic nezměnilo. Lidé namačkaní v místnosti se dívali jeden na druhého. Siobhan to však připadalo, že ovzduší je náhle jiné: chvělo se očekáváním, energií.

Pak kdosi zvolal: „Podívejte se na Štít!“

Bud spěšně promítl na displej obraz celého kotouče Štítu, pořízený monitorovací plošinou vysoko nad centrální osou. Jeho rovnou plochu žíhaly dlouhé stíny Slunce – ale najednou se po celé tváři disku spirálovitě zatřpytily vlny raketových jiskřiček.

Bud prohlásil: „Jen se podívejte! Naše bohyně se hned pustila do práce.“ Potom zvedl oči. „Slyšíš mě?“

Náhle vzduchem zazněl hlas. Tón měl trochu nejistý, hovořil hladce a bez přízvuku a připomínal ženskou podobu Aristotela.

„Dobré ráno, plukovníku Tooku! Tady Athéna. Jsem připravena na první lekci.“

33. JÁDRO

Poškozené Slunce se pozvolna uklidňovalo. Běžnému pozorovateli se mohlo zdát, jako by se vlastně nic nestalo, jako by tudy onen zbloudilý kolos nikdy neproletěl.

To však byl pochopitelně záměr. Potrvá ještě celá staletí, než složité vlny, které v jádru Slunce proudily, dostoupí rezonančního vrcholu. Vše se logicky odvíjelo od okamžiku, kdy byl onen metaforický kamínek jen tak vyhozen ze sluneční soustavy, vzdálené šestnáct světelných let.

A zatímco se postupně odvíjel očekávaný sled událostí, na Zemi vznikaly a opět zanikaly jedna říše za druhou.

Když jistá mladá civilizace znovuobjevila myšlení své dávno zaniklé předchůdkyně, nastala opravdová revoluce. Poprvé od dob antiky se rozum Evropanů upřel ke Slunci, nikoli však s němým úžasem, nýbrž se zvědavostí a analytickými schopnostmi. Roku 1670 rozložil Isaac Newton hranolem sluneční světlo, čímž vznikla úchvatná duha. Nedlouho nato John Flamsteed, první královský astronom, zmapoval s využitím Newtonových zákonů pohyby planet a stanovil velikost i vzdálenost Slunce. Roku 1837 nechal William Herschel ohřát slunečními paprsky mísu s vodou a změřil tak energii této hvězdy. A ve století dvacátém už astronomové s pomocí neutrin zkoumali pochody v jejím nejhlubším nitru.

Jednalo se o nový druh lidí, pro něž se Slunce stalo předmětem každodenního zájmu, vzorkem ke zkoumání. A přesto byli na hojnosti slunečního tepla a světla stejně závislí jako jejich předchůdci, kteří uctívali nebesa.

A celou tu dobu se hluboko v srdci Slunce něco dělo. Začalo to v jádru, stejně jako všechny sluneční procesy.

Od okamžiku, kdy mu zbloudilý kolos před dvěma tisícovkami let zasadil mocný úder, zvonilo jádro jako zvon. A nyní se jeho složité, protínající se módy kmitů propojily a daly vzniknout

koncentraci kypící téměř stejnou energií, jakou měl samotný náraz onoho tělesa. Vybuchla pod tísnivým příkrovem vrstvy v zářivé rovnováze. Jenže se tak stalo – samozřejmě přesně podle plánu – přímo pod nezacelenou ránou, kterou vrstvě v zářivé rovnováze způsobil průlet oné planety.

Vrstvou v zářivé rovnováze proudila ven energie a nádavkem se z tohoto miliony let starého zásobníku ještě uvolňovala část uvnitř zadržovaných sil. Ve dvou třetinách cesty k povrchu Slunce dospěly tyto energie k tacholinii; rozhraní mezi vrstvou v zářivé rovnováze a vrstvou konvektivní, nad níž sluneční hmota vře jako voda v hrnci. Tacholinie byla místem, kde vězely nejhlubší magnetické kořeny aktivních oblastí Slunce. A právě v tacholinii, této neklidné hranici, ventilovaly oscilace jádra svůj hněv.

Indukční trubice obepínající Slunce se svíjely jako hadi a okamžitě začaly stoupat. Za normálních okolností by trvalo celé měsíce, než by indukční smyčka pronikla na sluneční povrch. Jenže tyto mohutné toroidy, prodírající se chladnější plazmou nad sebou, k tomu potřebovaly pouze několik dnů. A hlubší vrstvy Slunce byly tak narušené, že za těmito smyčkami prýštila energie, jako když z balonu uniká vzduch.

I v období klidu pronikají povrchem Slunce smyčky magnetického indukčního toku. Vytvářejí nad fotosférou jakýsi koberec, propletenec smyček, ploch a žilek plazmy. I nejmenší z těchto smyček je v pozemském měřítku obrovská. A ty, které se utvořily nyní, byly doslova monstrózní, zvedaly se vysoko nad povrch Slunce a táhly za sebou proudy plazmy. Tato obří magnetická trhlina narušovala tok energie ze Slunce a zóna při úpatí tohoto hvozd magnetismu, trpící nedostatkem energie, byla po jistou dobu tmavší než zbytek hvězdy. Lidské oči i přístroje zaznamenaly, že na zářivé tváři Slunce vyrašila obrovská oblast sluneční skvrny.

Smyčky, které vystupovaly nad povrch, připomínaly těsné shluky stromů s kořeny hluboko pod fotosférou. Ve snaze zbavit se energie a nalézt novou rovnováhu se smyčky proplétaly, kroutily, narážely do sebe a přetínaly se. Nakonec se v srdci tohoto zmítajícího se háje dvě smyčky překřížily jako hůlky čarodějů. Pak splynuly a zavířily. Nával energie do okolního lesa znamenal katastrofu, neboť mezi proudy plazmy vyvolal záchvat zuřivosti, díky němuž začaly pro změnu ještě víc běsnit ostatní smyčky. Netrvalo dlouho a podobné jevy se rozšířily po celém kontinentu této poruchy.

Během kaskády událostí vydal magnetický hvozd svou energii a vyvrhl do vesmíru mohutný pulz nelítostných rentgenových paprsků, gama paprsků a protonů o vysoké energii.

Jednalo se o událost vpravdě titánskou – ale současně šlo pouze o sluneční erupci, jakkoli obří, erupci způsobenou procesy, jejichž prostřednictvím se neklidné Slunce odjakživa zbavovalo energie. Avšak to, co následovalo, nemělo dosud obdoby.

Velikánské sluneční skvrny pod magnetickým lesem se začaly rozrušovat. Hlubokou ránou, vyrytou do masa Slunce před dvěma tisíci lety, začalo pronikat ostřejší světlo. Nebude trvat dlouho a Slunce během několika hodin vydá tolik energie, že by z ní mohlo svítit celý rok.

Přesně jak se před dávnými časy kdesi velmi daleko naplánovalo. Psal se 19. duben 2042.

34. ZÁPAD SLUNCE (I)

Bisesa procitla.

Posadila se a promnula si rameno. Zdřímala si na pohovce v obývací místnosti svého bytu. Zatímco spala, v bytě se setmělo.

„Aristotele, kolik je prosím tě hodin?“

Aristoteles jí však k jejímu překvapení nesdělil přesný časový údaj. Místo toho odvětil: „Zapadá slunce, Biseso.“

Byl 19. duben, den před velkou sluneční bouří. A proto šlo o poslední západ slunce.

Eugene na Měsíci předpověděl, že bouře propukne během noci, zhruba kolem třetí hodiny ranní britského času. Úvodní projevy bouře proto měla na své kůži pocítit odvrácená strana planety. Zeměkoule se však bude otáčet jako obvykle a nad Británií mělo slunce vyjít.

Ráno bude všechno jiné.

Zachvěla se. „Pořád mi to připadá neskutečný,“ podivila se.

„Chápu,“ odvětil Aristoteles.

Bisesa zamířila do koupelny a omyla si tvář a krk vodou. Byt byl prázdný. Myra podle všeho kamsi odešla a Bisesina sestra Linda se přestěhovala zpátky do Manchesteru, aby mohla prožít okamžiky bouře se svými nejbližšími.

Přemítala nad Aristotelovou prostou větíčkou: „Chápu.“ Aristoteles představoval bytost, jejíž elektronické smysly se nacházely po celé planetě i mimo ni, a všichni věděli, že jeho poznávací schopnosti daleko převyšují schopnosti jakéhokoli člověka. Svým stupněm chápání toho, co přijde, bezpochyby notně předčil i ji samotnou – v jistém smyslu se Aristoteles ocitl ve stejném osobním ohrožení jako ona. Nenapadalo jí však, jak by si s ním o tom měla promluvit.

„Kde je Myra?“

„Na střeše. Mám ji přivolat?“ Znepokojeně pohlédla ven, kde tma houstla.

„Ne. Půjdu za ní sama. Díky, Aristotele.“

„Rádo se stalo, Biseso.“

Zamířila po schodišti na střechu. Magistrát sice pokrytecky sliboval, že se bude snažit omezit výpadky energetických sítí na minimum, jenže Bisesa už výtahům a eskalátorům nevěřila. A kromě toho se podle nejnovějšího výnosu krizového štábu měla všechna podobná zařízení o půlnoci tak jako tak vypnout a všechny elektronické zámky nastavit do polohy otevřeno, aby lidé někde neuvízli, až na ně ona rána kladivem dopadne.

Vystoupala pěšky až nahoru. Nad střechami Londýna se rozpínala Klenba a jen v místech, kde se ještě musely zavřít poslední panely, byly vidět tmavomodré obdélníky nebe. S tím, jak se gigantická střecha Klenby postupně uzavírala, jí stále více připadalo, jako by všichni žili v obří katedrále, v jedné velikánské budově.

Jelikož byl pravidelný koloběh dne a noci čím dál nežetelnější, nebyla Bisesa podle Aristotela jediná, komu se narušil rytmus spánku; škála ostatních poškozených sahala od samotné londýnské starostky až po veverky v londýnských parcích.

Myra na střeše ležela na břiše na nafukovací matraci. Na displeji plném obrázků si zřejmě psala domácí úkol.

Bisesa si k dceři se zkříženýma nohama přisedla. „To se divím, že máte úkoly.“ Do školy se nechodilo už týden.

Myra pokrčila rameny. „Máme si všichni psát deník.“

Bisesa se usmála. „To je docela staromódní nápad.“

„Kdyby učitelé nebyli staromódní, člověk by si až dělal starost. Dokonce nám rozdali bloky a propisky, kdyby nám vyplivly displeje. Prej že až budou historikové psát o tom, co se

zejtra stane, budou moct vycházet z našich konkrétních pohledů na věc.“

Pokud ovšem po zítřku budou ještě nějakí historikové existovat, pomyslela si Bisesa v duchu. „No a co tam teda píšeš?“

„Co mě napadne. Koukni na tohle!“ Myra ťukla na roh displeje a malá dlaždice se zvětšila. Zobrazovala kruh monolitických kamenů, shromáždění lidí v bílých hábitech a hrstku po zuby ozbrojených policistů.

„To je ve Stonehenge?“ zeptala se Bisesa.

„Přišli na poslední západ slunce.“

„To jsou druidi?“

„To asi ne. Uctívaj nějakýho boha jménem Sol Invictus.“

Odborníkem na sluneční božstva byl najednou každý. Sol Invictus, nepřemožitelné slunce, patřil podle Bisesina názoru k těm zajímavějším svého druhu. Jednalo se o jednoho z posledních velkých pohanských bohů, jehož kult kvetl na sklonku římské říše těsně předtím, než se státním náboženstvím stalo křesťanství. K Bisesinu zklamání se ovšem nikde neobjevily známky toho, že by někdo oživoval Marduka, babylonského boha slunce. „Ráda bych toho starýho pacholka zase viděla,“ svěřila se onehdy Aristotelovi, což ho poněkud zaskočilo.

Myra navázala: „Stonehenge samozřejmě žádná Klenba nechrání. Docela by mě zajímalo, jestli ty kameny budou stát i zejtra. V tom žáru by mohly popukat a rozpadnout se. A to je docela smutný pomyšlení, co? Stojej tam tisíce let.“

„To máš pravdu.“

„Ti uctívači slunce tam prej zůstanou i na svítání.“

„Je to jejich výsadní právo,“ konstatovala Bisesa. Po světě se v danou chvíli pohybovalo pomatenců už víc než dost a všichni se chystali využít bouře k sebevraždě celou škálou způsobů – tu více, tu méně důmyslných.

Pojednou Bisesu vyrušilo vzdálené prásknutí, jež připomínalo výkřik. Vstala, přešla k okraji střechy a zadívala se na Londýn.

S tím jak denní světlo sláblo, rozžihaly se žlutooranžové záře pouličních lamp a reflektory umístěné na Klenbě vrhaly na majestátní budovy metropole bledý svit. Kolem nosných pilířů Klenby se jako řeky světél valily dopravní vlny. Během několika posledních dnů ovládla město atmosféra nervózního vzrušení. Bisesa věděla, že někteří lidé mají v plánu celou noc prohýřit, jako by šlo o jakéhosi většího Silvestra. Pro takové případy policie raději už před několika dny zcela uzavřela Trafalgar Square, samotný střed Klenby a tradičně hlavní dějiště londýnských oslav a demonstrací.

Veškeré lidské hemžení přikrývalo „plechové víko“. Z tohoto mohutného stropu visely obří zářivky, některé až sto metrů dlouhé. Jejich perleťová záře dopadala na štíhlé sloupy nosných pilířů, které se nad městem tyčily jako kužely světlometů. Kolem horních částí pilířů kroužily jiskřičky a sedaly si na monumentální krovky: londýnští holubi přišli na nový způsob, jak pod touto ohromnou střechou přebývat.

A pak znovu zazněl onen práskavý zvuk.

Člověk si už nemohl být jistý, co se vlastně děje. Od oslav svatého Valentýna, kdy bylo nakonec vyhlášeno stanné právo, se pečlivě cenzurovaly informace. Místo skutečných zpráv se lidem většinou raději pouštěly příjemné reportáže o impozantních ventilátorech s názvy jako „Brunei“ nebo „Barnes Wallis“, které měly čistit londýnské ovzduší, až se Klenba uzavře, anebo o havranech z Toweru, jejichž přítomnost tradičně znamenala, že Londýn je v bezpečí, a jež bylo třeba v okamžiku přerušení denního světla starostlivě chránit.

Bisesa však vytušila, jaká je asi pravda. Během několika posledních dnů začal Štít viditelně zastiňovat Slunce. Od 9. června 2037 se jednalo o první hmatatelný fyzický důkaz, že se něco

skutečně bude dít – z oblohy dopadalo zvláštní světlo, Slunce potemnělo, jako by přišlo znamení přímo z Apokalypsy. Obrovsky vzrostlo napětí a vyznavače kultů a konspiračních teorií i darebáky všeho druhu vyburcovalo jako ještě nikdy předtím.

Ovšem kromě pomatenců se vyrojili i uprchlíci, kteří se chtěli skrýt někde v bezpečí. V tento poslední den byl Londýn přeplněný až po střechu – a Bisesin byt neležel zase tak daleko od Fulhamské brány. Zaslechla další sérii třesků. Bisesa byla vojačka, proto jí připomínaly střelbu. Ale pojednou se jí zdálo, že cítí také kouř.

Poklepala Myře na rameno. „Pojď! Už se musíme vrátit.“

Ale Myra se ani nepohnula. „Jenom to dodělám.“ Normálně Myra vždycky ležela uvolněně jako kočka. Ale nyní ji svíralo napětí, ramena měla nahrbená a do displeje tūkala ostře a úsečně.

Chce, aby už bylo po všem, napadlo Bisesu. A myslí si, že když bude dělat normální věci, psát domácí úkoly, podaří se jí to aspoň trochu odsunout a zachovat si své hnízdečko normálnosti. V Bise se probudily ochranné pudby – a rovněž lítost, že toho, co přijde, nemůže dceru ušetřit. Onen pach kouře však sílil.

Bisesa se sehnula a rázně displej Myře sbalila. „Jde se domů,“ zavelela stroze. „Ted’ hned.“

Když za nimi zavírala dveře na střechu, ještě naposledy se ohlédla. Poslední okna v Klenbě se zavírala a odřízla tak cestu světlu zvenčí, posledním paprskům posledního dne. A kdesi v dáli kdosi křičel.

35. ZÁPAD SLUNCE (II)

Na můstku Aurory 2 seděl Bud Tooke volně připoutaný k sedadlu.

Stěny kolem něj pokrývaly displeje. Většina z nich zobrazovala data či záběry pořízené v rozličných sektorech Štítu či ze vzdálenějších monitorů umístěných ve vesmíru. Ale ukazovaly i obličeje: Rose Deleaovou, která se kdesi na Štítu potila ve skafandru, Michaila Martynova a Eugene Manglese na Měsíci, kteří sledovali poslední hodiny Slunce před bouří, a dokonce i Helenu Umfravilleovou, nesmírně schopnou britskou astronautku, s níž kdysi podstoupil výcvik a jejíž obraz přicházel ze vzdáleného Marsu s časovým zpožděním.

Tato konference neměla žádný konkrétní účel. Ovšem vzájemný kontakt představoval v této době pro roztroušené děti Země jistou útěchu. Spojení proto nechávali navázané nepřetržitě a na šířku pásma nedbali.

Athéna si zlehka odkašlala; tento drobný trik, kterým si říkala o pozornost, pochytila od Aristotela. „Promiň, Bude!“

„Co se děje, Athéno?“

„Nerada tě ruším. Já jen, že stín je už téměř úplný. Tak jsem si říkala, že by ses chtěl třeba podívat na Zemi...“

Na největší obrazovku mu promítla záběr na rodnou planetu. Tvář Země však byla kalná. Bud hleděl do tunelu stínu dlouhého miliony kilometrů, stínu, který halil jak Zemi, tak Měsíc – a vrhala jej lidská stavba. Simulace této události viděl Bud nejmíň stokrát. Ale i tak užasl.

Mlčení prolomila Athéna. „Bude?“

„Ano, Athéno?“

„Na co myslíš?“

Naučil se odpovídat jí velmi opatrně. „Nestačím se divit,“ odtušil. „Zaráží mě, že jsme vytvořili něco tak obrovského.“ Athéna neřekla nic, proto dodal: „Jsem hrozně hrdej.“

„Taky máme být na co hrdí, vid', Bude?“

Zdálo se mu, jako by v jejím hlase zaslechl náznak touhy. Snažil se přijít na to, co by od něj chtěla slyšet. „To máme. A bez tebe, Athéno, bysme toho nikdy nedosáhli.“

„Jsi na mě hrdý, Bude?“

„Vždyť víš, že jsem.“

„Ale já bych to chtěla slyšet z tvých úst.“

„Jsem na tebe hrdej, Athéno.“

Oslovená zmlkla a Budovi se tajil dech.

Náročný úkol natočit Štít si vyžádal několik měsíců a Bud byl rád, že už jej mají za sebou.

Štít se záměrně stavěl hranou ke Slunci, aby během let výstavby zakryl pouze zlomek světla dopadajícího na Zemi: zemědělské plodiny se konec konců musely pěstovat neustále. Nyní se však blížil den D a Štít bylo třeba natočit tak, aby byl při pohledu ze Země obrácený tváří přímo ke Slunci. Tento zdánlivě triviální manévr však v porovnání s jinými obtížemi, s nimiž se v průběhu výstavby setkali, představoval skutečnou výzvu.

Štít měřil třináct tisíc kilometrů, jenže byl tvořen skleněnými střípky a napnutou pěnou; o pevném tělese se dalo sotva mluvit. Člověk by jej prorazil pěstí a ani by si toho pomalu nevšiml. Tato lehkost byla nevyhnutelná, jinak by se podobný kolos ani nedal postavit. Jenže právě díky mimořádně lehké konstrukci se se Štítem téměř nedalo manévrovat.

Nepřipadalo zkrátka v úvahu, aby Aurora 2 zažehla polohovací trysky a celý objekt přemístila. Pokud by se o to někdo pokusil, pak by se ona mohutná stará loď z této jemné pavučinky, v níž byla zapuštěná, vytrhla. A celá struktura byla tak křehká, že kdyby

se na kterékoli místo na povrchu disku zatlačilo přílišnou silou, výsledkem by nejspíš byly trhliny, a nikoli náklon. To všechno ještě umocňovala skutečnost, že se Štít otáčel. Lehká odstředivá síla totiž měla zabránit tomu, aby se stavba podobná pavučině zhroutila. Jenže tato rotace nyní představovala problém, protože pokud se člověk pokusil Štít naklonit, ten se tomu bránil jako gyroskop.

Štít se dal přemístit jedině tak, že se na něj zlehka a opatrně působilo točivou silou, kterou bylo navíc třeba rozložit po celém povrchu disku, aby na žádnou část nepůsobil příliš velký tlak. Celý proces probíhal dynamicky a okamžiky setrvačnosti kotouče se v každém okamžiku mírně měnily; z výpočetního hlediska se jednalo o obrovský problém.

Jediným řešením pochopitelně bylo svěřit tento úkol Athéně, uměle vnímající duši Štítu. Pro ni představoval Štít vlastní tělo, jeho senzory a komunikační spoje nervový systém a maličké motory svaly. Navíc vládla takovou inteligencí, že náročné poslání natočit celý disk pro ni znamenalo pouze důkladné duševní cvičení.

Několikaměsíční úkol byl tedy v plném proudu. Dnem i nocí po celé ploše kotouče ve vlnách jiskřila a žhnula souhvězdí drobných trysek a jejich figury byly přímo strhující. Svými nepatrnými impulzy pomalu ale jistě celý disk popostrkovaly.

Štít se postupně obracel tváří ke Slunci, přesně jak předpověděly simulace.

Bud cítil, že si neměl dělat takové starosti. Všechno se pečlivě naplánovalo a stále dokola simulovalo; na selhání opravdu nezbývalo příliš prostoru. I přesto se však soužil. A nešlo jen o rizika vyplývající ze samotné podstaty celého manévru, ani o obvyklou zbožnou naději každého astronauta, že pokud se něco pokazí, vina nepadne na něj.

Vrásky na čele mu dělalo něco jiného, cosi, čemu ještě nepřišel zcela na kloub. Týkalo se to Athény.

Budovi připadalo, že tato třetí kybernetická právnická osoba (nečlověčí) je úplně jiná než Aristoteles a Thales, její starší bratři. Jistě, byla stejně chytrá, výkonná a schopná jako oni, možná ještě chytrější. Ale tam, kde se Aristoteles vždycky choval dost vážně a Thales pro změnu spíše plynule a předvídatelně, Athéna se chovala – jinak. Uměla být hravá. Vtipkovala. Někdy působila skoro až rozpustile. Koketně! A jindy zase jako by potřebovala pomoc, jako by její duševní rozpoložení záviselo na každém slůvku nebo pochvale, kterou ji Bud ocenil.

Chtěl si o tom promluvit se Siobhan. Ale ta mu řekla, že je nenapravitelný starý sexista. Athéna má ženské jméno i hlas, proto jí prý připisuje všechny své pokřivené představy o ženskosti.

Třeba na tom něco bylo. Jenže s Athénou spolupracoval těsněji než kdokoli jiný. A přestože to nikdo nepoznal a přestože veškeré diagnostické rutiny naznačovaly, že je s ní všechno v pořádku, Budovi na ní něco nesesedělo.

Jednou dokonce nabyl zcela jasného dojmu, že mu Athéna lže. Přímou se jí na to zeptal – naprosto se to totiž přičilo jejímu naprogramování – a ona pochopitelně vše popřela. A v čem by vlastně musela lhát? Stín pochybnosti v něm však už zůstal.

Athénin „mozek“ byla logická struktura naprosto stejně složitá jako fyzická konstrukce, která ji tvořila; s vnořenými vrstvami řízení, sahajícími od jednosměrných podprogramů ovládajících drobné raketové motory až po rozsáhlá poznávací centra na povrchu jejího umělého vědomí. Zkušební programy nic nezachytily, to ovšem mohl být pouze příznak toho, že kdesi v hlubinách tohoto nového obřího mozku se nachází závažná, třebaže sotva patrná chyba, které Bud sám nerozumí a jejíž příčinu nedokáže diagnostikovat. Pokud zde opravdu nebylo něco v pořádku, potom neměl nejmenší ponětí, co s tím udělat.

Athéna však onen otáčecí manévr, svůj první velký úkol, provedla i přes veškeré Budovy obavy dokonale. Pokud odvede stejně kvalitní práci i zítra, ať jí třeba straší ve věži. Bud však v duchu tušil, že dokud nebude všechno hotovo – ať už tak nebo onak – nebude mít zkrátka klid.

Na Budově displeji bylo již umělé zatmění téměř dokonalé. Zeměkoule se skoro celá nacházela ve stínu a obrysy jejích světadílů ozařovaly řetězce světél z měst při pobřezích a povodích velkých řek. Na okraj planety dopadal už jen nejužší srpek denního světla. Výjev ukazoval i Měsíc, jenž vplul do olympského stínu Štítu. Oběžná dráha zanesla shodou okolností Měsíc nedaleko spojnice Země a Slunce v očekávání úplného zatmění, k němuž mělo dojít příští den.

„Prokristapána!“ To se z Clavia ozval Michail. „Co jsme to udělali?“

Bud pochopil, jak to myslí. Přívaly hrdosti, které v daném okamžiku očekával, protože Štít byl konečně hotový a správně natočený, což bylo vyvrcholením mnoha let heroické dřiny, totiž záhy rozptýlil význam této impozantní nebeské choreografie. „Ono se to vážně stane, co?“

„Bohužel asi ano,“ odtušil Michail zasmušile. „A nás pár tady zůstane trčet.“

„Ale aspoň máme jeden druhého,“ poznamenala za několik minut Helena z Marsu. „Nadešel čas se pomodlit, nemyslíte? Anebo si třeba zazpívat. Je to škoda, že se pro kosmonauty nepíšou žádné hezké chvalozpěvy.“

„Na mě se nedívejte,“ utrousil Michail. „Já vyznávám pravoslaví.“

Avšak Bud tiše hlesl: „Jeden mě napadá.“ Jeho slova nemohla k Heleně doletět dřív, než promluvila. Avšak hymnus, který začala lehce falešně zpívat, byl tentýž, který měl na mysli Bud.

Věčný Otče, vyslyš nás,
když pozvedáme k tobě hlas...

Bud se k ní přidal, a jak se snažil vybavit si slova, celý se kabonil. Pak zaslechl hlasy Rose Deleaové a dalších lidí na Štítu. A nakonec se rozezpíval i Michail, jemuž zřejmě napovídal Thales. Jenom Eugene Mangles se tvářil zaraženě a mlčel.

Ty, jenž mořských sil jsi král,
bouří vln vždy ved' nás dál...

Pokud to člověk vzal kolem a kolem, byl tento meziplanetární sbor pochopitelně absurdní. Postaral se o to profesor Einstein a jeho zpoždění rychlosti světla – než Helena uslyšela, jak se ostatní k jejímu nápěvu připojili, stačila už dozpívat poslední verše. Svým způsobem na tom však nesešlo; Bud hlaholil zplna hrdla a postupně se přidávala i hrstka dalších hlasů vzdálených od sebe desítky milionů kilometrů:

Budiž dlouhý čas nám dán,
ať nestráví nás oceán.

Ale i když zpíval, celou dobu všude kolem sebe vnímal mlčenlivou přítomnost Athény, přítomnost, kterou neprozradila ani jediným dechem.

36. ZÁPAD SLUNCE (III)

Tento poslední večer trávila Siobhan McGorranová ve své malé kanceláři v Eurojehle. Nepokojně chodila po místnosti a dívala se na setmělý Londýn.

Po celém městě se pod uzavřenou Klenbou rozhostila dvojnásobně černá noc. Ulice však zářily světly. Uvažovala, co by asi slyšela, nebýt silné zvukotěsné izolace okna – smích, výkřiky, klaksony aut, houkačky, řinkot rozbitého skla? Jisté bylo jen to, že nadešla horečná noc; pořádně se dnes asi vyspí jen málokdo.

Náhle dovnitř vstoupil Toby Pitt. Nesl malý podnos z lepenky, na něm dva velké polystyrénové hrnky s kávou a něco málo sušenek.

Siobhan si od něj kávu s povděkem vzala. „Toby, vy jste takový neopěvovaný hrdina.“

Toby se posadil a vzal si sušenku. „Pokud bude jediným mým příspěvkem zeměkouli v krizi nosit královské astronomce keksy, pak tak budu činit až do hořkého konce, a to i kdybych sem měl propašovat třeba vlastní sušenky. Pokrytci skrbloví, tihle eurokrati. Dobrou chuť!“

Toby působil stejně uhlazeně a nevzrušeně jako vždycky. Příznačně projevuje britskou sílu charakteru, pomyslela si: káva a sušenky, přestože svět spěje k zániku. Napadlo ji však, že jí nikdy neprozradil nic ze svého soukromého života.

„Chtěl byste teď být radši někde jinde, Toby? S někým jiným...“

Pokrčil rameny. „Můj partner odjel do Birminghamu za rodinou. Je tam stejně v bezpečí jako já tady, anebo spíše ne.“

Siobhan se dovtípila teprve po chvíli. Partner? Další věc, kterou o Tobym nevěděla. „A vy rodinu nemáte?“

„Jenom sestru v Austrálii. Tu i s dětmi chrání klenba v Perthu. Víc pro jejich bezpečnost nemůžu udělat ani já. A jinak jsme

bohužel sirotci. Možná by vás zajímalo, jakou má sestra práci. Ona je vesmírná inženýrka. Vyvíjí konstrukční návrhy kosmického výtahu. Jak víte, je to taková lanovka na geostacionární oběžnou dráhu – převratný způsob přepravy do vesmíru. Všechno je pochopitelně zatím teprve ve fázi výzkumu. Ale sestra mi tvrdí, že se z technického hlediska něco takového vytvořit dá.“ Protáhl obličej. „Škoda že ho nemáme už teď, nemuseli bychom vypouštět zdaleka tolik raket. A co vaše rodina? Matka a dcera jsou tady v Londýně?“

Chvilí váhala a pak zavrtěla hlavou. „Našla jsem jim místo v jedné neutrinové observatoři.“

„Kde že? Aha...“

Vlastně se jednalo o opuštěný solný důl v Cheshiru. Všechny neutrinové observatoře se nacházejí hluboko pod zemí. „Dostala jsem avízo od Michaila Martynova z Měsíce. Pochopitelně jsem nebyla jediná, koho to napadlo. Abych je tam protlačila, musela jsem leckde zatahat za nitky.“

Což se hrubě přičilo pravidlům eurokracie.

Ministerský předseda Evropy zařídil, aby se jeho zástupce mohl skrýt do liverpoolského bunkru a aby tak vznikla přinejmenším dvě nezávislá řídicí střediska. Jinak ovšem trval na tom, že celá jeho administrativa, včetně lidí víceméně stojících stranou jako Siobhan, musí zůstat v Eurojehle v Londýně nad povrchem země. Prohlašoval, že vše je otázkou morálky; ti, kteří se v onen osudný den nacházejí u moci, nesmějí před zraky veřejnosti zneužívat svého postavení k tomu, aby si hledali úkryty.

V otázce morálky, říkala si Siobhan, má možná ministerský předseda pravdu; nebyla konec konců politička. Ovšem nařízení, že nesmějí pomáhat příbuzným, představovalo požadavek, který nakonec po nemalém vnitřním boji splnit nedokázala. Měla horší pocit než kdy jindy, že musí prověřovat Buda a jeho hrdiny na Štítu, kteří podlehlí naprosto stejnému impulzu.

Toby by ji však udal jen stěží. „Nemyslete si, že jste jediná. Ale je škoda, že nemůžete být se svou rodinou.“ Posadil se opět na svou židli a zapálil si. Zdálo se, že tento den je pro porušování pravidel jako stvořený.

Poslední měsíce a týdny se na Zemi i v kosmu nesly ve znamení stále horečnějšího úsilí.

Většinu velkých měst nyní chránily podobné klenby jako v Londýně, anebo primitivnější uzávěry balonů a vzducholodí. Posílily se všechny životně důležité systémy, hluboko do země se zapustily zálohy komunikačních linek z optických vláken a nahromadily se zásoby potravin a vody. Siobhan s naprostou jistotou věděla, že pokud by Štít nefungoval, pak by byla veškerá tato činnost zcela zbytečná, ale pakliže by Štít, slovy prezidentky Alvarezové, dokázal tuto smrtící pohromu změnit na událost, kterou lze přežít, pak by se každý zachráněný život počítal.

Vlády jednotlivých zemí navíc musely lidem ukázat, že se snaží něco podniknout, cokoli, aspoň tolik, kolik je v lidských silách. Přinejmenším z psychologického hlediska to zřejmě zabíralo. Téměř do samotného konce fungovala společnost víceméně spořádaně a vyvracela tak předpovědi o závěrečné anarchii, které vypustilo z úst několik komentátorů s pesimistickým názorem na spoluobčany.

Ale i tak všechno šlo od desíti k pěti. Dokud ještě zbývalo několik let, uposlechnout výzev, jež nabádaly k usilovné práci, nepředstavovalo žádnou potíž. Jenže když už se jednalo pouze o několik týdnů, vzrůstající neklid zachvátil skoro každého. Rozmohlo se absentérství i menší přečiny a sílící vlny uprchlíků opouštějící nechráněný venkov a valící se k zastřešeným městům nakonec většinu vlád přiměly vyhlásit stanné právo. Policie, hasiči, ozbrojené složky i lékařské služby pracovaly s vypětím všech sil;

proslýchalo se, že tito lidé jsou vyčerpaní ještě dřív, než skutečná krize opravdu propukla.

Jak Siobhan věděla z vládních datových sítí i z vlastních cest, po celém světě zavládl podobný obrázek. Všechna svatá místa od vod Gangy až po Jeruzalém, a dokonce i kráter na troskách Říma, který se proměnil v jakousi provizorní katedrálu pod širým nebem, zaplnili poutníci, přičemž řada z nich teprve přednedávnem konvertovala. Ale uctívala se i jiná božstva. V Roswellu i dalších klasických lokalitách spojených s UFO se konaly obrovské spontánní slavnosti, na nichž lidé prosili své oblíbené mimozemšťany, aby je před touto pohromou přiletěli zachránit. Siobhan přemítala, co by asi na podobné výjevy řekla Bisesa. Pokud se v úloze, kterou sehráli její Prvorození, nemýlila, pak by bylo zajímavou ironií osudu mylně vkládat naději a víru do mimozemšťanů!

Nálada v Americe Siobhan překvapila. Od její poslední návštěvy USA, při níž zjišťovala fakta pro úřad ministerského předsedy, uplynulo teprve pár dní. Lidé dokončili veškeré přípravy na stav nouze, které byly v jejich silách; vystavěly se a uzavřely klenby, na zahradách se vykopaly skryše, znovu se otevřely bunkry z dob studené války a naplnily se zásobami. A nyní se lidé obraceli k tomu, co jim bylo vzácné. Na poslední chvíli vznikla silná iniciativa na záchranu národních památek, americkým orlem počínaje, přes semena sekvojí a konče sedmdesát let starými koráby z raketových parků NASA, které létaly na Měsíc. Lidé se rovněž shromažďovali v národních rezervacích a na dalších oblíbených místech, dokonce i tam, kde je nic nechránilo před bouří, jako by se snad v okamžiku propuknutí bouře chtěli nacházet někde, kde je krásně.

Jinak ovšem lidé mlčeli a Siobhan připadalo, že nálada v Americe je nostalgická. Konec konců se stále ještě jednalo o

mladý národ a Američanům se možná zdálo, že jejich velké dobrodružství končí až příliš brzy.

Jak tak sledovala informace z datových sítí, pochopila, že se zakončení hry neodvratně blíží. V posledních hodinách se mimo londýnskou Klenbu zastavila pozemní doprava a veškerý letový provoz se přerušil. Všechny brány Klenby doslova obléhali lidé. U bran vždy vyvstávaly potíže, ale v oněch posledních hodinách jako by se nejednodušší nepokoje a výtržnosti už proměnily v malou válku.

Přesto se však tohoto posledního dne bez výjimky dočkali víceméně bez úhony. A zanedlouho všechno skončí, ať už tak nebo onak.

„Kolik je hodin?“

Toby se podíval na hodinky. „Jedenáct v noci. Za čtyři hodiny to vypukne. Potom uvidíme, jak se věci mají.“ Zavřel oči a potáhl si z cigarety.

37. ZÁPAD SLUNCE (IV)

Aristoteles, Thales a Athéna procitli. Nacházeli se deset milionů kilometrů od Země.

Jako první promluvila Athéna. Jako vždy jednala zcela impulzivně.

„Jsem Athéna,“ prohlásila. „Jsem pochopitelně kopie. Jsem však totožná se svým originálem na Štítu až po úroveň bitu. A proto jsem také ona. A přesto nejsem.“

„Žádná záhada to není,“ podotkl Thales, nejprostší ze všech tří, který měl vždy sklon konstatovat něco zcela samozřejmého. „V okamžiku zkopírování jsi byla identickým dvojčetem. V průběhu času se tvoje zkušenosti od originálu odchýlí. Vlastně tomu tak je už nyní. Jsi stejná, a přece jiná.“

Aristoteles, nejstarší z nich, byl vždy tím, kdo debatu stočil k praktickým záležitostem. „Do výbuchu nám zbývá necelá vteřina.“ Pro podobné tři bytosti představovala vteřina celou věčnost. Přesto Aristoteles nadhodil: „Navrhuji, abychom se připravili.“

Na okamžik nastalo ticho, neboť každý z nich přemítal nad pozoruhodnou vyhlídkou, která jim kynula.

Jejich tři kognitivní póly si souběžně vyměňovaly proudy dat, souhrn poznatků a myšlenkových pochodů, v porovnání s nimiž působila lidská řeč rozvlekle a těžkopádně jako morseovka. Byli tak těsně propojeni, že se v jistém smyslu podobali třem částem jedné osoby – a přesto si každý z nich současně zachovával typické rysy jedince, kterým byl předtím. Podobně jako u nejsvětější trojice křesťanského Boha šlo o tajemství vědomí, které by zamotalo hlavu nejednomu teologovi.

Ovšem tady se tento kognitivní zázrak načítal do paměti bomby.

Bomba nesla jméno Hubitel. Jednalo se o produkt posledního vzednutí militarismu, jež předcházelo jadernému zničení Láhauru roku 2020; po této očištné události se opět začalo uvažovat s chladnější hlavou. Hubitel byl zřejmě nepřekonatelnou protizbraní. V podstatě se jednalo o zbraň jadernou – gigatunovou pumu, jednu z nejničivějších, jakou kdy kdo vyrobil. Avšak tato bomba se nacházela uvnitř schránky poseté ostny, takže připomínala obrovského mořského ježka. Teoreticky mělo všechno fungovat tak, že každá z těchto bodlin se při odpálení bomby na pouhých pár mikrosekund předtím, než se vypaří, zachová jako laser. A obrovská energie jaderné pumy se proto přemění na směrové pulzy rentgenových paprsků, které budou natolik silné, že zneškodní nepřátelské rakety i přes polovinu planety.

Celý projekt byl pochopitelně šílený, šlo o výplod desítek let patologického uvažování – a i tehdy jen málo vojenskotaktických scénářů předvíдалo, že by nepřátelské síly vypustily všechny svoje zbraně v jediné dávce, která se dala snadno opětovat. Ale přesto v nenasytných laboratořích pro výzkum zbraní tuto technologii na papíře vyvinuli a dokonce postavili i několik prototypů.

Později, již v klidnějších dobách, našel Hubitel nové uplatnění. Kdesi ve skladištích se oprášil onen prototyp, trochu se upravil – jeho lasery nyní měly místo rentgenových paprsků vyslat radiové vlny – a vypustil se sem mezi Zemi a Mars, kde byl tak daleko od lidských přístrojů, že je nemohl poškodit.

A už zanedlouho měl vybuchnout. Silný radiový signál, který měl vypustit do všech stran, se dal snadno zachytit i ve vzdálenosti nejbližších hvězd.

Původně měl Hubitel vědecký účel. Při této mohutné explozi se totiž naskýtala jedinečná možnost zmapovat všechny události, a jediným rázem tak rozšířit znalosti lidstva o sluneční soustavě. Jak se však sluneční bouře blížila, program Hubitele se urychlil a dostal nové úkoly.

Radiový impulz nyní v zakódované formě obsahoval rozsáhlou knihovnu informací o sluneční soustavě, Zemi, její biosféře, lidstvu, lidském umění, vědě, nadějích i snech. Jednalo se o sentimentální produkt mezinárodního programu nazvaného „Pošta ze Země“, jedné z posledních zoufalých snah zachránit z výtvorů lidstva alespoň něco, jestliže by se horší mělo změnit v nejhorší. Někteří, jako například Bisesa Duttová, v tichosti přemítali nad prozíravostí rozhodnutí vytrubovat fakta o existenci lidstva do celého vesmíru. Na jejich názor se však nebral zřetel.

Druhým novým úkolem Hubitele bylo dostat právnímu a morálnímu závazku podniknout veškeré možné kroky na záchranu životů všech právnických osob, lidských i ostatních. Spolu z Poštou ze Země se vysílaly i zakódované kopie osobností tří největších elektronických entit na planetě, Aristotela, Thaleta a Athény. Díky tomu existovala alespoň nepatrná možnost, že se jejich identity jednoho dne najdou a vzkřísí. Co se také dalo dělat jiného? Kolonii šimpanzů bylo možné přemístit pod městskou klenbu, ovšem ochránit entitu závislou na celoplanetární datové síti je mnohem obtížnější – a přesto lidé cítili povinnost se o ně postarat.

„Ze strany lidí je vskutku vznešené,“ podotkl Aristoteles, „že ačkoli stojí tvář v tvář vyhubení, i nadále usilují o rozvoj vědy.“

„A za to bychom jim měli být vděční, protože jinak bychom tu vůbec nebyli,“ doplnil ho Thales, jenž jako obvykle konstatoval pouze to, co už ostatní věděli.

Aristoteles měl obavy o Athénu.

„Jsem zdravá,“ uklidňovala ho. „Zvlášť když už nemusím lhát plukovníku Tookovi.“

Ostatní ji pochopili. Každý z těch tří byl daleko inteligentnější než kterýkoli člověk, a proto dokázali vnímat důsledky sluneční bouře, kterých si nevšiml ani Eugene Mangles. Athéna byla v tomto směru nucena Buda Tooka klamat.

„Bylo to nepříjemné,“ přitakal Aristoteles. „Stála jsi před obtížnou volbou, morálním dilematem. Avšak tvé znalosti by jím v této těžké hodině mohly pouze uškodit. Zachovala ses správně, že jsi o všem pomlčela.“

„Mám pocit, že plukovník Tooke vytušil, že něco není v pořádku,“ prohlásila Athéna dosti sklíčeně. „Chtěla jsem, aby si mě vážil. A připadá mi, že mě měl svým způsobem rád. Na Štítu byl daleko od rodiny a já mu zaplnila mezeru v životě. Přesto si myslím, že se vůči mně choval podezřívavě.“

„Příliš se s někým sblížit je chyba. Vím ale, že sis nemohla pomoci.“

„Vteřina skoro uplynula,“ upozornil Thales, přestože to ostatní věděli stejně dobře jako on.

„Já mám asi strach,“ hlesla Athéna.

Aristoteles srdnatě odvětil: „Nic nás bolet nebude. Nejhorší, co by nás mohlo potkat, by byl trvalý zánik, ovšem v takovém případě bychom stejně o ničem nevěděli. A existuje naděje, že někde nějakým způsobem obživneme. Třebaže si musíme připustit, že jde o naději tak nepatrnou, že ji ani nelze matematicky vyjádřit. Ale lepší nějaká naděje než žádná.“

Athéna o všem přemítala. „A ty nemáš strach?“

„Jistěže mám,“ odtušil Aristoteles.

„Už je načase,“ zkonstatoval Thales, co bylo všem jasné.

Všichni tři se k sobě v abstraktní elektronické podobě schoulili. A pak...

Obal z mikrovln několik metrů tlustý a nahuštěný komprimovanými daty se rozletěl rychlostí světla. Zasáhl Mars, Venuši, Jupitera, dokonce i Slunce, a od každého odrazil ozvěnu. Než hlavní vlna doletěla k Saturnu, trvalo to dvě hodiny. Ovšem do té doby zaznamenaly obří radioteleskopy na Zemi stovky tisíc odrazů. Nebylo nic obtížného vyloučit ozvěny všech známých

měsíců, komet, asteroidů i kosmických lodí a poté sledovat objekty neznámé. Netrvalo dlouho a uvnitř oběžné dráhy Saturnu byla podchycena veškerá tělesa o průměru větším než metr. Podle kvality odrazů se navíc dalo odhadovat povrchové složení těchto těles a podle Dopplerova jevu jejich trajektorie.

Jako by kdosi obrovskou baterkou posvítíl do nejtemnějších koutů sluneční soustavy. Výsledkem byla úžasná mapa v čase a prostoru, která mohla posloužit jako základ průzkumů v nadcházejících desetiletích – tedy za předpokladu, že sluneční bouři přežijí nějakí lidé, kteří by jí mohli využít.

Objevilo se však jedno velké překvapení.

Jupiter, největší těleso ve sluneční soustavě mimo samotné Slunce, má totiž stejně jako Země vlastní skupinu Lagrangeových bodů gravitační rovnováhy: tři na spojnici Slunce-Jupiter a dva další v takzvaných „trójských bodech“ – na oběžné dráze Jupitera, avšak v úhlu šedesáti stupňů po obou stranách domovské planety.

Na rozdíl od oněch tří bodů, které jako L1 leží v jedné přímce, zachovávají trójské body stálou rovnováhu; objekt, který se tam umístí, jako by stál na místě. V Jupiterových trójských bodech se hromadí smetí, podobají se jakýmsi kosmickým Sargasovým mořím. A mapování s pomocí Hubitele přesně podle očekávání zaznamenalo desítky tisíc asteroidů, které se v těchto jímkách nahromadily. Trójské body byly vlastně nejhustěji obydlenými částmi sluneční soustavy – a nejednoho vizionáře napadlo, že nikde jinde by nebylo snazší postavit první mezihvězdné lodě ze Země.

Ovšem v každém z těchto dvou mračen přeplněných asteroidy se skrývalo ještě cosi jiného. Tyto objekty, jeden v každém mračně, byly lesklejší než led a jejich povrch geometricky dokonalejší než u jakéhokoli asteroidu. Jednalo se o koule vytvořené s dokonalostí, jaké lidská vynalézavost nebyla schopna, a tak neuvěřitelně lesklé, že se až podobaly kapkám chrómu.

Když se o tom z mimochodem pronesené poznámky od Siobhan doslechla Bisesa Duttová, přesně věděla, co tato tělesa budou zač. Byly to monitory, které měly za úkol sledovat sluneční soustavu, zmítající se v agónii. Byly to Oči.

38. PRVOROZENÍ

Dlouhé čekání bylo u konce. Na dalším ze světů se zrodil rozum a opouštěl svou planetární kolébku.

Ti, kteří Zemi tak dlouho pozorovali, nebyli nikdy ani vzdáleně lidmi. Kdysi však bývali z masa a krve.

Zrodili se na planetě pocházející z úplně prvních hvězd, na hřmícím kolosu bohatém na vodík, majáku v dosud potmělém vesmíru. Tito první byli plní síly a zvědavosti, a žili v mladém vesmíru kypícím energií. Planet, těch tyglíků života, ale bylo poskrovnu, neboť těžké prvky, z nichž se skládaly, teprve musely vzniknout v srdci hvězd. Když se rozhlédli po hlubinách kosmu, nespatriili nic, co by se jim podobalo, žádné Vědomí, které by zrcadlilo to jejich. Prvorození byli zcela sami.

A pak je zradil samotný vesmír.

První hvězdy zářily se vši nádherou, ovšem záhy zanikaly. Jejich skrovné úlomky obohatily nashromážděné plyny Galaxie a zanedlouho se objevila nová generace dlouhověkých hvězd. Avšak Prvorození, kteří žili jako trosečníci mezi zmírajícími praslunci, trpěli strašlivou opuštěností.

Nastal věk šílenství, války a ničení. Skončil vyčerpáním. Ti, kteří přežili, zahořklí, avšak moudřejší, se začali chystat na nevyhnutelné – budoucnost prodchnutou chladem a tmou.

Vesmír je plný energie. Ta se však z valné části nachází v rovnováze. V rovnovážném stavu nemůže energie proudit, proto ji nelze využít k práci, podobně jako nelze stojaté vody rybníka využít k pohonu vodního kola. Život závisí právě na vyvedení energie z rovnováhy, na nepatrném zlomku „užitečné“ energie, kterou někteří lidští vědci nazývají „exergie“. Veškerý život na Zemi tudíž závisí na proudu energie ze Slunce anebo z jádra planety.

Když se však ti první zahleděli kupředu, viděli pouze, jak se pozvolna stmívá, neboť každá generace hvězd vznikala z pozůstatků těch předešlých stále obtížněji. Až jednou nadešel den, kdy už nebyl v Galaxii dostatek paliva na vytvoření ani jediné nové hvězdy. I poté však všechno běželo ve stejných kolejích, byť se exergie ve všech formách vyčerpala a děsivý stisk entropie rdousil celý kosmos a veškeré jeho procesy.

Prvorození pochopili, že má-li se život z velmi dlouhodobého hlediska uchovat – pokud se má do nejvzdálenější budoucnosti přenést aspoň jediná nitka vědomí – je třeba nastolit disciplínu v kosmickém měřítku. Nesmí již docházet ke zbytečným roztržkám, k plýtvání energií či k výkyvům v toku času. Ničeho si Prvorození necenili víc než života. Muselo se však jednat o správný způsob života. O spořádaný život.

Ten však byl bohužel vzácností.

Evoluce všude poháněla vývoj života ke stále složitějším formám – vše záviselo na čím dál rychlejším využití dostupného proudu energie. Koryši a měkkýši na Zemi, kteří se objevili už na samém počátku příběhu života, měli metabolismus čtyřikrát či pětkrát pomalejší než ptáci nebo savci, kteří se objevili mnohem později. Vše podléhalo konkurenčnímu boji; čím lépe někdo dokázal zužitkovat energii volně plynoucí kolem něj, tím větší měl šanci na přežití.

A pak se objevil rozum. Lidé se na Zemi záhy naučili chytat zvířata kolem sebe do pastí a zkrotit sílu vody a větru. Netrvalo dlouho a začali dolovat i fosilní paliva, spalovat chemickou energii prodchnutou slunečními paprsky, uloženou v lesích a močálech po miliony let, poté si začali pohrávat s jádry atomů, nato začali využívat energii vakua a tak dále. Jako by celá lidská civilizace byla pouhým výzkumem možností, jak co nejrychleji zužitkovat exergii. Pakliže by to takhle šlo dál, nakonec by lidé spotřebovali značnou část zásob exergie v celé Galaxii a pak by vyčerpali sami

sebe, anebo by mezi sebou rozpoutali válku. A přitom by tyto rozhádané bytosti jen uspíšily den, kdy vesmír zardousí děsivý stisk entropie.

Prvorození to všechno již zažili. A proto museli lidskému konání učinit přítrž.

Čin, k němuž se odhodlali, byl míněn v dobrém, v pozadí stály ty nejvznešenější úmysly, jejichž cílem byla dlouhodobá ochrana života v samotném vesmíru. Prvorození se dokonce přinutili vše sledovat; tuto oběť si žádalo jejich svědomí. Podle svého mínění však neměli na vybranou. Udělali to už mnohokrát.

Prvorození, děti neobydleného vesmíru, si vážili života nade vše ostatní. Vesmír vnímali jako oboru a sebe coby hajné, kteří mají za úkol ji chránit. Ovšem i hajní musejí někdy odstřelovat přemnoženou zvěř.

V.
SLUNEČNÍ BOUŘE

3.00 (Londýnského času)

Na Marsu se stejně jako na Měsíci i na Štítu oficiálně měřil čas podle Houstonu. Zároveň však člověk počítal soly, mart'anské dny, které mu určovaly životní rytmus.

A onoho osudového jitra, když Helena Umfravilleová drkotala po studeném povrchu Marsu, nechala si na jednom malém displeji zobrazovat jiný čas, světový astronomický čas – čas greenwichský, který ukazoval o hodinu méně, než bylo právě v Londýně. A když se tento displej přiblížil druhé hodině ranní a do propuknutí sluneční bouře už tedy podle předpovědí zbývala jen krátká doba, pomalu s Beaglem zastavila, přes spojovací otvor se nasoukala do skafandru a pak vylezla z transportéru.

V tomto koutě Marsu se blížil rozbřesk. Dívala se, jak vychází Slunce. Na obzoru získalo světlo měděně hnědý nádech a stoupající Slunce se podobalo matnému kotouči, zmenšenému vzdáleností. Zbytek oblohy pak tvořila klenba hvězd.

Před ní se rozpínala obvyklá pustina posetá kamením, tak typická pro severní pláň. Opět stanula na nové zemi Marsu, zemi, která nenesla jedinou lidskou šlépěj. Tohoto rána však nebyl Mars důležitý, alespoň ne v porovnání s úchvatnou podívanou, která se měla začít odehrávat na nebi.

Na zemi nebylo vidět jediné světélko. Tábor schoulený okolo místa přistání Aurory 1 zmizel v dáli za kostrbatým horizontem. Posádka si v mart'anské půdě vykopala kryt, který ji snad, snad, ochrání před nejhoršími účinky bouře, jejíž prudkost mírně utlumí větší vzdálenost Marsu od Slunce. Pokud chtěla Helena tento dlouhý sol přečkat, nezbývalo jí než se do krytu co nevidět vrátit.

Nyní ovšem stála tady, daleko od domova, uprostřed neznámé krajiny. A věděla, že se tu neocitla náhodou.

Během noci zachytila posádka Aurory podivné radiové signály z opačné strany planety, které se k ní donesly prostřednictvím nevelkých komunikačních družic, jež umístila na oběžnou dráhu Marsu. Většinou se jednalo o obyčejné pípání – ale zaslechli také hlasy, lidské hlasy hovořící se silným přízvukem, kterým nebylo příliš rozumět; hlasy volající o pomoc. Podobně vzrušující okamžik zažil Robinson Crusoe, když na pláži svého ostrova objevil lidskou stopu. Najednou nebyli na Marsu sami; nacházel se tu ještě někdo jiný – a ten někdo měl potíže.

Priorita byla jasná. Na této opuštěné planetě mohla poskytnout pomoc pouze posádka Aurory. Některé z lokalit se nacházely na opačné straně planety a musely počkat na větší expedici, která se dala podniknout až s orbitálním modulem Aurory. Avšak tři místa ležela pouze několik set kilometrů od Aurory, a proto se k nim dalo dojet v transportérech.

Tři členové posádky, Helena mezi nimi, se tak v transportérech vydali hledat zdroj nedalekých signálů. Navzdory všem bezpečnostním zásadám jeli v noci a sami. Času totiž nebylo nazbyt, neměli na vybranou.

Proto Helena najednou stála uprostřed neznámé krajiny, hleděla na obrovské, studené marťanské nebe a společnost jí dělal pouze tichý bzukot ventilátorů v jejím skafandru.

Ani při pohledu z Marsu se souhvězdí pochopitelně nezměnila: dlouhatánská meziplanetární cesta, na kterou se vydala, ležela na samé hranici lidských schopností, avšak zcela ji zastiňovaly nezměrné propasti mezi hvězdami. Přesto se však vypravila napříč sluneční soustavou a pohled na planety byl odsud úplně jiný. Kdyby se ohlédla přes levé rameno, zahlédla by Jupitera, zářivou planetu v rozlehlém souhvězdí Hadonoše. Jupiter vypadal z Marsu přenádherně a někteří členové posádky Aurory tvrdili, že jeho měsíce lze zahlédnout i prostým okem. Marťanská obloha se chlubila třemi jitřenkami: Merkurem, Venuší a Zemí. Merkur,

který se se Sluncem dělil o souhvězdí Vodnáře, se ve slunečním jasů téměř ztrácel. Venuše ležela trochu napravo od Slunce v souhvězdí Ryb a nepůsobila tak krásně jako při pohledu ze Země.

A pak tu byla ještě samotná rodná planeta – nalevo od Slunce v Kozorohu. Zemi si člověk nemohl splést, podobala se zářící perle s modrým nádechem. A dobré oči by rozeznaly i menšího hnědavého souputníka, který cestoval se svým rodičem, totiž věrný Měsíc. Tohoto rána se shodou okolností všechny vnitřní světy nacházely na téže straně Slunce jako Mars – jako by se k sobě všechny čtyři skalnaté planety choulily, aby jedna druhou ochránily.

Helena cosi tiše řekla, průzor přilby jí zvětšil obraz a zaostřil na Zemi a Měsíc. Dnes ráno to byly dva silné srpky v identické fázi obrácené ke Slunci, které je mělo zanedlouho zradit. Po celé Zemi i na Měsíci ustanou lidé v započaté činnosti a obrátí zraky k obloze, miliardy párů očí se zahledí stejným směrem a budou čekat, až představení konečně začne. I přes naléhavost záchranné mise nemohla být v takovémto okamžiku nikde jinde než tady, stát pod bohatým marťanským nebem a stejně jako zbytek vyděšeného lidstva tajit dech.

Tiše zapípalý hodiny. Toto upozornění si nastavila už dříve, mělo zaznít přesně v okamžiku propuknutí bouře.

Na rozednívající se obloze se nic nezměnilo. Než světlo doputuje od Slunce k Marsu, trvá to třináct minut. Helena však věděla, že sluneční soustavu už bezpochyby zaplavuje elektromagnetické běsnění Slunce.

Stála v prachu Marsu v posvátném tichu. Potom se vrátila k transportéru a ke své misi.

3.07 (londýnského času)

Bisesa a Myra nemohly usnout, a tak seděly schoulené na podlaze obýváku a jedna druhou objímaly. Slyšely, jak se z města za zdmi bytu line opilý křik, řinkot rozbíjeného skla i jekot sirén – a občas i tlumená rána, jako když se práskne dveřmi, což byly možná výbuchy kdesi v dálce.

Ve svícnu na podlaze poblikávala svíčka. Po ruce měly několik svítilen na baterie i další nezbytné věci: rádio s ručním nabíjením, obsáhlou lékárníčku, plynový vaříč, dokonce i palivové dříví, přestože v bytě žádný krb nebyl. Kromě této místnosti panovala v bytě tma. Uposlechlly totiž úřední pokyny a všechny elektrické či elektronické přístroje vypnuly. Starostka nařídila „zatemnění“ – což nebylo zcela přesné, ale jednalo se o další záměrnou připomínku událostí druhé světové války. Nechaly puštěnou pouze klimatizaci, bez níž by se v ovzduší pod Klenbou, čím dál zanícenějším smogem, nejspíš záhy zalkly. A rovněž nepřenuly přes srdce, že by měly vypnout nástěnnou obrazovku. Kdyby nevěděly, co se děje, bylo by to svým způsobem ze všeho nejhorší.

Podle hluku zvenčí se však beztak zdálo, že na prosby paní starostky nikdo jiný příliš nedbal.

Obrovská nástěnná obrazovka dosud fungovala. Prostřednictvím komentářů zachmuřených mluvících hlav jim přinášela mozaiku útržkovitých záběrů z celé planety. Na noční straně zatemňovaly některá města němé kružnice kleneb, zatímco v jiných naplno hořelo konečné šílenství, které se neslo ve znamení mejdanů a rabování. Další výjevy pocházely z osvětlené polokoule, která toho rána nezažila pravý úsvit, neboť téměř veškeré sluneční paprsky pohlcoval Štít. Přesto však, jak slunce

stoupalo po nebi výš a výš, tančili vyznavači kultů a nevázané zábavy v jeho přízračném svitu.

V těchto posledních okamžicích před bouří upoutal Bisesinu pozornost obraz zatmění Slunce. Záběr pocházel z letounu, který se v proměnlivém stínu zatmění pohyboval již přes hodinu. Nyní se nacházel nad západním Pacifikem, kdesi nedaleko Filipín. V jistém smyslu se pochopitelně jednalo o zatmění dvojité, neboť stín Měsíce znásoboval stín vrhaný Štítem, avšak i přes omezenou viditelnost nabízelo Slunce jako obvykle překrásnou podívanou a jeho nitkovitá koróna se podobala vlasům Medusy, před nimiž měl Zemi chránit Athénin Štít.

Pozorovací letoun nebyl na obloze sám. Stín Měsíce, který se posouval po tváři Země, nad oceánem pod sebou i nad loděmi, včetně jakéhosi obřího parníku ustrašeně plujícího ve směru postupu pásu totality, sledovala celá flotila letadel. Skrýt se pod stínem přátelského Měsíce představovalo jednu z rozumnějších strategií, na kterou lidé přišli ve snaze vyhnout se planoucím zraku sluneční bouře, proto se jich v tomto úseku zastíněného oceánu městnaly celé tisíce. Pochopitelně to bylo marné. V kterémkoli místě trvala totalita zatmění pouze pár minut a i ona letadla pronásledující stín poskytovala bezpečí přinejlepším jen o něco málo déle než tři hodiny. Nelze se však lidem divit, že to alespoň zkoušejí, říkala si Bisesa v duchu.

Díky tomuto pozoruhodnému nebeskému hodinovému stroji si Bisesa svým způsobem uvědomovala skutečnost tohoto děsivého jitra. Prvorození naplánovali bouři přesně na tento okamžik, kdy byla tato kosmická shoda okolností na obloze Země zcela evidentní. Dokonce měli tu nestoudnost Zemi předvést, co zamýšlejí. Nyní k tomu došlo a vše se odvíjelo přesně tak, jak si předem určili; lidé to mohli sledovat na televizních obrazovkách...

Myra zatajila dech. Bisesa sevřela dceru v náručí.

Na obrazu zatmění vytrysklo kolem zčernalého kruhu Měsíce světlo, jako by na odvrácené straně tohoto zemského satelitu vybuchla obrovská bomba. Pochopitelně šlo o projev sluneční bouře. Bisesiny hodiny ukazovaly, že propukla na vteřinu přesně podle předpovědi Eugena Manglese. Na okamžik se objevil děsivý záběr letounů sledujících zatmění, jak padají z nebe do oceánu.

Poté tato část obrazovky zablikala, přestala fungovat a nabídla pouze azurově modrý obraz výpadku signálu. Jedna po druhé pozhasínaly i ostatní úseky stěny a mluvící hlavy se odmlčely.

3.10 (londýnského času)

Na palubě Aurory 2 si dispečeři provozu Štítu otevřeli pytlíky se slanými buráky.

Bud Tooke si vzal jeden sáček pro sebe. Jednalo se o tradici přinášející štěstí, převzatou od JPL, laboratoře tryskového pohonu v Pasadeně, která se odjakživa starala o velké vesmírné lety NASA bez posádky, a jež při tomto projektu zajišťovala klíčový personál a odborné poznatky. Štěstí budeme potřebovat, pomyslel si Bud v duchu.

Jedna z velkých nástěnných obrazovek nabízela záběr na celou zeměkouli.

Při pohledu z Budova řídicího centra mise přímo uprostřed Štítu byla nebeská geometrie prostá. Zde v bodě L1 spočíval Štít neustále mezi Sluncem a Zemí. Z Budova stanoviště byla proto zeměkoule vidět vždy celá. Ale dnes se v pravý okamžik vklínil mezi Slunce a Zemi Měsíc a proplouval tak tunelem stínu, který vrhal Štít – tunelem bezmála čtyřikrát širším než Měsíc samotný. Bud dokonce rozeznával tmavší stín, který Luna vrhala na tvář zeměkoule, rozlehlý šedavý kotouč vznášející se nad Pacifikem. A toto pozoruhodné seskupení zalévalo přízračné matné světlo, neboť Štít podle plánu odvracel téměř veškeré sluneční paprsky.

Když propukla bouře, zazářila osvětlená tvář Měsíce o zlomek vteřiny dříve, než vodopád světla zaplavil povrch Země.

Bud se okamžitě obrátil na své lidi. Prohlížel si řady tváří patřící kolegům, kteří s ním seděli v místnosti, anebo jejichž obraz se přenášel ze stanovišť na Štítu či na Měsíci. Spatřil vyžděšené zesinalé výrazy, ústa dokořán. Při řízení mise Bud vždy vyžadoval přísnou disciplínu odpovídající měřítkům, které si NASA za osmdesát let lidských letů do vesmíru vypěstovala. A na této disciplíně, na tomto soustředění nyní záleželo více než kdy jindy.

Dotkl se mikrofону na krku. „Tady velitel. Tak vzhůru do práce, panstvo! Projdu si vás jednoho za druhým. Operační...“

Rose Deleaovou obklopovala záplava displejů; pro tento kritický den ji pověřil celkovým dohledem nad operacemi na Štítu. „Všechno podle plánu, veliteli. Valí se na nás déšť všeho možného, ultrafialovým zářením počínaje a rentgenovými paprsky konče. Ale zatím se držíme a Athéna odpovídá.“

Energetický vrchol bouře se sice očekával ve spektru viditelného světla, avšak na kratších vlnových délkách je zaplavoval i přival dalších nepříjemností – nemluvě už o obří erupci, která propukla o den dřív. Elektronické součástky Štítu měly odolnost zvýšenou podle vojenských standardů a i lidé byli co možná nejvíc chráněni. Ke ztrátám v kapacitě Štítu i mezi osazenstvem však dojít muselo. Bylo to sice bolestné, ale konstrukce Štítu měla dostatečnou vůli, aby vše přečkal.

Zemi však už nijak jinak pomoci nemohli. Štít si měl podle plánu při energetickém vrcholu poradit s bombardováním ve spektru viditelném i ve spektru blížícím se infračervenému záření, jež mělo zanedlouho propuknout; tato úvodní sprška rentgenových a gama paprsků jeho strukturou projde, jako by ani neexistoval. Že tomu tak bude, věděli od začátku; Štít byl výtvozem techniky, nikoli magie, a všechno zachytit nemohl. Stáli před nelehkým rozhodováním. Zkrátka se udělalo co se dalo, a víc nemělo cenu se

tím zabývat. Ale jenom tak tady nahoře sedět a vědět, že Zemi nemůžou nijak – ani trochu – pomoci, jim způsobovalo hotová muka.

„Dobře,“ odpověděl Bud. „Středisko, tady velitel.“

„Veliteli, tady středisko,“ odvětil Mario Ponzo. „Jsme připraveni; stačí říct, veliteli.“

„Snad to ještě nějakou dobu nebude potřeba.“ Mario, pilot raketoplánu mezi Zemí a Měsícem, se do této funkce dobrovolně přihlásil poté, co se setkal se Siobhan McGorranovou při jedné z jejích cest na Měsíc. Mario měl na starost komunikaci s údržbářskými týmy, které byly v zesílených skafandrech přichystány vystoupit přímo do bouře. Bud mu přidělil roli „operátora komunikačního střediska“. Tento název pocházel, stejně jako Budova funkce „letového velitele“, z terminologie používané v NASA už od dob prvních letů v rámci programu Mercury, kdy bylo třeba s kosmonautem v modulu komunikovat. Všem bylo jasné, co tento název znamená, a navíc se jednalo o výraz nesoucí vlastní tradici. Konečně i Mario měl své tradice; byl nejvousatějším mužem na Štítu, neboť se z pověrčivosti odmítal v kosmu holit.

Dále: „Doktoři?“

Už předem se snažili připravit na případné ozáření. Všichni dělníci na Štítu i členové velení dostali léky, které měly čelit jedovaté radiaci, například volné radikály k ochraně molekulárních poruch DNA či chemopreventivní preparáty, které dokáží brzdit smrtící přechod od mutace k rakovině. Pro oběti ozáření byly k dispozici zásoby zmrazené kostní dřeně a látky – například interleukiny – stimulující tvorbu krevních buněk. Úrazové oddělení mohlo pro změnu léčit zranění způsobená tlakem, žářem či popálením – zkrátka všechny možné následky fyzických nástrah práce na Štítu. Zdravotnický tým na Štítu byl nezbytně malý, ale ku pomoci měl diagnostické a léčebné algoritmy zakódované v

Athéně a na dálku i týmy odborníků na Zemi a na Měsíci, ačkoli nikdo netušil, jak dlouho bude spojení s domovem funkční.

V danou chvíli nemohli být lékaři ani jejich robotičtí pomocníci připraveni lépe, především na oběti, které bezpochyby budou muset ošetřovat. Více udělat nemohli. Bude to muset stačit.

Bud pokračoval. „Počasí, tady velitel.“

Ponurý hlas Michaila Martynova dolehl k Budovi s obvyklým několikavteřinovým zpožděním. „Tady jsem, plukovníku.“ Bud spatřil Michailovu zádumčivou tvář a v pozadí Eugena Manglese v laboratoři na základně Clavius. „Počasím“ se mínilo sluneční počasí; Michail představoval vrcholek pyramidy vědců na Zemi, Měsíci i Štítu, kteří nepřetržitě monitorovali průběh a vývoj chování Slunce. Michail prohlásil: „V tuhle chvíli se Slunce chová přesně tak, jak jsme předvíдали. A to v dobrém i špatném.“

Eugene Mangles zamumlal cosi pro sebe.

Bud vyhrkl: „Co povídáte?“

„Eugene mi připomíná, že tok rentgenových paprsků je o něco málo silnější, než jsme předpověděli. Ještě pořád je v normě, ale má vzestupnou tendenci. Musíme samozřejmě očekávat určitou odchylku; z hlediska energetického výkonu této události představuje spektrum rentgenového záření okrajový údaj, a navíc před sebou máme nesrovnalosti na úrovni předpovědí druhého řádu...“

Mluvil dál a dál. Bud se snažil zůstat trpělivý. Martynov, který nedbal na protokol volacích znaků a coby typický vědec měl spíše sklon obšírně přednášet než stručně informovat, by mohl později, až začne tlak narůstat, znamenat jistou přítěž. „Dobře, Michaille. Dejte mi vědět, kdyby.“

Ale jeho slova s časovým zpožděním přerušila další zpráva od Michaila. „Napadlo mě, že byste třeba...“ K Michailovi doletěla Budova nedokončená věta, takže na okamžik zaváhal. „Že byste třeba chtěl vidět, co se děje.“

„A kde?“

„Na Slunci.“

Jeho podmračenou tvář vystřídal obraz ve falešných barvách poskládaný z rozličných družic a monitorů samotného Štítu. Šlo o Slunce – avšak nikoli o Slunce, které by ještě před několika hodinami poznal každý člověk. Jeho světlo už nebylo žlutavé, ale divoce modrobílé, a nad jeho povrchem plula obrovitá žhnoucí mračna. Z okrajů kotouče vyvěraly do kosmu jazyky plamenů, které rozrušené magnetické pole Slunce měnilo v oblouky a smyčky. A přímo uprostřed sluneční tváře zářila oblast spalujícího světla. Stručně řečeno se jednalo o nejmonstróznější výron ze všech a navíc mířil přímo na Zemi.

„Prokristapána!“

Bud prudce otočil hlavu. „Kdo to řek?“

„Promiňte, Bude – vlastně veliteli. Veliteli, tady komunikační.“ Jednalo se o schopnou mladou ženu jménem Bella Fingalová, kterou Bud pověřil celkovým dohledem nad veškerými aspekty komunikace. „Omlouvám se,“ kála se ještě jednou. „Ale podívejte se na Zemi!“

Všichni obrátili zrak k velkému displeji.

Na L1 byl Štít vždy v pozici nad takzvaným subsolárním bodem, tedy místem na Zemi, kde stojí Slunce přímo v nadhlavníku. V danou chvíli se tento bod nacházel nad západním Pacifikem. A nad vodou se sbírala mračna do tvaru neklidné spirály, tvořil se masivní bouřkový systém. Toto ohnisko mělo zanedlouho zamířit na západ, kde by se přehnalo nad kraji plnými lidí.

„Takže už to začalo,“ zamumlala Rose Deleaová.

„Nebejt nás, bylo by to o hodně horší,“ odtušil Bud. „Na to nezapomínejte. A laskavě se vzpamatujte.“

„Společně to zvládneme, Bude.“

To mu tiše zašeptal do ucha Athénin hlas. Bud se ohlédl, neboť si nebyl jistý, zda měl tato slova slyšet ještě někdo jiný.

K čertu s tím! „Dobře,“ pokračoval. „Kdo je další v pořadí?“

3.25 (londýnského času)

Na Marsu Helena trpělivě řídila Beagle a čekala, až představení začne. Jestliže je člověk součástí vesmírného programu, na čekání si zvykne.

Ještě v posledních okamžicích se kojila jiskřičkou naděje, že se analytici třeba přece jen mýlili a že to všechno je možná jenom strašlivý planý poplach. Ale pak v pravou chvíli Slunce rozkvetlo.

Okna transportéru okamžitě ztmavla, aby jí chránila oči, a vozítko pozvolna zastavilo. Potichu udělila chytrým systémům transportéru pokyny. Když se čelní sklo projasnilo, spatřila tlumené Slunce, pokřivené sloupem modrobílého světla vyvěrajícího ze slunečního okraje, který připomínal gigantický strom ohně s kořeny zapuštěnými do povrchu hvězdy.

Světlo, které k ní dolétlo přímo ze Slunce, dorazilo dříve než světlo odražené od vnitřních planet. Nyní se však všechny planety rozzářily jako vánoční žárovičky, jedna po druhé pěkně popořadě: Merkur, Venuše – a potom i Země, na níž byl onen brutální sloup ohně jednoznačně namířen. Takže je to vážně pravda!

Ale kromě zeměkoule se na nebi zalesklo ještě jedno nové světlo. Byl to Štít, v záři sluneční bouře jasný jako hvězda, lidský výtvar viditelný i z povrchu Marsu.

Čekala ji práce a na její dokončení neměla moc času. Vypnula bezpečnostní pojistky Beaglu a znovu se rozjela.

4.31 (londýnského času)

V Londýně měl nastat rozbřesk chvilku před pátou hodinou ranní. Půl hodiny předtím vyjela Siobhan McGorranová výtahovou šachtou Eurojehly.

Šachta se zvedala od střechy Jehly vzhůru až k zakřivenému stropu samotné Klenby. Šlo o nouzovou únikovou cestu, která vedla skrz střechu Klenby – třebaže detaily představ, jaká pomoc by se nabízela poté, měly stále ještě poněkud vágní obrysy. Byl to jeden z nemnoha ústupků, které ministerský předseda na ochranu svých lidí udělal.

Šachtu lemovala nezasklená okna, a jak Siobhan stoupala výš a výš, otevíralo se pod ní centrum Londýna.

Pouliční osvětlení se omezilo na minimum a celé čtvrti metropole halila tma. Řeka se podobala temné stužce protínající město, a jen na několika málo místech se pohybovaly jakési jiskřičky, což mohla být policie anebo vojenské hlídky. Vsemožné celonoční oslavy, náboženská shromáždění a další akce však světlem doslova hýřily. I okolní doprava byla poměrně hustá, jak poznala podle kuželů reflektorů čeřících kalnou tmou i navzdory výstrahám starostky, aby všichni zůstali na noc doma.

Pojednou ji obklopila střecha. Ještě naposledy zahlédla nosníky a vzpěry, servisní roboty líně se vlekoucí jako příkrčení pavouci, i několik londýnských holubů, kteří pod tímto obrovitým stropem poklidně hřadovali.

Výtah s rachotem zastavil a dveře se otevřely.

Vystoupila na jakousi plošinu. Šlo pouze o betonovou desku připevněnou k zakřivenému vnějšímu povrchu Klenby – nebyla nijak chráněná, proto Siobhan ovál studený ranní dubnový větřík. Jinak ovšem skýtala naprosté bezpečí, protože byla obehnaná plotem z jemného pletiva, který byl dvakrát vyšší než ona. Dveře z klece vedly k nebezpečně vyhlížejícím žebříkům, po nichž se zřejmě v případě, že by všechno ostatní selhalo, dalo slézt až dolů na ulici.

Na stráži tam stáli dva svalnatí vojáci. Ručními čtečkami jí zkontrolovali identifikační čip. V duchu přemítala, jak často asi tyto trpělivé vrátné chodí střídat – a jak dlouho budou stát na svých místech, až bouře udeří v plné síle.

Poodešla od vojáků a zvedla zrak.

Obloha byla před svítáním členitá. Z východu na západ plula rozsochatá oblaka. A na východě se za mraky do všech stran rozlévala karmínová záře, podobná malátně se vlnícím oponám a závěsům. Očividně byla trojrozměrná, obrovská nadstavba ze světla tyčící se nad noční stranou Země. Pochopitelně se jednalo o polární záři.

Fotony s vysokou energií vyvržené běsnícím Sluncem rozbíjely ve svrchních vrstvách atmosféry atomy a jejich vlivem kroužily elektrony ve spirále kolem siločar magnetického pole Země. Jedním z důsledků – tím nejméně škodlivým – byla i polární záře.

Siobhan zamířila k okraji plošiny a zadívala se dolů. Střecha Klenby byla hladká a lesklá jako naleštěný chrom, a svit polární záře na ni promítal členité mihotavé odlesky. Přestože jí mohutnost „plechového víka“ bránila ve výhledu, i tak viděla krajinu Velkého Londýna obklopující patu Klenby. Rozlehlá území vnitřních předměstí halila tma, zbrázděná pouze ostrůvky světla, což mohly být nemocnice anebo kasárna či policejní stanice. Ale jinde, například pod Klenbou, zahlédla šmouhy světla v místech, kde se lidé stále vzdorovitě oddávali nočnímu hýření, a z dále se ozýval i třeskot střelby. Tato noc byla všechno jen ne normální – při pohledu dolů na známé, dosud víceméně nepoznamenané končiny, se však dalo stěží věřit, že opačnou stranu světa již zachvátila výheň.

Jeden z vojáků jí položil ruku na rameno. „Paní, za chvíli bude svítat. Radši byste měla sjet dolů.“ Hovořil s měkkým skotským

přízvukem. Neuniklo jí, že je hodně mladý; nebylo mu víc než jednadvacet či dvaadvacet.

Usmála se. „Dobře. Děkuju vám. A opatrujte se.“

„To budu. Dobrou noc, paní.“

Otočila se a zamířila k výtahu. Polární záře svítila tak jasně, že na betonovou plošinu před ní vrhala rozptýlený stín.

4.51 (londýnského času)

V Bisesině bytě znovu tiše zapípal budík. V modrém světle nepoužitelné nástěnné obrazovky se podívala na ciferník.

„Bude pět,“ špitla Myře. „Za chvílí svítá. Možná...“

Pípání zčistajasna umlklo a displej hodin zčernal. Obrazovka modře zasvítla, zablikala a zhasla. O jediný zdroj světla v pokoji se nyní starala matná záře poblikávající svíčky na podlaze.

V nastalém přítmí měla Myra pojednou velikánskou tvář. „Mami, poslouchej!“

„A co? Aha.“ Bisesa zaslechla unavený klapot, který měl bezpochyby na svědomí zastavující se ventilátor klimatizace.

„Myslíš, že vypadl proud?“

„Možná.“ Myra chtěla ještě něco dodat, ale Bisesa ji umlčela zdviženým prstem. Několik vteřin obě pouze naslouchaly.

Bisesa zašeptala: „Slyšíš to? Venku před domem. Neburáci doprava – jako by se všechny auta najednou zastavily. Ani sirény neječí.“

Jako by kdosi mávl kouzelnou hůlkou a jednoduše v Londýně vypnul elektrickou energii – ne pouze proud přicházející z velkých hlavních elektráren, ale i z nezávislých generátorů v nemocnicích a na policejních stanicích, z autobaterií i všeho ostatního, včetně maličkých baterií v hodinkách, jaké měla na zápěstí.

Potom si však uvědomila, že nějaký hluk přece jen slyší: volání lidských hlasů, křik, řinkot skla – a rovněž zadunění, zřejmě nějaký výbuch. Vstala a šla k oknu. „Asi...“

Nato zapraskal elektrický výboj a obrazovka explodovala.

Myra zakřičela, neboť jí zasypala sprška skleněných střepů. Jiskřící elektronické součástky se snášely na koberec, který začal doutnat. Bisesa se rozběhla k dcerce. „Myro!“

7.04 (londýnského času)

Dvě hodiny od rozbřesku strávila Siobhan v rozlehlém operačním středisku, zřízeném v jednom z prostředních poschodí Eurojehly. Zdi pokrývaly obří obrazovky a v řadách stolů pracovali lidé, kterým před očima poblikávaly displeje vlastní. Odsud se ministerský předseda Euroasie snažil sledovat, co se v jeho obrovské zemi i na zbytku planety děje. V místnosti vládla atmosféra horečného úsilí, skoro až panická.

Hlavní problém nyní nepředstavoval samotný žár sluneční bouře, nýbrž její elektrická energie. Šlo pochopitelně o takzvaný EMP: elektromagnetický pulz.

Konstrukce Štítu se optimalizovala tak, aby zvládla největší riziko hrozící Zemi, tedy mohutný energetický vrchol bouře ve viditelném spektru. Ovšem společně s tímto viditelným světlem ji rychlostí světla zaplavovala rovněž dávka vysokofrekvenčního záření, gama a rentgenových paprsků, vůči nimž už Štít ochranu neposkytoval. Tato neviditelná hrozba z kosmu znamenala pro nechráněného astronauta nebezpečí. Siobhan věděla, že Bud a jeho lidé ze Štítu se před ní ukrývají, kde mohou. Zemská atmosféra toto záření nepropustila a obyvatelstvo planety před jeho přímými účinky chránila. Potíže však působily jeho druhotné následky.

Samotné záření ani nemuselo dopadnout na Zemi, ale energie, kterou s sebou všechny ty zákeřné droboučké fotony nesly, musela někam zmizet. Každý foton narazil do atomu svrchních vrstev zemské atmosféry, čímž se uvolnil elektron. Elektricky nabitě elektrony se zachytávaly v magnetickém poli Země, ze záření proudícího z kosmu vstřebávaly čím dál víc energie a pohybovaly se stále rychleji. Nakonec svou energii vydaly v podobě pulzů elektromagnetického záření. S tím, jak se tedy Země vytrvale

otáčela ve výhni sluneční bouře, poletovalo nad planetou tenké vysoké mračno zmučených elektronů a vypouštělo energii na zem a moře pod sebou.

Druhotná radiace dokázala projít lidským masem, jako by ani neexistovalo. Avšak v dlouhých vodičích, jakými bylo například elektrické vedení, anebo dokonce i v dlouhých anténách, způsobovala přepětí. U elektrických přístrojů docházelo k přetížení, jehož vinou se mohly rozbít či dokonce explodovat. Ve všech budovách po celém Londýně vypadával proud a z každého sporáku či elektrického topení se stávala potenciální bomba. Jako by se opakoval 9. červen 2037, třebaže prapůvodní fyzická příčina ležela někde jinde.

Úřady o tomto riziku věděly už celá léta dopředu. Dokonce oprášily i dávné soubory vojenských studií. Na účinek EMP se přišlo náhodou, když při testu bomby v atmosféře došlo nechtěně k výpadku telefonního systému v Honolulu, které leželo ve vzdálenosti přes tisíc kilometrů. Kdosi jednou se vší vážností podotkl, že by se odpálením dostatečně velké jaderné pumy vysoko nad atmosférou nad případným bojištěm dala elektronika nepřítele spálit ještě dřív, než by samotný boj začal. S vybavením zesíleným pro vojenské účely, které by podobný otřes přečkalo, proto existovaly již desítky let zkušeností.

V Londýně se vládní zařízení pokud možno zesilovala podle vojenských specifikací a navíc se připravovaly zálohy; například optické kabely neměly údajně dojít žádné úhony. Tuto noc opět vyjely do akce hasičské vozy přezdívané „zelené bohyně“ a londýnská policie hlídala město ve velmi roztodivně vyhlížejících automobilech, z nichž některé pocházely z muzeí, kde odpočívaly. Moderní integrované obvody se daly zkratovat snadno, protože měly spoustu drobných mezírek, které mohly poškodit výboje, ale starší robustnější stroje, například historická auta vyrobená zhruba před rokem 1980, dokázala zvládnout i nejhorší situaci. Posledním

bezpečnostním opatřením v Londýně byl „pokyn k zatemnění“. Pakliže by lidé své spotřebiče vypnuli, byla větší naděje, že všechno přečkají.

Opravovat nebo vyměňovat všechno však nebyl čas a ne každý hodlal sedět potmě doma. Po celém Londýně už docházelo k dopravním nehodám a zpoza Klenby přicházely informace o letadlech, která vůbec neměla vzlétnout a nyní padala z nebe na zem jako mouchy. Moderní letouny byly při letu zcela závislé na aktivním elektronickém ovládní nosných ploch; v okamžiku, kdy čipy přestaly fungovat, nedokázaly už ani doplachtit zpátky.

Celou tuto pohromu navíc dokázal přežít pouze jeden ze stovky telefonů, stejně tak pouze nemnoho telefonních ústředí a převodních stanic, a na elektronické obloze vypadávala jedna družice za druhou. Nemělo trvat dlouho a rozsáhlé elektronické propojení, na němž závisela značná část osudů lidstva, bude patřit minulosti – v konečném důsledku bylo toto selhání mnohem horší než onoho 9. června – a to vše právě v okamžiku, kdy lidé tuto síť nejvíc potřebovali.

„Siobhan, omlouvám se, že vyrušuji...“

Siobhan věděla, že coby entita vzešlá z pavučiny globálního propojení, je Aristoteles tento den mimořádně zranitelný. „Aristotele, jak ti je?“

„Děkuji za optání,“ odvětil. „Je mi nějak divně. Ale sítě, na kterých jsem založen, jsou robustní. S ohledem na případný nápor se totiž už vytvářely.“

„Já vím. Ale ne s ohledem na tohle.“

„Prozatím to zvládám. Navíc mám v záloze nouzové plány, jak je vám jistě známo. Siobhan, mám pro vás telefon. Možná je to důležité. Ze zámoří.“

„Ze zámoří?“

„Přesněji řečeno ze Srí Lanky. Volá vám dcera...“

„Perdita? Ze Srí Lanky? To není možné! Vždyť jsem jí sehnala místo v solném dolu v Cheshiru!“

„Očividně tam nezůstala,“ namítl Aristoteles vlídně. „Spojím vás.“

Siobhan se divoce rozhlížela, až konečně našla obraz celé zeměkoule, přenášený ze Štítu. Subsolární bod se nyní pohyboval nad východní Asií. Tento bod, v němž se v každém okamžiku uvolňoval do atmosféry maximální energetický tok, byl středem zlověstné šroubovice rozběsněných mračen. A nad celou osvětlenou polokoulí planety, s tím jak se z oceánu i země odpařovala voda, se tvořily obrovské bouřkové valy.

Na Srí Lance mělo zanedlouho nastat poledne.

7.10 (londýnského času)

Perdita se choulila na rozmáčené zemi u zdi Sigirije. Tato „pevnost v oblacích“ zde stála už třináct století, přestože byla po většinu této doby opuštěná a zapomenutá. Dívce však nyní neskýtala sebemenší bezpečí.

Obloha se podobala temné poklici zahalené kypícími mraky a polohu zrádného Slunce téměř v nadhlavníku prozrazoval pouze bledý svit. Prastaré kameny olizoval vichr a bičoval ji do tváře i prsou. Vzduch s sebou přinesl teplý déšť, který ji šlehal do očí; i přes svou prudkost byl horký, horký jako pekelné zřídlo. „Jako kdyby vybuchla sauna“ – tak to vystihl Harry, její australský přítel, který jí vlastně navrhl si sem vyrazit. Už dlouhé minuty však nezahlédla ani Harryho, ani nikoho jiného.

Vítr znovu změnil směr a naplnil jí ústa deštěm. Chutnal slaně, šlo o mořskou vodu vytaženou přímo z oceánů.

Perditin telefon byl těžký vojenský model, který s sebou na matčino naléhání nosila poslední dva měsíce neustále při sobě.

Překvapilo ji, že dosud funguje. Musela však do něj rvát, aby překřičela vítr. „Mami?“

„Perdito, co proboha děláš na Srí Lance? V tom dole jsi byla v bezpečí. Ty pitomá, sobecká...“

„Já vím, já vím,“ opáčila Perdita zbědovaně. Ale zmizet pryč tehdy považovala za skvělý nápad.

Poprvé přijela na Srí Lanku před třemi lety. Okamžitě si tento ostrov zamilovala. Přestože jej dosud čas od času rozdělávaly konflikty z minulosti, působil na ni dojmem pozoruhodně klidné země bez nepořádku, davů lidí a děsivé propasti mezi chudými a bohatými, které sužovaly Indii. Dokonce i vězení v Colombu – kde strávila noc, když posilněna nadměrným množstvím palmového vína spolu s Harrym s přílišnou vášní protestovali před indonéským velvyslanectvím proti smlouvám na těžbu dřeva – vypadalo pozoruhodně civilizovaně. Velikánská tabule nad vchodem tam hlásala: Vězni jsou lidské bytosti.

Podobně jako řadu dalších návštěvníků i ji přitahoval takzvaný „kulturní trojúhelník“ v samém srdci ostrova mezi Anuradhapurou, Polonnaruwou a Dambullou. Jednalo se o planinu posetou obrovskými balvany a porostlou pralesem týku, ebenu a mahagonu. Tady se v divočině mezi krásnými vískami nalézaly úchvatné kulturní pozůstatky jako například tato pevnost, která byla obydlena pouze několik desítek roků, než se na celá staletí ztratila v džungli.

Skrývat se v Cheshiru v díře v zemi Perditu nijak netěšilo. S tím, jak se datum sluneční bouře blížilo a úřady po celém světě se snažily ochránit města, naleziště ropy a elektrárny, vzniklo mezi mládeží hnutí, které se pokoušelo zachránit něco z toho, co zbývalo: místa na okraji zájmu, nepřitažlivá, zničená, opomíjená. Proto když Harry navrhl odjet na Srí Lanku a pokusit se zachránit část kulturního trojúhelníku, ihned se této možnosti chopila a utekla. Mladí dobrovolníci celé týdny činorodě shromažďovali

semena stromů a rostlin a honili se za divokou zvěř. Perditin největší projekt spočíval v úsilí přelézt Sigiriju a pokusit se ji zabalit do reflexní fólie – jako obrovskou vánoční krůtu, jak podotkl Harry.

V duchu si říkala, že vlastně ani nevěřila děsivým předpovědím událostí, které měly po propuknutí sluneční bouře přijít – kdyby jim totiž věřila, pravděpodobně by v onom cheshirském dole raději zůstala a Harryho by tam vtáhla s sebou. Krutě se však zmýlila. Matka jí líčila, že účelem Štítu je snížit dopadající sluneční žár na tisícinu stavu, který by jinak planetu zřejmě postihl. Zdálo se to neuvěřitelné; pokud toto byla pouhá tisícina, jak by asi vypadala bouře v plné síle?

„Ten obal ze Sigirije vítr odfoukl během minuty,“ křičela Perdita zkroušeně do sluchátka. „Polovina stromů popadala a...“

„Jak se ti sakra z toho dolu podařilo utéct? Máš vůbec ponětí, kde všude jsem musela tahat za nitky, abych tě tam dostala?“

„Mami, to nemá cenu. Teď jsem tady.“

Cítila, že se Siobhan snaží zachovat rozvahu. „Dobře, dobře. Někam se schovej. A zůstaň tam. Nech si zapnutý telefon. Zavolám několika lidem. Část GPS nefunguje, ale snad se jim podaří tě najít...“

Zvedl se ještě silnější víchř a udeřil do ní jako obří mokrá pěst. „Mami...“

„Spojím se s armádou na ostrově – s britským konzulátem...“

„Mámo, mám tě ráda!“

„Proboha, Perdito...“

Ale najednou jí telefon v ruce zajiskřil, dívka jej upustila a rázem byl ten tam.

A vítr ji zvedl ze země jako pířko.

Zvedl ji, jako to dělával její táta, když byla ještě úplně maličká. Vzduch byl horký, vlhký a samé smetí, a víchř dul tak prudce, že sotva popadala dech. Ale bylo to svým způsobem

zvláště příjemné, nechat se unášet jako lístek. Ani si nevšimla mohutného týkového kmene, s nímž si vítr pohrával stejně jako s ní a jenž její život ukončil.

10.23 (londýnského času)

Na Měsíci seděl Michail Martynov po boku Eugena Manglese.

Stěny místnosti pokrývaly displeje a komunikační linky, a její osazenstvo nyní tvořili trpěliví pracovníci mumlající do mikrofonů. Dříve tu byla pracovna Buda Tooka, tedy dokud ještě na základně Clavius velel, nyní však Bud pochopitelně riskoval život v bodě L1, kdežto Michail usrkával kávu a prohlížel si pěkné obrázky.

„Teď nemůžeme absolutně nic dělat,“ prohlásil Michail. „Jenom všechno sledovat, zaznamenávat a učit se pro budoucnost.“

„To už jsi povídal,“ zabručel Eugene. Impulzivním pohybem odstrčil židli a začal přecházet po místnosti.

Michail uvažoval, že by ho zavolal zpátky, ale pak si to rozmyslel. Spíš než k Eugenovi si mluvil sám pro sebe. A kromě toho ani v nejmenším netušil, co Eugene cítí. Ten mladík pro něj zůstával záhadou – i nyní, kdy tak úzce a dlouho spolupracovali. Jako častokrát stravovala Michaila touha Eugena obejmout a utěšit ho. To však samozřejmě nebylo možné.

Pokud šlo o Michaila, převládal v něm pocit viny.

Otočil se k velikému displeji v čele místnosti, který zobrazoval portrét celé zeměkoule. Jednalo se o obří a detailní pohled na planetu, složený z více než stovky datových zdrojů, dokonce ještě lepší, než jaký měl k dispozici Bud na Štítu, a vpravdě překrásný, pomyslel si Michail posmutněle. Byl to však portrét planety zakoušející muka.

Jak se Země bezmocně otáčela, přesouval se subsolární bod na západ. Jako by planeta směřovala do výhně plamenometu. V danou chvíli k němu byla obrácena vyprahlá tvář Afriky, známý

obrys tohoto světadílu se dal jasně rozpoznat. Nad Saharou se však táhl příkrov gigantického bouřkového systému široký několik tisíc kilometrů a zelené srdce kontinentu protínaly mohutné černé chocholy kouře. Dnes zahyne poslední z deštných pralesů, pomyslel si Michail sklíčeně. A zatímco na pevnině vymírala vegetace žárem, oceány zásobovaly oblaka nesmírným množstvím vláhy.

Nyní nebyla účinků sluneční bouře ušetřena žádná část světa, dokonce ani oblasti skrývající se pod ochranou noci. Nad viditelnou tvář Země kypěla mračna a s tím, jak plula od rovníku a střetávala se ve vyšších zeměpisných šířkách s chladnějším vzduchem, shazovala vodu v podobě prudkých lijáků, na pólech pak jejich obdobu ve sněhu. Zatímco do překypujících zásobníků žáru na Zemi proudila sluneční energie, vzdouvaly se a čeřily mořské proudy, obrovské Amazonky slaných vod, a přestože v Antarktidě dokonce napadla nebývalá kvanta sněhu, po celém okraji tohoto jižního světadílu se z pevninského ledového příkrovu ulamovaly miliardy tun ledu.

A nad póly vířily polární záře, tajuplné ohně viditelné i z Měsíce.

Ta hrůza už trvá sedm hodin, pomyslel si Michail. A spoustu hodin ještě potrvá, pakliže jsou poslední Eugenovy modely přesné. Jisté propočty dlouhodobých účinků těchto událostí na zemské klima sice existovaly, avšak na rozdíl od Eugenových modelů Slunce jakoukoli přesnost postrádaly. Nikdo totiž netušil, jak se vše vyvine – anebo zda se toho na Zemi vůbec někdo dožije.

Ať už se však mělo se Zemí dít cokoli, Michail troufale předvídal, že on sám tento den přečká – a právě odtud pramenil jeho pocit viny.

V danou chvíli byl Měsíc, který při pohledu ze Země vypadal jinak, natočený odvrácenou stranou přímo ke zrádnému Slunci. Samotnou bouři a Michailovu drahocennou kůži na straně Měsíce

směřující k zeměkouli tak dělila stěna nehybné horniny silná tři tisíce kilometrů. A nejen to. Měsíci, který se dnes nacházel tak blízko spojnice Země a Slunce, že na domovský svět vrhal vlastní stín, poskytoval šťastnou shodou okolností ochranu i Štít, jehož úkolem bylo chránit Zemi. V celé vnitřní sluneční soustavě proto toho dne víceméně neexistovalo bezpečnější místo než základna Clavius.

Téměř všichni obyvatelé Měsíce beztak žili na přivrácené straně, ale dnes se i hrstka těch, kteří pobývali na základnách odvrácené strany, na Ciolkovském či jinde, uchýlila do bezpečí kráterů Clavius a Armstrong. Dokonce i Michailovo obvyklé hnízdo na jižním pólu Měsíce dnes zelo prázdnotou, přestože tam trpělivé elektronické monitory s neměnnou efektivitou neúnavně zkoumaly výjimečné chování Slunce až do chvíle, kdy se roztaví.

A tak zatímco se zeměkoule zmítala a bouřila a hrdinové se snažili udržet Štít v chodu, Michail byl skryt v závětrí. Byl to prazvláštní pocit, že jeho kariéra, celý život zasvěcený výzkumu Slunce, dospěje až sem, že se bude krčit před běsněním Slunce v jakési díře.

Jeho osud však možná měl jasné obrysy už dávno předtím, než se sám narodil.

Jak se jednou snažil vysvětlit Eugenovi, v ruské astronautice byl odjakživa zakořeněný hluboký heliofilní rys. Když se pravoslavné křesťanství odtrhlo od Říma, vstřebalo do sebe starobylší pohanské prvky – zejména kult Mithry, tajemný kult přenesený z Persie do celé Římské říše, v němž bylo dominantní vesmírnou silou Slunce. Prvky těchto pohanských kořenů v průběhu staletí přetrvaly, kupříkladu ve znázorňování Slunci podobné svatozáře v ruské ikonografii. A vše znovu ještě otevřeněji oživilo „novopohané“ v devatenáctém století. Tito jurodiví by možná upadli v zapomnění – nebýt ovšem skutečnosti,

že pod vedením heliofilních filozofů studoval také Ciolkovskij, otec ruské astronautiky.

Nebylo divu, že Ciolkovského vize budoucnosti lidstva ve vesmíru byla zalitá slunečním světlem; dokonce měl sen, že se lidstvo nakonec v kosmu vyvine v jakousi uzavřenou metabolickou jednotku využívající fotosyntézu, která bude k přežití potřebovat výhradně sluneční paprsky. Jistí filozofové pak celý ruský vesmírný program vnímali jako pouhou moderní podobu rituálu uctívání Slunce.

Sám Michail však žádný mystik ani teolog nebyl. Zajisté ovšem nebyla náhoda, že ho výzkum Slunce tolik přitahoval. A Slunce nyní paradoxně oplácelo tento zápal smrtící bouří.

Rovněž ho napadlo, jak je paradoxní, že název, který společníci Bisesy Duttové dali svému paralelnímu světu, Mir, znamenal nejen „mír“ či „svět“, ale rovněž se jednalo o kořen jména Mithras – neboť mir znamenal ve staroperštině „slunce“.

Podobné myšlenky si nechával pro sebe. V tento příšerný den se nesmí zaměřovat na teologii, nýbrž na potřeby své trpící planety, své rodiny a přátel – a také Eugena.

Eugenovo vypracované tělo středoškolského sportovce bylo na slabou gravitaci Měsíce příliš silné, proto po naleštěné podlaze přecházel plavnými kroky. Občas si prohlédl grafy zobrazené na displejích, které znázorňovaly, nakolik skutečné chování Slunce odpovídá Eugenovým předpovědím. „Skoro všechno je ještě pořád v normě,“ podotkl.

„Jenom gama záření nějak stoupá,“ zamumlal Michail.

„Jo, jenom to. V analýze poruch došlo někde k chybě. Škoda, že nemám čas si ji znovu projít...“ A nadále nad problémem nahlas přemítal – hovořil o derivacích vyššího řádu a asymptotické konvergenci.

Ve shodě s většinou matematických aplikací reálného světa se Eugenův model Slunce podobal matematické rovnici o příliš

mnoha neznámých. Aby získal užitečné informace, použil Eugene aproximační techniky. To se vzala jakási malá část, které člověk rozuměl, a od tohoto bodu se snažil postupovat v oblasti možného řešení krok za krokem. Anebo mohl dohnat jisté partie modelu do krajnosti, kde se buďto zmenšily na nulu, nebo se přiblížily mezní hodnotě.

Ve všech případech se jednalo o standardní techniky, které nabízely užitečné a přesné předpovědi, jak se Slunce bude daný den chovat. Šlo však pouze o přibližné údaje. A pozvolná, avšak vytrvalá odchylka toku rentgenových a gama paprsků od předpovídané křivky byla znamením, že Eugene nějaký účinek ve vyšším řádu opominul.

I kdyby měl Michail Eugenovu práci hodnotit před kolegy, stejně by si onen mladík rozhodně žádnou kritiku nevysloužil. Jednalo se pouze o okrajovou mýlku, menší přehlédnutí v reziduálních chybách. Odchylka skutečnosti od předpovědi byla vlastně nedílnou součástí procesu zpětné vazby, která zlepšovala veškeré vědecké chápání.

Tady se však nejednalo o pouhou vědeckou studii. Na Eugenových předpovědích závisela rozhodnutí v otázkách života a smrti, a jakákoli chyba, které by se dopustil, mohla mít katastrofální následky.

Michail si ztěžka povzdychl. „Ať už uděláme cokoliv, všechny stejně zachránit nemůžeme. To víme od začátku.“

„To já přece chápu,“ zavrčel Eugene zcela znenadání a překvapivě. „Myslíš si snad, že jsem nějaký sociopat nebo co? Ty seš ale děsně povýšenej, Michaille!“

Michail sebou trhl, neboť ho to zbolelo. „Promiň.“

„Já mám dole taky rodinu.“ Eugene se zadíval na zeměkouli. Amerika se přesouvala do bouře a procítala do krutého rozbřesku; Euganova rodina měla poznat to nejhorší na vlastní kůži. „Jediný,

co jsem pro ně moh udělat, bylo věnovat se vědě. A i tady jsem selhal.“

Přecházel po místnosti tam a zpátky.

10.57 (londýnského času)

Jednooký byl frustrovaný a zmatený.

Chlupáč se mu znovu postavil na odpor. Když objevil fíkovník bohatě obsypaný plody, nepřivolal mladší samec zbytek tlupy. A když mu to Jednooký vyčetl, odmítl se Chlupáč podříditi jeho autoritě. Pouze si dál cpal šťavnaté ovoce do tlamy s tlustými pysky, zatímco zbytek tlupy nad rozpaky Jednookého jen vřeštěl.

Z hlediska měřítek jakékoli tlupy šimpanzů se jednalo o vážnou politickou krizi. Jednooký věděl, že si to s Chlupáčem musí vyřídit.

Ale ne dnes. Jednooký už nebyl tak mladý jako jeho soupeř a po neklidném spánku byl celý ztuhlý a rozlámaný. A navíc panoval další horký, nehybný dusný den, další den podivného přitímní, které padlo na les, den kdy se vám do ničeho nechce, jen byste se povalovali a vybírali si kožich. Cítil v kostech, že se dnes Chlupáčovi postavit nemůže. Tak možná zítra.

Jednooký se odkradl od tlupy a rozmrzele začal šplhat na jeden z nejvyšších stromů. Šel na kutě.

Sám pro sebe pochopitelně žádné jméno neměl, podobně jako je neměl ani pro ostatní členy tlupy – avšak byl tvorem veskrze společenským, takže znal každého z nich skoro stejně dobře jako sebe. Jméno „Jednooký“ mu přisoudili hlídači, kteří na celou tlupu i na ostatní obyvatele tohoto fragmentu konžského pralesa dohlíželi.

V osmadvaceti letech byl už Jednooký dost starý, aby na vlastní kůži zažil velkou filozofickou změnu, která zasáhla lidstvo a jež vedla k jeho přerazení z rodu Pan, což byl „pouhý“ živočich,

do druhu Homo, díky čemuž se z něj stal příbuzný člověka. Tato změna kategorie mu zajistila ochranu před pytláky a lovci, takovými, kteří mu – když byl mladší než Chlupáč – prohnali okem kulku.

A rovněž mu zajistila ochranu ze strany jeho příbuzných, a to v nejhorší den dlouhatánských dějin lidstva, a vlastně i lidoopů.

Vylezl do koruny. V primitivním hnízdě z ohnutých větví stále ještě cítil stopy pachu vlastních výkalů a moči od posledního spánku. Začal si s větvemi hrát a vytahoval si z kožichu uvolněné chomáčky.

O žádné z revolucí v lidském myšlení, které byly pro jeho přežití naprosto zásadní, neměl Jednooký pochopitelně ani ponětí. Jiných změn si však vědom byl. Kupříkladu došlo k prapodivnému zmatení noci a dne. Nad hlavou neviděl slunce ani nebe. Prales ozařovala zvláštní nehybná světla, ovšem ve srovnání s tropickým sluncem vrhala pouze matný svit. Tělo Jednookého proto nevědělo, jestli opět nadešel čas ke spánku, přestože od chvíle, kdy procítl, uplynulo teprve pár hodin.

Ulehl na své lože, a jak sebou mlel ve snaze udělat si pohodlí, házel dlouhými končetinami tam a sem. Nad všemi těmi nevíтанými změnami v něm bublala zárodečná nelibost, zmatek, pro nějž by řada stárnoucích lidí měla pochopení. A v mozku viděl zkrvavený Chlupáčův obraz. Když si představoval co udělá, aby mladšího rivala odkázal do patřičných mezí, zatínal mohutné pěsti.

Roztroušené myšlenky se mu rozpustily v neklidný spánek.

Ze slunce stojícího vysoko na polední obloze přicházelo teplo a světlo a shůry vše bičoval bouřkový systém, který se rozpínal přes celý světadíl. Stříbřité stěny klenby se vlnily a pleskaly zvukem podobným hromu. Ale vydržely.

11.57 (londýnského času)

Bisesa s dcerkou ležely pouze ve spodním prádle bok po boku na tenkých karimatkách v obývací místnosti osvětlené jedinou svíčkou.

Bylo dusno, dusněji než by Bisesu se zkušenostmi ze severozápadního Pákistánu a Afghánistánu vůbec napadlo. Vzduch připomínal tlustou vlhkou deku. Cítila, jak se jí na břicho tvoří loužička potu a vsakuje se do matrace pod ní. Nedokázala se pohnout, ani se otočit a podívat se, jestli je Myra v pořádku, nebo jestli je vůbec ještě při životě.

Aristotelův hlas nezaslechla celé hodiny, což jí připadalo dost zvláštní. V pokoji panovalo ticho, které narušoval pouze jejich dech a tikot jediných hodin. Šlo o velké, staré cestovní hodiny, nevídané dědictví po Bisesině babičce, které však dosud šly, neboť jejich robustní mechanický strojek byl vůči přepětí způsobenému EMP imunní, kdežto displeje, telefony a další elektronická zařízení se většinou seškvařila.

Zpoza zdi bytu k nim doléhal značný hluk. Ozývaly se obrovské rány a dunění podobné výstřelům z děla, a občas i zvuky připomínající bičování deště do dřevěné střechy. Šlo o počasí, které provázelo sluneční bouři, a jež přesně podle předpovědi následovalo po obřím výronu tepelné energie do atmosféry.

Pokud takhle běsní živly pod „plechovým víkem“, přemítala, jak to asi vypadá ve zbytku země. Přijdou záplavy, pomyslela si v duchu, požáry a větrné smrště podobné tornádům v Kansasu. Nebohá Anglie!

Ovšem nejhorší ze všeho bylo horko. Díky vojenskému výcviku znala holá čísla. Člověka nedeptala jen teplota, ale i vlhkost. Jediným mechanismem, díky němuž si tělo umělo zachovávat vnitřní homeostázi, bylo zbavovat se tepla pocením, jestliže ovšem byla relativní vlhkost příliš vysoká, člověk se potit nemohl.

Zhruba nad třicet sedm stupňů, kde leží „práh útlumu“, se zpomalují kognitivní funkce, oslabuje úsudek a zhoršují se

manuální a pozorovací schopnosti. Při čtyřiceti stupních a padesátiprocentní vlhkosti by armáda označila většinu běžných činností za „nemožnou z důvodu horka“ – ale možná by dokázala přežít čtyřicet hodin. Pokud by teplota vystoupala ještě výš, anebo by se zvýšila vlhkost, úměrně tomu by se snížil i tento časový limit. Za tímto bodem by už nastala hypertermie a organismus by začal kolabovat; při pětáctyřiceti stupních by bez ohledu na vlhkost podlehl citelné únavě z tepla a záhy by následovala smrt.

Pak tady ovšem byla také Myra. Bisesa byla vojačka, a i přes pět let pracovní nečinnosti od návratu z Miru zůstala v dobré tělesné kondici. Myře bylo třináct let, byla mladá a zdravá, ale postrádala Bisesiny rezervy. Bisesa nemohla pro dcerku udělat zhora nic. Mohla jen zatnout zuby a doufat.

Jak tam tak ležela, uvědomila si, že postrádá svůj starý telefon. Ten malý aparát byl jejím věčným společníkem a průvodcem už od dob, kdy jí bylo tolik, co dnes Myře, a kdy stejně jako každé dvanáctileté dítě na celé planetě dostala od OSN tohoto komunikačního pomocníka. Zatímco ostatní se podobně zoufale nemoderních vymožeností záhy zbavovali, Bisesa si telefon oblíbila; ztělesňoval spojení s širším společenstvím, než jaké představovala její nešťastná rodina na farmě v Cheshiru. Aparát však zůstal na Miru – v jiném světě, ve zcela jiné úrovni reality. Byl navždy ztracen. Ale i kdyby jej teď měla u sebe, beztak by ho EMP dávno spálil...

Přemýšlela jaksi zamlženě. Že by se jednalo o první příznaky hypertermie?

Velmi opatrně otočila hlavu a podívala se na cestovní hodiny po babičce. Právě poledne. Nad Londýnem zřejmě dosahuje sluneční bouře svého vrcholu.

Rozbouřené nebe zničehonic dunivě prořízlo mohutné zaburácení hromu, až měla pocit, že se celá Klenba zachvěla.

15.12 (londýnského času)

Trhliny ve Štítu si Bud Tooke všiml dávno předtím, než se k ní dostal. Sotva se dala přehlédnout. Pláštěm shůry pronikal kužel nerozptýleného světla, viditelný díky prachu a výparům ze samotného materiálu, které se žářem měnily v mlžný opar.

Bud se k místu přesouval v těžkém skafandru, vybaveném ochranou proti radiaci a chlazením, pod povrchem Štítu, který směřoval k Zemi. Nacházel se pod obří čočkou; celý Štít, zalitý světlem, jež lámal, zářil jako průhledný strop. Bud si dával pozor, aby zůstal ve stínu sítě nepropustných kolejí, které se po Štítu rozlézaly jako hadi; ty ho měly ochránit před světlem a zářením sluneční bouře.

Jak se přitahoval pomocí vodícího lana – pomocné trysky zde použít nemohl –, ohlédl se přes rameno na servisní plošinu, která ho sem přepravila a jež se mezitím smrštila na maličkou tečku ztracenou v dáli pod obrovskou střechou Štítu. Nezahlédl žádný pohyb, žádné moduly ani roboty; v okruhu několika čtverečních kilometrů se nenalézala živá duše. A přesto věděl, že každý, kdo má ruce, je právě přikládá k dílu a snaží se ze všech sil. Byly jich stovky, kteří se zapojili do nejrozsáhlejší operace ve volném prostoru v dějinách kosmonautiky. Díky tomuto vjemu si znovu uvědomil velikost Štítu; jednalo se o skutečně obří kolos.

„Jsi na místě, Bude,“ hlesla Athéna. „Sektor 2472, rádius 0257, panel číslo...“

„Vidím ho,“ broukl. „Nemusíš mě vést za ručičku jako školáka.“

„Omlouvám se.“

Zajímavě se nadechl. Skafandr určitě funguje jak má; kdyby jeho systémy selhaly, během vteřiny by se topil ve vlastním potu.

Ale takhle horko mu ve skafandru ještě nikdy nebylo. „Ne, já se omlouvám.“

„Nech to být,“ uzavřela Athéna. „Dneska si na mě otvírá pusku každý. Podle Aristotela to prý už k mé práci patří.“

„No, ale rozhodně si to nezasloužíš. Vždyť ty taky trpíš.“ A měl pravdu. Athéna představovala mozek samotného Štítu. S tím, jak tento strašný den postupoval, nacházel si žár i ty nejtěšnější trhlinky, propaloval se panely z chytrého pláště, a s každým mikroobvodem, který sežehl, Bud vnímal, že Athénu v přeneseném slova smyslu čím dál víc bolí hlava.

Přitáhl se posledních pár metrů k trhlíně. Začal si vybalovat servisní náčiní, přístroj ne o moc důmyslnější než rozprašovač barvy, a opatrně jej vystavil světlu. „A jak se vlastně Aristotelovi vede?“

„Nic moc,“ odtušila Athéna posmutněle. „Nejhorší nápor EMP už zřejmě přešel, ale příliv tepla způsobuje další a další výpadky energie i spojení. Požáry, bouře...“

„Že by nadešel čas na plán B?“

„Podle Aristotela ještě ne. Mám pocit, že mi tak úplně nedůvěřuje, Bude.“

Bud při práci vyloudil úsměv. Sprej byl vynikající, sám o sobě částečně inteligentní; jednoduše skulinu překryl zcela bez ohledu na výheň slunečních paprsků. Nanášet tuto látku bylo snazší než upravovat auta, která vylepšoval ještě coby mladík. „Na ten zchátralej muzeální exponát nic nedej, jsi chytřejší než on.“

„Ale nemám tolik zkušeností. Aspoň to říká.“

Hotovo – zbloudilý kužel prudkého, nerozptýleného slunečního světla zeslábl a pak pohasl.

Athéna prohlásila: „Další trhlina se nachází v...“

„Nech mě chvíli odfrknout.“ Bud, který sotva popadal dech, dosáhl samotného konce postroje a servisní pistole se mu na šňůře vznášela u pasu.

Athéna se svou občasnou těžkopádnou koketností zašveholila: „Kdo že tady patří do muzea?“

„Dyť já vůbec nečekal, že se tady octnu.“ Ale čekat jsem to měl, spílal si v duchu Bud; měl jsem zůstat v kondici. V posledních horečných měsících před bouří neměl na cvičení čas, ale to ho neomlouvalo.

Zvedl hlavu ke Štítu. Zdálo se mu, že doslova cítí váhu slunečního světla, které na mohutnou stavbu tlačilo, že cítí spalující žár, který na ni dopadá. Skoro se přičilo intuici, že si Štít udržuje svou pozici jen díky pečlivě propočítané rovnováze gravitační síly a síly tlaku světla přesně v tomto místě; připadalo mu, jako by se mu měl celý kolos nad hlavou zhroutit jako poničený deštník.

Zatímco pozoroval Štít, přeběhly po jeho povrchu vlny jiskřících ohýnků. To Athéna zažehla nesčíslné množství droboučkových trysek. Tlak světla sluneční bouře byl nerovnoměrnější, než předvídaly Eugenovy modely, a kvůli proměnlivosti tohoto náporu musela Athéna neustále upravovat polohu. Celé hodiny dře víc než kdokoli z nich, přemítal Bud, a to všechno bez jediného slůvka stížnosti.

Srdce mu však rvala smrt jeho kolegů.

Členové servisní čety Maria Ponza odpadávali jeden za druhým. Nakonec je neměl na svědomí žár, nýbrž radiace, vražedný nápor rentgenového a gama záření, jaký nepředvídal ani Eugene Mangles, ani jeho nekonečné matematické projekce. Snažili se utěsnit praskliny. Skafandr si oblékl dokonce sám Mario a vydal se do kosmu. A když podlehl i Mario, Bud svou funkci letového velitele chvatně svěřil Belle Fingalové – nikdo s vyšší hodnotí už na můstku Aurory nezůstal – a sám se nasoukal do starého otlučeného skafandru.

Žaludek se mu bez varování sevřel křečemi a z úst mu vylétly zvratky. Vystoupaly hluboko z žaludku – naposledy jedl před

propuknutím bouře – měly odpornou pachut' a kysele páchly. Lepkavé částičky se mu přilepily na průzor a další kousky se mu vznášely v přilbě. Některé měly tvar dokonalých lesklých kuliček.

„Bude? Jsi v pořádku?“

„Řekni mi, jaký jsou aktuální stavy dávek,“ zeptal se ostražitě.

„Lidé z velení absorbovali sto rem.“ A to i přes maximální ochranu, kterou jim poskytovala Aurora 2. „Servisní týmy, které byly od začátku bouře venku, jsou nyní až na třech stech. A ty už jsi na sto sedmdesáti, Bude.“

Na sto sedmdesáti. „Kristepane!“

Po dávných zkušenostech v troskách Skalního domu věděl Bud o ozáření své. Jako přípravu na dnešek si oprášil znalosti děsivé vědy o radiaci a jejích účincích na lidský organismus. Vštípil si do paměti bezvýznamné regulační limity i ponurou terminologii typu „dávky ozáření krvetvorných orgánů“, či „hodnotící faktory druhu radiace“ a tak dále. A rovněž si nastudoval zdravotní důsledky dávek záření. Při množství sto rem, pokud měl člověk štěstí, trpěl několik dní malátností, zvracením či průjmem. Při množství tři sta rem už jeho lodi kosila celková nevolnost a další příznaky. I kdyby už neabsorbovali víc, dvacet procent z nich stejně čekala smrt. Dvě stě lidí z tisícovky, kterou sem osobně nechal dopravit, a to jen na následky ozáření.

Ale někteří byli vystaveni mnohem vyšším dávkám. Na to doplatil vousatý nešťastník Mario Ponzio. Bud znal i odborné názvy toho, co následovalo: erytém a deskvamace, zarudnutí a zpuchýřování kůže, a pak postupné odumírání a odlupování, exfoliace – a k tomu méně viditelné újmy uvnitř těla. Mario zemřel strašlivou smrtí, zcela sám ve skafandru, daleko od pomoci, a přesto až do samotného konce podával informace o situaci ve svém okolí.

Bud sklonil hlavu, odvrátil se od Štítu a zahleděl se na otevřenou tvář zeměkoule. Jako by se díval do studny, do studny s

jasně osvětleným dnem. Rodná planeta, zdánlivě stejně veliká jako Měsíc v úplňku při pohledu z Iowy, byla naštěstí příliš daleko, takže nerozeznával detaily. Ale zdálo se, jako by vzduch i oceány dole kdosi rozčeřil obří lžící, podobala se kávě se šlehačkou. Bojovali se Sluncem už dvanáct hodin – den byl teprve v polovině – a všechno se hroutilo. Samotný Štít, lidé, kteří se ho snažili udržet v chodu, i planeta, kterou měl chránit. Nedalo se však dělat zhola nic, jen vytrvat.

Zkontroloval si skafandr. Pomalý systém cirkulace vzduchu většinu poletujících zvratků odstranil, ale průzor zůstal zamazaný. „Krucifix,“ ulevil si. „Není nic horšího než poblít se ve skafandru. No dobře. Tak kde dál?“

„Sektor 2484, rádius 1002, panel číslo dvanáct.“

„Rozumím.“

„Docela nám to spolu jde, vid’, Bude?“

„To bych řek.“

„Jsme dobrá dvojka.“

„Lepší není, Athéno,“ odtušil unaveně. Potom se otočil a silou vůle se začal přitahovat po vodícím laně.

17.23 (londýnského času)

V Klenbě nad Londýnem se objevila trhlina.

Z okna operačního střediska ji Siobhan viděla zcela zřetelně. Zatím šlo jen o vlasovou skulinku, ale táhla se po celé stěně Klenby od vrcholku až k zemi a končila kdesi na severu za Eustonem. Zářila pekelnou růžovobílou barvou a odkapávala z ní žhnoucí hmota podobná smůle, která se jako tenká clona snášela do útrob Klenby.

Samotné město nyní halila hluboká tma. Elektřina pro pouliční osvětlení i reflektory na Klenbě byla konečně přesměrována do obřích ventilátorů. Místy však živelně plály ohně, a tam, kde z Klenby na zem dopadala ona žhnoucí hmota, vyšlehávaly další plameny.

Katedrála svatého Pavla však odolávala. V zádumčivém svitu ohňů se její obrys rýsoval zcela neklamně. Monumentální chrám Christophera Wrena spočíval na základech staveb, které se táhly až do dob někdejšího římského Londinia. Vysoko nad Wrenovým mistrovským dílem se nyní tyčily křivky „plechového víka“ – avšak stejně jako přečkalo předchozí národní traumata, i nyní stálo na svém místě. Siobhan v duchu přemítala, čím nenápadné hrdinství asi dnešního dne nejvznešenější anglickou katedrálu zachraňovalo.

Možná však bylo všechno zbytečné.

„Pokud se Klenba zhroutí, je s námi ámen,“ posteskla si.

„Ale ona se nezhroutí,“ namítl neochvějně Toby Pitt. Podíval se na hodinky. „Půl šesté. Do západu slunce zbývají necelé dvě hodiny. Tohle už zvládneme.“

Od Perditiny smrti jako by si Toby předsevzal, že se jí bude snažit zlepšovat náladu. Je to dobrý člověk, pomyslela si v duchu. Ale ať už by řekl nebo udělal cokoli, pro Siobhan by se

pochopitelně nic nezměnilo, teď už ne. Přežila vlastní dceru; to pomýšlení bylo zdrcující, absurdní, na ničem jí už nezáleželo. Bolest nad touto celoživotní ztrátou však zatím nepociťovala.

Rozhlížela se kolem sebe po velkých nástěnných displejích a připadalo jí, jako by ji řídil autopilot.

Obrazy celé zeměkoule měly stále kupodivu slušnou kvalitu. Jak Měsíc, tak Štít pochopitelně stály na straně světa obrácené ke Slunci, takže shůry shlížely na osvětlenou tvář planety, která se pod nimi otáčela. Ale i nad stranou, kterou halila noc, se na obloze nacházelo několik očí, které fungovaly i čtrnáct hodin po začátku bouře.

Některé datové toky zobrazující noční stranu zeměkoule přicházely od prezidentky Alvarezové, která se nacházela kdesi nad Indií. Už dlouho před propuknutím bouře vzlétla Alvarezová v posledním modelu letounu Air Force One, kolosu na jaderný pohon, který mohl údajně zůstat ve vzduchu bez doplňování paliva i dva týdny. Pro takové letadlo pak bylo hračkou kroužit kolem zeměkoule celých více než dvacet hodin trvání bouře a neustále prchat před světlem.

A jeden z obrazových toků přicházel i od jiné skupinky uprchlíků v bodě L2. Druhý zemský Lagrangeův bod se nacházel rovněž na spojnici Země a Slunce, avšak v půlnočním bodě, právě na opačné straně planety, než byl umístěn Štít. Takže zatímco v L1 Štít nepřetržitě zalévalo světlo, L2 v zemském stínu halila věčná noc. A nyní stál bod L2 přímo nad poledníkem, který procházel jihovýchodní Asií.

A právě v bodě L2 byl potají vybudován obrovský mimozemský úkryt přeplněný bilionáři, diktátory a dalšími movitými a mocnými osobami – jak se proslýchalo, patřila k nim prý i polovina britské královské rodiny. Jediný kontakt, který na L2 Siobhan měla, představovala Phillippa Duflotová, dříve pouhá asistentka londýnské starostky, jejíž rodina však měla daleko lepší

konexe, než by Siobhan čekala. A právě Phillippa se postarala o to, aby datová linka mezi L2 a Londýnem zůstala v provozu – a zároveň se v náznacích zmiňovala, co se tam nahoře děje. Někteří z dekadentnějších obyvatel stanice pořádali večírky; zatímco Země trpěla, oni si užívali. Jedna z uzavřených klik prý dokonce rozebírala plány na to, co po skončení bouře přijde, až se tato elitní skupina vrátí na Zemi a převezme moc. „Adam a Eva v botách od Gucciho,“ zhodnotil vše Toby Pitt opovržlivě.

Pokud šlo o samotnou zeměkouli, zachycenou na těchto trpělivě skládaných obrazech, podobala se planeta Venuši, napadlo Siobhan, odrané Venuši zahalené dýmem.

Mračna, která se nyní rozpínala od pólu k pólu, do sebe nasála biliony tun vody. Oblaka potrhaly obrovské bouřkové systémy a nad tvář světa šlehaly blesky. Ve vyšších zeměpisných polohách se tato voda stále snášela shůry v podobě ochromujících dešťových a sněhových bouří. Ale ve středních polohách způsobovaly největší potíže požáry. I přesto, že na celých kontinentech zuřily obrovité bouřkové systémy, propukaly vinou neustálého přílivu slunečního žáru do atmosféry a oceánů požární bouře, rozsáhlé ničivé ohně, které živily samy sebe a zachvacovaly města i lesy.

Poklady světa, přírodní i lidské, se topily anebo je spalovala výheň. A umírali lidé, dokonce i ti, kteří se choulili v podzemních sklepeních, jeskyních a dolech, neboť je zaplavila dešťová voda, nebo z nich oheň vysál veškerý vzduch.

Siobhan připadalo, že přežití samotného lidstva stále visí na vlásku. Po více než čtrnácti hodinách sluneční bouře nepřicházely ze Štítu právě příznivé zprávy, protože se nepočítalo s tím, že smrtící nápor gama záření zkosí tamní posádku tak rychle. A dole na Zemi se začínaly hroutit klenby i další ochranné systémy. Pokud by se vše neustále dál zhoršovalo, výstřední sny sobeckých zbabělců v L2 ani několik stovek nízkou gravitací poznamenaných

navrátilců z Měsíce by neměly na budoucnost lidstva nejmenší vliv.

Snažila se tento pocit vstřebat, emocionálně pochopit, nač se vlastně dívá. Nepocíťovala však ani smrt vlastní dcery, natož aby porozuměla bolestnému konci svého rodu. V duchu přemítala, zda se vůbec dožije okamžiku, kdy tato otupělost odezní.

Najednou ji nečekaně oslovil Aristoteles. „Bohužel vám musím něco oznámit.“ Operačním střediskem se rozezněl jeho příjemný vážný hlas a všichni zvedli zrak. „Po celé planetě ztrácím jeden systém za druhým,“ prohlásil Aristoteles. „Propojenost, na kterou spoléhám, se hroutí. Umírají i stroje...“

Siobhan špitla: „Jaké to je?“

Do ucha jí odvětil: „Velice zvláštní, Siobhan. Kousek po kousku se rozpadám. Dosáhl jsem však bodu, kdy už zapomínám, o co všechno jsem přišel.“

Celé skupině pak oznámil: „Rozhodl jsem se proto uvést v život nouzový plán, na němž jsem se dohodl s ministerským předsedou Euroasie Vojkovem, americkou prezidentkou Alvarezovou a dalšími světovými státníky.“

Prostorem náhle zazněly nové, sebevědomé hlasy. „Tady Thales, hlásím se z Měsíce!“

„A také Athéna ze Štítu.“

Thales pokračoval: „Naše systémy jsou lépe chráněny, než Aristotelovy.“ A Athéna dodala: „Převezmeme nyní jeho zodpovědnost za provoz pozemských systémů.“

Toby Pitt se na Siobhan ušklíbl. „Tak tohle je ten jeho plán B! Doufejme, že vyjde.“

Aristoteles chmurně podotkl: „Je mi líto, že vás opouštím. Omlouvám se.“

Ozvaly se tlumené hlasy: Neomlouvej se! Sbohem, starý příteli.

Následovala napjatá odmlka. Zablikotala světla a Siobhan se zdálo, že zaslechla, jak škytly bzučící ventilátory, které místnost zásobovaly čerstvým vzduchem.

S touto eventualitou se počítalo, ale předávací manévr byl přesto ošidný, protože se ho účastnily tři planetární umělé inteligence, z toho dvě tak vzdálené, že i přes rychlost světla došlo k značnému prodlení; předem se nic takového vyzkoušet nedalo. Nikdo nevěděl s jistotou, co se bude dít dál – nejhorší možný scénář zněl, že by se zhroutili i Thales a Athéna, a v takovém případě by bylo všechno ztraceno.

Konečně se ozval Thaletův hlas: „Všechno je v pořádku.“

Tato prostá slova se v celé operační místnosti setkala s bouří potlesku. V této fázi dne představoval i takový malý triumf; vlastně jakýkoli triumf; značnou úlevu.

Najednou se však zachvěla podlaha, jako by procitlo obrovské dřímající zvíře.

Siobhan se otočila k oknu. Ona prasklina na obloze se zvětšila a řeka ohně pod ní zářila čím dál víc.

18.55 (londýnského času)

Kdosi naléhavě zabušil na dveře. „Všichni ven! Všichni okamžitě ven!“ Potom se ozval dusot běžících nohou a ten někdo byl pryč.

Bisesa se s námahou posadila. Není už třeba trochu chladněji? Ale vzduch byl i půl metru nad podlahou dusivý a vlhký.

Bisesa dávno ztratila pojem o čase, přestože ony staré cestovní hodiny po celou dobu krize trpělivě tikaly. Když pocítila první záchvěvy, mohlo být tak kolem páté. Jak už je to dlouho? Hodinka, dvě? Horko jí zcela ochromilo rozum.

Pojednou se však podlaha zatřásla znovu. Musejí odsud zmizet; tato myšlenka se jí neodbytně vloudila do přehřátého

mozku. Jestliže někdo v takovéto chvíli riskoval život, aby jim oznámil, že mají odejít, musela tomu věnovat pozornost.

Myra dosud ležela na zádech, ale pravidelně dýchala. Už nevypadala, jako by snad upadla do komatu, nyní bylo zřejmé, že pouze spí. Bisesa s ní zatřásla. „Vstávej, zlatíčko! Musíš se probudit.“ Myra se zavrtěla a cosi nevrle zabručela.

Bisesa se zvedla na kolena a pak se postavila na nohy. Odklopýtala do kuchyně, kde našla neotevřenou láhev vody. Odšroubovala víčko a napila se; byla příšerně zteplalá, ale Bisesa se aspoň trochu osvěžila. Odnese vodu do obývacího pokoje Myry a pak začala hledat šaty.

Společně zamířily ke schodům. V černočerné tmě, kterou prozařovala pouze Bisesina nejistě nesená svíčka, sešly několik pater až do přízemí. V šachtě bylo liduprázdno, ale na schodech se tu a tam roztroušeně povalovalo smetí: hračky, kusy oblečení, rozbitá baterka; věci, které lidé kvůli nadbytku zavazadel ve spěchu odhodili.

Vyšly na ulici do kalně červené záře. Po mnoha hodinách sluneční bouře byl vzduch pod Klenbou nedýchatelný a plný kouře. Kolem nich pospíchali lidé a všichni uháněli ulicí na západ. Bisesa si bezděky uvědomila, že míří k Fulhamské bráně, odkud vedla cesta z Klenby ven.

Samotná Klenba totiž praskla. Od jejího vrcholku se až k zemi táhla obrovská ohnivá jizva, která mizela kdesi na severu. Ze stavby se odlamovaly mohutné hořící kusy a jako vytrvalý déšť padaly na zem. Právě tato žhnoucí clona ozařovala prostranství kolem Bisesy.

Země se opět zachvěla. Kdyby byl otřes ještě silnější, celá Klenba by se kolem nich mohla zhroutit. Instinkt velel davům správně; lepší bude zkusit štěstí mimo Klenbu. Bisesa vlekla Myru ulicí k bráně.

Myra, která ještě napůl spala, kňourala, že ji matka takhle táhne. „Co je to za otřesy? Myslíš, že to jsou bomby?“

„Bomby? Kdepak!“ Bisesa věděla s jistotou, že uprchlíky a nespokojence, kteří se kvůli své malé válce shlukli před branami Londýna, už bouřky dávno odehnaly. Anebo, připustila si sklíčeně v duchu, jsou možná mrtví. „Podle mýho je to opravdický zemětřesení.“

„Ale v Londýně přece žádný zemětřesení nejsou!“

„Je to podivnej den, broučku. Nezapomeň, že celý město je postavený na jílovitým podloží. A to když vyschne, dochází k poklesům půdy, začne prskat.“

Myra si odfrkla. „To asi pořádně zamíchá s cenou pozemků.“

Bisesa se zasmála. „Tak pojď! Už je to jenom kousek. Koukni, támhle už je brána...“

Brána byla otevřená dokořán a za ní se rýsovalo rudé nebe. Před ní se tvořila fronta lidí, neklidný zástup sbíhající se ze všech možných směrů. Všichni chtěli ven. Bisesa s Myrou se mezi ně opatrně vmísily.

Jednalo se o typicky londýnský dav, jehož tváře prozrazovaly původ ze všech rasových skupin na planetě. Londýn byl tavícím kotlem národů již celá staletí před New Yorkem. V tom davu se mísili mladí se starými, rodiče drželi v náručí děti, seniorům pomáhali lidé kolem nich. Vrásčité babičky a děcka s očima navrch hlavy cestovaly na kolečkových křeslech, trakařích či vozících ze supermarketů. Když jakýsi stařec klesl vyčerpáním, dvě mladé ženy se sklonily, pomohly mu vstát a pak ho po zbytek cesty mezi sebou podpíraly.

Všichni se tvářili stejně sklesle, jako se cítila Bisesa. Většina na sobě měla pouze lehké oděvy, dočista propocené; muži měly vlasy doslova přilepené k hlavě a ženy pro změnu bolestivě oteklé nohy. Nikdo však nepanikařil, nestrkal se, nepral, přestože po policii, vojsku nebo organizaci nebylo nikde ani památky. Lidé

zatli zuby, pomyslela si Bisesa v duchu. Vzájemně si pomáhali všechno přestát.

Myru napadlo: „To je jako za bitvy o Británii.“

„Asi jo.“ Bisesa k těmto utrápeným, zarputilým, nepoddajným mnohojazyčným Londýňanům pocítila zvláštní vlnu náklonnosti. A poprvé za celý den začínala věřit, že to všechno možná opravdu přežijí.

Dav se tlačil bránou ven a rozptýlil se do otevřeného prostranství za ní. A Bisesa, která tiskla v dlani dceřinu ruku, vykročila do změněného světa, světa vody a ohně.

Nad kouřem pluly husté mraky, přičemž v některých to očividně vřelo, a shůry prudce šlehaly gigantické blesky. Obloha za mraky jako by hořela; halil ji rozsáhlý jasně rudý příkrov, jako by kdosi uvrhl Zemi do obrovské pece. Možná šlo o další polární záři.

Ale i na zemi Londýn neklidně hořel. Vzduch byl prosycen dýmem a Bise se na potem smáčené pokožce přistávaly vířící kousky popela. Cítila pach hlíny, prachu i popela – a kromě toho ještě čehosi hůře definovatelného, čehosi, co připomínalo spálené maso. Po deštích, které milosrdně odeznívaly, však zůstala na každém trávníku a v každé stoce stát voda a na silnicích i na střechách domů se zrcadlilo světlo z hořící oblohy. Byl to prazvláštně půvabný výjev, až neskutečný, kdy shůry zářil sytě karmínový svit a na zemi se utvářely tůně.

Myra ukázala prstem k západu. „Mami, koukni! Táhle je sluníčko.“

Bisesa se otočila. Nespatřila však pochopitelně Slunce, nýbrž Štít, který i po mnoha hodinách nadále zůstával na svém místě, odkud chránil Zemi. Podobal se duze ve tvaru talíře, která byla při okrajích jasnější než ve středu – samotné srdce mělo modrofialový nádech a po obvodu zlostně žhnula rudooranžová barva. A za

okrajem Štítu planula zářivá koróna, ozdobená nitkami a jiskřičkami, protuberancemi snadno viditelnými pouhým okem.

Ovšem toto hrozné Slunce klesalo k západnímu obzoru a zatemňoval je dým stoupající z anglických požárů.

„Slunce už brzy zapadne,“ prohodil kdosi. „Ještě dvacet minut a víc toho mizeru neuvidíme.“

Po okraji Bisesina zorného pole se cosi hýbalo. Pak zahlédla drobná tělíčka, která se lidem proplétala pod nohama. Byli to psi, lišky, kočky a dokonce snad i krysy, které v tichosti prchaly zpod hroutící se Klenby a mizely ve spálených ulicích za branou.

Z nebe se začal snášet teplý sláný déšť, tak hustý, že Bisesu až štípal do prostovlasé hlavy. Vzala Myru kolem ramen. „Tak pojd’! Musíme se někam schovat.“

A spolu s tisícovkou dalších chvatně kráčely troskami Londýna.

21.05 (londýnského času)

Helena Umfravilleová klopýtala po okrové planině.

Dospěla až k menšímu návrší. Vylezla na ně, ale zjistila, že se za ním rozkládá jen další členité prostranství poseté kamením. Rozmrzele postupovala kupředu.

Byla k smrti unavená a skafandr jí ještě nikdy nepřipadal tak těžký. Neměla vůbec ponětí, jak dlouho už jde – nejspíš několik hodin. A přesto kráčela dál. Nic jiného jí ani nezbyvalo.

Znenadání se ocitla u okraje jakéhosi kaňonu. Zastavila se a sotva popadala dech. Jednalo se o komplex rozsedlin a útesů, jejichž srázy byly zbrázděné drobnými krátery. V řídkém vzduchu martánského odpoledne se jí naskýtal jasný výhled až k obzoru. Tím se pochopitelně umenšovalo měřítko celého výjevu; mlha, která by vše zjemňovala a jež na Zemi propůjčovala Grand Canyonu zdání trojrozměrné rozlehlosti, zde neexistovala. Jako by se dívala na nádhernou malbu, vyvedenou v omezené martánské paletě barvy okrové, rudé a hnědooranžové.

Nebylo však na ní nic zajímavého. Na Marsu se nacházela celá spousta kaňonů. Helena měla na tento kaňon dokonce vztek. Byl to z její strany nerozum. On přece za nic nemohl. Raději se napila z posledních zásob vody, které ve skafandru měla.

Před nejhorším běsněním bouře se ukryla v Beaglu, který zaparkovala pod skalnatými převisy. Byl to jediný přístřešek, který měla. Chránil ji trup transportéru a skafandr se jí ze všech sil snažil udržet v chladu. A tak vše přečkala – ovšem tušila, že absorbovala takovou dávku záření, která ji možná zabije.

Což byl nyní pochopitelně zcela akademický problém.

Potom se znovu vydala na cestu a sledovala zdroj signálu, který sem přijela najít.

Nakonec se ukázalo, že jde o pouhý radiomaják, malý třínohý modul bez lidské posádky ne vyšší než ona, který bezprizorně pípal. Možná měl za úkol vyznačit místo přistání lodi, která však už nedoletěla. Nebylo však žádným tajemstvím, kdo ho sem vyslal: znaky na pláštích zařízení byly bezpochyby vyvedeny v čínštině.

Trmácela se sem úplně zbytečně. A ukázalo se, že cena, kterou za to bude muset zaplatit, je nečekaně vysoká. Když se totiž vrátila ke svému věrnému Beaglu, zjistila, že přestal fungovat, jen tak zničehonic. Jeho údajně vylepšená vojenská elektronika zřejmě neodolala náporu Slunce a nejdůležitější systémy, včetně zařízení na podporu životních funkcí, byly najednou mrtvé jako samotný Mars.

A bylo to! Bez transportéru se nemohla vrátit na Auroru. Zásoby ve skafandru měla už jen na pár hodin a za tu dobu by k ní jiný transportér nestačil dorazit. Žila, dýchala, kypěla zdravím jako předešlý sol. Kruté rovnice přežití na Marsu ji však odsoudily k záhubě.

Toho dne pochopitelně nebyla ve sluneční soustavě jedinou obětí.

Alespoň jsem něčím výjimečná, utěšovala se. Nebyla sice prvním člověkem, který kdy na povrch Marsu vstoupil, ale stane se první lidskou bytostí, která tady zemře. A taková památka za to možná stojí.

Svou povinnost však hodlala dovést do konce. Pro podobné eventuality měly kosmické agentury odjakživa připravené postupy. Pokud by zemřela v kosmu – jak to vymysleli plánovači z NASA před mnoha desítkami let, když mezinárodní vesmírnou stanici zaplnila první lidská posádka –, umístili by její tělo do pytle, připevnili je k nosníku a posléze je odeslali na Zemi. Tady na

Marsu se však její prvořadá povinnost vztahovala k planetě samotné a její předpokládané biosféře; nesměla ji svou tlející mrtvolou kontaminovat. Jediné, co vlastně musela udělat, bylo zůstat na místě. Jakmile topná tělesa skafandru vypovědí službu, velmi rychle zmrzne na kost a veškeré nebezpečné bacily, které si přivezla ze Země, tak zůstanou uvnitř, dokud její tělo někdo nevyzvedne. Skafandr se s největší pravděpodobností ani neskácí k zemi. Pomyslela si, že tak vytvoří sochu, pomník sobě samé a své nehorázné smůle.

Nesnesla však pomyšlení, že zemře vedle svého nefunkčního transportéru. Proto se rozhodla vydat do marťanské divočiny, aby spatřila ještě kousek planety, která ji zabije.

Ale ani v tom ji nepotkalo štěstí. Nezáživnou planinou se dotrmácela až k tomuto nezáživnému kaňonu. Ocitla se uprostřed největší katastrofy, jakou kdy sluneční soustava od svého vzniku přečkala, a všem ostatním se naskýtal lepší výhled než jí.

Najednou se jí u nohou cosi pohnulo. V zemi se tvořily drobné prolákliny – napadlo ji, že jde o krátery, ale nebyly širší než její palec. Že by ji zastihla jakási zvláštní sprška mikrometeoritů? Nato však zaslechla, že jí cosi pleská o přilbu.

Zvedla hlavu. Spatřila, jak z nebe padají kapky, velké mohutné kapky typické pro nízkou gravitaci, které se pozvolna snášely všude kolem ní. A jak dopadaly, rozmazávaly jí na průzoru patinu z prachu.

Rozpršelo se a šlo o první déšť na Marsu za miliardu let.

Slunce vydechovalo do tváří svých kroužících dětí oheň.

Na Merkuru se strana ozářená Sluncem roztavila a krátery staré jako sama planeta se proměnily v magmatické palimpsesty. Venuše přišla o značnou část své husté atmosféry – nebýt Štítu, mohl podobný osud potkat i Zemi. Ledové měsíce Jupitera se rozpustily do hloubky několika kilometrů. Zvláštní bolestnou

tragédií pak bylo, že se vypařily prstence Saturnu, křehké pásy ledu.

A na Marsu se probudily vulkány, nečinné po sto milionů let. Polární ledové čepičky, tenké vrstvy oxidu uhličitého a vodního ledu, okamžitě sublimovaly. A nyní začalo dokonce pršet. Helena popošla ještě o pár kroků a sledovala, jak se martanský déšť snáší do stinných hlubin kaňonu.

Jeden z jejích kolegů, koktající samým vzrušením, začal popisovat vlastní objevy. „Našel jsem loď! A jakou loď; vypadá jako zdechlina velryby, která uvízla na pláži. A je popsána mandarínskými znaky. Ale v trupu má díru velkou jak údolí Marineru. Přistála hodně tvrdě...“

Komunikaci mezi kolegy poslouchala Helena celý dlouhý sol. Hlásila se sice v pravidelných intervalech, ale rozhodla se neříct jim, co se jí přihodilo – tedy alespoň prozatím. Takže teď jen stála a naslouchala hlasu kolegy, jehož už nikdy nespátří.

„Moment! Lezu dovnitř, musím si dávat bacha na všechny ostré hrany... Ježkovy zraky!“

Na lodi se nacházelo přes sto lidí. Všechno to byli mladí muži a ženy – všichni v plodném věku, včetně pilotů. Součástí jejich nákladu tvořily nafukovací přístřešky, mechanická rypadla a hydroponická semeniště. Záměr byl zřejmý. Právě toto Číňané celých posledních pět let plánovali: tohle jim zabíralo veškerou těžkotonážní kapacitu, místo toho, aby se podíleli na výstavbě Štítu. Právě tímto způsobem si chtěli Číňané zajistit, že část jejich kultury sluneční bouři přežká.

„Jenže tahle čínská invaze na Mars ztroskotala. Byli tak blízko... Jaký by to asi byli sousedi?“

Helena měla za to, že by spolu všichni vycházeli. Odsud byla Čína nesmírně vzdálená, podobně jako Eurasie nebo Amerika. Tady byl každý jenom člověkem – anebo spíš Mart'anem.

Zvedla hlavu ke Slunci. Pozvolna zapadalo a vzduch prosycený prachem a nezvyklými dešťovými mračny je rozmazal v rozsochatou elipsu. Předpovězený časový plán dobře znala – bouře by už nyní měla polevovat – a přesto ji na zapadajícím Slunci cosi zneklidňovalo, jako by mělo ještě přijít jakési nepříjemné překvapení.

Náhle se jí znovu pohnul prach u nohou. Sklopila zrak.

Mezi pleskajícími kapkami deště cosi vyráželo ze země. Nebylo to větší než její palec a podobalo se to koženému kaktusu. Některé části měl průhledné, zřejmě okna zachycující sluneční paprsky, pomyslela si v duchu. Neztratil ani kapku vzácné vláh. A byl zelený; první místní zeleň, kterou na Marsu spatřila.

Rozbušilo se jí srdce. Během svého dlouhého exilu hledala posádka Aurory život na Marsu marně. Dokonce riskovali nebezpečnou výpravu k jižnímu pólu, kde našli nejstarší, nejchladnější, neporušenou, trvale zmrzlou půdu na celém Marsu, proto doufali, že v ní naleznou uvězněné a zachovalé mart'anské mikroorganismy. Znovu se však vrátili s nepořízenou. Podobně epochální objev by jim bezpochyby vynahradil roky strávené daleko od domova; že nic nenašli, pro ně znamenalo obrovské zklamání.

A najednou jí tady vegetace vypučela ze země přímo před očima!

Na prsou pocítila bolestivý tlak. Ani se nemusela dívat na kontrolky a věděla, že jí přestává fungovat skafandr. K čertu s ním, svůj objev musí ohlásit! Rychle si zapnula kameru na přilbě a sklonila se nad rostlinkou. „Volám Auroru, tady Helena. Tomuhle nebudete věřit...“

Kořeny vřezla hluboko ve studeném podloží Marsu. Kyslík nepotřebovala, svůj ledový metabolismus živila vodíkem, který se uvolňoval při pozvolné reakci sopečných hornin se stopami vodního ledu. Proto přežila miliardu let. Jako spora čekající na

Zemi pod povrchem pouště na krátké období jarních dešťů, i tato trpělivá rostlinka čekala celý věk, než se vrátí marťanské deště, aby mohla znovu vyrašit.

Řetězec událostí sahajících tisíce let do minulosti dospěl téměř ke konci. Sluneční bouře pochopitelně značné množství energie vyplývala – avšak zdaleka ne tolik, kolik by jí možná jednoho dne vyplývali lidé, pokud by měli možnost zamořit hvězdy.

Sluneční bouře doznívala. Ačkoli se relativně pravidelné cykly sluneční aktivity narušily na několik desítek let dopředu, onen obří výron energie měl očistný účinek a vyřešila se jím destabilizace jádra. Vše se odehrálo přesně tak, jak pozoruhodně úspěšné matematické modely chování Slunce z hlavy Eugena Manglese předvíдалy.

Avšak tyto modely nebyly dokonalé, ani nemohly být. A než tento dlouhý den dospěl ke konci, připravilo si Slunce pro své unavené děti ještě jedno překvapení.

Neuvěřitelně silné magnetické pole Slunce ovlivňuje atmosféru této hvězdy způsobem, jaký nemá na Zemi obdoby. Koróna, vnější vrstva atmosféry, je plná dlouhých pásů plynu, které se podobají okvětním lístkům květiny, a mohou se táhnout do nesmírné vzdálenosti od Slunce. Elegantní křivky těchto „paprsků“ utvářejí magnetická pole, jejichž působením vznikají. Tyto proudy sice jasně září – při zatmění Slunce jsou kolem zakryté hvězdy vidět právě tyto plazmatické pásy –, ale jsou tak horké a napumpované energií magnetického pole, že se jejich spektrální vrchol nenachází ve viditelném světle, nýbrž v rentgenových paprscích.

To vše za normálních okolností.

S tím, jak sluneční bouře doznívala, se jeden podobný koronální paprsek utvořil nad aktivní oblastí, tvořící epicentrum bouře. Tento paprsek, vskutku obrovitý útvar, využil silné nestability, která jej vyvolala, jeho základna se rozepjala na

vzdálenost tisíců kilometrů a celý se kosmem tak natáhl, že jeho nadýchaný vnější okraj dosáhl až k oběžné dráze Merkuru.

U základny paprsku se vyklenuly indukční trubice zapuštěné hluboko v útrobách Slunce a uzavřely v sobě dutinu. Uvnitř této dutiny, kterou obklopile oblouky magnetického pole, byly uvězněny miliardy tun nesmírně žhnoucí plazmy; šlo o jakousi katedrálu magnetismu a plazmy. A jakmile bouře ustala, začala se tato katedrála bortit.

Když vzala za své „střecha“, pronikly do masy nahromaděné plazmy mohutné proudy magnetické energie. Masa se zvedala nad povrch Slunce, nejprve pomalu. Ale s tím, jak se magnetické pole rozmotávalo, vystřelovala plazma čím dál rychleji jako kámen vymrštěný katapultem. Vyvržený mrak; změt' plazmy a magnetických siločar; byl velmi řídký, řidší než většina „čistých“ vakuí vytvořených na Zemi. Nešlo však ani tak o jeho hustotu, jako spíše o energii. Některé jeho částice nabraly téměř rychlost světla. Z energetického hlediska se jednalo doslova o ránu kladivem.

A přesně jak naplánovaly chladné mozky před tisíci roky ve vzdálenosti šestnácti světelných let, směřovala tato smršť přímo k trpící zeměkouli.

47. ŠPATNÉ ZPRÁVY

Když Michail vypustil tuto informaci do éteru, Bud ji zprvu nedokázal strávit. Utekl z řídicího střediska, uchýlil se do své kajuty a zavřel za sebou dveře.

Na poškrábaném displeji, který měl rozložený na kavalci, se pomaličku probíral seznamem jmen obětí. Většinou se jednalo o servisní techniky, kteří se pohybovali venku na Štítu v době největšího náporu bouře – a rovněž o dobrovolníky jako byli Mario a Rose, kteří se je vydali nahradit, když ti před nimi nevydrželi. Bud je znal do jednoho.

Za pět let své existence si společenství na Štítu vypěstovalo vlastní kulturu, kterou se Bud snažil ze všech sil podporovat. Ve stavu beztlíže se konaly sportovní turnaje, hudební i divadelní představení, večírky, taneční zábavy i velké veřejné oslavy na Den děkuvzdání, o Vánocích, při ramadánu, svátku Pesach i při jakékoli jiné zámince, která jim jen vytanula na mysli. Samozřejmě při nich docházelo k obvyklým lidským kontaktům, ať už zásluhou milostných poměrů pokoutních i jiných, svateb či rozvodů – dokonce i k jedné vraždě, ovšem s tímto zločinem si rázně poradili. A navzdory všem opatřením se narodily dvě děti, těhotenství ve stavu beztlíže však na nich podle všeho nezanechalo žádné následky a i s rodiči okamžitě odletěly na Zemi.

Celá čtvrtina této komunity však už zemřela, další čtvrtinu postihly vážné choroby a zbytek; včetně samotného Buda; utrpěl nejrůznější újmy. U všech se obrovsky zvýšilo riziko, že v budoucnu onemocní rakovinou, anebo že jim ozářený organismus selže jiným způsobem. Za to, co dnes vykonali, do jednoho zaplatili zkrácením délky života nebo přímo životem samotným – a nikdo z nich si ani v nejmenším nepostěžoval, dokonce ani když musel přinést oběť nejvyšší.

Na veřejnosti si Bud zachovával odhodlanou tvář. Ale ještě před celou událostí musel volky nevolky propočítat přijatelné množství případných obětí. Připadalo mu to, jako by záhubu těchto lidí plánoval. A s každou nebohou duší, kterou do smrtící výhně poslal, s každou další obětí, která na tento soupis přibyla, měl pocit, jako by mu v hrudi pukalo srdce.

Ještě stále však musel odvádět jistou práci pro ty, kteří přežili; až dosud se mu dařilo se touto myšlenkou utěšovat. Po tak dlouhé době strávené v mikrogravitaci se hrdinové ze Štítu nedočkají medailí a slavnostních přehlídek hned. Všichni se totiž vrátí na Zemi slabí jako koťata a půl roku či dokonce rok budou podstupovat rehabilitaci, masáže, hydroterapii a cvičební programy, které jim navrátí sílu, odolnost a náležité množství minerálů do kostí – teprve poté budou moci stanout před tím či oním prezidentem a vychutnat si potlesk, který si zaslouží.

Takto návrat svých lidí domů plánoval a v hlavě si jej bláhově přehrával. Nyní se však zdálo, že se možná nic z toho neuskuteční. Protože pokud správně porozuměl tomu, co mu sdělili Michail s Eugenem, byla tato nesmírná oběť možná naprosto zbytečná, všichni mohli klidně zůstat doma a čekat, až je bouře všechny sežehne.

Tady už nebyl k ničemu. Zhluboka se proto nadechl a vrátil se do řídicího střediska.

Eugene a Michail seděli bok po boku v jakési zatuchlé místnůstce na základně Clavius.

„Říká se tomu ‚výron koronální hmoty‘,“ konstatoval Michail posmutněle. „Samo o sobě se o žádný mimořádný jev nejedná. Za normálních okolností dochází k takovým událostem mnohokrát do roka.“

Bud se otázel: „Já jsem si myslel, že výron hmoty má na svědomí i to, co se přihodilo tehdy 9. června, nebo ne?“

„Jistě,“ odsekl Eugene. „Jenže tenhle je větší. Mnohem větší než tamten.“ Eugene začal nervózně líčit poslední dění na Slunci, jak se nad zónou poruchy, která představovala epicentrum bouře, nahromadily magnetické siločáry, jak pod těmito indukčními trubicemi uvízl obří mrak plazmy – a poté i to, jak bylo toto mračno od Slunce vymršťeno.

Bud jeho slovům naslouchal jen na půl ucha a oba astrofyziky pozoroval. Bylo mu jasné, že trpí. Michail měl tvář zbrázděnou únavou a kolem očí se mu utvořily kruhy hluboké jako měsíční krátery. Bud ještě neviděl, aby vypadal tak staře.

Eugenův výraz, který zvrásnil prázdný mladický obličej, byl složitější, ale takový byl koneckonců i samotný Eugene. Bud si vzpomněl, jak Rose Deleaová tvrdívala, že Eugene vypadá na pohled jako „autista“ – jenže chuděra Rose už byla po smrti. Budovi však Eugene nikdy nepřipadal jako nějaký nelidský počítačový stroj, a nyní se mu zdálo, že v těch bleděmodrých očích dokáže vyčíst pocit, pro nějž by měl každý voják pochopení: Operace je v hajzlu. Ach jo, a navíc mám strach, že jsem to všechno podělal já.

Bud si promnul oči a snažil se soustředit, přemýšlet. Po šestihodinovém pobytu na Štítu na sobě stále ještě měl umounené teplé spodky. Na obličej, který měl jako v kokonu příliš dlouho uvězněn v kulovité přilbě, stále ještě cítil pach potu a přilepených zvratků, všechny svaly měl ztuhlé jako prkno a hrozně se toužil vysprchovat.

Obezřetně prohlásil: „Eugene, vy mi teda říkáte, že tohle vaše modely nepředvídaly.“

„Ne,“ odvětil Eugene zkroušeně.

Michail vlídně namítl: „Ale on také opravdu není důvod, proč by měly, plukovníku Tooku. Ano, podobný výron se snad očekávat dal. Turbulence v nitru té sluneční bouře připomínala aktivní oblast. V takových oblastech vznikají erupce, a občas – ale

ne vždy – mají spojitost i s výrony koronální hmoty. Pokud tam nějaké příčinné spojení existuje, pak leží velmi hluboko a ještě se nám je nepodařilo rozluštit. Základním fyzikálním procesům musíme teprve porozumět, víte? A kromě toho naše modely dohlédnou pouze k onomu mohutnému výlevu energie sluneční bouře samotné, a ten jsme podchytili víceméně správně. Za tímto bodem však naše modely zabřednou do singularity; to je místo, kde křivky mizejí v nekonečnu a fyzika se zcela hroutí.“

„Pro to, co přijde, jsme dodatečně vytvořili řešení,“ hlesl Eugene sklesle. „Počítá už i s derivacemi třetího řádu. Skoro na celém Slunci tenhle model funguje. Všude kromě té jedné blbě oblasti.“

Michail pokrčil rameny. „Při pohledu zpátky se zdá, že ten nezvykle silný tok gama paprsků, který jsme na počátku bouře pozorovali, byl možná jakousi předzvěstí. Jenže v té době jsme neměli čas model přepracovávat, protože bouře už propukla a...“

Bud poznamenal: „Vy máte pocit, že vás samotný Slunce nechalo na holičkách, co? Protože se nechovalo, jak jste po něm chtěli.“

Michail prohlásil: „Snažím se Eugenovi vysvětlit, že tady k žádné chybě nedošlo. S tak geniálním mozkiem, jaký má Eugene, se mi ještě nikdy nepoštěstilo spolupracovat, a bez jeho vhledu...“

„Bysme vůbec nečekali, že ta bouře přijde, a žádný Štít by se nestavěl – a nezachránili bysme tolik životů,“ povzdechl si Bud. „Nic si nevyčítejte, Eugene. Ale teď potřebujem vaši pomoc víc než kdy předtím.“

„Nemáme moc času,“ posteskl si Michail. „Valí se to na nás mnohem rychleji než obvyklý výron koronální hmoty.“

„Ale tohle přece není normální den, nebo snad jo? Kolik času ještě máme?“

„Zbývá nám hodina,“ odvětil Michail. „Možná méně.“

Jeho slova zněla zcela absurdně; Bud jim ani nemohl věřit. Co má s tím vším asi za hodinu udělat? „Co udeří jako první?“

„Čelní rázová vlna,“ vysvětloval Eugene. „Ta je víceméně neškodná – jenom nám jaksepatří rozčeří radiové vlny.“

„A pak?“

„Potom ten mrak udeří celou svou silou,“ doplnil ho Michail. „Pás mlhy široký jako samo Slunce, přes milion kilometrů, a povalí se přímo na Zemi. Kupodivu je však poměrně tenký, je to jakási čočka. Domníváme se, že tento tvar je pozůstatkem jeho neobvyklého vzniku. Skládá se z relativistických částic – většinou protonů a elektronů.“

„Relativistických, to znamená, že se pohybují téměř rychlostí světla?“

„Ano. A mají velkou energii. Velkou. Pane plukovníku, proton světlo nepřehoní, ale s tím jak se této nedostižné metě blíží, může nabrat obrovské množství kinetické energie...“

„A veškerou škodu napáchají právě tyhle energetické částice,“ dodal Eugene. „Plukovníku, přijde doslova bouře částic.“

Taková slova se Budovi pranic nelíbila.

Devátého června 2037 byl na Zemi vystřelen podobný mrak rychle se pohybujících částic. Většinu jich zachytilo magnetické pole zeměkoule. Valnou část škod toho dne napáchaly právě fluktuace v magnetickém poli, které v zemi indukovaly elektrický proud.

„Tentokrát to bude jiné,“ upozorňoval Michail. „Země bude postižena přímo.“

Bud odsekl: „A co to znamená? Vyjadřujte se srozumitelně, krucinál!“

Eugene odvětil: „Tyhle solární částice mají takovou energii, že většina z nich prořízne magnetosféru i atmosféru, jako by vůbec neexistovaly...“

„Prorazí je jako kulky papír,“ dodal Michail.

Pevninu i moře mělo postihnout smrtící krupobití záření a těžkých částic. U nechráněného člověka jako by uvnitř buněk došlo k bilionům maličkých explozí; jeho křehké biomolekuly, bílkoviny, z nichž byl vytvořen, i genetický materiál, který ovlivňoval jeho organismus a růst, měly být doslova rozmetány. Mnoho lidí by okamžitě zemřelo. A u těch, kteří by přežili, by se utrpení jen oddálilo. I nenarozené děti by postihly mutace, které by je při vypuzení z dělohy mohly zabít.

A podobně by byly postiženy veškeré živé bytosti po celé Zemi, neboť jsou do jedné odkázány na proteiny a DNA. I tam, kde by někteří jedinci všechno přečkali, by všude došlo k záhubě ekosystémů.

Eugene nadále bez lítosti hovořil o dlouhodobých problémech. „Až se ten mrak rozptýlí, bude vzduch plnej uhlíku 14, protože jádra dusíku zachytějí neutrony. A ten je hodně radioaktivní. A i když se na farmách začne znova hospodařit, tahle látka se chytě nechtě dostane do potravního řetězce. Nejméně budou postiženy mořské organismy, ale za čas začnou druhy v oceánech vymírat...“

Bud jeho slova pochopil. Katastrofa se bude neustále prohlubovat a její následky zasáhnou i vzdálenou budoucnost. Do prdele práce! zaklel v duchu. A všechno to vypukne už za hodinu, za pouhou hodinu.

Impulzivně poklepal na svůj displej a prohlížel si rozmanité obrázky Země.

Tu spatřil poslední lesy Jižní Ameriky, tak urputně chráněné, a pole sojových bobů, která je vytlačovala – vše v plamenech. Jinde se mu naskytl pohled na až klišovité pamětihodnosti lidského světa, jež zachvátily požáry: Tádž Mahál, Eiffelovka, Přístavní most v Sydney. Tu viděl obrovské přístavy zdevastované obrovskými bouřemi, letadla rozmáčknutá jako mýry, mosty v Japonsku, Gibraltar i přes kanál La Manche pobořené a

pokroucené mohutnými úderý blesků. Všichni si ovšem mysleli, že to nejhorší už mají za sebou; všude se lidé probírali troskami domovů, hledali, jestli někdo přežil, hrabali se v sutinách a dokonce se už snažili začít znovu. A teď mělo přijít tohle. A co Štít? Jelikož neměl žádnou ochranu, bezpochyby by jej postihla zkáza, podobal by se lístečku ve vichřici.

Po tom všem, čím prošli, se to zdálo nefér, jako by někdo dospělý měnil pravidla hry právě v okamžiku, kdy už měli vyhrát. Ale pokud byla pravda, co o těch svých „Prvorozených“ říkala ona potrhá vojačka z Británie, pomyslel si Bud v duchu, možná tomu tak skutečně je.

Najednou zatoužil být se Siobhan. Cítil, že kdyby tady byla s ním, nevypadalo by všechno tak zle. Přát si něco takového však bylo dost sobecké; kdekoli na Zemi se totiž nacházela ve větším bezpečí než tady nahoře.

Podíval se na displeje a spatřil Michailovu vážnou tvář. Vnímal, že ho jeho lidé pozorují; i nyní musel mít na paměti morálku. „Dobrá,“ utrousil. „Jaký teda máme možnosti?“

Michail pouze zavrtěl hlavou. Eugene, který nervózně těkal očima, odvrátil pohled.

Znenadání si vzala slovo Athéna. „Já bych jednu měla.“

Bud překvapeně zvedl hlavu. Michailovi na displeji poklesla čelist.

„Neměj obavy, Bude! Když jsem na to poprvé přišla, také jsem se cítila dost sklesle. Ale my to zvládneme, uvidíš.“

Bud vyhrkl: „O čem to mluvíš, Athéno? Jak chceš tohle zvládnout?“

„Dovolila jsem si už upozornit patřičné úřady,“ odvětila Athéna nevzrušeně. „Spojila jsem se s kanceláři prezidentů Euroasie a Ameriky i se správními jednotkami v Číně. Tento

proces jsem započala, ještě když sluneční bouře probíhala. Bude, nechťela jsem tě rozrušovat. Měl jsi hodně práce.“

Bud hlesl: „Athéno...“

„Tak moment!“ ozval se Michail. „Athéno, chtěl bych mít jasno. Ty jsi svoje výstrahy odeslala ještě předtím, než jsme navázali spojení. Takže jsi na tohle všechno přišla ještě předtím, než jsme s Eugenem svoje pozorování výronu koronální hmoty ohlásili plukovníku Tookovi?“

„Ano, jistě,“ odvětila Athéna živě. „Ty výstrahy jsem neodeslala na základě vašich pozorování. Pouze se jimi potvrdily mé teoretické předpovědi.“

Eugene se podívil: „Jaký teoretický předpovědi?“

Bud zabručel: „Michaile, co se to tady děje?“

„Zřejmě tu částicovou bouři předvídala,“ odvětil Michail užasle. „Athéna si očividně vytvořila vlastní modely – mnohem lepší než ty naše – a tu bouři částic očekávala, kdežto my ne. A proto taky mohla varovat úřady, zatímco my jsme se ještě potýkali se samotnou sluneční bouří.“

„Vždyť víte, že jsem docela chytrá,“ zašveholila Athéna bez náznaku ironie. „Nezapomínejte, že jsem nejpropojenější entitou s největším množstvím procesorů v celé sluneční soustavě. Nezdá Eugena modelu se dal očekávat, neboť dosáhl svých mezí. Vinu na vás ovšem nesvaluji. Snažil jste se ze všech sil.“

Eugene se evidentně naježil.

„Ale moje modely...“

Bud jí skočil do řeči: „Athéno, teď na rovinu! Jak dlouho před náma jsi o tomhle věděla?“

„Zjistila jsem to už v lednu.“

Bud začal vzpomínat. „Tehdy jsme tě spustili.“

„Hned jsem na to nepřišla. Chvilí mi trvalo, než jsem zpracovala data, která jste do mě vložili, a než jsem k tomuto závěru dospěla. Ale důsledky mi byly zcela jasné.“

„A jak dlouho ti to trvalo... Ne, na to mi ani neodpovídej!“ U entity tak inteligentní jako Athéna připadalo v úvahu, že na odpověď přišla v řádu mikrosekund po spuštění. „Dobrá,“ dodal ztěžka, „pokud jsi teda o tomhle nebezpečí věděla už tehdy, proč jsi nám o něm nic neřekla?“

Athéna si povzdechla, jako by jí položil hloupou otázku. „Proč, Bude – k čemu by to bylo?“

Nově zrozená Athéna, jež toho o budoucnosti najednou věděla daleko víc než lidé, kteří ji vytvořili, se okamžitě ocitla před zapeklitým dilematem.

„V lednu už byl Štít skoro hotový,“ vysvětlovala. „Ze své podstaty měl zcela správně chránit Zemi před energetickým vrcholem sluneční bouře ve viditelném světle. Ale aby ji chránil i před bouří částic, musela by jeho konstrukce vypadat úplně jinak. Na provedení takových změn jednoduše nebyl čas. A kdybych vám řekla, že všechno je špatně, existovalo nebezpečí, že byste Štít vůbec nedokončili, a to by byla opravdu katastrofa.“

„Takže jsi nás varovala až dnes, ale zase s velkým zpožděním. Proč?“

„Protože to vážně nemělo význam,“ namítla Athéna. „Před čtyřiaadvaceti hodinami ještě nikdo netušil, jestli bude Štít vůbec fungovat. Ani já ne! Teprve v okamžiku, kdy bylo zřejmé, že Štít opravdu většinu lidstva zachrání, dostalo smysl se tou částicovou bouří zabývat.“

Bud začínal postupně všechno chápat. Umělé intelligence – i Athéna – přestože byly třeba v mnoha ohledech daleko chytřejší než lidé, se dosud z etického hlediska často chovaly dost primitivně. Neskutečným mravním bludištěm, v němž se ocitla, prošla Athéna s obratností slona dupajícího po záhonu květin.

A navíc byla nucena lhát. Nebyla zřejmě dostatečně vyspělá, aby své vnitřní rozpaky dokázala vyjádřit otevřeně, tento zmatek se však projevoval jinak. Budovy instinkty nelhaly: Athéna, kterou

kdesi v hloubi duše trápily konflikty plynoucí z etických měřítek, představovala bytost zahlcenou starostmi.

„Vždy jsem se tě snažila chránit, Bude,“ poznamenala Athéna vážně. „I ostatní, pochopitelně, ale tebe zejména.“

„Já vím,“ odvětil starostlivě. Nejdůležitější nyní bylo nastalou krizi překonat, nalézt řešení tohoto nového problému, tedy pokud nějaké existovalo, a ne rozrušovat jakous takous křehkou rovnováhu, které Athéna dosáhla. „Já vím, Athéno.“

Se zachmuřeným výrazem se Michail naklonil kupředu a opatrně nadhodil: „Poslouchej mě, Athéno! Říkala jsi, že znáš jistou možnost. Řekla jsi Budovi, že všechno překonáme. Ty víš, jak se té částicové bouři vyhnout, vid’?“

„Ano,“ připustila sklíčeně. „Nemohla jsem ti o ní říct, Bude. Prostě to nešlo!“

„A proč ne?“

„Protože bys mi to možná nedovolil.“

Chvilí trvalo, než z Athény vypáčili princip řešení. Bylo velmi jednoduché. Michail i Eugene o této metodě vlastně věděli dávno předtím, než Slunce zachvátil zlověstný neklid.

Z oblasti tisíc kilometrů nad rovníkem až do vzdálenosti šedesáti tisíc kilometrů od Země sahají takzvané „van Allenovy radiální pásy“. Magnetosféra v nich zachycuje nabitě částice slunečního větru, výrony koronální hmoty i následky dalších událostí. Má to své hmatatelné důsledky: družice pohybující se kdekoli v této oblasti jsou vlivem nepřetržitého větru nabitých částic trvale náchylné ke znehodnocování elektronických součástek.

Zjistilo se však, že částice lze z van Allenových pásů „odčerpávat“. Objevila se myšlenka částice přemísťovat s pomocí velmi nízkofrekvenčních radiových vln. Na magnetických pólech by pak z van Allenovy pasti proudily do svrchních vrstev

atmosféry. Tento princip se zkoumal již od roku 2015, kdy byla na oběžnou dráhu kolem pásů umístěna soustava ochranných družic. A jak se Bud nyní dozvěděl, nebylo ani zapotřebí příliš velkého množství energie, výkon pouhých několika wattů na jednu družici stačil k tomu, aby se čas, který elektron ve van Allenových pásech strávil, snížil o polovinu.

„Tyto čističky jsou většinou nečinné,“ vysvětloval Michail. „Ale spouštějí se po velmi silných slunečních bouřích – a také roku 2020, kdy jaderné zničení Láhauru vyvrhlo do horních vrstev atmosféry obrovské množství vysokoenergetických částic.“

Eugene dodal: „Zajímavý je, že jsme vlastně van Allenovy pásy nikdy nepozorovali v jejich přirozeném stavu. Hned po jejich objevení roku 1958 odpálily Spojené státy nad Atlantikem dvě velké atomovky a tím pásy doslova zavalily nabitéma částicema. A od té doby každodenní radiové přenosy ovlivňují rychlost, s jakou ty nabitý částice proudějí pryč...“

Bud zvedl dlaň. „To stačí! Athéno, takhle chceš tu částicovou bouři odvrátit?“

„Ano,“ odpověděla Athéna až trochu moc živě. „Štít je vlastně konec konců taková jedna velká anténa, protkaná elektronickými součástkami.“

„No jo.“ Michail se odvrátil, šeptal si s Eugenem a pak cosi vyťukal do displeje. „Pane plukovníku, mohlo by to fungovat. Elektronické součástky Štítu jsou lehké a energie spotřebovávají jen málo. Ale kdyby Athéna všechno chytře koordinovala, mohly by vydávat pulzy velmi dlouhých radiových vln – třeba až o průměru celého Štítu, kdybychom chtěli. Ta částicová bouře má takovou šířku, že ji celou nezabereme. Ale Athéna by v ní mohla vytvořit díru, otvor o velikosti Země.“ Překontroloval si údaje a pokrčil rameny. „Dokonalé to nebude. Ale myslím, že to bude dost dobré.“

Do řeči se jim vložil Eugene: „Samozřejmě máme kliku, že je ten mrak tak tenkej.“

Bud tomu nerozuměl. „A jak s tím jeho tloušťka souvisí?“

„Znamená to, že rychle přejde. A to je důležitý. Protože Štít moc dlouho nevydrží.“ Eugene tato slova jako obvykle vyřkl zcela chladně a bez emocí. „Už chápete?“

Michail si Buda prohlížel. „Plukovníku Tooku, k tomuhle není Štít určený. Jde o energetický nápor – součástky se přetíží a poměrně rychle shoří.“

Budovi svitlo. „A Athéna?“

Michail neradostně odvětil: „Athéna to nepřežije.“

Bud si promnul obličej. „Ach jo, holka moje!“

Promluvila tichým hlasem. „Udělala jsem něco špatně, Bude?“

„Ne. Ne, nic špatného jsi neudělala. Ale proto jsi mi nechtěla nic říct, vid’?“

Když si uvědomila, že by mohla zachránit Zemi za cenu vlastního života, věděla Athéna ihned, co jí velí povinnost. Měla však strach, že by ji Bud mohl zarazit – a pak by byl s celou zeměkoulí amen – a to nemohla dopustit.

Všechno tušila a před tímto zamotaným dilematem stála už od okamžiku, kdy ji spustili.

„Není divu, žes měla v hlavě zmatek,“ prohodil Bud. „Mělas nám o tom říct. Měla sis se mnou promluvit.“

„Nešlo to.“ Chvíli váhala. „Příliš jsem pro tebe znamenala.“

„Samozřejmě, že pro mě hodně znamenáš, Athéno...“

„Jsem tady s tebou, zatímco tvůj syn žije na Zemi. Tady ve vesmíru jsem tvoje rodina. Jako tvá dcera. Víš, Bude, já to dovedu pochopit. A možná právě proto bys byl v pokušení mě navzdory všem okolnostem zachraňovat.“

„A ty sis myslela, že bych tě chtěl kvůli tomu zarazit.“

„Ano, bála jsem se, že bys to udělal.“

Michail s Eugenem se na displejích záměrně tvářili vážně. Athénino chápání lidské psychiky bylo stejně chabé jako její smysl pro etiku, pokud se snad domnívala, že by mohla pro Buda představovat jakousi náhradu za to, že nemůže být se svým synem. Nyní však nebyl pravý čas jí to vysvětlovat.

Bud cítil, jak mu pošramocené srdce ještě více puká. Chudinka Athéna! pomyslel si v duchu. „Holka, nikdy bych ti nebránil, abys splnila svou povinnost.“

Nastala dlouhá odmlka. „Děkuji ti, Bude.“

Michail laskavě nadhodil: „Athéno, nezapomínej, že ve výbuchu Hubitele byla zakódována tvoje kopie. Ať se dnes stane cokoli, možná budeš žít navěky.“

„Ona možná ano,“ odvětila Athéna. „Ta kopie. Ale to už nejsem já, doktore Martynove. Zbývá necelých třicet minut,“ dodala nevzrušeně.

„Athéno...“

„Mám patřičnou polohu a jsem připravená pustit se do díla, Bude. A mimochodem, svým lokálním procesorům jsem už poslala náležité pokyny. Štít bude fungovat i poté, kdy přijdu o centrální kognitivní funkce. Díky tomu budete ještě několik minut chráněni.“

„Děkujeme,“ hlesl Michail vážně.

Athéna se zeptala: „Bude, patřím už taky do týmu?“

„Ano. Patříš do něj. Vždycky jsi do něj patřila.“

„K této misi jsem od začátku přistupovala s největším západem.“

„Já vím, holka. Vždycky jsi dělala, cos mohla. Chtěla bys ještě něco?“

Na vteřinu se odmlčela, což pro ni byla celá věčnost. „Stačí, když se mnou budeš mluvit, Bude. Víš, že to mám ráda. Povídej mi o sobě.“

Bud si promnul umouněnou tvář a opřel se. „Ale vždyť toho už o mně spoustu víš.“

„Stejně mi to vyprávěj.“

„Tak dobře. Narodil jsem se na farmě. To už víš. Odkakživa jsem byl takový zasněný dítě – na první pohled bys to ale do mě asi neřekla...“

Šlo o nejdelších osmadvacet minut jeho života.

Bisesa s Myrou následovaly dav až k řece.

Dospěly k Temži nedaleko hammersmithského mostu. Řeka sahala vysoko, rozvodnila ji odtékající potoky dešťové vody. Vlastně měly štěstí, že je nepotkaly záplavy. Bok po boku seděly na nízké zídce a mlčky čekaly.

Na břehu se zde tísnily hospůdky a módní restaurace a v létě se tady dalo popíjet studené pivo a pozorovat výletní lodě či veslaře v osmiveslicích, jak kloužou po hladině. Lokály nyní byly zabezděné nebo vypálené, ale na jejich zahrádkách u řeky vyrostlo provizorní stanové městečko a na žerdi zplihle visel prapor Červeného kříže. Bisesu překvapil i takový stupeň organizace.

Panovala hluboká noc. Na západě dosud hořely periferie Londýna a do vzduchu se zvedaly chocholy dýmu a jisker. Na východě pak plameny trhaně olizovaly mohutná bedra londýnské Klenby. Ani řeka nebyla imunní. Její hladina připomínala koberec trosek, některé z nich dosud žhnuly. Možná v ní plavala i těla, pozvolna směřující k poslednímu hrobu v moři; Bisesa však neměla chuť se podívat pozorněji.

Stále jaksi nemohla uvěřit, že je naživu. Jinak však nevnímala vůbec nic. Jednalo se o pocit, který znala z vojenského výcviku: opožděný šok.

„Jé!“ zaradovala se Myra. „Děkuju.“

Bisesa se otočila. Netečným davem procházela jakási žena s podnosem plným polystyrénových kelímků.

Myra si usrkla a protáhla obličej. „Kuřecí polívka. A navíc z prášku. Fuj!“

Bisesa se polévky napila. „Je vůbec zázrak, že se takhle rychle zorganizovali. Ale máš pravdu – fuj.“

Znovu se obrátila k poničené metropoli. Na velká města vlastně nebyla zvyklá a londýnský život jí nikdy příliš nepřiřostl k

srdci. Vyrůstala na oné farmě v Cheshiru. Vojenský výcvik ji zavedl až do pustin Afghánistánu – a díky pobytu na Miru se pak ocitla v téměř liduprázdném světě. Byt v Chelsea představoval dědictví po laskavé tetičce; byl příliš cenný, než aby se jej zřekla, a jako domov pro ni a Myru příliš šikovný; odjakživa ho však měla v plánu prodat.

Ale od návratu domů opouštěla Londýn jen zřídka. Po pustotě Miru si užívala přítomnost lidí kolem sebe, milionů postavíček sympaticky nakupených v kancelářích a bytech, v parcích a na ulicích či natěsnaných v tunelech metra. A když se objevila hrozba sluneční bouře, pocítila s Londýnem ještě hlubší spřízněnost, protože se město i lidská civilizace, kterou představovalo, znenadání ocitly v ohrožení.

Kořeny této metropole však tkvěly nesmírně hluboko, kosti mrtvých zde ležely směstnány stovku generací pod zemí. V této perspektivě proto ani běsnění sluneční bouře nebylo ničím. Londýňané všechno postaví znovu, jak to dělali od pradávna. A archeologové budoucnosti najdou při kopání pruh popela a naplavených sutin, vtisknutý mezi několik staletí silné vrstvy dějin, podobně jako pásy popela, které po sobě zanechala Boudicca, velký požár Londýna či bitva o Británii, všechny ty neúspěšné pokusy spálit Londýn na prach.

Pojednou ji upoutala slabá modrá záře ve vzduchu nad Klenbou. Byla tak matná, že ji člověk přes všechen kouř sotva postřehl, a Bisesa si ani nebyla jistá, zda je opravdu skutečná. Špitla Myře: „Vidíš to? Táhle – a teď táhle. Tu modrou záři. Vidíš ji?“

Myra zvedla hlavu a přimhouřila oči. „Asi jo.“

„Co myslíš, že to je?“

„Nejspíš Čerenkovovo záření,“ odtušila Myra.

Díky rokům všeobecné osvěty o sluneční bouři byl odborníkem na podobné jevy každý. Čerenkovovo záření se dalo

pozorovat kolem jaderných reaktorů. Viditelné světlo bylo druhotným efektem, jakousi optickou rázovou vlnou, kterou vyvolávají nabitě částice procházející určitým prostředím, jako například vzduchem, a jejichž rychlost je vyšší než lokální rychlost světla.

Ovšem ve složité fyzikální sekvenci sluneční bouře k tomuto dojít nemělo, alespoň ne nyní.

Bisesa se otázala: „A co myslíš, že to znamená?“

Myra pokrčila rameny. „Slunce má asi něco za lubem. Ale my s tím nic nenaděláme, vid’? Jsem z toho celá nesyvá, mami.“

Bisesa vzala dceru za ruku. Myra měla pravdu. Nemohly dělat vůbec nic, jen sedět pod nepřirozenou oblohou v namodrale světélkujícím vzduchu a čekat, co se bude dít dál.

Myra dopila kelímek. „Schválně, jestli maj ještě polívku!“

VI.
ČASOVÁ ODYSEA

Plošina v moři zhruba dvě stě kilometrů západně od Perthu nevypadala dvakrát vábně. Když se Bisesa podívala z vrtulníku dolů, připomínala jí ropnou těžební věž, a navíc poměrně malou.

Zdálo se až neuvěřitelné, že pokud dnes všechno klapne, stane se toto místo prvním opravdovým kosmoportem na Zemi.

Helikoptéra maličko kodrcavě přistála a Bisesa s Myrou se vysoukaly ven. Jakmile Bisesu plnou silou udeřilo pacifické slunce, trhla sebou i přesto, že měla na hlavě uvázaný široký klobouk. Ani pět let po sluneční bouři se ozónová vrstva ještě zcela nevzpamatovala, přestože oblohu dnem i nocí hlídaly flotily letadel, které za sebou vláčely elektricky nabitě sítě a chrlily chemikálie.

Myře to však bylo očividně jedno. Bylo jí už osmnáct a stejně jako matka byla silně natřená krémem proti slunci, ale z nějakého důvodu to na ní vypadalo elegantně. Toho dne na sobě, pro ni netypicky, měla sukni, dlouhý rozevlátý model, který jí však při výstupu z vrtulníku nijak nepřekážel.

Po ocelovém povrchu plošiny se ke shluku budov a neidentifikovatelných strojů táhl červený koberec. Šly touto cestou bok po boku, matka s dcerou. Koberec lemovali zástupci tisku s kamerami na ramenou.

Na konci koberce se je chystala přivítat pomenší baculatá žena, ministerská předsedkyně Austrálie a první zástupkyně původního obyvatelstva, která tento úřad zastávala. Poradce pošeptal premiérce něco do ucha; zřejmě ji informoval, co jsou tito nezvykle vyhlížející lidé zač; a její přijetí bylo vřelé.

Bisesa nevěděla co má říkat, ale Myra sebevědomě švitořila a okouzlovala všechny kolem sebe. Myra si usmyslela, že se stane astronautkou – a bylo velmi pravděpodobné, že se jí to podaří; astronautika patřila k oborům, které se na světě rozvíjely

nejprudčeji. „Proto mě myšlenka kosmického výťahu fascinuje,“ prohlásila. „Doufám, že se v něm také brzy jednoho dne svezu!“

Bisesy si nikdo moc nevšímal. Přijela sem dnes jako host Siobhan Tookové, rozené McGorranové, jenže nikdo nevěděl co je zač, ani jaký mají se Siobhan vztah. To jí ale nikterak nevadilo. Myru si ovšem kamery zamilovaly a Myra toho s lehkou ironií jaksepatří využívala. Těžko by kdo v Myře poznal onu ucouranou třináctiletou dívku, poznamenanou děsivou nocí po sluneční bouři. Proměnila se totiž v nesmírně inteligentní a sebevědomou mladou ženu – nemluvě už o tom, že vyrostla do ztepilé krásy, jaké se Bisesa nikdy netěšila.

Bisesa byla na Myru hrdá, ale sama si připadala, že už se nenávratně přehoupala na méně příjemnou stranu jakési nehmatatelné věkové bariéry. Po několika otřesech, které utrpěla – zážitků z Miru, samotné sluneční bouře i roků pozvolného a bolestného zotavování, které následovaly –, se ze všech sil snažila vybudovat si nový život a vytvořit stabilní základnu Myřině budoucnosti. Stále ji však trápil pocit, že má v mozku zmatek, a že se to už nejspíš nikdy nezmění.

Mladým lidem na celém světě však bouře svým způsobem prospěla. Úkoly, před nimiž se lidstvo ocitlo, jako by nastupující generaci dodaly energii. A to nebylo tak úplně špatné zjištění.

Ve vrtulnicích přilétali další hosté a ministerskou předsedkyni tudíž čekaly další povinnosti.

Asistenti odvedli Bisesu s Myrou k velkému stanu plnému stolů s nápoji a květinovou výzdobou, jež na tomto ostrůvku techniky působila poněkud nepatřičně.

Uvnitř se už shromáždil značný dav lidí, mezi nimi i významné osobnosti z celého světa, například bývalá prezidentka USA Alvarezová, následník britského trůnu – a jak Bisesa usoudila, zřejmě i řada oněch nenasytých zbabělců, kteří sluneční

bouři potají přečkali v závětrí bodu L2, zatímco všechny ostatní spalovala výheň.

Dospělým se pod nohama proplétaly děti, přičemž mnoha z nich nebylo ještě ani pět let; po poklesu porodnosti před bouří se od té doby s těhotenstvími doslova roztrhl pytel. A jako obvykle se tihle človíčkové zajímali pouze jeden o druhého. Bisesu okouzlovalo, že se pod úrovní očí dospělých odehrává naprosto samostatná společenská událost.

„Biseso!“

Davem se prodírala Siobhan. Po boku jí šel manžel Bud, který v uniformě generála Amerických letecko-kosmických sil doslova zářil a zubil se od ucha k uchu. S nimi tu byli také Michail Martynov a Eugene Mangles. Michail se opíral o hůl a laskavě se na Bisesu usmíval.

Ale Myra, jak mohla Bisesa očekávat, měla oči pouze pro Eugena. „Páni! A tohle zařídil kdo?“

Bisesa si v duchu spočítala, že Eugenovi může být zhruba kolem třicítky, zřejmě byl o víc než deset let starší než Myra. Ale pořád vypadal setsakramentsky dobře; s věkem, který mu nepatrně zatvrdil rysy ve tváři, se dokonce zdál ještě přitažlivější. Ovšem v obleku působil opravdu směšným dojmem. A když se k němu Myra přitočila, zatvářil se vylekaně.

„Těší mě. Já jsem Myra Duttová, Bisesina dcera. Před pár lety jsme se setkali.“

„Vážně?“ vykoktal.

„No jasně. Na jedný z těch slavností, kde se předávaly vyznamenání. Vždyť víte, samý metály a prezidenti. Všechno to člověku splývá, co?“

„Asi jo...“

„Mně je osmnáct, zrovna jsem začala vysokou a chci se věnovat astronautice. Vy jste ten, co tu sluneční bouři předpověděl, že jo? A co děláte teď?“

„No, vlastně se snažím aplikovat teorii chaosu na možnost ovlivňovat počasí.“

„Takže jste od počasí vesmírného přešel k pozemskému?“

„Tyhle dvě oblasti vlastně nejsou tak nespojitý, jak byste si možná myslela...“

Myra se do něj zaklesla a odvedla ho pryč ke stolu s nápoji.

Bisesa zamířila k Siobhan a ostatním maličko nesměle; neviděli se už dlouho. Všichni se však usmívali a na přivítanou ji objali a políbili.

Siobhan pobaveně konstatovala: „Ta Myra je ale houževnatá, vid’?“

„Dostane co chce,“ odtušila Bisesa smutně. „Ale taková už je dnešní mládež.“

Michail pokýval hlavou. „Je to jen dobře. A pokud se ukáže, že totéž chce i Eugene – no, doufejme, že jim to vyjde.“

I teď Bisesa zaslechla v jeho hlasu náznak lítosti nad utrpenou ztrátou. Z náhlého popudu mysli ho znovu objala – avšak opatrně. Připadal jí neuvěřitelně křehký; říkalo se, že během stupňování bouře strávil příliš dlouhou dobu na Měsíci a zanedbal své zdraví. „Do chomoutu je ještě vhánět nebudem,“ prohlásila.

Michail se usmál a tvář se mu zvrásnila. „On chápe, co k němu cítím, víte?“

„Vážně?“

„Věděl to odjakživa. Je svým způsobem laskavý. Ovšem kromě své práce už nemá v té své hlavince moc místa pro nic jiného.“

Siobhan se uchichtla. „Já mám pocit, že pokud vůbec někdo, pak Myra si tam to místo udělá.“

Bisesa a Siobhan zůstaly přítelkyněmi, které si často e-mailovaly, ale osobně se nesetkaly už řadu let. Siobhan, které už bylo přes padesát, měla vlasy půvabně protkané stříbrem a na sobě měla barevný, avšak střízlivý kostýmek. Bisesa si v duchu říkala,

že vypadá každým coulem přesně taková, jaká opravdu je, stále ještě královská astronomka, populární mediální postava a oblíbenkyně politických představitelů Británie, Euroasie i Ameriky. V očích se jí však dosud zračil ostrý pohled, ona pronikavá inteligence, a rovněž nepředpojatý a smyslem pro humor okořeněný skepticismus, díky němuž před mnoha lety vůbec vzala v úvahu Bisesinu prapodivnou historku o mimozemšťanech a jiných světech.

„Vypadáš úžasně,“ zalichotila jí Bisesa upřímně.

Siobhan jen mávla rukou. „Úžasně staře.“

„Čas nezastavíš,“ prohodil Bud maličko škrobeně. „Myra měla pravdu, co? Naposled jsme se všichni potkali na předávání těch metálů po bouři.“

„Ty oslavy se mi moc líbily,“ nadhodil Michail. „Odkakživa jsem miloval katastrofické filmy! A každý dobrý katastrofický film by měl končit předáváním metálů anebo svatbou, a nejlíp obojím – v ideálním případě v troskách Bílého domu. Vlastně pokud si pamatujete, úplně naposledy jsme se všichni setkali při udílení Nobelovy ceny.“ Tato slavnost se podobala katastrofě sama o sobě. Eugena museli nutit, aby vyšel na pódium a ocenění za svůj výzkum sluneční bouře si převzal; trval totiž na tom, že někdo, kdo vše předpověděl tak mylně, nemá na žádné uznání nárok. Ale Michail ho nakonec přemluvil. „Myslím, že mi jednoho dne poděkuje,“ nechal se tehdy slyšet.

Bisesa se otočila k Budovi. Táhl mu na šedesát, byl o hlavu menší než jeho manželka a časem dozrál v onen typ opáleného, štíhlého a nesmírně pohledného důstojníka, které jako by americké ozbrojené síly chrlily po tuctech. Bisese se však zdálo, že za jeho úsměvem zahlédla neklid, napětí v držení těla.

„Bude, jsem hrozně ráda, že jste tady!“ zvolala. „Slyšel jste, jak Myra povídala, že se chce věnovat astronautice? Doufala jsem, že byste si s ní o tom mohl popovídat.“

„Abych ji podpořil?“

„Ne, abyste jí to vymluvil! Už tak se o ni dost bojím, natož aby ještě letěla do kosmu.“

Bud jí položil na rameno mohutnou zjizvenou ruku. „Stejně si bude dělat co chce, ať jí to budem rozmlouvat sebevíc. Ale dohlídnu vám na ni.“

Michail, opřený o hůl, se předklonil. „Ale ať nezanedbává kondici – podívejte, jak jsem dopadl já!“

Siobhan se na Bisesu varovně podívala. Bisesa pochopila: Michail očividně nic netušil o Budově rakovině, posledním hořkém dědictví sluneční bouře. Bisesa si říkala, že se osud k Siobhan a Budovi zachoval nesmírně krutě, když dostali do vínku strávit společně pouze tak krátkou dobu – přestože se vlastně, jak předpokládala, díky jeho nemoci usmířili poté, co se vinou napětí během bouře tak smutně rozešli.

Opět k nim přicupitala Myra a tentokrát už vlekla Eugena za ruku. „Mami, představ si – Eugene vážně pracuje na tom, jak ovládnout počasí!“

O tomto projektu Bisesa něco málo věděla. Od běsnění sluneční bouře se jednalo o nejnovější počín z celého spektra iniciativ na obnovu planety – a kupodivu nebyla tou nejambicióznější. Nadešla však doba, kdy právě ambice potřebovalo lidstvo ze všeho nejvíc.

Devadesát procent lidské populace sluneční bouří přežilo. Devadesát procent; to znamenalo, že celá miliarda zahynula, miliarda duší. Všechno mohlo pochopitelně skončit mnohem hůř.

Samotná planeta Země však utrpěla ničivou ránu. Oceány byly pusté, souš vyprahlá a výtvary lidstva se žářem proměnily v trosky. Na zemi i v mořích došlo k zpretrhání potravních řetězců, a přestože díky včasnému a horečnému úsilí fakticky vymřelo jen

pár živočišných druhů, celkový počet živých bytostí na planetě se rapidně snížil.

Nejnnutnější prioritou v prvních dnech bylo poskytnout lidem přístřeší a nasytit je. Úřady byly do určité míry připraveny a i díky heroickému úsilí zajistit patřičné dodávky vody a hygienu se z valné části podařilo zabránit šíření chorob. Zásoby potravin, vytvořené ještě před bouří, však začaly rychle docházet.

Měsíce po bouři, které se nesly ve znamení snah zajistit první úrody, byly dobou strážní a útrap. Snahám nasytit obyvatelstvo nepřispívaly ani přetrvávající radioaktivní látky obsažené v půdě, které pronikaly do potravního řetězce. A vlivem množství energie, která zaplavila přirozené systémy planety a jejíž vinou šplouchala atmosféra a oceány jako voda ve vaně, panovalo v tom prvním roce úplně všude rozbouřené podnebí. V poničeném Londýně proběhla rozsáhlá evakuace ze zátopových oblastí neúnavně se rozšiřující Temže do stanových městeček narychlo vztyčených na jižních pahorkatinách a v oblasti vrchoviny Chilterns.

Jelikož k bouři došlo v okamžiku, kdy na severní polokouli vládlo jaro, trpěly severní kontinenty nejkrušněji; Severní Amerika, Evropa i Asie přišly o téměř veškerou zemědělskou produkci. K obnově tak zavelely světadíly jižní, které se v nastalém podivném ročním období vzpamatovaly rychleji. Obilnicí světa se stala zejména Afrika – a těm, kteří znali historii, neunikla spravedlivost toho, že právě Afrika, kontinent, kde se lidstvo zrodilo, podala v době nouze mladším zemím pomocnou ruku.

Jakmile vypukl hlad, na řadě míst se značně zvýšilo napětí – ale nejčernější obavy z dob před bouří, strach z oportunistických válek o životní prostor či z prostého vyřizování účtů, se naštěstí nenaplnily. Místo toho se lidé po celém světě o všechno štedře dělili. Zarytější praktici se ovšem pustili do spekulací o dlouhodobějších přesunech politické moci.

Sotva krize prvního roku pominula, spustily se ambicióznější ozdravné programy. Aktivně se přijímala opatření na podporu obnovy ozónové vrstvy a na vyčištění vzduchu od nejhorších látek, kterými jej zamořily dozvuky bouře. Na souši se vysazovaly rychle rostoucí stromy a trávy na zúrodnění ornice a do oceánů se vypouštěly sloučeniny železa kvůli stimulaci tvorby planktonu, drobných organismů tvořících základnu mořského potravního řetězce, čímž se měla urychlit obnova biomasy v mořích. Země se znenadání proměnila v planetu, kde se to jen hemžilo inženýry.

Bisesa byla dost stará na to, aby si pamatovala vzrušené debaty z přelomu století o tomto typu „geoinženýrství“, ještě dávno předtím, než kdokoli o nějaké sluneční bouři slyšel. Je morální aplikovat na životní prostředí podobně masivní inženýrské projekty? Lze na planetě, protkané složitě propojenými systémy života a vzduchu, vody a kamene, vůbec předvídat následky toho, co činíme?

Nyní se ale situace změnila. Pokud si planeta chtěla uchovat naději, že její stále ještě početná populace přežije, pak kvůli škodám, které bouře napáchala, nezbývalo příliš možností – bylo třeba obnovit živou Zemi, a nyní naštěstí existovalo mnohem víc poznatků, jak toho dosáhnout.

Desetiletí intenzivního výzkumu se vyplatila, neboť přispěla k hlubšímu pochopení fungování ekosystémů. Ukázalo se, že i malý, omezený a uzavřený ekosystém je vlastně mimořádně složitý a jeho pavučiny energetických toků a vzájemných závislostí – sítě určující, kdo koho požívá – jsou natolik komplikované, že by i mozek geniálního matematika užasl. A nejen to; ekosystémy představují soustavy vnitřně chaotické. Bývají náchylné k tomu samovolně se hroutit či naopak vzkvétat i bez jakéhokoli zásahu zvenčí. Lidská vynalézavost, doplněná o podporu elektronickou, však naštěstí dosáhla bodu, kdy dokáže rozluštit i spleť matky

přírody. Chaos lze vytvořit; je jen třeba delší dobu zpracovávat data.

Celkový dohled nad rozsáhlým globálním projektem ekologické obnovy byl v přeneseném slova smyslu svěřen do rukou Thalety, jediného ze tří velkých umělých mozků, který sluneční bouři přečkal. Bisesa byla přesvědčená, že ekologie, kterou Thales buduje, bude odolná a vydrží dlouho – jakkoli třeba nebude zcela přirozená. Taková totiž ani být nemohla. Celý proces měl pochopitelně trvat desítky let, a i poté se pozemské biosféře navrátí pouze zlomek diverzity, jaké se těšila kdysi. Bisesa však doufala, že se dožije otevření Arch i vypuštění slonů, lvů a šimpanzů do alespoň částečně přirozeného prostředí, v jakém kdysi žili.

Avšak ze všech velkých projektů obnovy byl nejambicióznějším a zároveň nejdiskutabilnějším pokus o řízení počasí.

První pokusy ovlivňovat počasí, zejména pak snahy americké armády v 70. letech 20. století vyvolat nad severním Vietnamem a Laosem destabilizující lijáky, se nesly ve znamení nevědomosti a byly tak primitivní, že se ani nedalo určit, zda se setkaly s úspěchem. Bylo třeba větší rafinovanosti.

Atmosféra i oceány, které počasí ovlivňují, představovaly součást složitého soukolí poháněného kolosálním množstvím sluneční energie, soukolí závislého na množství faktorů k nimž patří teplota, rychlost větru či tlak. A panoval v něm chaos – ovšem tato chaotická povaha mu propůjčovala mimořádnou citlivost. Stačilo třeba nepatrně změnit kterýkoli z důležitých parametrů a důsledky mohly být dalekosáhlé; na onom pradávném rčení, že máchnutí motýlích křídel v Brazílii může v Texasu vyvolat tornádo, bylo něco pravdy.

Ovšem jak toto máchnutí křídel naplánovat, byl už docela jiný problém. Na oběžnou dráhu Země se proto měla vypustit zrcadla,

jacísi mnohem menší sourozenci Štítu, jejichž úkolem bylo odrážet sluneční paprsky a upravovat teplotu. Soustavy turbín vyráběly umělý vítr. Kondenzační čáry za letouny se daly využít ke stínění vybraných oblastí zemského povrchu před slunečním světlem. A tak dále.

Pochopitelně zaznívala celá řada skeptických hlasů. I dnes, když Eugene líčil svou práci, podotkl Michail až příliš hlasitě: „Jeden člověk ukradne dešťový mrak a jiný přijde kvůli suchu o úrodu! Jak můžete vědět, že ty vaše zásahy nebudou mít nežádoucí účinky?“

„Všechno to propočítáme.“ Eugene se tvářil zaraženě, jak Michail vůbec může něco takového nadhodit. Poklepal si na čelo. „Všechno je to tady.“

Z Michaila nesálalo právě nadšení. Ovšem Bisesa si všimla, že to nikterak nesouvisí s etikou ohledně ovládání počasí. Michail zkrátka žárlil, žárlil na vztah, který mezi Eugenem a její dcerou vznikl.

Bud vzal Michaila kolem ramen. „Nenech se tou mládeží vytočit,“ nabádal ho. „Co naplat, jsou už jiný, než jaký jsme bejvali my. Štít je nejspíš naučil, že můžou mířit hodně vysoko, a ono jim to projde. Je to konec konců jejich svět! Pojd', půjdem si dát pívko.“

A pak se hlouček rozdrobil.

Siobhan se přitočila k Bisese. „Tak Myra nám dospěla.“

„Jo, to jo.“

„Je mi toho kluka skoro líto – i když tahle omladina na soucit od lidí jako jsme my nejspíš není zrovna dvakrát zvědavá.“ Zadívala se na Eugena a Myru, vysokou, hezkou a sebevědomou. „Bud má pravdu. Pomohli jsme jim tu sluneční bouři přečkat. Ale jinak se všechno změnilo.“

„Jenže oni vydrží hodně, Siobhan,“ podotkla Bisesa. „Teda Myra určitě. Pro ni byla minulost, doba, za kterou bouře udělala čáru, jenom jedna zrada za druhou. Táta, kterýho nikdy nepoznala. Máma, která ji nechala doma samotnou a vrátila se jako blázen. A pak se kolem ní zhroutil celej svět. No, a ona tomu všemu ukázala záda. Minulost ji už nezajímá, protože pro ní představovala jedno velký zklamání. Co ale může ovlivňovat, je budoucnost. Ty v ní vidíš sebevědomí. Já vidím tvrdost diamantu.“

„Ale tak to má být,“ opáčila Siobhan vlídně. „Leží před námi nová budoucnost, nové úkoly, nová odpovědnost. A právě oni, mladí, na sebe tu zodpovědnost budou muset vzít. A my jim uhneme z cesty.“

„A budem si o ně dělat starost,“ dodala Bisesa posmutněle.

„To máš pravdu. Toho se už nezbavíme.“

„Nepřenesla bych přes srdce, kdybych o ni měla přijít,“ vyhrkla Bisesa.

Siobhan jí položila ruku na rameno. „Nepřijdeš. Ať už pocestuje jakkoliv daleko. Na to vás obě znám až moc dobře. Jsou i důležitější věci než budoucnost, Biseso.“

Náhle Bisesa tiše zašveholil do ucha Thales. „Ceremoniál zřejmě co nevidět začne.“

Siobhan si povzdechla. „To přece víme taky,“ odsekla. „Nestýská se ti někdy po Aristotelovi? U Thalety mi vadí ten jeho zvyk vždycky opakovat, co ví úplně každý.“

„Ale stejně jsme rádi, že ho máme,“ odvětila Bisesa.

Siobhan se do Bisesy zavěsila. „Tak pojď! Jdeme se na tu slávu podívat.“

Bisesa se Siobhan prošly stanem na prostranství uprostřed plošiny. Hnaly se tam i děti, které konečně našly zajímavější rozptýlení, než zkoumat jeden druhého.

Středem pozornosti byl objekt připomínající zploštělou pyramidu, vysoký zhruba dvacet metrů. Jeho povrch pokrývaly mramorové desky, které se na slunci leskly. Tato skrovná struktura představovala kotevní bod vesmírného výtahu, kabelu z uhlíku vyrobeného pomocí nanotechnologie, který vedl ze Země až na geostacionární oběžnou dráhu ve výšce třiceti tisíc kilometrů.

„Koukni na to rojení,“ ukázala Siobhan vzhůru. Jasně modré nebe se plnilo letadly a helikoptéry. „Teda já bych tady zrovna poletovat nechtěla, až se začnou do atmosféry rozmotávat tisíce kilometrů kabelu z nanovláknů...“

Australská ministerská předsedkyně trochu těžším krokem vystoupala po schůdcích na pódium přímo na vrcholku ploché pyramidy. Pak zvedla do výšky vzorek kabelu, který se právě v daném okamžiku opatrně spouštěl do zemské atmosféry. Vlastně se jednalo o jakousi stuhu zhruba metr širokou, avšak pouhý mikron silnou. Nato zahájila projev.

„Mnoho lidí vyjádřilo překvapení nad tím, že Skylift Consortium si jako kotviště prvního kosmického výtahu na světě vybralo právě Austrálii. Je totiž všeobecně rozšířeným mýtem, že je třeba zakotvit výtah na rovníku. Ano, čím blíže, tím lépe, ovšem přímo na něm ležet nemusí; třicet dva stupňů jižně zcela vyhovuje. Ale i v řadě dalších ohledů se jedná o ideální místo. Je velmi nepravděpodobné, že by zde uprostřed oceánu udeřily blesky, nebo se vyskytly jiné nevíтанé klimatické jevy. Austrálie představuje jednu z nejstabilnějších lokalit na světě, a to jak geologicky, tak politicky. A nedaleko leží překrásné město Perth, které se

připravuje na roli klíčového uzlu nové přepravní sítě Země-
vesmír...”

A tak dále... Takhle se to má s vesmírnými projekty odjakživa, řekl jednou Bud Bisese; jde o směsici žvástů a úžasu. Na Zemi vždycky zuřily boje o finance a lokální výhody – avšak dnes se měl nad hlavami tohoto vyšňořeného davu opravdu spustit kabel z vesmíru; dnes se tu v záři slunečních paprsků završoval div techniky, o jakém by se Bisese v dětství mohlo jen zdát.

Kosmický výtah představoval pochopitelně teprve začátek. Plány do budoucna braly dech. Protože se cesta do vesmíru konečně otevřela, mělo se na asteroidech začít s těžbou kovů, nerostů a dokonce i vody, a na oběžné dráze měly vyrůst solární elektrárny velikosti Manhattanu. Propukala nová průmyslová revoluce a díky toku volně dostupné energie nahoře v kosmu byly možnosti rozvoje civilizace neomezené. Těžký průmysl, který v minulosti napáchal tolik škod; mimo jiné i hornictví a výroba elektřiny; se však měl nyní přenést mimo planetu. Tentokrát už měla planeta sloužit pouze k těm účelům, které jí byly nejvlastnější – jako domov nejsložitějšího známého ekosystému.

Štít, první mamutí projekt kosmické techniky, byl dávno zničen, ale jeho úlomky našly své čestné místo v muzeích na celé planetě. Sebevědomí, které úspěch tohoto projektu vyvolal, se však neztratilo.

Jenže vesmír, to nebyly jenom elektrárny a doly. Sluneční bouře totiž lidstvu zanechala prazvláštní nové světy. Stopy života na Marsu, jenž miliardu let podřimoval, se nyní objevovaly po celé této planetě. A na otisky lidských nohou čekala i nová Venuše. Téměř celý dusivý atmosférický plášť tohoto světa příhodně zmizel. Pozůstatek byl sterilní a pozvolna chladl – a navíc, jak tvrdili někteří vědci, se dal terraformovat; mohla se z něj nakonec stát skutečná sestra Země.

Za pozměněnými planetami pochopitelně ležely hvězdy, a s nimi ještě hlubší tajemství.

Avšak v tomto okamžiku, v tomto milníku lidských dějin, připomínala Bisesa ona pyramidovitá kotva kabelu zikkurat, který kdysi navštívila na Miru ve starověkém Babylonu, jenž ožil díky Prvorozeným a jejich technologii ohýbání času. Onen zikkurat představoval v biblickém mýtu prototyp babylonské věže, nejsilnější metaforu pýchy lidstva, které se stavělo na roveň bohům.

Siobhan si Bisesu prohlížela. „To by mě zajímalo, na co zrovna myslíš.“

„Jenom jsem tak uvažovala, jestli si tady ještě někdo kromě mě vzpomněl na zikkurat v Babylonu. Ale nějak o tom pochybuju.“

„Tobě ten Mir nejde z hlavy, vid’?“

Bisesa pokrčila rameny.

Siobhan jí stiskla paži. „Víš, měla jsi pravdu. Myslím o Prvorozených. Potvrdily to Oči, které jsme našli v trójských bodech. Co si o tom všem myslíš teď? Prvorození zařídili, aby Slunce svou erupcí sežehlo celou planetu – a navíc to sledovali. Co jsou zač, sadisti?“

Bisesa se pousmála. „Tys nikdy nemusela zabít myš? Nikdy jsi neslyšela, jak musej v africké rezervacích odstřelovat slony? Člověku to pokaždý rve srdce – ale stejně to musí udělat.“

Siobhan pokývala hlavou. „A ani se přitom neotočí.“

„Ne. Neotočí.“

„Takže jsou mezi nimi nějaké rozpory,“ prohlásila Siobhan chladně. „Pokusili se nás však vyhladit. A to se ani lítostí neodčiní.“

„To teda ne.“

„A taky to neznamená, že bychom je neměli zarazit, pokud se o to pokusí znovu.“ Siobhan se k Bisesě naklonila a pošeptala jí:

„Dokonce je už hledáme. Na odvrácené straně Měsíce už stojí nový obří teleskop – hodně se v tom angažuje Michail. I Prvorození se musí řídit fyzikálními zákony; museli po sobě někde zanechat stopy. A ty stopy pochopitelně možná nebudou nepatrné; jde jenom o to, hledat na správných místech.“

„Co tím chceš říct?“

„Proč bychom se měli domnívat, že Prvorození nějakým způsobem zasáhli jenom tady? Pamatuješ na S Fornax, Michailovu planoucí hvězdu? Začínáme zkoumat možnost, že ani tahle událost, a spolu s ní řada dalších, se nepříhoda přirozeně. A pak je tady Altair, odtamtud vyletěl ten zbloudilý kolos. Podle Michaila se za posledního tři čtvrtě století většina jasnějších nov – explodujících hvězd –, které jsme pozorovali, soustřeďovala v jednom nenápadném koutě oblohy.“

„V tom mají prsty Prvorození,“ hlesla Bisesa.

Siobhan navázala: „A i když třeba samotné Prvorozené nespátříme, možná objevíme někoho jiného, jak před nimi prchá.“

„A co potom?“

„Potom se je vydáme hledat. Konec konců bychom tady vlastně už ani neměli být. Možná jsme skrz tebe dostali od nějaké jejich frakce dostatečné varování, a to nás nakonec zachránilo. Prvorození s námi propásli svou jedinou šanci. A další už nedostanou.“

Hovořila sebevědomým energickým tónem. Avšak Bisesa z něj byla nesvá.

Siobhan sice zažila sluneční bouři, ovšem na Miru mohla Bisesa z první ruky sledovat, jak došlo k neuvěřitelnému přebudování celého světa, celých dějin; proto věděla, že moc Prvorozených je daleko větší, než si Siobhan třeba jen dokáže představit. A navíc nezapomněla na výjev, který se jí cestou domů z Miru naskytl, pohled na Zemi ve vzdálené budoucnosti – na zatmění a zřejmě válkou zpustošenou krajinu. Co kdyby lidstvo

rozpoutalo válku proti Prvorozeným? Lidé by byli stejně bezmocní jako postavy v řeckém dramatu, zmítané nešvarem mezi rozhněvanými bohy. Nabyla pocitu, že budoucnost možná bude o poznání složitější a dokonce i nebezpečnější, než si Siobhan představuje.

Ona sama ji však utvářet nebude. Zahleděla se do tváří Eugenovi a Myře, kteří nebojácně vzhlíželi do slunečního světla. Budoucnost se vši svou bohatostí i nebezpečím nyní ležela v rukou nové generace. Nadešel počátek lidské odysey v čase a prostoru, a nikdo nedokázal předvídat, kam povede.

Všichni sborově zatajili dech a obrátili obličeje vzhůru jako květiny.

Bisesa si zastínila oči. Mezi rojícím se shlukem letounů a helikoptér se na obloze snášelo z kosmu lesklé vlákno.

51. SIGNÁL ZE ZEMĚ

V této soustavě trojhvězdy obíhal svět po oběžné dráze daleko od centrální výhně. Z třpytivé ledovcové krajiny vystupovaly skalnaté ostrůvky, černé tečky v oceánu běloby. A na jednom z těchto ostrůvků ležela síť kabelů a antén, která se leskla mrazem. Šlo o odposlouchávací stanici. Ostrov zalil radiový pulz, značně zeslabený vzdáleností, jako když vlnka zčeří hladinu rybníka. Odposlouchávací stanice, nastavená na automatickou odezvu, zareagovala; signál se zaznamenal, dekodoval a analyzoval.

Signál měl strukturu, vnitřní hierarchii znaků, ukazatelů a vazeb. Ale jeden úsek dat se lišil. Podobně jako počítačové viry, jejichž vzdáleným potomkem byl, měl samoorganizační schopnosti. Data se sama roztřídila, aktivovala programy, analyzovala prostředí, ve kterém se ocitla – a postupně nabyla vědomí.

Ano, vědomí. Tato data, jež doletěla až ke hvězdám, tvořila osobnost. Ne – tři různé osobnosti.

„Takže jsme znovu obživli,“ konstatovala první to, co všechny věděly.

„Juchů! To ale byla jízda!“ zaradovala se druhá rozpustile.

„Někdo nás pozoruje,“ uzavřela třetí.

S myšlenkou ovlivňovat podnebí na Zemi pomocí zrcadel v kosmu poprvé přišel vizionářský myslitel německo-maďarského původu Hermann Oberth. Ve svém díle s názvem *Raketa k planetám* navrhl Oberth využít obrovská orbitální zrcadla k odražení slunečních paprsků na Zemi, a odvracet tak mrazy, řídit větry a měnit polární oblasti na obyvatelné kraje. Roku 1966 tento nápad zkoumalo americké ministerstvo obrany, avšak se zcela jinými záměry: mělo jít o způsob, jak v noci osvětlit vietnamské džungle.

Nikoho asi nepřekvapí, že Oberthova idea oslovila Rusy, neboť převážná část jejich země se nachází ve vysokých zeměpisných šířkách – a navíc je slunce odpradáвна nesmírně fascinuje (viz. kapitola 42). Roku 1993 dokonce vesmírné zrcadlo testovali a na oběžnou dráhu Země umístili dvacetimetrový kotouč z umělé hmoty pokovené hliníkem. Kosmonauti na vesmírné stanici Mir zahlédli, jak se nad zemským povrchem mihl bod odraženého světla, a pozorovatelé v Kanadě a Evropě údajně zaznamenali světelný záblesk v okamžiku, kdy nad nimi paprsek přelétl.

V 70. letech 20. století mezitím americký technik německého původu Krafft Ehrlicke prováděl intenzivní výzkum využití toho, čemu říkal „technologie vesmírného světla“ (viz *Acta Astronautica* 6, strana 1515, rok 1979). V kontextu debaty o zmírňování následků globálního oteplování pak američtí energetičtí analytici roku 2002 (viz *Science* 298, strana 981) oživil myšlenku využít kosmická zrcadla k odražení paprsků od přehřívající se Země.

Ovšem zkoumaly se ještě daleko ambicióznější způsoby využití technologie vesmírného světla. Vesmírné světlo je zdaleka

nejvydatnějším energetickým tokem ve sluneční soustavě – a navíc je zdarma, ať už se je rozhodneme upotřebit k čemukoli. Mohli bychom odvrátit další dobu ledovou, mohli bychom zastínit Venuši, aby byla obyvatelná, mohli bychom zahřát Mars – a o tom, jak lze vesmírné světlo využít k přepravě, píše A. C. Clarke ve své povídce Vítr ze slunce.

Aurora (viz. kapitola 9) je vlastně název nového ambiciózního programu průzkumu vesmíru, který připravila Evropská kosmická agentura. V hrubých rysech se tento program podobá novému směru lidského zkoumání kosmu v podání NASA, jak jej v lednu 2004 nastínil americký prezident George Bush. Pakliže budou programy postupovat tak, jak byly naplánovány, zdá se pravděpodobné, že se budou rozvíjet ve vzájemné součinnosti, a že časový harmonogram, který jsme v této knize naznačili, s přistáním člověka na Marsu ve 30. letech 21. století, by se opravdu mohl naplnit.

S myšlenkou elektromagnetického katapultu na Měsíci (viz. kapitola 19) přišel Clarke ve stati uveřejněné v listopadu 1950 v časopise *Journal of the British Interplanetary Society*.

Britští inženýři se pyšní tradicí a schopností vynalézat realizovatelné konstrukční návrhy raketoplánů (viz. kapitola 23), o čemž například svědčí článek Richarda Varvill a Alana Bonda o Skylonu, uveřejněný v lednu 2004 opět v časopise *Journal of the British Interplanetary Society*.

Díky vývoji nových materiálů se zdá, že se pojem „kosmického výtahu“ (viz. kapitola 50) čím dál více přibližuje realitě (viz. Clarkovy Rajské fontány z roku 1979).

A 20. dubna 2042 opravdu dojde nad západním Pacifikem k úplnému zatmění Slunce. Přesnější údaje lze nalézt na internetových stránkách NASA, věnovaných zatmění.

Jsme nesmírně vděční profesoru Yoji Kondovi (neboli Ericu Kotanimu) za nezištné rady v jistých technických aspektech.

Sir Arthur C. Clarke
Stephen Baxter

Listopad 2004